

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

*Forty-fifth day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY.

Tuesday, the 17th March, 1964

The House met at Three of the Clock.

[*Mr. Speaker in the Chair*]

Oral Answers to Question

Majjivalasa Mokhasa village as an under-tenure Estate
1073:—

*2413 Q:—*Sri K. Govinda Rao (Anakapalli)*:—Will he hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) Whether Majjivasala Mokhasa village, Bheemuni-patnam taluk, Visakhapatnam district had been notified as an under-tenure estate;

(b) If so, when;

(c) Whether Rent Reduction Act had been implemented in the said village; and

(d) If not, the reasons therefor ?

The Minister for Revenue (Sri N. Ramachandrareddy):—

(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

(c) The answer is in the negative.

(d) Since the village was declared to be not an estate.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— చాలాకాలనుంచి దాని స్టేటస్ డిఫైడ్ చేయకుండా వుండిపోవడానికి కారణం ఏమిటి? రెంటు రిడక్షన్ ఆక్ట్ క్రింద నోటిఫికేషన్ ఎప్పుడూ కూడా చేయలేదంటారా లేక చేసి సబ్స్క్రిబ్టుగా రద్దు చేశారంటారా?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఎస్టేటు కాదని 61 లోనే తేలింది. అంతకుపూర్వం ఎస్టేటు అవునా కాదా అని ఎంక్వయరీలు జరిగాయి. It was finally notified that it was not an estate.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— 61 లో నోటిఫై అయిన తరువాత 64 వరకు ఏ స్టేటస్ లో వుంచినట్లు? ఈనాక్సు అబాలిషన్ ఆక్ట్ క్రింద రద్దు చేశారా?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— Enquiries are under progress under the Inams Abolition Act.

Tarunavayi Tank Bed Area in Kovur taluk

1074:—

*3064 Q:—Sri S. Vemayya (Buchireddipalem):—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) Whether the abandoned portion of the tank bed land of Tarunavayi village, Kovur taluk, Nellore district was distributed to landless poor during 1962-63; and

(b) If not, the reasons, therefor?

Sri N. Ramachandrareddy:—(a)& (b) The entire extent of land available for assignment in Tarunavayi Tank bed area was distributed among the three contending societies viz., (1) Land Colonisation Co-operative Society, Woodhousepet, represented by the Harijans and Thogata families of Woodhousepet hamlet of Tarunvayi village, (2) Tenants Co-operative Society, Sangam represented by the Harijans and other landless poor persons of Sangam village and (3) Members of the Colony of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes represented by the Yenadis and Yerukulas.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— ట్యాంక్ బెడ్ ఎంత విస్తీర్ణం యిచ్చారు? కంప్లీటుగా ట్యాంక్ బెడ్ అంతా కూడా అబ్జాన్ డేసి యిచ్చినట్లేనా?

Sri N. Ramachandra Reddy:— P. W. D. has agreed to abandon an extent of Acs. 120.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— ఆ టాంకు క్రింద ఆయకట్టులేదు. దానిక్రింద 300 ఎకరాలు వృధాగా పెట్టుకోవడం వేస్తే కాబట్టి అదనంగా ఆహారపంటలు పండించడానికి ఉపయోగపడుతుంది. కాబట్టి మిగతా పోర్లను కూడ అబాండ్న్ చేయించి సాగుకు యిస్తారా ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— పి. డబ్ల్యు. డి. వారు 120 ఎకరాల వరకు యివ్వడానికి అనుకూలం వుందని చెప్పారు.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— టాంకు క్రింద ఆయకట్టులేదు. లేనప్పుడు పూర్తిగా అబాండ్న్ చేసి ఎందుకు యివ్వకూడదు ?

Sri N. Ramachandra Reddy:— The Executive Engineer has reported that it was only a supplemental source of irrigation for an wet ayacut of 70 acres in Tarunavayi village. He has agreed to abandon an extent of about 120 acres for assignment.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు (నర్సంపేట్):— టాంక్ బెడ్ లాండ్స్ అనేకం వున్నాయి. వాటిలో ఎన్నడూ నీళ్లువుండవు. కల్లి వేషనుకు ఉపయోగపడుటలేదు. వాటిని లాండ్ లెస్ పూర్తకు అలాట్ చేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా ?

Sri N. Ramachandra Reddy:— There are some instructions which are in force. Wherever land is not submergeable, the opinion of P. W. D. is taken and in such cases, assignment is being made.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ):— 70 ఎకరాలు ఇరిగేట్ అవుతోందన్నారు. ఈ నాలుగైదేండ్లలోను ఇరిగేటు అయిందా ?

Sri N. Ramchandra Reddy:— There is another source. This is only serving as a supplemental source.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— సప్లి మెంటరీ సోర్సు అని పేరేగాని వేరే రెగ్యులర్ సోర్స్ క్రింద పండుతోంది. 70 ఎకరాలకోసం సప్లి మెంటరీ సోర్సు క్రింద 500-600 ఎకరాలు ఆ ట్రే పెట్టుకోవడం న్యాయమేనా? సాగుకు యిస్తే పంట అభివృద్ధి చేయడానికి వీలుంటుంది. కాబట్టి పునరాలోచనచేసి ఎందుకు యిప్పించకూడదు ?

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి:— బాగానేవుంటుంది కాని యీ విషయం తేల్చవలసినవారు ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇంజనీరు, పి. డబ్ల్యు. డి. వారు అవసరం లేదనుకుంటే రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు అబ్జెక్టునులేదు.

Funds Released under Minor Irrigation

1075:—

*917-A (115) Q:—*Sri P. Rajagopal Naidu* [Put by *Sri T. K. R. Sarma*] (*Kurnool*):—Will the hon. Minister for Planning and Panchayati Raj be pleased to state:—

(a) the funds released to the Panchayat Samithis under minor irrigation during 1961-62; and

(b) the amount spent under the head ?

The Minister for Planning and Panchayati Raj (Dr. M. Chenna Reddy):—(a) Rs. 85.59 lakhs.

(b) Rs. 75.52 lakhs.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:— ఫి నాన్సి యల్ ఇయర్ ఎండింగుకు యీ అమాంటు రిలీజ్ చేస్తుంటారు. పనులకు యిబ్బంది కలుగుతోంది. దానినిగురించి ఆలోచిస్తారా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— రిలీజ్ కు ఒక ప్రాసీజరువుంది. సంవత్సరం పాడుకున్నా — క్వార్టర్లీ రిలీజ్ చేస్తున్నాము. చివరన యిచ్చేది అడిషనల్ గ్రాంటు వచ్చినప్పుడు యివ్వడం జరుగుతోంది. పనులు జరిగి బిల్స్ వచ్చేటప్పటికి యీ డబ్బు కూడ సరిగా అందుతోంది.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు (మైలవరం):— మంత్రిగారి సమాధానం ప్రకారం పది లక్షలకు పైగా ఆన్ స్పెంట్ గా వుండిపోయినట్లు తెలుస్తోంది. దానికి కారణాలు ఏమిటి ? ఎప్పుడు రిలీజ్ చేస్తే ఖర్చు కాలేద్ చుటా ?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— 61-62 లో 9.56 లక్షలు ఖర్చుకాకుండా మిగిలివుంది. ప్లాను మొత్తంలో 6 లక్షలవరకు ఖర్చుకాలేదు. మొదటి సంవత్సరం — 61-62 కు సంబంధించినది యీ ప్రశ్న. అప్పుడప్పుడే జిల్లా పరిషత్తులకు ట్రాన్సిమిషన్ చేయబడింది. కాబట్టి సర్వేచేయడం, ప్లాను ఐటమ్స్ లో తీసికోడం — యిబ్బందులు వుండి ఖర్చుకాకుండా వుండిపోవడం తటస్థించినది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:— ఈ మొత్తాలు నేరుగా సమితులకు యివ్వబడి నాయా? లేక జిల్లా పరిషత్తుల ద్వారా సమితులకు యిస్తారా? అట్లా యివ్వడంవల్ల జాప్యం ఆయి పనులు కంటుపడుతున్నాయి. కాబట్టి దైరెక్ట్ గా యిచ్చే పద్ధతి అవలం బిస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— ఇదివరకు వుండే పద్ధతి ప్రకారం జిల్లా పరిషత్తులకు యిచ్చి పంచాయతీ సమితులకు పంచిపెట్టడం వుండేది. పంచాయతీ సమితి స్టాండింగు కమిటీలు నిర్ణయం చేసినతరువాత మల్లా జిల్లాపరిషత్తు స్టాండింగు కమిటీలు ఆమోదం కావలసివచ్చేది. ఇప్పుడు నేరుగా పంచాయతీ సమితి స్టాండింగు కమిటీలకు అధికారాలు యివ్వబడ్డాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— మా జిల్లాలో ఈ సంవత్సరం ఫిబ్రవరి ఆఖరు వారంలో కాని మార్చి మొదటి వారంలోకాని కొన్ని లక్షలు flood grants గా జిల్లా పరిషత్తులకు ఇచ్చి మార్చి 31 లోపల ఖర్చు చేయాలని అంటారు. Last moment లో ఇస్తే ఏ విధంగా ఖర్చుచేస్తారు? ఇట్లా ఇవ్వడంవల్ల ప్రయోజనం ఏమిటో చెప్పగలరా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— Additional amounts ఏవైతే ఇవ్వ బడ్డాయో అవి వారి కార్య కమం volume ను బట్టి అవసరాలనుబట్టి అడిగినప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వంనుంచి కాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలో ఇతర డిపార్టుమెంటులలో చర్చించి కాని తెలుసుకోడానికి కొంత time పడుతుంది. ఇవ్వబడింది వారికి indication మొదటనే Additional amounts ఇవ్వబడతాయని, కార్యక్రమాలు చేయించుకో వచ్చునని, అందువల్ల ఇబ్బంది ఉండదు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (కొత్తూరు):— జిల్లాల వారీగా ఎంతడబ్బు ఇచ్చాలో సెలవిస్తారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— ప్రతి జిల్లాకు వారి వారి కార్యక్రమాలు, అవస రాలనుబట్టి ఇవ్వబడుతుంది. అక్కడవుండే acreage ని బట్టి కూడా ఉంటుంది. Actual figures ఇక్కడలేవు. తరువాత కావాలంటే అందజేస్తాను.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ అయిదు లక్షలుపైగా ప్లాన్ స్కీమ్సు నిలబడిపోయాయి అన్నారు. ముందే తెలుస్తాయికదా. ఎందుకు నిలబడిపోయాయి? ప్రభుత్వం తీసుకునే చర్య ఏమిటి?

డా.ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— ఇదివరకే మనవి చేసినట్లు, పంచాయితీ సమితులకు జిల్లా పరిషత్తులకు ఈ సంవత్సరమే ఈ కార్యక్రమం మొదటిసారిగా transfer చేయడంవల్ల కొంత ఇబ్బంది కలిగింది. ఏమైనా ఇప్పుడు ఇచ్చిన మొత్తాలలో మిగిలి పోయిన మొత్తం 9.56 లక్షలు - అంటే 10% మాత్రమే ఉంటుంది. అది అంత objectionable మొత్తంకాదు. మొదటిసారి కాబట్టి ఆ మాత్రం మిగిలింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):— ఆ జిల్లాలకు కావలసిన ఆవసరాలనుబట్టి ఇస్తామని అన్నారు. ఆవసరాలను నిర్ణయించేది ఎవరు? పంచాయితీ సమితులు ముందు స్కీములు పంపితే జిల్లా పరిషత్తులు స్క్రాటింగ్ చేస్తే తీసుకుంటారా? లేక పబ్లిక్ వర్క్స్ డిపార్టుమెంటు నిర్ణయిస్తుందా? ఆవసరాలను పంపితే వచ్చేదబ్బుకంటే మించితే reject చేసి పంపుతున్నారు. ఇచ్చేదబ్బు అంటే కనుక వాటిని ముట్టుకోడానికి వీలులేదు అంటున్నారు. మంత్రిగారు అడిగినవన్నీ ఇస్తున్నట్లు చెబుతున్నారు. ఈ Contradiction ఏమిటో వివరంగా చెప్పారా?

డా.ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— అడిగినంతా ఇస్తున్నామనే ఉద్దేశంఉంటే పొరపాటుగా ఆర్గమెనట్, నేనే చెప్పానో తెలియదు. ప్రతి జిల్లాలోనూ total acreage to be covered under the schemes తీసుకుని ఇదివరకు కార్యక్రమాలు దృష్టిలో పెట్టుకుని రివెన్యూబోర్డుతో సంప్రదించి పంచాయితీరాజ్ డిపార్టుమెంటువారు ఆలాట్ చేస్తారు.

శ్రీ టి.వి.ఎస్. చలపతిరావు (విజయవాడ - సౌత్) - మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీములు ఇప్పుడు అమలు జరుగుతున్న తీరున జరిగితే ఎన్ని సంవత్సరాలలో పూర్తి అవుతుందో ప్రభుత్వంకేమైనా అభిప్రాయం ఉందేమో సెలవిస్తారా?

డా.ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— Maintenanceకు ఎల్లివేటికి పెట్టుకోవలసి ఉంటుంది Planned items క్రింద కూడా క్రొత్తక్రొత్త కార్యక్రమాలకు ఎల్లివేటికి పెట్టుకోవలసి ఉంటుంది. రెండు మూడు సంవత్సరాలుగా పెద్దఎత్తున అధికం చేయడానికి కృషి చేస్తున్నాము. మొదటి సంవత్సరంలో 8.5 లక్షలవరకు 1963-64 కు 127 లక్షలవరకు ఇవ్వడం జరిగింది. అదనమైన మొత్తాలు కేటాయించడానికి రాష్ట్రప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తూనే ఉంది.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న:— మంత్రిగారు సెలవిస్తూ ఉన్న ఖర్చుకాలేదు అన్నారు. పనితీసుకోవాలంటే income తక్కువ అనేది కారణంగా చెబుతున్నారు. చాలా మొత్తాలు కేటాయించవలసి ఉంటుంది. కాబట్టి feasible కాదని చాలా

works తీసుకోకుండా ఉంటున్నారు. Income basis మీద కాకుండా పూర్వం ఉన్న మైనర్ ఇరిగేషన్ పనులు కంప్లీటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

డా.ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:—అది one of the factors కావచ్చును. ఇటువంటి procedural difficulties ఏమైనా వుంటే వివరాలను పరిశీలించి నిర్ణయాలను తీసుకోవడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేస్తుంది. ఈ విషయాలు పరిశీలన చేయిస్తాను కాని నిర్ణయంగా చెప్పలేను.

శ్రీ ఎ. వెంకటేశ్వరరావు:— నూపర్ వైజరీ స్టాపు సరిగ్గా లేకపోవడం వల్ల పనులు సక్రమంగా జరగడంలేదు. 1961 వ సంవత్సరంలోనే కాదు; ఇప్పుడు కూడా అట్లాగే ఉంది, నూపర్ వైజరీ స్టాపు లేనందువల్లనే moneys spend కావడం లేదు. దానిని గురించి ఏమి ఆలోచిస్తున్నారు ?

డా.ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— Staff తక్కువగా ఉన్నమాట యధాగమే. Staff అదనంగా వేయడానికి సాధారణంగా volume of work ను బట్టి yard sticks ఏర్పాటుచేసి ప్రతి సంవత్సరం పరిశీలన చేస్తున్నాము. ఈమధ్య ప్రత్యేకంగా ముగ్గురు సి. ఇ. లతో కూడిన కమిటీని పెట్టి yard sticks ఏర్పాటు చేయాలని కోరాము. అది పూర్తి కాగానే అదనమైన staff విషయమై ఆలోచన చేయబడుతుంది.

Amounts Provided under minor irrigation scheme

1076:—

* 919 (422) Q:—*Sri V. Visweswara Rao*:—Will the hon. Minister for Planning and Panchayatraj be pleased be state:

(a) the amounts provided under Minor Irrigation scheme in 1960-61 and 1961-62 in the State;

(b) whether the amounts were spent fully;

(c) if not, how much amount lapsed in the said two years separately; and

(d) the reasons therefor?

Dr. M. Chenna Reddy:—(a) 1960-61 Rs. 99,47,000.
1961-62 Rs. 85,59,000.

(b) No, Sir,

(c) 1960-61 Rs. 3,32,701
1961-62 Rs. 9,56,000

(d) 1960-61 The balance is only 3% of the allotment and is within the allowable margin of 10%;

1961-62: Owing to late release of funds and their adjustment to Zilla Parishads and Panchayat Samithis consequent on the transfer of Minor Irrigation sources to Panchayati Raj bodies with effect from 1-4-1961, the Zilla Parishads and Panchayati Samithis could not utilise the funds in full before 31-3-1962.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— ఫండ్సు ఖర్చుచేయడానికి సకాలంలో release కావడంలేదు. కొన్ని సమితులు జనరల్ ఫండ్సులో నుంచి ఖర్చు చేసుకుని తరువాత adjust చేసుకుందామనుకుంటే తరువాత ఇస్తామే, లేదో, జనరల్ ఫండ్సులో నుంచి ఖర్చు చేసుకోకూడదని అంటున్నారు. Allot చేసినదానికే limit కావాలని ఉత్తరువులు పంపినట్లున్నది. ఆ విధంగా ఎందుకు పంపారో చెబుతారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— దేనికైనా అదనంగా ఫండ్సు release చేసుగలిగినపుడు జనరల్ ఫండ్సు నుంచి ఖర్చుచేయడానికి తప్పకుండా పర్మిషన్ ఇస్తాము. లేనపుడు జనరల్ ఫండ్సు నుంచి ఖర్చుచేస్తే మిగతా బాధ్యతలకు బెబ్బతగులుతుంది. ఉదాహరణకు ఈసంవత్సరం additional grant planలో 75 లక్షలు ఇచ్చాము. Non-plan items కు 7962 వేలు ఇచ్చాము. కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి కాని మిగతా డిపార్టుమెంటులలో మిగిలిన డబ్బునుంచి కాని ఇవ్వడానికి అవకాశం ఉన్నప్పుడు తప్పకుండా జనరల్ ఫండ్సులో నుంచి ఖర్చు చేసుకోవాలని సలహా చెబుతూంటాము. అట్లా కానపుడు కాదని చెబుతాము.

శ్రీ ఎమ్. పిచ్చయ్య (పాకుకరావు పేట):— ఈ ప్రశ్నలో mention చేసిన సంవత్సరాలకు శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం జిల్లాలకు ఎంత మొత్తం కేటాయిం చారు? అందులో ఎంత ముగిసిపోయిందో చెబుతారా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— జిల్లావారీ figures నా వద్దలేవు. తరువాత అందజేస్తాను.

శ్రీ దామోదరరెడ్డి:— (పాద్మనగర్) మైనర్ ఇరిగేషన్ ఫండ్సు release అయిన తరువాత మార్చి 31 లేదీకో lapse అయిపోతాయా? Release అయిన లేదీనుంచి ఒక సంవత్సరం ఉండడానికి అవకాశం ఉంటుందా?

డా. ఎం. చెన్నారెడ్డి:— ఆ విధంగా కొన్ని ఫండ్సుకు మాత్రమే జిల్లా పరిషత్తులు, పంచాయతీ సమితులు పెట్టుకోవడానికి వీలుంటుంది. ఈ కార్యక్రమాలలో పని బాగాజరిగే అవకాశం ఉంది. కాస్తా అవసరంగా కనిపించడంలేదు.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు:— జనరల్ ఫండ్సునుంచి ఖర్చుపెట్టవద్దని చెబుతున్నారు. రెండు సంవత్సరాలుగా ప్లాన్ క్రింద ఇచ్చిన 75 లక్షలు, 79 లక్షలు డిసెంబరులోనో ఇస్తారు. మార్చి నెల లోపలనే పూర్తిచేయాలంటే సాధ్యంకాదు కాబట్టి, lapse అయే ప్రమాదంఉంది. ముందే ప్లాన్ వేసుకుని ఎక్కువ వర్క్స్ తీసుకుని చేయడానికి కావాలంటే adjust చేసుకుని తరువాత డబ్బు pay చేయడానికి అవకాశం కలుగజేస్తూ ఆర్డర్లు పంపుతారా ?

డా. ఎమ్. చెన్నారెడ్డి:— ఎప్పడైనా additional funds release చేసే possibilitiesనుంచి ప్రభుత్వం ఆలోచించి అటువంటి అవకాశాలుంటే చాలా ముందుగానే జిల్లా పరిషత్తులకు అదనమైన కార్యక్రమాలు తీసుకోండి, డబ్బు తరువాత release చేస్తాము అని ఉద్దేశాలు జారీచేయబడతాయి. ఆ రకంగానే 1964-65 లో డబ్బు ఏర్పాటుచేసి ఈ కార్యక్రమాలు బాగాచేస్తే మరింత అదనమైన మొత్తాలు ఇవ్వడానికి అవకాశాలుంటాయని చెప్పడం జరిగింది. Working season డిసెంబరునుంచి మార్చి వరకే ఉంటుంది. వర్షాకాలంలో అంత అవసరంగా ఉండదు. ఎటువంటి ఇబ్బంది జరగడంలేదు. గౌరవ సభ్యులు ఎక్కడైనా ఇబ్బంది వచ్చిందని specific case తెస్తే దానిని పరిశీలించేసి తగిన ఆర్డర్లు పంపుతాను. అదనమైన మొత్తాలను ఇచ్చి, సరియైన సమయానికి ఖర్చు చేయాలని ప్రభుత్వనికి కూడా anxiety ఉంది.

Investigation Units.

1077:—

* 373 (4384) Q:—*Sri B. Sriramamurtay (Vizianagaram)*
Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) Whether it is a fact that the Annual Session of the Central Board of Irrigation and Power during February 1963 suggested that investigation units should be located in State;

(b) What are their various recommendations bearing relevance to the situation in this State; and

(c) What steps are taken to meet the suggestions ?

The Minister for Public Works (Sri A.C. Subba Reddy):

(a) Yes, Sir.

(b) The recommendations are:

Formation of separate and permanent investigation of Irrigation and Hydro Electric Projects proposed for the future with specialised Engineers sufficiently experienced in the field of investigation.

(c) The Government have already set up investigation units for the investigation of Irrigation and Power Projects. The investigation units are manned by Engineers experienced in the field of investigation.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— అధ్యక్షా, ఆ యూనిటు set up చేసి ఎంత కాలం అయినది? Investigation ఏమి చేశారు? ఇంకా ఏమి చేయ్యటలో నిర్ణయం తీసుకున్నారు?

Sri A. C. Subba Reddy :— We have got three permanent divisions in our province. They are permanent. They are going on with investigation — scheme after scheme.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, మాడు డివిజన్లు ఉన్నవి ఇంతవరకు వారు చేసిన ప్రోగ్రెస్సు వివరాలు చెబుతారా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— చేసే స్కీమ్లు అన్నీ కూడా వారు చేసినవే. మైనరు ఇరిగేషన్లు, మీడియం ఇరిగేషన్లు స్కీమ్లు అన్నీ వారు investigation చేసినవే.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— ప్రస్తుతం ఏ స్కీములు investigation జరుగుతున్నవో వివరాలు చెప్పగలరా?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— Separate question వేయాలి.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం (మాడుగుల) :— ఈ investigation division యొక్క scope of work మాకు తెలియక confusionగా ఉంది. విశాఖ పట్టణంలో Flood Control Superintending Engineer ఉన్నారు. వారిని అడిగితే flood control new schemes నా చేతిలో ఉండ దన్నారు. ఎవరిని ఏమి అడగాలో తెలియకుండా ఉంది. ఆ యూనిట్ల యొక్క functions, scope of work, jurisdiction తెలియ పరుస్తారా?

Sri A. C. Subba Reddy :— I will place it on the Table of the House, Sir.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—అధ్యక్షా, యూనిట్సు అక్కడక్కడ పని చేస్తున్నాయి. ఇవి వేరుగా ఉండడంవల్ల confusion ఉన్నది. అందుచేత వాటిని రెగ్యులర డిపార్టుమెంటుల part and parcelగా link up చేసి Investigation Wing ఏర్పాటు చేస్తారా ?

Sri A. C. Subba Reddy :—Investigation wing is separate, Sir. One circle is at Guntur, the other is at Eluru and the other is in Telangana area at Hyderabad. Their work is investigation and it is very difficult to have because the S. E. Circles in the ordinary way itself are more than this. We have got three circles for the whole of Andhra Pradesh. So, it is very difficult to keep them in the pre-S. E's offices.

Dam across Dwaranapagu Vagu in Drsi taluk

1078:—

* 1413 Q:—*Sri T. Chanchayya (Santha nuthalapadu)*:—Will tho hon. Minister for Public Works be pleased to state.

(a) Whether any investigation has been done for constructing a dam across the Dwaranapagu vagu (Darsi taluk) and Sinka channel to supply water to the irrigation tanks at Dhenuvukonda, Ongole Taluk, Guntur District;

(b) If so, the estimated expenditure therefor;

(c) Whether the said work had been taken up; and

(d) If not, the reasons therefor ?

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 9.61 lakhs.

(c) No, Sir.

(d) The Plans and Estimates are yet to be scrutinised by the Chief Engineer. As soon as necessary proposals are received from the Chief Engineer, administrative sanction will be accorded and the work taken up for execution.

శ్రీ టి. చెంచయ్య :—ఆ పని ఎప్పుడు ప్రారంభం చేస్తారు ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—చీఫ్ ఇంజనీరునుంచి రాగానే ప్రారంభిస్తారు. ఒంగోలు తాలూకాకు సంబంధించినది అది నార్జున సాగరు ప్రాజెక్టుకింద ఉండో. లేదో తేల్చుకొని అది రాదు, తప్పకుండా చేయవలసినది అంటే వెంటనే ప్రారంభిస్తాం.

Tammileru Reservoir

1079:—

* 1893 Q:—*Sri P. Bapaiah (Tiruvur)*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) the stage at which the contemplated construction of Tammileru reservoir at Nagireddy Gudem in West Godavari District stands at present;

(b) the total amount of expenditure incurred so far on the said reservoir; and

(c) Whether the Government propose to complete the said scheme during the Third year Plan period ?

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) The Scheme was taken up for execution pending technical clearance by the Central Water and Power Commission and also pending administrative sanction of the State Govt. to the estimate. But in 9/63, the Chief Engineer (Irrigation) has been directed not to incur any further expenditure on this scheme until such time as the Planning Commission accords its administrative approval to the 200 lakhs programme and State Government accords administrative sanction to the scheme.

(b) An expenditure of Rs. 5,05,798/- has been incurred to the end of September, 1963.

(c) No, Sir.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— Flood control scheme కేంద్ర ప్రభుత్వం టెక్నికల్ కాంక్షన్ యివ్వలేదని చెబుతున్నారు. ఎందుకల్లా రాలేదు?

దీనివల్ల చాలసార్లు వరదలు రావడం ఏలూరు పట్టణంతో సహా చాల ప్రాంతం వరదకు గురి కావడం జరుగుతున్నది. Flood control schemeకి ఎందువల్ల టెక్నికలు శాంక్షను పొందలేదు.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— టెక్నికలు శాంక్షను అంటే C.W.P.C. clearance యంతవరకు రాలేదు. ఆ స్క్రీమువల్ల ఎంత వరకు flood control అవుతుందో examine చేయాలి. Clearance యిచ్చిన తరువాత తప్పకుండా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు (ఏలూరు) :— ఈ స్క్రీమువల్ల floods రాకుండా ఉండడానికి, మనుష్యులు, పంటలు రక్షించడానికి అవకాశం ఉంది. పరిశోధన టెక్నికలు శాంక్షను, దర్బాపుల పూర్తికావడానికి ఎంతకాలం పడుతుంది ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— ప్రభుత్వానికి కూడా దర్బాపుల పూర్తికావడానికి ఆలస్యం ఉంటుంది. ఇది 200 లక్షల స్క్రీము. మీడియం, మైనరు ఇరిగేషన్ స్క్రీము. అందువల్ల తీర్మానం కాగానే దానికి తగిన డబ్బు నాలుగవ ప్లానులో provide చేయబడుతుంది.

Kambagadda Minor Irrigation Project

1080:—

* 2684 Q:—Sri M. Pitchaiah:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) Whether estimates have been completed for the Kambagadda minor irrigation project in Sitampeta agency area in Srikakulam District; and

(b) If so, when the work will be taken up ?

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) The Executive Engineer, Srikakulam has been asked by the Chief Engineer to take up work during this season.

శ్రీ ఎం. పిచ్చయ్య :— అధ్యక్షా, మన్యప్రాంతంలో వ్యవసాయం అభివృద్ధి చెందితే గాని జీవించడానికి ఉపయోగపడదు. ఉన్న గెడ్డలకు కట్టలు కట్టించడంలో ఆలస్యం లేకుండా త్వరగా పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— ఆలస్యం ఎప్పుడూ ఉండదు. స్కీమును పెంటనే కాంక్షను చేస్తున్నాము. అందువల్లనే The Chief Engineer has been asked to take it up during this season.

Reservoir on River Champavathi

1081:—

* 2786 Q:—*Sri T. Sanyasi Naidu (Put by Sri B. Sriram Murthy)*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) Whether the investigation of the scheme to construct a reservoir on the River Champavathi in Salur Taluk, Srikakulam District has been completed;

(b) if so, the estimated amount therefor;

(c) the total extent of ayacut to be brought under cultivation under the said reservoir; and

(d) When the said work will be taken up ?

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) Yes, Sir. Preliminary investigation is over.

(b) Rs. 35.88 lakhs.

(c) 6,600 acres (existing)

(d) It will be taken up only after its inclusion in the State Five Year Plan.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :— టేటు పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేర్చే ఆలోచన ప్రభుత్వానికి ఉందా ? చాల కాలంనుంచి ఇది pending గా ఉంది. Investigation అయినది, ఎస్టి మేటు అయినది.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—Preliminary investigation అయినది. అందులో క్రొత్తగా వ్యవసాయం గురించి దానిక్రింద ఉన్నట్టు లేదు. 6,600 acres of existing land irrigate అవుతుంది. అది open head channel క్రింద irrigate అవుతుంది. అది మీడియం స్కీము. మీడియం స్కీము చాలవరకు ఉన్నది, కంప్లీట్ చేయనిదే క్రొత్తవి తీసుకొనడం వుంది కాదేమోనని నా ఆభిప్రాయం.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చాల తాబూకాలకు ఉపయోగించే స్కీము అది. అందుచేత ఆ దృష్టితోనైనా తిరిగి పరిశీలనచేసి నాలుగవ ప్లానులో చేర్చడానికి యోచన చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ప్రభుత్వం ప్లానులో ఒక స్కీమును వేస్తే అది కంప్లీటు చేస్తుందని అనుకుంటేనే చేర్చుతుంది. అంతేగాని రెండు మూడు ప్లానులలో జరిగేది అయితే తీసుకోవడం మంచిది కాదని నా అభిప్రాయం.

Bridge on Karamary River

1082:—

* 2831 Q:—*Sri K. Bhim Rao (Put by Sri Varilala Gopalakrishnaiah)*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the estimates for the construction of “*Bridge*” on Karamary River on Asifabad–Utnoor Road have been submitted to the Chief Engineer, Highways;

(b) if so, what is the cost of estimate; and

(c) the date of starting the work and completion ?

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) Yes, Sir.

(b) Rs. 2.27 lakhs.

(c) The work is expected to be started by the end of March, 1964 and completed within one year.

Purchase of a Plane

1083:—

* 3526 Q:—*Sri E. Ayyapu Reddy (Put by Sri Vavilala Gopalakrishnaiah)*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) whether the State Government has purchased any plane; and

(b) if so, what is the price paid;

Sri A. C. Subba Reddy:—(a) Not yet, Sir,

(b) Does not arise

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఇంకా కొనలేదా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :— 'Not yet, Sir' అంటే కొనలేదనే అర్థము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కొన్నార. Hand over చేసు కొన్నారు. ఇంకా కొనలేదంటే ఏమి చెప్పాలి. 4గురు ఎక్కడానికి వీలుగావున్న helicopter లేక మరేదో కొన్నారని, డబ్బు ఇచ్చారని, ఇంజనీర్లు బాగా వున్నదని చెప్పారని తెలుస్తున్నది; మంత్రిగారు కొనలేదంటే ఏమని చెప్పాలి ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ఆ information వారికి ఎక్కడనుంచి వచ్చినదోకాని ఇంతవరకు కొనలేదని నా information. 2 offers వున్నవి. ఏ offer మంచిదో విచారణలో వుందని నా information.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—Helicopter కొనడమా కాదా అని అనుకున్నారు. 5 గురు ఎక్కడానికి వీలుగా వున్న plane చూశారు. ఈ ఉళ్ళో తిరిగారు. బాగా వుంది అని అనుకొనికొనడానికి నిర్ణయించు కొన్నారు. కాని కొనడానికి డబ్బు ఇవ్వలేదా, లేక ఇంకా settle కాలేదా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—Two offers వున్నవి. ఏది కొనాలో నిర్ణయం చేసుకోలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :—ఆ two offers ఏమి ?

Sri A. C. Subba Reddy :—Morava Aircraft which is about Rs. 3 lakhs. There are other two aircrafts—Anfibin or Aero Commander. Bombay Co., Madras Co. and 3 companies have recommended three aeroplanes and Morava is Rs 3 lakhs. మధ్యప్రదేశ్ ప్రభుత్వమువారు use చేస్తున్నారు. వారికి వ్రాస్తే ఒక లక్ష రూపాయల spare parts కూడ కొన్నామని అన్నారు. అందువల్ల మంచిది ఏదో మాని కొనాలని దానినిగురించే ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఈ plane కొనేటప్పుడు మంత్రి గారు ఎక్కిచూసి, దానియొక్క మంచి చెడ్డలు ఆలోచించి కొంటారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ఎక్కిచూస్తే బాగానే వుంటుంది. అసలు manufacture అంతా చూడాలి. ఎక్కిచూస్తే ఏమి తెలుస్తుంది. బాగానే వుంటుంది ఉన్నట్లువుండి పడుతుంది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—అధ్యక్షా, ఈ planeను దేనికోసం కొంటున్నారని ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టడము అవసరము అనుకొంటున్నారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—ఉపయోగము లేకపోలేదు. ఉంది. నీలేరు పోవాలంటే 3, 4 రోజులు పడుతుంది. ఒక చోటనుంచి మరొక చోటికి వెళ్ళడానికి ఉపయోగ పడుతుంది. మంత్రిగారుగాని, ఆఫీసర్లుగాని. V. I. Ps. గాని పోవడానికి ఒక plane వుండి తీరాలని నా ఆభిప్రాయము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మద్రాసులో 'హ సు మాన్' కొన్నారు. ఇప్పుడు దానికి ఇంకొక రూపము వచ్చింది. తరువాత అమ్ముకొన్నారు. అసలు ఈ planes లో ఎవరెవరు వెళ్ళడానికి నిర్ణయించు కొన్నారు. వెళ్ళదలచు కొన్నవారు వారి lifeని insure చేసుకొని వెడతారా ? ఎందువల్ల అంటే అనేక ప్రమాదాలు జరుగుతున్నట్లు ప్రతికలలో చూస్తున్నాము. Important persons పోతున్నట్లు తెలుస్తున్నది. రాఘవులుగారికి ఇవ్వుము లేకపోవచ్చు. నాకు ఇవ్వుమా? అందువల్ల విమానములో పోవడము మంచిది కాదేమో ఆలోచిస్తారా? ఇంత ఖర్చు పెట్టడము అవసరమేమో ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—వుండేవారు పోకపోతే క్రొత్తవారికి స్థలం ఎక్కడ వస్తుంది.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా. అందరి రక్షణ దృష్ట్యా ఒక నిబంధన పాటించవలసి వుంటుంది. కాలినెట్ మంత్రి అయితే ఒక మంత్రిగారే ప్రయాణము చేయాలని స్టేటు మంత్రులయితే ఇద్దరు ప్రయాణం చేయవచ్చునని ఒక నిబంధన పెడితే బాగుంటుంది. అవసరమయితే గాలిబుట్టతో దిగడానికి వలసిన training కూడా ఇప్పించే ఏర్పాటు చేస్తారా ?

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి :—అవన్నీ కొన్నతరువాత ఆలోచన చేస్తాము.

Death of a person in the K. C. Canal

1084:—

* 2378 Q:—Sri P. V. Krishnareddy (Nandikotkur):—Will the hon. Minister for Home be pleased to state:

(a) Whether any report of death of a person in the sluice No. 82 in the K. C. Canal at Nagatur, was received in the 1st week of October 1963;

(b) whether the Government have taken any steps to enquire into the same; and

(c) If so, the result of the enquiry ?

The Minister for Home (Sri Mir Ahmed Ali Khan):—

(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) The Local Police at the Nandikotkur Police Station, who had investigated into the incident on 6-10-1964, had found that death in the case, was due to accidental drowning.

శ్రీ పి. వి. కృష్ణారెడ్డి:— అధ్యక్షా, కె. సి. కనాల్ 82 వ సంబంధం. Sluice లో ప్రతి సంవత్సరము గడ్డి అడ్డుపడి నీరు రాకపోతే ఆ గడ్డిని తీసివేసే అలవాటు ఆ చనిపోయిన రైతుకువుంది ఆ గడ్డి తీయడములో ఆ రైతు మరణించాడు. చాల బీదవాడు అందువల్ల వారి కుటుంబానికి Compensation ఇచ్చే దానికి ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తున్నదా ?

*Sri Mir Ahmed Ali Khan:—*There was a big stone near the sluice and he wanted to remove that. For that reason he was stuck up in that sluice and died, Sir. About compensation, it would be considered, Sir.

Complaints Against the Sub-Inspector of Police, Burgampad 1085:—

* 2791 Q:—*Sarvasri N. Prasada Rao (Khammam) and K. Butchiah (Burgampahad):—*Will the hon. Minister for Home be pleased to state:

(a) whether it is a fact that some villagers of Aswapuram of Burgampad taluk of Khammam District have submitted a petition to the Superintendent of Police, Khammam in regard to the inhuman treatment meted out to them by the Sub Inspector of Police, Burgampad, when they were taken into Police custody in connection with the alleged Criminal Offence in the year 1962;

(b) Whether it is also a fact that the Secretary, District Ryot Sangam of Khammam has submitted a petition to the Superintendent of Police, Khammam in the above connection;

(c) Whether any enquiry has been instituted against the sub-Inspector in this matter; and

(d) if so, what action has been taken ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) Yes, Sir.

(d) As the allegations made against the Sub-Inspector of Police, Burgampad were found to be false, no action was taken against him.

Sri A. Venkateswara Rao:— Who has enquired into this petition and whether the person against whom the petition was submitted is still working there ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The District Superintendent of Police enquired.

Mr. Speaker:—Whether the officer against whom the enquiry was made is still there?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—I have no information, Sir.

Sri A. Sarveswara Rao:—When the enquiry was conducted against the person, was that person against whom the enquiry was made, still there or transferred to some other place in the interests of the people ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Whether he is still there or not, it is not known. If a separate question is put, I will answer.

Sri S. Vemiah:—May I know, Sir, the various charges or allegations levelled against this Inspector, whether all the allegations are enquired into and what is the report in the case pertaining to all these allegations ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Sir, some person was wrong fully confined and the charges against the Sub-Inspector were that he did not produce the accused in time before the court. But he was put before the court the very next day. He was arrested and he was put before the court the next day. That is what the enquiry has proved.

Sri V. Visweswara Rao:—When the enquiry was going on, was that person against whom the charges were levelled, kept in the same place or was the enquiry conducted after transferring him ?

Mr. Speaker:—He is not in a position to say as to whether the S. I. is working there.

Sri V. Visweswara Rao:—If the enquiry is conducted keeping the S. I. there, how can proper enquiry be made ?

Mr. Speaker:—He is not in a position to say whether the S. I. was there at the time of enquiry. Where the S. I. was at the time of enquiry, he has no information. You put a separate question. He will be in a position to say whether at the time of enquiry the S. I. was kept there itself.

Sri V. Sri Krishna (Mangalgiri):—May I know the action the Government took on the person who was responsible for the wrongful confinement ?

Mr. Speaker:—According to the result of the enquiry the charges or allegations made against him were proved to be false, So, naturally if the allegations were proved to be false, it is not necessary to take any action against him.

Sri V. Sri Krishna:—What about inhuman treatment by the police officers? What about the wrongful confinement ?

Mr. Speaker:—Those things are not proved because according to him he was arrested in the night and produced before the Magistrate the next day, i. e., within 24 hours. The Police have got a right to keep a man in custody for 24 hours. Within 24 hours they have to produce him for remand before the Magistrate. According to him the man was arrested on the previous night and produced before the Magistrate within 24 hours. That is what he says.

Sri A. Sarveswar Rao:—My information is that the Circle Inspector is there; the Sub-Inspector also is there. Can the Hon'ble Minister give us the principle itself—whether it is proper and better to keep the Circle or the Sub-Inspector against whom the enquiry is made or he must be transferred somewhere so that a better and a proper enquiry can be made. That principle can be announced here, Sir.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—It is the case of 1962. The petitions which are referred to say that they were arrested on the 8th and produced on the 10th, but enquiry shows that they were arrested on the night of 9th and produced on the 10th morning. That is the matter which is before the House.

Mr. Speaker:—Now the hon. Member wants you to say whether you agree with certain principle; in all cases of enquiry he says it is not desirable to keep the officer there itself and conduct the enquiry. At least during the period of enquiry will the Government see that that officer is not kept there? That is the question he is putting.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—So many complaints are being made, Sir. If he is transferred, as soon as the complaint is made and some *prima facie* enquiry is made it will be difficult for the Government to maintain the system Sir. I think it is not necessary.

Mr. Speaker:—If serious allegations are made ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—If serious allegations are made it may be considered, Sir,

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:—Here is a case specifically stating that he was arrested on the 8th. The question is whether, if we refer to the diary, we can see if they have gone on the 8th to that village or not; that will be sufficient for *prima facie* evidence; probably they would have gone on the 8th but when the question has come they said that he was arrested on the 9th and put in the sub-jail. Therefore that must be enquired; that is my point.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The officials enquired into all these things and found that it was false.

Sri M. Pitchaiah:—Hon. Member who put the question says that the Circle Inspector and the Sub-Inspector are not transferred and the hon. Minister is refusing to furnish the correct information simply by saying that he was not aware of the fact whether the Circle Inspector and Sub-Inspector are working there. Is it proper on the part of the Government to provide such answers in the House ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—What I said was that at present whether they are there or not, I have no information about it.

శ్రీ బుచ్చయ్య :— తప్పుడు నివారణ అని మంత్రులు చెబుతున్నారు. ఆరెట్టు చేసినప్పుడు దేవుడి ముక్కుకు గడ్డం పెండుకొంటే దానికి అగ్ని పెట్టారు బట్టలు ఊడగొట్టి దేబ్బలు కొట్టారు. ఆ విషయాలను డి. ఎన్. పి.కి ప్రాత పూర్వ

కంగా ఇవ్వటం జరిగింది. ఆయనవచ్చి పోలీసు స్టేషనులో విచారణ జరిపారు. ఆ సమయంలో నేనూ అక్కడే వున్నాను. జరిగిన దానిని వివరంగా చెప్పటం జరిగింది. సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ చెప్పినదంతా అక్కడి కానిస్టేబుల్ సాక్ష్యం ఇచ్చారు అది తప్పని మంత్రిగారు చెప్పేది వాస్తవం కాదు. సి. ఐ. డి. ఎంక్వయిరికూడ జరిగింది. సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరు, సబ్ ఇన్స్పెక్టరు కుట్రపన్ని చేసిన వ్యవహారం ఇది. దానిని దర్యాప్తు చేయించాలని కోరుతున్నాను.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:— What I said was that two applications were received; the allegations were enquired into and they were not substantiated; they were false.

Sri S. Vemaiah:— May I know, Sir, the officer who has conducted the enquiry and whether any further enquiry has been asked to be conducted by the C. I. D. ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:— The Deputy Superintenden? of Police conducted the enquiry and then it was verified by the Superintendent of Police as I have just informed.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— కంప్లయింట్ వచ్చినప్పుడల్లా ఆఫీసర్లకు ట్రాన్ ఫర్ చేస్తే ఎడ్మినిస్ట్రేషన్లో ఇబ్బంది వస్తుంది. సీరియస్ కేస్ అయితేనే తప్పిస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. నిన్న ఇలాంటి కేస్ సభ ముందుకు వచ్చింది. అప్పుడు మంత్రిగారు ఇక్కడలేరు. సబ్ మెజిస్ట్రేట్ కోర్టులో టాచ్చర్ అని ఫ్రూమ్ అయింది. నిన్న జవాబు చెప్పేటప్పుడు అక్కడి ఆఫీసర్ ను ట్రాన్స్ఫర్ చేయలేదని చెప్పారు. ఫర్దర్ ఎంక్వయిరి చేస్తున్నామని చెప్పారు. ఇప్పుడు సీరియస్ కేస్ అయితే తప్పిస్తామని చెప్పారు. ఆ కేసులో తప్పించలేదు. దానిని మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— మంత్రిగారు జవాబు చెబుతూ నా వద్ద ఇన్ఫర్మేషన్ లేదు వేరే ప్రశ్న అడగండి అన్నప్పుడు ఆ ప్రశ్న అయిపోయిందని భావిస్తే ఎలా? మేము చేసే ప్రశ్నలే ఒకటి రెండు వున్నాయి. వారికి జవాబు వచ్చేటప్పటికీ మూడు నాలుగు నెలలు పడుతుంది. మళ్ళీ ప్రశ్న వేయాలంటే బహుశా ఎన్నికలు అయ్యాక సమాధానం వస్తుండేమా. అందువల్ల కాంప్రెహెన్సివ్ గా ఇవ్వటానికి ప్రయత్నించకపోతే మేము ప్రతిపారి పార్లమెంట్ కండిషన్ లో వుంటాము.

Mr. Speaker:— Usually the Ministers to whom questions are sent anticipate some supplementaries and they come prepared for those supplementaries; sometimes when unexpected supplementaries are put, they may not be prepared.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఇక్కడ సబ్ ఇన్స్పెక్టర్ ఎవరు. వున్నారా లేదా అనే సస్టి మెంటరీ రాదనుకొంటే ఎలా? స్టడి చేయటానికి కావలసిన ఇన్ఫర్మేషన్ అది.

Mr. Speaker:— He did not expect that supplementary.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అది సస్టి మెంటరీ కాదంటే, ఎవరు ఎక్స్యూరి చేశారు, ఎవరు అక్కడ వున్నారు. ఎవరు సాక్ష్యం చెప్పారు, అనే దానికి ఇన్ఫర్మేషన్ లేకుండా వేరే ప్రశ్న వేయమంటే పుణ్యకాం కాస్తా అయిపోతుంది. దీనికి మనం ఒక ప్రొసీజర్ అవలంబించకపోతే కష్టంగా వుంటుంది.

Mr. Speaker:— What procedure can we lay down?

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తవనంపల్లి):— అధ్యక్షా, ఈ సిటింగ్ లో ప్రశ్నకు సంబంధించిన భాగాలకే ఇన్ఫర్మేషన్ లేదని అంటున్నారు. సస్టి మెంటరీలకు ఇన్ఫర్మేషన్ లేదంటే అనవచ్చు, కాని ప్రశ్నకు సంబంధించిన భాగానికే ఇన్ఫర్మేషన్ లేదంటే కష్టంగా వుంటుంది. రెగ్యులర్ క్వశ్చన్ కే ఇన్ఫర్మేషన్ తప్పనిసరిగా తెప్పించాలని మీరు ఇన్ప్రక్షన్స్ ఇవ్వాలి.

Sr. Mir Ahmed Ali Khan:— The question was about the applications which were received and whether they were enquired into and what action has been taken. Therefore I said that we received the applications and the allegations were examined and enquired into by the Deputy Superintendent of Police and then again by Superintendent of Police and they were found baseless; therefore the case was closed. So what was the supplementary question I have not answered, but the question whether the Sub-Inspector or Circle Inspector is still there or where they are I will answer if a separate question is put.

Sri Tenneti Viswanatham:—In this particular case, an hon. Member from this House has said that he was present, that certain things happened in his presence. In answer the Minister has said that all those allegations are baseless. I want to know whether the Minister can so easily discount what an hon. Member has now said standing on the floor of the House as to his being personal witness to certain things that have happened and whether it conduces to the dignity of this House or to the dignity of the members or to the dignity of the Government.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—I am giving whatever information is supplied from the district level, Sir.

Sri Tenneti Viswanatham:—Sir, in view of what has been said by the hon. Member a further statement by the Hon. Minister may be placed on the Table of the House. Having regard to what the hon. Member has said just now, the Minister may be pleased to make a fresh statement.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—The information is that the allegations are wrong, and they are not correct. That is what I have to answer; more than that I cannot say.

Sri V. Srikrishna:—Is the Government prepared to pursue the matter and make an enquiry and place full information on the Table of the House in view of the information given by the hon. Member here.

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—If any definite new matter is brought before me in writing then I will further enquire into the matter.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు గా. సభ్యుడు స్వయంగా అసెంబ్లీలో చెప్పినారు, ఇప్పుడు మనముందు చెప్పినారు. నేను ఈ సందర్భంలో

ఉన్నాను. అట్లా ఆ సందర్భంలో జరిగింది అని. మళ్ళీ మంత్రిగారు నాకు డెఫి నెట్ గా వ్రాసి ఇవ్వాలి అనడంలో అంత సమంజసముగా ఉండడంలేదు. శాసన సభలో చెప్పినట్లువంటి విషయం, అందులో హౌస్ లో చెప్పినట్లు విషయం వారు దృష్టిలో తీసుకొని ఆ విషయాన్ని ఎన్ క్వయరీ చేయించ కూడదాండి ?

Mr. Speaker:—(To the Minister) The question is: Why not you take what the hon. Member has stated on the floor of the House, into consideration and make further enquiry ? Why do you again insist upon further information ?

Sri K. Brahmanandareddy:—If the hon. Member gives information within his personal knowledge, we will get the matter further enquired into.

Sri Tenneti Viswanatham:—That is what the hon Member has stated; I do not know whether you were present here. He says: "I was there; these are the things that had happened; the answer is incorrect." That is what he says, Therefore, in view of that, may I request the Hon'ble Minister to place a fresh statement or give us a statement on the floor of the House ?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Yes, Sir.

Mr. Speaker:—I do not know what you mean by saying 'Yes.'

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—Whatever the hon. Member has just now informed will be taken into consideration and further enquiry will be made.

శ్రీ జి. వెంకన్న :—ప్రస్తుతం మెంబరు చెబుతూ ఉండే దానిపైన చాలా సీరియస్ ఎలిగేషన్లు ఉంటేటట్లు తెలుస్తున్నది. కనీసం ప్రభుత్వం సి. బి. డి వారి చేత ఎన్ క్వయరీ చేయించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా అని అడుగుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఎన్ క్వయరీ చేయిస్తానంటున్నారండి.

Sri G. C. Venkanna:—Not an ordinary enquiry; it should be by C. I. D.

Mr. Speaker:—No; he will have it enquired into—whether by C. I. D. or some other department. Minister has given the assurance that he will get it enquired into.

Complaints Against the Police Offici. Is

1086:—

* 2793 Q:—*Sarvasri N. Prasadarao and K. Butchayya*: Will the hon. Minister for Home be pleased to state:

(a) whether the Government have received any applications from (i) Madipati Venkayya (ii) S.V. Rangarao (iii) T. Pitchireddy and others regarding high-handed behaviour of the Sub-Inspector of Police of Burgampad and Circle-Inspector of Bhadrachalam in the year 1962 against the applicants; and

(b) Whether any private complaints have also been made in the Munsiff Magistrate Court, Kothagudem against the said Sub-Inspector and the Circle Inspector because of the failure on the part of the Government to take disciplinary action against the said Police Officials?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—(a) Yes, Sir.

(b) A Criminal complaint was filed on 18-12-1962 in the Munsif Magistrate's Court Ramavaram, by Sri Allipuram Saireddy, against the Sub-Inspector of police, Burugampahad and the Circle Inspector of Police, Bhadrachalam. As the representation referred to in clause (a) above; was dated 20-12-1962, that is, two days after the Private Criminal complaint had been filed, the question of failure on the part of Government to take disciplinary action against the said Police Officials, does not arise.

Sri A. Venkateswararao:—What happened to the cases which are pending in the Munsif-Magistrate's court? Were they defended by Government by appointing prosecutors?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—They are private cases still pending in the courts.

Sri V. Visweswarrao:—Are both the cases same and come under the same question or are they separate questions? I am putting this question because here is a Burgampad Sub-Inspector and at the same time the second question also relates to Burgampad sub-Inspector. The case filed against Burgampad sub-inspector is still pending before the Magistrate and previously while answering the hon. Minister said that the case was not proved by the complainants. What is this? Are both the questions the same or are they separate ones?

Sri Mir Ahmed Ali Khan:—They are separate cases, Sir. This case is taken to the court privately and it is still pending.

Codification of Acts and Rules

1087:—

* 2927 Q:—*Sri P. Mahendranath (Nagarkurnool)*:—Will the hon. Minister for Law be pleased to state:

(a) Whether it is a fact that the Government have taken up the work of codifying the Acts and Rules which are at present in force in Andhra Pradesh;

(b) if so, when the said work will be completed; and

(c) Whether copies of the same will be supplied to the Legislators?

The Minister for Law (Sri P. V. Narasimharao):—(a) Yes.

(b) The Andhra Pradesh Code consists of five Volumes, of which three have been printed and the remaining two are expected to be brought out by the end of this year.

The work relating to the compilation of rules will be taken up after the Code work is completed.

(c) No. Sufficient number of copies of the Code will, however, be made available in the Library of the Legislature for the reference of the Members of the Legislature.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఆ వాల్యూమ్స్ ఆచ్చు వేసి తయారుగా ఉన్నాయండి ?

శ్రీ సి. వి. నరసింహారావు:— తయారు అయినాయండి. వాటిని గురించి మనవి చేశాను — వాల్యూమ్స్ 1, 2, 5 - వాల్యూమ్ 1 పూర్తిగా తయారైనది. దాని ధరకూడ రూ 22 నిర్ణయించారు. వాల్యూమ్ 2 గురించి ధర నిర్ణయించడంలో ఉన్నది అది. వాల్యూమ్ 3 కూడ ధర నిర్ణయంలో ఉన్నది. All the three volumes will be made available for sale shortly.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఇదివరకు కూడ ఒక సారి లా మినిస్టర్ గారు కానససభలో ఏ బిల్లు ఆక్టు తయారైనవని ఆ లిస్టు ఏ సంవత్సరానికా సంవత్సరం ఇస్తామని చెప్పారండి — ఆప్పుడు వెంకటరెడ్డిగారున్నారు. వారు ఉన్నప్పుడు ఫార్మిస్ చేశారు. ఏ సంవత్సరానికా సంవత్సరం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లెజిస్లేచర్ లో ఏ ఏ ఆక్టు పాస్ అయినదో ఇస్తామన్నారు. మద్రాసులో చేస్తున్నారు. అట్లాంటిది తయారు చేయిస్తే ఎప్పటికప్పుడు వచ్చేటటువంటి ఆక్ట్స్ ఏమో అర్థమవుతుంది. అదికూడ చేయిస్తారా లా డిఫార్టు మెంటువారు.

Sri P. V. Narasimha Rao:— This question pertains to the Andhra Pradesh Code which contains all the pieces of legislation that were passed since a long time. As regards the suggestion given by the hon. Member I will find out if there was any such assurance and if so what action has been taken.

Sri Tenneti Viswanatham:— “I shall enquire” అని మినిస్టర్ గారు చెప్పారు. ఎఫ్ డి ఆఫ్ లెజిస్లేషన్ అని చెప్పి సెంట్రల్ గవర్నమెంటువారు కూడ ప్రతి సంవత్సరం కూడ ఒక లిస్టు పబ్లిష్ చేస్తారు. అది ఆక్టు సెంటరు, పరోక్ష ప్రాంతాదు అందుచేత ఆ మోస్తరుగా మనం తిగిరిన్నీ ఆ ప్రాజెక్ట్ కంటిన్యూ చేసివెళ్ళితే ప్రతి వాళ్ళకు అవగాహన అవుతుంది ఎప్పుడెమి అవుతుందని. ఎందుచేతనంటే నేను

మనవిచేస్తున్నది ఇప్పుడు వారు చెప్పినటువంటి ఈ ఆంధ్ర కోడ్ లో మొన్న ఈ 37½ అక్రోశం నేను వెతికాను. పేరు వ్రాసి నాట్ ప్రింట్ డ్ అని వ్రాశారు క్రొత్తగా వ్రాసిన పుస్తకములోనే.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— మంచిదండి, దానిని గురించి ఆలోచిస్తూ మండి.

Financial Aid to the Fishermen

1088:—

* 1865 Q:—*Sri P. Gunnayya*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the district-wise amount of financial aid given by the Government to the fishermen in the State for the purchase of boats, nets and other implements during 1962-1963 and 1963-1964 to facilitate sea-fishing?

The Minister for Agriculture (Sri A Balaramireddy):—

(a) Fishermen are not granted financial aid in cash, but they are supplied with fishery requisites, such as boats, nets logs etc. at subsidised cost. The aid given by Government during 1962-1963 and 1963-1964 on these requisites are as follows:—

1962—1963.

East Godavary district.	Rs. 22,089-66
West Godavary District	Rs. 9,940-00
Krishna District	Rs. 4,959-00
Guntur District	Rs. 9,918-00
Nellore District	Rs. 4,959-00

Total: Rs. 51,865-66

1963—1964

East Godavary District.	Rs. 39,759-73
West Godavary District	Rs. 9,517-82
Krishna District	Rs. 10,162-20
Guntur District	Rs. 4,810-66
Visakhapatnam	Rs. 13,528-96

Total Rs. 77,779-37

మిస్టర్ స్పీకర్:— తెలుగులో చెప్పవలసిన పనిలేదు. Mr. Gunna-
iah knows English; why do you doubt ?

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— అధ్యక్షా, వాళ్ళకు పరికరాలు కొనుక్కోడానికి ఈ ఇచ్చేది చాలదు కాబట్టి ఇది హెచ్చుచేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి:— ఉన్నదండి.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— ఇప్పుడు ప్రభుత్వం ఇస్తున్నటువంటి మొత్తం వారు పని పరికరములు కొనుక్కోడానికి చాలదు అని ఆ సంఘంవారు చెబుతున్నారు. వాటికి హెచ్చుచేయడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచనలో ఉన్నదా ?

శ్రీ ఎ. బలరామరెడ్డి:— ఈ ఇచ్చిన మొత్తాలు, 62-63 లో ఇచ్చినవి కాని, 63-64 లో ఇచ్చినవికాని సబ్సిడీ మాత్రమే నేను చెప్పాను. అంటే వాళ్ళు ఈ బోర్డు కొనేదానిలో 12% గవర్న మెంటు సబ్సిడీ ఇస్తుంది. ఆయిల్ ఇంజన్లకు 5% సబ్సిడీ ఇస్తున్నాము. నెట్టుకు 16-2/3 పర్సెంటు సబ్సిడీ ఇస్తున్నాము. నేను చెప్పిన మొత్తాలు ఆ సబ్సిడీ క్రింద వచ్చిన మొత్తాలు మాత్రమే. కాని ఈ ఫీచర్ మన్ సొసైటీలకు ఘోషించారు. 7 లక్షలు నైలాన్ నెట్టుకై తేనేమి లేక ఎవెన్సు బాంకుకు వైనానియల్ అసిస్టెన్సు కై తేనేమి ఇచ్చినాము అధ్యక్షా, ఎందుకంటే వాళ్ళు బోర్డు కొనుక్కోడానికి మొదలైన వాటికి హెచ్చుగా ప్రభుత్వము ఖర్చు పెడుతున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— తెలుగులో ఇవ్వడానికి సాంప్రదాయం ఉన్నది. అది పోయి ఇంగ్లీషులో వస్తే, తెలుగు అక్కరలేదని మీరు అంటే —

Mr. Speaker:— What I said was that when the Minister was answering in English, usually Mr. Gunnaiah was asking “I do not know English; please answer in Telugu.”

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— క్వోస్టన్సుకు జవాబు చెప్పేటప్పుడు ఇంగ్లీషులో పరవాలేదు అంటే ఇక తెలుగు ఎన్నడూరాదు.

Mr. Speaker:— If he answers in Telugu, I have no objection.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— తెలుగుమీద ఇన్ సిస్టు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్:— వారు తెలుగులో ఆన్సర్ చేస్తే I am too glad కాని వారు ఇంగ్లీషులో ఆన్సరు చేసినప్పుడు గున్నయ్యగారికి డిఫికల్టీ లేదని —

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— lighter veinలో నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు. నా మనవి ఏమిటంటే తెలుగుమీద మీరు ఇన్ సిస్టు చేయకపోతే తెలుగు రాదు.

మిస్టర్ స్పీకర్:— అదేమి లేదు.

G. M. F. Concessions

1089:—

* 2828 Q:—*Sri S. Vemayya:*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether the G.M. F. (Grow More Food) concessions are extended for the Fasli 1374; and

(b) If not, the reasons therefor?

Sri A. Balaramireddy:—(a) and (b) The question of continuing the Grow More Food concessions for Fasli 1374 is under consideration.

Sri S. Vemayya:—May I know, Sir, the various concessions that are being given now under the G. M. F. scheme.

Sri A. Balaramireddy:—Cultivation of compounds of institutions, cultivation of backyards, cultivation of vacant village or town sites, and cultivation of lands in coastal areas in Godavari, Krishna and Guntur Districts.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య:—ఇప్పుడు వచ్చే ఫస్టీకి ఇదివరకు ఇవ్వలేదని చెప్పారు మంత్రిగారు. కాని piecemealగా తీసుకొనేదానికంటే at a stretch 5, 6 సంవత్సరాలకు కనీసం concessions ఇచ్చినట్లయితే works చేయడానికి కాగుంటుంది. Centre నుంచి డబ్బు తీసుకొనడానికి కూడా బాగుంటుంది. Government దానిని ఎందుకు insist చేయకూడదని.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి:—1373 ఫస్టీ వరకు ఆప్పుడే ఇచ్చారు. 1374కి ఇప్పుడు అలాగే వచ్చేస్తున్నాము. కాని 5, 6 సంవత్సరాలకు ఒకటే తూరి ఎప్పుడూ ఇవ్వలేదు. అందుకని అది నేను చెప్పలేను. అది పరిస్థితులను చూసిన తరువాత చెప్పవలసి యుంటుంది.

Pests

1090:—

* 3315 Q:—**Sri M. Pitchaiah:**—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

The extent of land affected and loss sustained due to pests in Andhra Pradesh during 1962-63; for the wet and dry crops respectively?

Sri A. Balrami Reddy:—The area estimated to have been affected by pests and diseases is in the order of 14.73 lakh acres wet (irrigated) and 17.91 lakh acres dry.

The loss due to the effect of pests and diseases is estimated to be roughly 10 per cent during 1962-63.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య:—ఇప్పుడు ఎంత నష్టం జరిగిందో మంత్రిగారు వివరించి చెప్పారనుకొండి, తెగుళ్ళు నివారణ కొరకు ప్రభుత్వము దగ్గర ఉన్నటువంటి పథకాలు ఏమిటో చెప్పారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—Plant protectionకు గాను ప్రభుత్వము హెచ్చుగా ఖర్చుపెడుతున్నది. జిల్లా కేంద్రాలలో mobile units పెట్టి నాము. అంతేకాకుండా pesticide chemicalsకు గాను 50 per cent subsidy ఇస్తున్నాము. విమానాలనుంచి spray చేసేదానికి. తరువాత, ఈ subsidyనే కాకుండా, ఇంకా ఒక ఎకరాకు 3 రూ. 1 చొప్పున ఇస్తున్నాము. అది లక్షా, 50 వేల రూపాయలు అయిపోయింది. అంతే కాకుండా, మన Government దగ్గర సుమారు 10 వేల sprayersగాని dustersగాని ఉన్నవి. తరువాత రైతులు ఈ instruments కొనడానికి subsidy ఇస్తున్నాము. ఈ రకంగా Agricultural Department ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

Crop Insurance Scheme

1091:—

* 2144 Q:—*Sarvasri C. Bali Reddy (Pulivendala) A. Sarweswararao, and N. Venkatswamy (Paruchuru)*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to refer to answer furnished to question No. 3926 on 27-7-1963 and state:

(a) Whether the Committee has submitted their report on the Crop Insurance Scheme for this State; and

(b) If so, the action taken thereon?

Sri A. Balaramireddy:—(a) The answer is in the negative.

(b) Does not arise.

Crop Insurance Scheme

1092:—

*3298 Q:—*Sri P. Subbaiah (Put by Sri A. Sarveswararao)*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) at what stage does the Crop-Insurance Scheme lie in our State; and

(b) Whether the Centre has assured any funds for introduction of this scheme in the state?

Sri A. Balarami Reddy:—(a) A Committee has been constituted by the Government to examine the feasibility of introducing Crop Insurance in the State and to submit a draft scheme. The report of the Committee is awaited.

(b) The answer is in the negative.

శ్రీ వి. విశ్వేశ్వరరావు :— ఇంతటికీతం ప్రశ్నకు అంటే 1090 ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ, ఈ pests వలన, ఇతరవాటివలన కొన్ని వేల ఎకరాలలో పంట నష్టమైపోయిందని వరదలవల్ల కొన్ని వేల ఎకరాలలో పంట నష్టమైపోయిందని అన్నారు. ఈ కమిటీ ఎప్పటిలోపల రిపోర్టు ఇవ్వాలని చెప్పారు. వారి రిపోర్టు ఎప్పుడు expect చేస్తున్నారు. ఈ కమిటీకి ఇచ్చినట్లుంటే terms of reference ఏమిటి ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఈ కమిటీ 4, 5 మార్లు సమావేశం అయినారు. వాళ్ళు ఏ విధంగా దానిని introduce చేయాలని, compulsoryగానీ లేక voluntaryగానీ అనే విషయాలపైన ఆలోచన చేశారు. కాని Government of India వారు ఇది entry 47 in the union list అనేదానికేంద్ర వస్తుంది కాబట్టి దీనికి సంబంధించినట్లుంటే చట్టము పార్లమెంటులో చేస్తే శాసనసభలకు ఆలోచన కేంద్రప్రభుత్వంలో ఉన్నట్లు వారు వ్రాసినారు. అందుకే గాను, Director of Agriculture కు వ్రాసినాము. దీనికి గాను కావలసిన వివరాలన్నీ సేకరించడం వ్రాసినాము. వావివరాలు చాలవరకు సేకరించినారు. కాని, ఈ చట్టము మనము చేసేదానికి వీలులేని పరిస్థితిలో ఉన్నాము. కాని కేంద్రప్రభుత్వము ఆ చట్టము చేసినతరువాత మనం ప్రవేశపెట్టేదానికి కావలసినపరికరాలన్నీ సిద్ధంగా పెట్టినాము.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఆ కమిటీ రాష్ట్రప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసినదా, లేక కేంద్రప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసినదా ? Crop insurance scheme కేంద్రప్రభుత్వము యజమాన్యం క్రింద ఉన్నది కాబట్టి, రాష్ట్రప్రభుత్వానికి ఇది ఏమి సంబంధం ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఈ స్కీమును ప్రవేశపెట్టాలని ఆలోచించినప్పుడు, రాష్ట్రప్రభుత్వము ఈ చట్టము చేసేదానికి వీలుంటుందేమోనని ఆలోచన చేసినాము. కాని వంజాబు ప్రభుత్వమువారు ఒక చట్టము తయారుచేయాలని ప్రారంభించారు. వాళ్ళు చట్టము యొక్క ఒక కాపీని పంపించమని మేము కోరినప్పుడు,

వాళ్ళు ఈ విధంగా వ్రాసినారు. ఇది మేముకూడ ప్రయత్నం చేస్తున్నాము కాని కేంద్రప్రభుత్వమువారు ఈ సలహా ఇచ్చినారని వ్రాశారు. ఆ విధంగా వారు వ్రాసిన తరువాత ఇది మా దృష్టికి వచ్చింది. ఆ ప్రకారంగా దీనికి కావలసిన వివరాలు శేక రిస్తున్నాము.

శ్రీ వి. రాజగోపాలనాయుడు :—శ్రీ ఓమండోరు రామస్వామిరెడ్డిగారు ఉండేటప్పుడు, Regulation of sugarcane to Factories అని ఒక Act చేసినారు. మరల దానిని కేంద్రప్రభుత్వమువారు చేసినప్పుడు, అది supercede అయిపోయింది. అలాగునే, మనము ఇప్పుడు Crop Insurance Act చేస్తే దానిని modelగా తీసుకొని కేంద్రప్రభుత్వము చేసేదానికి వీలున్నది. కాబట్టి ముందుగా మనము ఎందుకుగాను Crop Insurance Actను తీసుకురాకూడదో తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఇది “Entry 47 క్రింద వస్తుంది. ఈ చట్టము కేంద్రప్రభుత్వము చేయవలసి యుంటుందని వారు వ్రాసిన తరువాత, మనము చట్టము చేసేదానికి ఏమి అధికారము ఉన్నదో గౌరవసభ్యులే చెప్పాలి.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—కేంద్రప్రభుత్వము చట్టము చేస్తామనిచెప్పారు. కాబట్టి ఇప్పుడు ప్రభుత్వము ఏర్పాటు చేసేటటుంటి కమిటీ ఒక report submit చేయడం జరుగుతుందా ?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—దానిని రద్దుచేసే ఉద్దేశం లేదండి, వాళ్ళకు కావలసిన వివరాలు సేకరించడానికి ఇది నియమింపబడినది. ఏ యే ప్రాంతాలలో దీనిని ప్రవేశపెట్టాలి. ఏ రకం గా ప్రవేశపెట్టాలి. ఇది compulsory గానా, లేక voluntary గాని ? ఏ యే cropsకు పెట్టాలి. ఇది dry cropsకు పెట్టవలెనా అని రాష్ట్రానికి సంబంధించిన అన్ని వివరాలు సేకరించవలసిందని వారికి చెప్పడం జరిగింది. వారు ఆ పని చేస్తున్నారు.

శ్రీ టి. వీరరాఘవులు (గోపాలపురం) :—ఈ Crop Insurance అనేది ఏ యే cropsకు ఉంటుంది ? తరువాత failure of crops అనేది కేవలం అతివృష్టి అనావృష్టి వల్లనే కాకుండా, ఈ తెగుళ్లు మొదలైన వాటివల్ల కూడా సంభవిస్తుందని ఈ విషయాలన్నీకూడా అలోచిస్తారా ? రెండవది, ఈ సమాచారం గురించి publicను కూడా అడిగినట్లయితే బాగుంటుందేమో ఈ కమిటీవారిని ఆలోచించవలసిందని కోరుతారా ? మూడవది, ఇది కేవలం insurance చేయడమేనా ?

Insurance చేసేటటువంటి authority దీనికి సంబంధించినటువంటి నివారణోపాయానికి తోడ్పడటానికి, అది దీని లోనిభాగంగా వాకేజీ నా పథకం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఇది కేంద్రప్రభుత్వము చేయబోతున్నటువంటి చట్టము గనుక, అది ఏ రూపములో ఉంటుందో చెప్పడం కష్టము కాని, మేము ఏమి ఆలోచన చేస్తున్నామంటే, paddy, జవార్ ఈ రెండురకాల ఆహార ధాన్యాలపై ఇది ప్రవేశ పెట్టాలని ఆలోచిస్తున్నాము. ఇదే ప్రకారంగా dry crops, groundnut, cotton, పీటికొండా ప్రవేశపెట్టితే బాగుంటుందని ఆలోచిస్తున్నాము. అంతే కాకుండా, ఇది full cropsకు, ఈ insurance scheme ఇవ్వడమా, లేకపోతే 66-2/3 per cent% ఇవ్వడమా అనే విషయాలపై కూడా ఆలోచనలో ఉన్నాయి. కాని, ఏదైనా వాళ్లు చట్టము చేసిన తరువాతనే దాని కొక రూపము కల్పించడానికి పిలుస్తుందిగాని, అంతలోపల దాన్నిగురించిచెప్పడం కష్టము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు crops ఏమైనా State subject, కాబట్టి crops మీద insurance కూడా State subject క్రిందనే వస్తుంది. అయితే ఇది Central Government uniformగా చేయకూడకున్నదని చెప్పారు. కాని, అంతవరకు wait చేయకుండా, ఇప్పుడు మనము ఒక opinionతోటి confirmగా ఉన్నాము కాబట్టి ఒక బిల్లును ఇప్పుడు మనము ప్రారంభించితే తరువాత ఏమి జరుగుతుందో తెలుస్తుంది. ఇదివరలో Dowry Bill ఆంధ్రప్రదేశ్ లో చేస్తే, అది Centre తీసుకున్నప్పుడు, మన బిల్లు lapse అయిపోయింది. అట్లాగే ఈ విషయంలో మనము initiative తీసుకొని బిల్లు రూపములో ప్రారంభించినట్లయితే, తరువాత ఏమి జరుగుతుందో ఆలోచించవచ్చు.

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—దీనికి సమాధానము ఇంతకుముందు రాజగోపాల నాయుడుగారు అడిగిన ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పాను. ఇది Entry 47 క్రింద వస్తుందని, ఇది Central subject అని వారు వ్రాసిన తరువాత రాష్ట్రప్రభుత్వము ఈ చట్టము చేసేదానికి పిలువడదని నా అభిప్రాయము.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—Dry landలో ఈ రోగాలు వస్తూ ఉంటాయి. ఇవి ఏమి రోగాలని ఎవరికి ఏమీ తెలియదు. దానికి డిపార్టుమెంటుకూడా ఏమీ చేయలేదు. కనుక, Malaria Eradication schemeను ఏ విధంగా ప్రభుత్వము తీసుకొని దానిని బాగు పరుస్తున్నదో, అదే విధంగా ఈ pests eradication schemeనుకూడా తీసుకొనేదానికి ప్రభుత్వము ఏమైనా ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఈ విషయంలో ప్రభుత్వంగాని, డిపార్టుమెంటుగాని ఏమీ చేయడం లేదని చెప్పడం న్యాయం కాదు. వారు చేస్తూనే ఉన్నారు. చాలా భారీ ఎత్తున చేస్తున్నారు. లక్షల కొలది రూపాయలు దీనికిగాను. ఈ pesticide కొరకు ఇస్తున్నాము. దానికి కావలసిన పరికరాలు ఇస్తున్నాము. ఏమీ చేసినప్పటికీ, అక్కడకూడ కొంతనష్టం సంభవిస్తుంది. అది నివారించేదానికి ప్రభుత్వంగాని, ఆ Departmentగాని పయత్నంచేస్తూనే ఉన్నారు.

శ్రీ బి. శ్రీరామమూర్తి :—కేంద్రప్రభుత్వము ఎంతకాలములో ఈ చట్టము చేస్తుందో ఏమైనా సమయం నూచించిందా? కేంద్రప్రభుత్వము చట్టము చేస్తున్నప్పుడు, మనం ఇప్పుడు వేస్తున్నటువంటి ఈ కమిటీయొక్క ఆవసరం ఏముంటుంది? ఆ కమిటీయొక్క రిపోర్టు ఏ విధంగా ఉపయోగపడుతుంది? ఆ కమిటీ రిపోర్టు ఏ ఎప్పుడు వస్తుంది?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—కేంద్రప్రభుత్వంవారు మేము ఈ చట్టము చేయబోతున్నాము, కాని రాష్ట్రంలో దానికి కావలసిన details అన్నీ సేకరించవలసిందని అంటే ఏ crops కొరకు దీనిని extend చేయాలి, ఏ cropsకు చేస్తే, ఎంత నష్టం వస్తుంది, ఇది compulsoryగా ఉండవలెనా, voluntaryగా ఉండవలెనా ఈ వివరాలన్నీ collect చేయమని అన్నారు. ఆ వివరాలన్నీ పూర్తి అయిపోయినాయి. ఇంకొక నెలలో ఆ రిపోర్టు సిగ్గుగా ఉంటుంది.

Nationalisation of Rice Mills

1093:—

* 3634 Q:—*Sri E Ayyapu Reddy (Put by Sri S. Vemayya)*
Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state whether there is any proposal under consideration of the Government to nationalise the Rice mills in the State?

Sri A. Balaramireddy:—No, Sir,

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఈమధ్య Food and Agriculture Ministers Conferenceలో rice mills ప్రభుత్వమే తీసుకొని చేయాలని, ధరలు అదుపులో పెట్టడానికి అవసరమని నిర్ణయం తీసుకొన్నట్లు వచ్చింది. ఆ నిర్ణయం తీసుకొన్న తరువాత “no” అని answer ఇస్తున్నారు. ఆ నిర్ణయానికి విలువ లేదా?

శ్రీ ఎ. బలరామిరెడ్డి :—ఏ విధంగా చేయాలని జనరల్ గా ఆలోచిస్తున్నాము. తుది నిర్ణయం తీసుకోలేదు.

Cattle Disease in Nellore

1094:—

* 3708 Q:—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the number of mobile squads for control of cattle disease in Nellore District now; and

(b) the area allotted to each squad ?

Sri A. Balaramireddy:—(a) One.

(b) Entire district.

శ్రీ యస్. వేమయ్య :— ఒక స్కాప్ వల్ల జిల్లా అంతటినీ కవర్ చేయడానికి వీలుండవేమో. దానిని బంకాపెంచడానికి వీలున్నదా ? జబ్బులు వచ్చిన తరువాత చేసేకంటే ముందుగా preventive measures తీసుకునేందుకు ఆలోచిస్తున్నారా ?

శ్రీ ఎ. బలరామి రెడ్డి :— 1963-64 సం॥ లో 5 జిల్లాల్లో జిల్లాకు 1 స్కాప్ పెట్టాము. 1964-65లో ఇంకొక 5 జిల్లాలకు పెట్టుకున్నాము. Epidemics వచ్చినప్పుడు ఇతర జిల్లాల స్కాప్స్ పంపి tackle చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము.

Nationalisation of Bus Routes

1095:—

* 1932 Q:—*Sri P. Gunnayya*:—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) the no. of districts in which the bus routes have been nationalised in Andhra Pradesh till now; and

(b) the district-wise number of buses plying in the State at present ?

The Minister for Labour and Transport (Sri B V. Gurumurthy):—(a) Bus routes have been nationalised in all the nine districts of Telangana region and in the districts of Krishna, Guntur and W. Godavari of the Andhra Region.

(b) The following are the number of buses plying as per the district-wise No. of permits issued to the Corporation.

W. Godavari	210
Krishna	240
Guntur	283
Warangal	43
Nizamabad	55
Khammam	41
Nalgonda	82
Mahbubnagar	53
Karimnagar	54
Medak	53
Hyderabad	285

ఎ) తెలంగాణ ప్రాంతంలోని 9 జిల్లాలలో, ఆంధ్రప్రాంతంలోని కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలోని బస్ రూట్లు జాతీయం చేయబడినవి.

బి) పర్మిట్స్ వివరాలు ఈ విధముగా ఉన్నవి :

పశ్చిమగోదావరి 210; కృష్ణా 240; గుంటూరు 283; వరంగల్ 43; నిజామాబాద్ 55; ఖమ్మం 41; నల్లగొండ 82; మహబూబ్ నగర్ 53; కరీంనగర్ 54; మెదక్ 53; హైదరాబాద్ 285.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :— ఆ బస్సులు నడవకుండా జిల్లావారీగా ఎన్నెన్ని ఉన్నవో నెలవిస్తారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—జిల్లావారీగా చెప్పలేను. మొన్న జాయింట్ మీటింగులో చర్చించడం జరిగింది. మూడు 462 బస్సులు off the road ఉన్నవి. తొందరగా రిపేర్లు చేయాలన్నాము. స్పేర్ పార్ట్స్ కృత్యముగా ఉన్నవి. Advertisements ఇచ్చి ఆవస్థ తెచ్చి work shop వాటిని overhaul చేయాలి, maintain చేయాలి అన్నాము. ఇప్పుడు 10, 12, వెహికల్స్ ఒక్కొక్కరు తీసుకొనుటకు సిద్ధముగా ఉన్నారు. నెగోషియేషన్లు జరుగుతున్నవి. సక్రమంగా అన్ని బస్సులు రోడ్డుమీద పెట్టి నడపాలనే సమర్థతం కార్పొరేషన్ కు ఉన్నది.

Refund of taxes Paid by the Orissa operators of buses and Lorries

1096:—

* 2461 (A) Q:—*Sri K.C. Deo (Put by Sri T.K.R. Sharma)*:—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state:

(a) whether the taxes paid by the Orissa Operators of Buses and Lorries covered under reciprocal agreement with the Orissa have been refunded by the authorities concerned in Srikakulam; and

(b) if not, the causes for the delay ?

Sri B. V. Gurumurthy (a) Taxes paid by the Orissa operators of Buses and Lorries covered under reciprocal agreement with the Orissa have not yet been refunded. Detailed information has been called for from the Collector, Srikakulam, in the matter and he has also been requested to dispose of all the pending applications for refund of tax immediately and intimate the Government. The reply from the Collector is awaited.

(b) The Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1963 came into force with effect from 1st April, 1963. Prior to the introduction of this Act, the Collector was the competent authority to grant refund of tax. Under the above Act, the Secretary, Regional Transport Authority has been prescribed as the authority competent to sanction refund of tax. Hence a doubt was expressed both by the Regional Transport Officer, Srikakulam and the Collector, Srikakulam as to which of them should deal with the refund cases in question. It has since been clarified that the Collector, Srikakulam should dispose of all applications for refund of tax pertaining to the period prior to 1st April, 1963. The Collector is now taking expeditious action to dispose of all the pending applications.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— చనిపోయినవారికి ఏమైనా కాంపెన్సేషన్ ఇచ్చారా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— మొన్న ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తూ మనవి చేశాను. ట్రిబ్యునల్స్ కాన్స్టిట్యూట్ చేశాము. ట్రిబ్యునల్స్ వద్ద ఎవరైతే ప్రాసీజర్ ప్రకారం దరఖాస్తులు పెట్టుకుంటారో అవన్నీ సెటిల్ చేస్తారు. ఎక్కడైతే రోడ్ ట్రాన్స్పోర్టు బస్ నడుస్తున్నవో అక్కడ మొదట వారే claims settle చేస్తారు. అది తృప్తికరంగా లేకపోతే సివిల్ కోర్టుకు అప్పీలు చేయడానికి వీలున్నది. ఈ కేసులో మాత్రం ఇంకా వారు claim పెట్టుకున్నారో, లేదో, information లేదు. ప్రాసీజరు మనవి చేశాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆయన చనిపోయిన మరురోజునే అస్టికేషన్ పెట్టారు. ఆయనబిడ్డ ఉంటే అప్లయి చేసింది. ప్రాసీజరు అయ్యే వరకు వారు ఏమి చేయాలి ? ఇక R. T. C. nationalisation యొక్క ప్రయోజనం ఏమి ఉన్నది ? ఈ ప్రశ్న చాల పాతదికూడ.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— ఎంక్వయరీ పూర్తి కాలేదు. డ్రైవరు సిక్ గా ఉన్నాడు. వారు దరఖాస్తు పెట్టారో, లేదో అనే సంగతి తెలియకముందే, దానిని గురించి చెప్పలేను. కావాలంటే మళ్ళీ విచారించి తెలియజేస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Accident జరిగిన వెంటనే మంత్రి గారికి చెప్పాను. Short notice question వేస్తే ఢిల్లీకి వెళ్లుతున్నామని మళ్ళీ వచ్చిగాని జవాబు చెప్పడానికి వీలులేదని చెప్పారు. అందువల్ల అది ఇప్పుడు ordinary question గా వచ్చింది. R. T. C.కి, బిడ్డ ఇచ్చిన అస్టికేషన్ ఉన్నది. ఎంక్వయరీ చేయాలంటే ఇంత డిలే చేస్తే వీరు కూడ చచ్చిపోయే పరిస్థితి రావాలా ఏదైనా ప్రాసీజరు ఉన్నదా, లేదా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— డిలేటరీ కారణం మనవి చేశాను.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :— చచ్చిపోయినవాని బిడ్డ కాంపెన్సేషన్ కోరికతో పెట్టుకున్న అస్టికేషన్ గురించి చెప్పమన్నారు. దీనిని గురించి చెప్పక కేసు ఎంక్వయరీ ఆలస్యమవుతోందని చెబుతున్నారు.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— ఈ ప్రశ్నలో accident fact గురించి అడిగాడు. Compensation గురించి stress చేయలేదు. తొందరగా అయ్యేట్లు చెప్పమంటే కార్పొరేషన్ వారికి సలహా ఇస్తాను.

శ్రీ యస్. వేవయ్య :—ఎంక్వైరీ జరుపుటకు డ్రైవర్ సిక్ గా ఉంటే, ఆ ఆఫీసుకు డ్రైవరు వద్దకు వెళ్ళి వివరాలు రికార్డు చేయవచ్చును కదా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—డిపార్టుమెంటులో ఎంక్వైరీ పూర్తి కాలేదనే information వచ్చింది. అది సభ ఎదుట చెప్పాను. ఆలస్యం ఎందుకయినదో ఎంక్వైరీ చేసేవారే తెలపాలి. నేను ప్రత్యేకంగా ఇప్పుడు చెప్పలేను.

శ్రీ వావిలాల గో పాలకృష్ణయ్య :— మంత్రులు ఉన్నది ఎందుకు ? ఊరికే post-office పని చేయుటకా ? అన్యాయం జరిగితే దానిని విచారించాలి; Evade చేస్తే ఎట్లా ? ఆయన జబ్బుగా ఉన్నాడుగదా అని ఎంక్వైరీ ఆగిపోతుందా ?

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—వారు question of fact అడిగారు. Compensation గురించి after thought అయి ఉండవచ్చు. దానికి ఇప్పుడే నేను సమాధానం చెప్పలేను.

Bus Accident Near Pakalapadu

1097:—

* 2794 Q:—*Sri Vavilala Gopalakrishnayya*:—Will the hon Minister for Labour and Transport be pleased to state.

(a) whether it is a fact that there was an accident of the Andhra Pradesh State Road Transport Corporation Bus near Pakalapadu, Sattenapalli Taluk, and some persons died and some persons were admitted in the hospital;

(b) If so, what are the reasons for the accident; and

(c) the action taken thereon ?

Sri B. V. Gurumurthy:—(a) Yes; Sir. On 26-11-1963 Bus No. APZ 1863 met with an accident at Mile Stone No. 2/5 on the Sattenapalli-Maddipadu route. One passenger died on the spot and 16 others were injured.

(b) Due to the sickness of the driver, the Departmental enquires could not be completed and reasons for the accident will be disclosed only after completion of this enquiry.

(c) Does not arise.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS.

Security Cases in Kanigiri Taluk

200—

2480 Q.—*Sri K. Guruswamy Reddy* :— Will the hon. Chief Minister be pleased to state :

(a) the number of security cases launched by the Government in Kanigiri taluk, Nellore district from January 1962 to September 1963 ;

(b) the number of villages in which the said cases have been launched ?

A :—

(a) Nine.

(b) Tullur (Two)

Rallapalli (Two)

Raglmanipalli (Two)

Koilampadu (One)

Chintalapallem (Two)

Posts excluded from the purview of Service Commission.

201—

3208 Q.—*Sri A. Sarveswara Rao* :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state :

(a) what are the posts that were excluded from the purview of the Public Service Commission in 1961-62, 1962-63 and 1963-64; and

(b) whether the opinion of the Service Commission was taken before issuing orders excluding those posts from its purview ?

A :—

(a) A statement showing the detailed information is laid on the Table of the House.

(b) No, Sir.

STATEMENT LAID ON THE TABLE OF THE HOUSE

Statement showing posts in various services excluded from the purview of the Commission During 1961-62, 1962-63 and 1963-64.

Period	Designation of the Posts	Service in which included.		G. O. No. & date
	(2)	(3)	(4)	
1961-62	Temporary posts of typist and steno typist in the office of the Agent to the Government of Andhra Pradesh at New Delhi.	Andhra Ministerial Service.	G.O. Ms. No. 457 G.A. (Services A) dated 12-4-1961.	
	Ministerial posts in the Andhra Pradesh Government Guest House at New Delhi.	do	G.O. Ms No. 462, G.A. (Services A). dated 13-4-1961.	
	Temporary post Deputy Manpower Officer in the former Planning and Local Administration Department.	Andhra General Service.	G. O. Ms. 515, G. A. (Services A), dated 22-4-1961.	
	Principals of M. R. Government Music College, Vizianagaram, Government School of	Andhra Pradesh Technical Education Service.	G. O. Ms. No. 1452 G. A. (Services-A), dated 15-11-1961.	

(1)	(2)	(3)	(4)
	Music and Dance, Hyderabad and Government Music College Vijayawada.		
	Temporary pos's of Assistant Editors in the office of the State Editor, District Gazetteers, when recruited by transfer.	Andhra Pradesh General Service.	G. O. Ms. No. 1550 G. A. (Services A). dated 5-12-1961.
	Telephone Operators	Andhra Ministerial Service.	G. O. Ms. No. 311, G. A. (Services A), dated 19-2-1962.
1962-63	Part time Official Receivers in the City and Mufassal.	Andhra Judicial Ministerial Service.	G. O. Ms. No. 680 G. A. (Services A), dated 21-4-1962.
	Temporary post of Director of the Up-graded Department of History of Medicine, Osmania Medical College, Hyderabad	Andhra Pradesh Medical Service	G. O. Ms. No. 988, G. A. (Services A), dated 6-7-1962.
	Lower Division Clerks in the Persian Research Section of the State Archives.	Andhra Pradesh Ministerial Service.	G. O. Ms. No. 1287 G. A. (Services A), dated 10-9-1962.
1963-64			

Labour Contract Co-operative Societies.

202—

2309 Q.— *Sri V. Visweswara Rao* :— Will the hon. Chief Minister be pleased to state :

(a) whether the Government have taken any steps to organise Labour Contract Co-operative Societies in the State during the year 1962-63 and upto the end of October, 1963 ;

(b) how many such Societies are organised ;

(c) how many applications are pending;

(d) since how long these applications are pending; and

(e) what are the reasons for pending in the Office:

A :—

(a) the answer is in the affirmative.

(b) (6)

(c) (21)

(d) these applications are pending for different periods ranging from 2 months to 1½ years.

(e) the reasons for which the cases are pending are as give below :

1. In some cases proposals have been sent for organisation of Co-operative Society in villages which are already covered by an existing society. In such cases, societies cannot be registered unless the village is deleted from the area of operation of the existing society.

2. In some cases, the opinion of the central Bank has been sought and the societies will be registered as soon as the opinion of the Central Bank is received by the (Department.)

3. In some cases, share capital has not been collected by the promoters and in some cases the promoters have not remitted the required share capital for registration.

4. In some cases, there are factions in the villages and the promoters are not redily available.

5. In some cases, reports regarding the possibilities of successful working of the society if registered are awited from the concerned officer.

*Misappropriation of funds by Agricultural
Co-operative Credit Societies.*

203—

2632 Q.—*Sri Parasa Satyanarayana* :— Will hon. the Chief Minister be pleased to refer to answer placed on the Table of the House on 23-11-1963 *vide* L. A. Q. No. 1480 and state :

(a) the name of the Agricultural Co-operative Credit Societies and their location, in which the misappropriation of funds was reported in Khammam District during the period 1958 to 31-7-63;

(b) the total amount misappropriated in each Agricultural Co-operative Credit Society in the District; and

(c) the measures taken by the Government to recover the amount from the said Societies?

A :—

(a) The Agricultural Co-operative Credit Societies at Kushumanchi and Thummalrpalli in Khammam Taluk and the Agricultural Co-operative Credit Society at Matoor in Madhira Taluk.

(b) The following are the amounts of misappropriation in the above agricultural cooperative credit Societies :—

Rs.

- (i) the Agricultural Co-operative Credit Society Kushumanchi ... 3,813-66
- (ii) the Agricultural Co-operative Credit Society, Thummalapalli ... 567-00
- (iii) the Agricultural Co-operative Credit Society, Mator ... 6,294-39

(c) In all the above cases, prosecution of delinquents was sanctioned by the Registrar and complaints were filed by the Deputy Registrar, Khammam with the police.

(i) the case filed against the delinquent in the Agricultural Co-operative Credit Society, Kushumanchi ended in acquittal in the trial court on appeal, the High Court directed retrial of the case by Munsiff Magistrate, Khammam.

(ii) the criminal case filed in respect of Thummalapalle Agricultural Co-operative Society has ended in acquittal of the delinquent for want of proof of misappropriation. An amount of Rs. 244 has so far been recovered towards the misappropriated amount of Rs. 567 in this case.

(iii) the matter relating to the alleged misappropriation of funds in Mator Agricultural Co-operative Credit Society is still under investigation by the Police.

The properties of the delinquents in all the above three cases have been attached towards the recovery of misappropriated amounts and the Deputy Registrar, Khammam, is taking action for the recovery through arbitration references and execution proceedings.

Revenue under Estate Duty, Gift Tax and Tax on Capital Gains

204—

2718 Q:—*Sri V. Visweswararao*:—Will hon. the Chief Minister be pleased to refer to the answer given to question No. 4690 on 31-7-1963 and state:

The share of the State realised during 1961-62 and 1962-63 regarding:

- (i) the Estate Duty on Agricultural Lands in particular and on all other property in general;
- (ii) Gift Tax; and
- (iii) Tax on capital gains.

A:—The share of the State out of the net proceeds of Estate Duty on Agricultural land and on property other than Agricultural land realised in 1961-62 and 1962-63 is as follows:

	1961-62	1962-63
	<i>lakhs</i>	<i>lakhs</i>
Estate Duty on Agricultural land	3.05	3.13
Estate Duty on property other than Agricultural land	31.88	30.21
Total	34.93	33.34

These two taxes are not included in the divisible pool of Central Taxes. Hence the question of realisation of share out of these taxes does not arise.

Assignment of Waste Lands in Krishna District

205—

2506 Q:—*Sri G. Rama Rao*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(i) whether it was a fact that all grants relating to assignment of waste lands in Krishna District made after 1-7-1960 were stayed by Government; if so, what was the total number of such grants stayed in Krishna District ?

A:—(i) No, Sir.

Surplus Land Holders

206—

2856 Q—*Sarvasri N. Prasada Rao and K. Buchayya*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the No. of surplus land holders in the State over and above the ceiling as fixed by the above Act;

(b) the extent of the surplus land that is yet to be taken over by the Government; and

(c) what are the steps taken by the Government to take over the surplus land ?

A:—Clauses (a), (b) and (c):—The Andhra Pradesh Ceiling on Agricultural Holdings Act, 1961 is still in the process of implementation. The number of surplus land-holders and the extent that would be available have not yet been determined. The procedure to be followed for taking over surplus land has been prescribed in the Act and the rules made thereunder.

Villages for which settlement has not been completed in Visakhapatnam District

207—

1039 (4531) Q:—*Sri G. Suryanarayana*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

the taluk-wise number and names of villages in Visakhapatnam district in which settlement has not been completed so far ?

A:—The details are furnished in the appended statement.

APPENDIX I

Statement showing the list of villages lying in Visakhapatnam District in which settlement has not been completed so far. The particulars are exclusive of the villages which lie wholly in the Agency areas and which are not yet taken over under Section 1 (5) of the Estates Abolition Act, 1948.

Sl. No.	Name of the Village	Name of the Estate	Whether Zamin or Inam	G. O. No and date in which the estate shown in Col. 3 was taken over under Section 1(4) of the Estates Abolition Act, 1948	Remarks
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)

BHIMUNIPATNAM TALUK

1. Pandrangi	} Vizianagaram	Zamin	G.O.Ms.No. 2093 Rev. dt. 11-8-49 as subsequently amended For Item 2	Survey records recently received
2. Buddivalasa				

Survey records
are awaited

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
3.	Bheemandora- palem	Bheemandora- palem	Inam	G.O.Ms.No. 2158 Rev. dt.1-11-60	Proposed for introduction of rates with effect from 1-7-63
4.	Melicherla	Melicherla	do	G.O.Ms.No. 1345 Rev. dt.31-8-62	Survey records are awaited
5.	Sontyam	Sontyam	do	G. O. Ms. No. 48 Rev. dt.11-6-63	
6.	Burravanipalem	Burravanipalem	do	G.O.Ms.No. 2148 Rev. dated 25-11-58	
SRUNGAVARAPUKOTA TALUK					
7.	Chintalapalem	Vizianagaram	Zamin	G.O.Ms.No. 2093 Rev. dt.11-8-49 as subsequently amended	Survey records are awaited.

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
8.	Ramaswampeta	Ramaswampeta	Inam	G.O.Ms.No. 1064 Rev., dt. 28-5-60	Proposed for introduction of rates w.e.f. 1-7-63
9.	Visira	Visira	do	G.O.Ms. No.1904 Rev. dt. 20-9-60	
10.	Mukundapuram (part)	Mukundapuram	do	G.O.Ms. No.2148 Rev. dt. 25-11-58	
11.	Sompuram Agra- haram.	Sompuram Agra- haram.	do	G.O. Ms. No.2148 Rev. dt. 25-11-58	Survey records are awaited.
ANAKAPALLI TALUK					
12.	Komaralova	Vizianagaram	Zamin	G.O. Ms.No.2093 Rev. dt. 11-8-49 as subsequently amended.	Survey records are awaited

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
13.	Pinamadaka	Pinamadaka	Inam	G.O. Ms. No.1366 Rev. dt. 2-8-61	Proposed for introduction of rates w.e.f. 1-7-63.
14.	Ravipalem	Ravipalem	do	G.O. Ms. No.1907 Rev. dt. 20-9-60	
15.	Vippaka	Vippaka	do	G.O. Ms. No.1064 Rev. dt. 20-5-60	
16.	Marripalem	Marripalem	do	G.O. Ms. No.1886 Rev. dt. 3-12-62	
					Survey records are awaited

CHODAVARAM TALUK

17.	Kaspa Jagan- nadhapuram	Kaspa Jagan- nadhapuram.	Zamin	G.O. Ms. No.3212 Rev. dt. 19-12-60.	Proposed for introduction of rates w. e.f. 1-7-63
18.	Pedanandipalli	Pedanandipalli	Inam	G.O. Ms. No.2158 Rev. dt. 1-11-60.	do

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
19.	Venkataraju- puram	Venkataraju- puram.	do	G.O.Ms. No.2148 Rev. dt. 25-11-58	Survey records are awaited.
20.	Dibbidi	Dibbidi	do	do	do
NARSIPATNAM TALUK					
21.	Ramachandra- puram.	Ramachandra- puram	Zamin	G.O.M. No.3212 Rev., dt 19-12-50.	do
22.	Bhattavanigava- rampeta	Bhattavanigava- rampeta	Inam	G.O.Ms.No. 1671 Rev. dt. 7-6-52	Proposed for introduction of rates w.e.f. 1-7-63
23.	Sarika	Sarika Mokhasa	Inam	G.O.Ms.No. 2148 Rev. dated 25-11-58	do
24.	Vootamalla	Vootamalla	do	G. O. Ms. No. 64 Rev.dt.10-1-61	do

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
VISAKHAPATNAM TALUK					
25.	Mulagadda	Mulagadda	Under tenure	G.O.Ms.No. 1249 Rev. dt.10-3-62	Survey records are awaited
26.	Krishnaraya- puram	Krishnaraya- puram	Inam	G O.Ms.No. 1743 Rev. dt.24-8-60	Proposed for introduction of rates w. e. f. 1-7-63
27.	Kharasa Buchirajupalem	Kharasa Buchirajupalem	Inam	G.O.Ms. No. 627 Rev. dt.23-4-62	Survey records are awaited
VIZIANAGARAM TALUK					
28.	Golajam	Golajam	Inam	G.O.Ms.No. 2148 Rev. dated 25-11-58	Proposed for introduction of rates w. e. f. 1-7-63
29.	Penubarti	Penubarti	do	do	do
30.	Jammumokhasa	Jammumokhasa	do	G.O.Ms.No. 2158 Rev. dt.1-11-60	do

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
31.	Koradapeta	Koradapeta	do	G.O.Ms.No. 1158 Rev. dt.26-7-62	Survey record are awaited
32.	Vommi	Vommi	do	G.O.Ms.No. 148) Rev. dt.24-9-62	do
33.	Tammapuram	Tammapuram	do	G.O.Ms.No. 2148 Rev. dated 25-11-58	do
34.	Gunkalam	Gunkalam Mokhasa	do	G.O.Ms. No. 360 Rev. dt. 2-3-61	do
35.	Kondagandredu	Kondagandredu	do	G.O.Ms.No. 2148 Rev. dated 25-11-58	Survey records are recently re- ceived

Taccavi loans to Visakhapatnam District

208:—

3014 Q:—*Sri G. Suryanarayana*:—Will the Hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the amount granted for the purpose of taccavi loans to Visakhapatnam District during 1962-63 and

(b) the Taluk wise amount sanctioned out of the same in Visakhapatnam District?

A:—Clauses (a) and (b)

A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE
HOUSE

Statement showing the Taluk-wise allotment of Taccavi Loans during the year 1962-63 in Visakhapatnam District Vide L. A. Q. No. 3014 (Unstarred)

Name of the Taluk.		Allotment. Rs.
1. Anakapalle,	...	45,000
2. Bhimuniapatnam,	...	51,000
3. Chodavaram,	...	30,000
4. Chintapalle	...	31,500
5. Elamanchili	...	34,000
6. Visakhapatnam	...	19,220
7. Vizianagram	...	54,500
8. Srungavarapukota	...	20,000
9. Narsipatnam	...	30,000
10. Paderu	...	Nil
11. Dist. Agricultural Officer, Visakhapatnam	...	24,780

Petitions filed to the Settlement Officer in Visakhapatnam
209—

3112 Q.—*Sri G. Suryanarayana*:—Will the hon. Minister for Revenue be pleased to state:

(a) the number of petitions filed before the Settlement Officer in Visakhapatnam during the years 1960, 1961, 1962 and 1963 respectively,

(b) the number of cases disposed off by the Settlement Officer during each of the said years, and

(c) whether the Government have issued any orders that the Settlement Officers should dispose off these cases as expeditiously as possible ?

A:—(a) the number of petitions filed before the settlement officer, Visakhapatnam during the years 1960, 1961, 1962 and 1963 respectively are 129, 464, 554 and 590,

(b) the number of cases disposed of by the Settlement officer during each of the said years are 108, 415, 323 and 238 respectively.

(c) no specific instructions have been issued as it is the duty of the Settlement Officer to dispose of cases as expeditiously as possible. The work of the Settlement Officer is reviewed periodically by the Director of Survey Settlement and Land Records.

*Electricity Supplied in Pakala Firka for
Agricultural Purposes*

210:—

150 (2594) Q:—*Sri C. K. Narayanareddy*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state:

(a) the names of the villages for which Electricity has been sanctioned for Agricultural purposes in Pakala Firka in Chandragiri taluk, and in Yerravaripalyam and Piler Firka in Vayalpad Taluq in Chittoor District;

(b) Whether the Government are aware of the fact that though the electricity has been sanctioned two years ago to some villages in those Firkas, it is not being supplied in the said villages;

(c) if so, the reasons for such delay;

(d) when the electricity will be provided in the said villages; and

(e) when the electricity will be sanctioned to the remaining villages in the said Firkas?

A.—(a), (b), (c), (d) and (e). The answer to the question is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(a) The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board. The State Electricity Board has reported that extension of supply of electric ty has been sanctioned to the following villages for agricultural purposes in Chittoor District; in the two taluks under reference.

<i>Taluk</i>	<i>Firka</i>	<i>Names of Villages for Which Electricity has Been Sanctioned</i>
Chandragiri	Pakala	(1) K. Oddipalli (2) Beripalli (3) Pudipatlabayelu
Vayalpad	Yerravripal-yam	Nil
„	Piler	(1) Doddipalli (2) Regallu

(b) Yes, Sir,

(c) Paucity of funds.

(d) Out of the 5 villages mentioned in the answer to clause (a) above 2 villages, namely (1) Beripalli and (2) Pudipatlabayelu are programmed for electrification during this year (i. e., 1963-64). The remaining 3 villages are not programmed for electrification this year. They will be taken up for execution as and when funds become available.

(e) When the electricity will be sanctioned to the remaining villages in the said firkas?

It has been reported that as and when sufficient loads forth-come from the remaining villages, investigations will be taken up and necessary proposals formulated if found in order.

*Electricity Supply for Agricultural Purposes
in Krishna District*

211—

1977 Q.—*Sri P. Bapaiah*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) the number of wells to which electricity is being supplied at present for the benefit of the agriculturists in Krishna District.

(b) the taluk-wise number of applications received from the ryots of the said district during 1962-63; for the above purpose; and

(c) The taluk-wise number of applications sanctioned?

A.—(a), (b) & (c). The answer to the Question is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

The matter relates to the Andhra Pradesh State Electricity Board.

(a) 3,161,

(b) and (c),

Taluk,	No. of applications received during 1962-63	No. of loads sanctioned,
Vijayawnda ...	81	61
Gannavaram ...	121	36
Nuzvid ...	229	90
Tiruvur ...	44	44
Nandigama ...	104	61
Gudivada ...	14	11
Kaikalur ...	2	2
Divi ...	26	13
Masulipatnam ...	1	1

Supply of Electricity to Asifabad taluk

212—

2837 Q.—*Sri K. Bhimrao* :—Will the hon. Minister for public works be pleased to state :

(a) the number of villages in Asifabad Taluk, Adilabad District to which electricity had been supplied in 1962 and 1963; and

(b) the number of villages proposed to be taken up in 1964 for electrification ?

A.—The matter relates to Andhra Pradesh State Electricity Board. As ascertained from them the reply is as follows :

(a) Nil.

(b) three villages, namely; Rebbena Navgaon and Karedpally.

*Roads Taken over by Highways Department in
Nellore District*

213—

2514 Q.—*Sri S. Vemayya*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

the names of the roads in Nellore District that have been taken up by the Highways Department from 1—1—1962 to 30—10—1963 ?

A.—Only one road was taken over to the control of the Highways Departments from Local Bodies in Nellore District during the period from 1—1—62 to 31—10—63 i. e., Chinnarikatla-Danakonda road 0/0 to 19/2 miles.

Roads taken over by Highways in Cuddapah District

214—

2805 Q.—*Sri P. Narayanareddy*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) the number and names of District Board Roads taken over by the Highways Department in Cuddapah District during 1962-63 and 1963-64 ;

(b) the number of Roads proposed to be taken over during 1964-65 ;

(c) whether all the roads so far taken over are duly repaired ; and

(d) what is the amount spent during 1963-64 for the maintenance of these roads ?

A.—(a) Rajampet Chitvel Kodu Road M 17—4—0 to M 33—F3—Ft. 143 is the only road taken over during 1962-63 and 1963-64 to Government control.

(b) the proposals for taking over the following four roads are under consideration of Government :

	M. F.
1. Pulivendi-Parnapalli Road M/o/o to M 21/0 ...	21—00
2. Bhakrapet-Sidhant Road M0/0 to M 3/4 ...	3— 4
3. Lakkireddipalli - Nallagutta- palli Road M 0/0 to -M 4/6 plus 144' ...	4-6-144'
4. Cuddapah-Chennur Road M 0/0 to M 4/5 plus 579' ...	4-5-579'

(c) all the roads so far taken over to the control of Highways Department are duly repaired and are now in good condition.

(d) the amount spent during 1963-64 for the maintenance of the above roads is Rs. 56,731-41 nP.

Repaires to the Tank in Chellapalli Village

215—

2527 Q.—Sri G. Narasireddy:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether any estimate has been prepared for the special repairs to be taken over tank of Challagalli village, Penukonda taluk, Anantapur District; and

(b) if so, the estimated amount thereof and when the work will be started ?

A.—(a) & (b). It is presumed that the village referred to in the Legislative Assembly Question is Challapalli and not Challagalli.

An estimate for Rs. 31,000 for fixing standards and restoration of Challapalli Agraharam tank of Challapalli (v) Penukonda Taluk was administratively and technically sanctioned by the Superintending Engineer, Investigation Circle, Guntur and forwarded to the Superintending Engineer, Anantapur Circle for execution. The work has already been started. It is programmed to spend a sum of Rs. 10,000 during the current financial year.

Villages to be submerged under Srisailem Project

216—

2280 Q.—*Sarvasri K. Rangadas, P. V. Krishnareddy and P. Subbaiah*:—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) the taluk-wise names of villages that will be submerged under water due to the construction of Srisailem Project;

(b) the volume of water at the anicut level after the construction of the project;

(c) the steps proposed to be taken by the Government to rehabilitate the public of the village that will be submerged and the basis on which compensation is proposed to be paid ;

(d) whether the Kollapur-Yaparla-Pechru Road will be affected adversely on account of the construction of the said project ;

(e) whether a list and plan showing the villages which will be submerged under the project be placed on the Table of the House ; and

(f) whether the Government propose to constitute a committee consisting of the representatives of the public of the concerned areas, Collectors and High officials for considering and suggesting to the Government the amount of compensation and aid to be given to the public by the Government.

A:— (a) A statement showing the list of villages (Taluk-wise) that are likely to be submerged under the Srisailam Project is appended ;

(b) The design of the Dam is yet to be finalised. However, according to the Project Report, the F.R.L. will be E.L. (+) 885 and M.W.L. (+) 889 ;

(c) Investigations to determine the extent of lands that are likely to be submerged, have been commenced. Proposals in regard to the rehabilitation programme have been called for from the Chief Engineer, Srisailam Project. The compensation payable for the lands acquired will be governed by the L.A. Act.

(d) The Kollapur-Yaparla-Pochem Road will be partly submerged ;

(e) Two copies of the Plan showing the villages which are likely to be submerged under the project are placed in the Library of the Legislature for reference by Members ;

(f) There is, at present, no such proposal under consideration of the Government.

APPENDIX II

*List of Villages Taluk-Wise that are likely to be submerged
under the Srisaïlam Project*

Kurnool District

Sl. No.	Taluk	Name of Village
1.	Nandikotkur	Pudur
2.		Ralampadu
3.		Sultanpur
4.		Jilalpadu
5.		Satanikota
6.		Malayala
7.		Bijinivemula
8.		Nagatur
9.		Maruvakonda
10.		Veerapuram
11.		Mastumarri
12.		Vellala
13.		Palamarri
14.		Pagidyala
15.		Bhiravolu
16.		Pratakota
17.		Tatipadu
18.		Bollavaram
19.		Bannuru
20.		Gummadapuram
21.		Massalimadugu

22.		Erramattam
23.		Siddeswaram
24.		Sangameswaram
25.	Atmakur	Ganapuram
26.		Tummaluru
27.		Jutur
28.		Pamulapadu
29.		Chilimilla
30.		Kokkirancha
31.		Eadhnurpadu
32.		Gokavaram
33.		Bhattavanipalli
34.		Veerabhadraduragam
35.		Annedulapenta
36.		Regulayapenta

Mahaboobnagar District

1.	Alampur	Uppalapadu
2.		Kudavali
3.		Chagatur
4.		Rachantla
5.		Baswapur
6.		Thimmapur
7.		Kondampet
8.		Yakatapuram
9.		Shakpalli

10.	Sasanuru
11.	Buchivarampuram
12.	Karapakula
13.	Mangampeta
14.	Maremungal
15.	Pragatur
16.	Seripalli
17.	Kyaturu
18.	Vyapaladevidadu
19.	Utakur
20.	Gondimata
21.	Alampur
22.	Sinagavaram
23.	Bhimavaram
24.	Pallipae
25.	Kollapur Bollaram
26.	Asithpur
27.	Amaragiri
28.	Gaddabasapur
29.	Bokkam
30.	Peddamarur
31.	Chinnamur
32.	Kopanur
33.	Ayyavaripalli
34.	Velatur

35.		Lingasanipalli
36.		Solipuram
37.		Kallur
38.		Jotpol
39.		Manchlakatta
40.		Somasila
41.		Challapadu
42.		Vemkal
43.		Malleswaram
44.		Gundalapenta
45.	Gadwal	Rangapur
46.		Garlapadu
47.		Penchakalpadu
48.		Irladinne
49.		Bududipadu
50.		Tippayapali
51.		Chandur
52.	Vanaparathi	Munubamandinne
53.		Gummadam
54.		Vyparala

Repairs of Ammapalem Anicut

217—

2779 Q. *Sri G. Mallikharjuna Rao* :— Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) the steps taken by the Government for the immediate repair of the Ammapalem anicut across the river Muneru and its canal in Warangal District as they are in a damaged condition ; and

(b) whether any scheme for the development of the said anicut is under consideration of the Government ;

A :—The anicut and its supply channel were taken over by Public Works Department during 9/63. Detailed investigation has been taken up as it is in a damaged condition

(b) Does not arise in view of (a) above.

Dam on Yeduvampula Gadda

218—

2785 Q.—*Sri T. Sanyasi Naidu* :—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to construct a Dam on the Yeduvampula Gadda near Peddakada village in Bobbili Taluk, Srikakulam District ;

(b) if so, whether investigation has been done for the said scheme ;

(c) if so, the estimated expenditure therefor ; and

(d) when the said work will be taken up ;

A :—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir

(c) Rs. 83,200 including direct and indirect charges.

(d) Tenders have been called for and the work will be started shortly.

Mid-Penn..r Project

219—

2869 Q.—*Sri V. K. Adinarayana Reddy* :—Will the hon. Minister for Public Works be pleased to state :

(a) how many acres were brought under irrigation under North Canal of Mid-Pennar Project during 1963 ;

(b) how many acres will be brought under irrigation during 1964 under North and South canals respectively ; and

(c) what steps have been taken to bring the above area under cultivation ?

A :—(a) Acres, 335.

(b) During 1964, it is programmed to create irrigation potential for about 8,000 acres under North canal and about 21,000 acres under South canal.

(c) Block levelling has been completed. Excavation of distributories and field channels has been taken up and the works are in progress. Loans are also being sanctioned for the development of the ayacut.

Loans Given by Industrial Development Corporation

220—

1667 Q.—*Sarvasri P. Rajagopal Naidu, P. Subbaiah and V. Visweswara Rao* :—Will the hon Minister for Industries be pleased to state:

(a) whether the Industrial Development Corporation has given any loans till now for starting new industries; and

(b) if so, the industries so aided ?

(a) No, sir.

(b) Does not arise.

Government Shares in Various Industries

221—

3434 Q.—*Sri A. P. Vajravelu Chetty* :—Will the hon. Minister for Industries be pleased to state :

(a) whether the Government sold any of its shares held in the various industries after 1-12-1963; and

(b) if so, furnish details with the rates at which they were sold along with the names of the transferees ?

A:—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

Reservoir Fisheries in Nellore Dist.

222—

2511 Q.—*Sri S. Vemayya* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) number of Reservoir Fisheries in Nellore District upto 30—10—1963 ;

(b) the total income derived by ;

(i) public auction during 1961–62, 1962–63; and

(ii) by leasing out on average rental basis to the Fishermen Co-operative Societies in Nellore district ?

A:—(a) Five.

(b)

	Rs.
(i) 1961–62	76,186
1962–63	57,281
Total ...	133,467

	Rs.
(ii) 1961–62	31,653.00
1962–63	28,521.67
Total ...	60,174.67

Seed Farm at Pragnam Village, Repalle Taluk.

223—

2532 Q.—*Sri E. Subbarao* :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) what is the extent of land handed over to the Agricultural Department for the purpose of Seed Farm at Pragnam village, Repalle Taluk, Guntur District;

(b) whether it is a fact that about 35 acres of land was released for distribution to the encroachers thereon;

(c) the amount of expenditure incurred on this farm in 1962 and in 1963; and

(d) the amount of profit derived in 1962 and in 1963?

A:—(a) 121.55 acres in Amadalapalli Village on the border of Pragnam village, Repalle Taluk, Guntur Dist.

(b) Yes, sir.

1962-63	1963-64
(c) Rs. 945.40	The expenditure incurred during 1963-64 will be available in April, 1964 after the closure of the financial year.
(d) There was a loss of Rs.0.54 nP. on the farm.	The profit or loss will be known after the harvest of second crop and after the end of financial year

Seed Farms in Krishna District

224—

2859 Q.—*Sri V. Visweswararao*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether Government have started any seed farms in Krishna District;

(b) if so, what are the seed farms, and places where they are located;

(c) the amount of money that had been spent on these seed farms in the years 1960-61, 1961-62 and 1962-63 and

(d) the amount of income that has been derived from these seed farms during the above years ?

A:—(a) Yes, Sir.

(b) Following are the details of the seed farms and their location in the District.

Wet Farms

1. Gantasala
2. Vaivaka
3. Velvadam closed at the end of 1960–61
4. Tarakatur do
5. Moturu closed at the end of 1961–62
6. Vennanapudi do

Dry Farms

1. Nandigama
2. Vettigudipadu.
3. Chevutur

(c) the details are as below:

<i>Name of the seed farm</i>		1960–61	1961–62	1962–63
1.	Nandigama	1,032.37	1,114.80	1505.80
2.	Gantasala ...	9,567.79	15,484.32	14,864.44
3.	Vaivaka ...	11,893.68	20,211.00	12,209.86
4.	Vattigudipadu ...	3,057.12	4,403.48	...
5.	Chevutur ...	805.47	1,928.86	1,439.69
6.	Velvadam ...	2,419.93
7.	Tarakatur ...	5,665.81
8.	Motur	6,910.25	...
9.	Vennanapudi	4,554.70	...

(d) the details are as below:

Name of the farm	Gross income Derived in Rupees		
	1960-61	1961-62	1962-63
1. Nandigama ...	1,056.50	2,441.28	3,536.31
2. Gantasala ...	4,482.79	35,000.00	26,507.00
3. Vaivaka ...	4,691.00	17,769.00	640.00 (*)
4. Vettigudipadu ...	2,356.00	3,909.00	...
5. Chevutur ...	2,380.00	471.47	300.00
6. Velvadam ...	2,733.00
7. Tarakatur ...	11,022.00
8. Motur	12,674.00	...
9. Vennanapudi	8,740.00	...

(*) During 1962-63 the whole area of 100 acres at this farm was inundated and the entire crop was lost except in few patches.

Hire charges for Tractors and Bulldozers

225

2708 Q:—*Sri V. Visweswararao*:—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) what are the hire charges fixed by the Government for tractors and bulldozers; and

(b) how much amount was realised by way of hire charges during 1961-62 and 1962-63 in the State?

A:—(a) Following are the hire charges fixed by Government for Tractors and Bulldozers.

	Rs. per hour
1. Machines of 80-120 H. P.	25
2. Machines of 60- 70 H. P.	18
3. Machines of 40- 50 H. P.	15

(b) Following amounts were collected towards hire charges.

	Rs. lakhs
1961-62	14.80
1962-63	17.07

Subsidy Wells granted in Adikabad district

226—

2975 Q.—*Sri K. Bhimrao.*—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) the number of subsidy wells allotted by the Zilla Parishad, Adilabad to the Panchayat Samithi, Wankali in 1962;

(b) the number of wells sanctioned to the:

1. Tribals;
2. Scheduled Caste;
3. Backward Class; and
4. Forward Class persons, respectively village and name-wise;

(c) whether these sanctioned wells have been completed or not; and

(d) if not, reasons thereof?

A:—(a) 15 wells

(b) It is difficult to furnish the information as the application form prescribed for the purpose does not provide for mentioning therein the community of the applicant

(c) Under the Schemes 1962-63 onwards, two working seasons have been allowed for completion of wells according to which the last date for completion of wells expires by 30-6-1964. As such there is still time for completion of well work and it would not, therefore, be correct to reckon exactly the number of wells completed.

(d) Does not arise.

Agricultural seed farms in Srikakulam District

227—

3041 Q.—*Sri P. Gunnayya*.—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) the taluk-wise number of Agricultural farms established during 1962-63 and 1963-64 in Srikakulam District and

(b) the income and expenditure respectively of the said seed farms during the above years ?

A:—(a) Following are the seed farms that were established during 1962-63 and 1963-64 in Srikakulam District.

<i>Name of the farm</i>	<i>Name of Taluk</i>
1. Peddapeta	Palakonda
2. Vennalavalasa	Srikakulam
3. Bendi	Tekkali
4. Vekampet (closed at the end of 1962-63)	Parvathipuram
5. Peddarokallapalli (closed at the end of 1962-63)	Tekkali

(b) The details are as below

1962-63

<i>Name of the farm</i>	<i>Expenditure incurred</i>	<i>Income derived</i>
	Rs.	Rs.
1. Peddapeta	15,528.62	15,809.77
2. Vennalavasala	5,270.74	5,073.73
3. Bendi	1,019.63	117.61
4. Venkampeta	2,399.24	4,276.29
5. Peddarokallapalli.	2,805.00	2,864.00

1963-64

The particulars of expenditure and income for 1963-64 will be available at the end of the financial year i. e. in April, 1964.

Employment for Technical Personnel

228.—

245 Q.—*Sri K. Butchaiah*.—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state;

(a) how many Degree and Diploma Holders of Engineering Institutes (Trained and untrained) have registered with Employment Exchanges from 1-8-1963 uptill today in our province;

(b) how many of them secured jobs, and how many are without jobs; and

(c) what are the steps taken by our our state Government to provide employment to such Technical hands?

A.—(a) (b) and (c)—A statement is placed on the Table of the House.

*Statement Placed on the Table of the House.
Statement showing the Number of Degree and Diploma Holders of Engineering Institutes Registered with Employment Exchanges.*

S. No.	Employment Exchange	Registered Degree & Diploma holders trained and untrained	No. secured jobs.	*No. without jobs.	Steps taken to provide Employment
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
1.	Hyderabad	326	—	326	1. Of the Total 959 registered with the
2.	Kurnool	46	5	41	Employment Exchanges, almost all
3.	Nizamabad	23	1	18	the applications have been submitted
4.	Vijayavada	13	3	10	against vacancies notified by the
5.	Visakhapatnam	80	13	62	State P. W. D., Central P. W. D.,
6.	Warangal	32	—	32	Survey of India Training Direc-
7.	Adilabad	17	4	13	torate, and the Defence establish-
8.	Anantapur	38	1	24	ments. The results of selection in
9.	Chittoor	27	—	21	most cases are still awaited. 70 per-

(1)	(3)	(4)	(5)	(6)
10. Cuddapah	10	1	9	sons are already reported to have
11. Eluru	13	4	9	been selected and placed in employ-
12. Guntur	43	—	43	ment.
13. Kakinada	63	7	56	2. All suitable vacancies both within
14. Karimnagar	7	—	7	the purview of the Exchanges and
15. Khammam	12	1	8	those outside are brought to the
16. Mahaboobnagar	36	3	33	notice of the applicants and they are
17. Nalgonda	8	3	5	sponsored against these vacancies
18. Nellore	25	—	24	after taking their consent.
19. Sangareddy	7	1	6	3. The Employment officers establish
20. Srikakulam	9	2	7	personal contacts with private em-
21. Nagarjunsagar	71	20	51	ployers in particular and make spe-
22. University Employment Bureau, Osmania	20	—	19	cial efforts to secure employment for these personnel.
23. University Employment Bureau, Waltair	33	1	28	4. While technical personnel are in
24. Secunderabad	—	—	—	great demand in general, the adverse factors impeding the pace of employ-

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
25.	Employment Office, Handicapped, Hyderabad	—	—	—	ment of these personnel are the lack of nobility on the part of the appli- cants and their lack of work expe- rience.
Total :		959	70	852	

* The figures shown in the column excludes not only those who had secured employ-
ment but also those whose registrations have lapsed due to non-renewal..

317 17th March, 1964 *Privilege Motion: re: Remarks of the Vice-Chancellor of Sri Venkateswara University as quoted in the Indian Express dated the 3rd March, 1964*

Number of Employment Exchanges

229—

5301 Q:—*Sri P. Subbaitsh*:—Will the hon. Minister for Labour and Transport be pleased to state.

(a) the number of Employment Exchanges that are functioning in the State: and

(b) the number that are proposed to be opened by the end of this financial year?

A:—

(a) 22, Sir. One each at the District Headquarters of each district, one at Nagarjunasagar and one Special Employment Exchange for the physically handicapped at Hyderabad.

(b) None Sir,

PRIVILEGE MOTION

re : Remarks of the Vice-Chancellor of Sri Venkateswara University as quoted in the Indian Express dated the 3rd March, 1964.

Mr. Speaker:—The hon. Member Sri T. Viswanatham has given notice of a privilege motion. It reads like this:

“Dear Sir,

Please see passage marked ‘A’ in page 4 of the Indian Express dated 3rd March 1964. The remarks made by the Vice - Chancellor of Sree Venkateswara University as quoted in it affect the privileges of the Assembly. I wish to move that the matter be referred to the Privileges Committee.

Privilege Motion re: Remarks of 17th March, 1964 318
the Vice-Chancellor of Sri Ven-
kateswara University as quoted
in the Indian Express dated the
3rd March, 1964,

I am also reading the extract from the Indian Express:

“Mr. Govindarajulu criticized the tendency among the politicians to interfere in educational matters. He cited the case of the proposed Agricultural University in this connection. All parties were united that legislators should have a majority in the governing body of the university. Unless this kind of attitude changes the standard of education will be as it is.”

That is the passage you (Mr. Viswanatham) are referring to ?

Sri T. Viswanatham:— Yes, (pause)

అధ్యక్షా, దీనిలో ఒక స్పెరిట్ కనిపిస్తున్నది. ఏమని అంటే — ఈ ఆసెంబ్లీలో ఉన్న మెంబర్స్ అందరూ ప్రెసిడెంట్ డామినేట్ చేద్దామనే ఉద్దేశంతో ఉంటారు గాని, వాళ్ళు ఉన్న సమస్యలు మెరిట్ వై ఆలోచించే పెండ్లన్నీలే అని. అందుచేత అపెండన్నీ పోలేక వచ్చి, లేకపోతే యూస్టాండర్డ్ అఫ్ ఎడ్యుకేషన్ కూడా తగ్గిపోతుందని వారు చెప్పారు. అంటే, ఆసెంబ్లీమీద, లెజిస్లేటర్స్ మీద ఆలోచించింది ఏమిటంటే — లెజిస్లేటర్స్ అంతమంది పాలిటిషియన్స్ అని పాలిటిషియన్స్ అంటే నే దానికి ఒక (బేడ్ ఫ్లవర్) ఉంది. పాలిటిషియన్స్ అంటే నమ్మకగినవారు కాదు అని అందులో ఒక బేడ్ ఫ్లవర్ ఎప్పుడూ కూడా ఉంటుంది. ఆ శబ్దానికి ఉన్న బేడ్ ఫ్లవర్ అది.

Mr. Speaker:— About the word ‘politicians’, several writers have said several things.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం:— ఒక చిన్ని bad flavour దాని వెనక ఉంది. పాలిటిషియన్ అన్న టరమ్ ‘Politicians cannot be trusted’ అని వ్రాస్తున్నాడు. లెజిస్లేటర్స్ అందరినీ పాలిటిషియన్స్ అని వారు use చేశారు. లెజిస్లేటర్స్ గా యీ విధమైన యాటిట్యూడ్ ఉన్నట్లయితే ఎడ్యుకేషన్ యూస్టాండర్డ్ అన్న పదపాతాయి అన్నాడు. అంటే లెజిస్లేటర్స్ వెన్స్ ఆఫ్ రెస్పాన్సిబిలిటీ లిహెన్

చేసి టెండర్స్ లేదని ఆరోపణ చేశారు. మన కాన్ స్టిట్యూషన్ క్రింద-మంచోచెడ్డో-లెజిస్లేటర్స్ చేతిలో మన యొక్క 31 కోట్ల 50 లక్షల ప్రజలయొక్క ఫార్ మ్యాన్ పెట్టారు. ఎకనమిక్ గానే గాక, పాలిటిక్ ఎడ్యుకేషనల్ అన్ని కూడ వీరిచేతిలో ఉన్నవి. కాన్ స్టిట్యూషన్ చేసినపుడు ప్రజల అందరియొక్క ఆమోదంతో జరిగింది. లెజిస్లేషన్ ను బ్రున్ చేయవచ్చును అని ఒక ఉద్దేశం ఉన్నది. ఇండివిడ్యువల్ గా ఒక్కొక్క ఒక్కడూ ఏదైనా మనస్సులో మనకు రిజర్వేషన్స్ ఉన్నా, అవి ఎక్కడా పెట్టలేన వారు చెప్పవలసినటువంటివి కావు. ఎందుచేతనంటే, మన రాష్ట్రానికి ఏదైతే సౌకరిక్ బాడీ అని మనం అనుకొంటున్నామో దానికి తగినటువంటి రెస్పెక్టు ఇచ్చే మోస్తరుగా మనం మాట్లాడాలి. ఒకవేళ మాట్లాడటానికి ఇష్టం లేకపోతే ఊరు కోవాలి. అంతేగాని వాళ్ళయొక్క డిగ్నిటీకి ఎపెక్ష చేసి, వాళ్ళకు ఉన్నటువంటి గెస్ట్లును తగ్గించేటటువంటి రిఫ్ లెక్ష్ న్స్ ఏదైతే ఉన్నవో ఆ రిఫ్ లెక్ష్ న్స్ అన్నీ కూడా అవి వీల్స్ అఫ్ ప్రివిలేజ్ అవుతుందని ఇదివరకు చాలా ఉదాహరణలలో చెప్పారు. ఈ మధ్య యీ టెండర్స్ చాలా హెచ్చు అయినవని చెప్పటానికి తమ దృష్టికి యీ గోజు పత్రికలలో వడిన ఒక ఉత్తరమును తెస్తాను. ఈ టెండర్స్ - యీ కథంగా లెజిస్లేషన్ యొక్క డిగ్నిటీ తగ్గించేటటువంటి రిఫ్ లెక్ష్ న్స్ మనం చెక్ చేయకపోతే ప్రాపర్ టైమ్ లో వచ్చేటటువంటి అనర్థం అరికట్టటంతోసం యీ గోజు పత్రికలలో లెటర్స్ టు ది ఎడిటర్ లో ఉన్నటువంటి భాగం నేను చదివి తమకు వినిపిస్తున్నాను.

“INDIAN EXPRESS Dated 17th March 1964: ‘Our people’s representatives may be right in imagining that what they say or do is automatically approved by all or most of the people they represent. But they should not forget that not all the people can appreciate all their speeches and actions — especially where decency is transgressed.’

Actually the people are only too well aware of the notoriety and doggedness with which some of their representatives in the State Assemblies and Parliament have been behaving. In fact, very few such sessions, now a days, take place without at least one demonstration of excessive aberration. What is worse, some of these self-righteous

Privilege Motion re: Remarks of the Vice-Chancellor of Sri Venkateswara University as quoted in the Indian Express dated the 3rd March, 1964. 17th March, 1964 320

individuals have been giving a poor account of themselves even outside the legislatures ' నేను మనవిచేశేది సాధారణంగాని ఇటువంటి రిఫ్ లెక్షన్స్ చేసినట్లయితే ఫరవాలేదు. కాని, వారు పెద్దవారు; వైస్ ఛాన్సలర్. ఆయనంటే వ్యక్తిగతంగా నాకు చాలా గౌరవం ఉంది. పెద్దవారైన వారు ఇటువంటి రిమార్కు చేసినట్లయితే అది తప్పకుండా అసెంబ్లీయొక్క డిగ్నిటీకి, యీ అసెంబ్లీయొక్క అధిభితికి ఎఫెక్టు ఉవుతుంది. అసెంబ్లీఅంటే ప్రజలకు ఒక కాన్ ఫిడెన్స్ ఉండాలి. ఆ కాన్ ఫిడెన్స్ తగ్గవిధంగా ఇతరులు మాట్లాడితే ఇక్కడ మేము చేసే యత్నం ఎడల ప్రజలలో విశ్వాసం తగ్గుతుంది కాబట్టి, ఇది తాము కమిటీ ఆఫ్ ప్రివిలేజ్స్ రిఫర్ చేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

Mr. Speaker:— You can seek the permission of the House.

Sri Tenneti Viswanatham:— I move for leave of the House that this matter for which I have given notice be referred to the Committee of Privileges.

Mr. Speaker then asked the Members who are in favour of leave being granted, to stand in their seats.

(Forty -- four Members stood up)

Mr. Speaker: — You have got the requisite number for granting leave of the House. We can now proceed.

I think for discussion we might fix up some other time. Because you have got the leave of the House we have to go into the matter. I think I have to decide some other time.

Sri P. Sundarajah: — Once leave is granted, it goes to the Privileges Committee and after the Privileges Committee submits its report then only discussion will take place in the House.

321 17th March, 1964 *Privilege Motion re: Remarks of the Vice-Chancellor of Sri Venkateswara University as quoted in the Indian Express dated the 3rd March, 1964.*

Mr. Speaker:— Then I will refer it to the Privileges Committee. The rule itself is not clear. After once leave is granted, as to what should be done, the rule is not clear. What I feel is, once leave is granted the House will go into the question and decide. Whether it should be referred to the Privileges Committee or the House should decide, only the House itself should decide the matter.

Sri P. Sundarayya:— Anyway the question is 'that this should be sent to the Privileges Committee' విశ్వనాథం గారు అడిగింది - ప్రీవలెంట్ కమిటీకి పంపించేదానికి అనుమతి ఇవ్వాలనేది. ఎప్పుడైతే అనుమతి వచ్చిందో ...

Mr. Speaker:— He has been granted the leave for moving the motion. The question is whether the House should decide or whether the House will decide to send it to the Privileges Committee. The rule itself is not clear. I have gone through the rules and I will go through them again.

Sri Tenneti Viswanatham:— I moved 'That leave of the House be given for referring the matter to the Committee of Privileges'.

Sri P. Rajagopala Naidu:— Sir, discussion comes in whether to send it to the Privileges Committee or not;

Mr. Speaker:— Any how I will go through the rules.

Sri P. Sundarayya (Gannavaram): The rule may be ambiguous, as far as parliamentary procedures are concerned. The motion is moved that leave be granted and the question be referred to the Privileges Committee. It automatically goes to the Privileges Committee and only when the report comes the House will consider it.

Mr. Speaker:— After leave is granted, as to what should be done the rules are not clear.

Sri P. Sundarayya: — Practice shows what it is.

Mr. Speaker:— I go according to the previous practice.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:— ఈ విషయంలో ఒకమాట చెప్ప వలె ఉన్నది. దూల్పు అన్నీ ambiguous గా ఉన్నవి కాబట్టి...

Mr. Speaker:— Rules Committee has been constituted. Only it has to meet and discuss. It has already been constituted. Anyway I will decide about it. I will announce it in the House tomorrow or so.

BUSINESS OF THE HOUSE

Sri A. Venkateswara Rao:— I have given notice of another privilege motion regarding the arrest of Mr. K. L. Narasimha Rao and that is pending decision for a long time.

Mr. Speaker:— The file has not yet come to me. I will call for it.

Sri A. Venkateswara Rao:— It is already too late.

Mr. Speaker:— I understand from the Assistant Secretary that he is sending the file today. Most probably, tomorrow or day-after it will come.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— There is one privilege motion in my name also, Sir. It is overdue.

Mr. Speaker:— You can speak to me in my chambers.

323 17th March 1964 *Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance. re : Strife between the students and the Head Master of the Basic Training School, Mynampadu, Ongole Taluq.*

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— You have given me notice to move the motion.

Mr. Speaker:— You have received notice?

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— Yes, Sir.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE.

re : Strife between the students and the Head Master of the Basic Training School, Mynampadu, Ongole Taluq.

శ్రీ జి. సి. కొండయ్య:— అధ్యక్షా, మైనంపాడు బేసిక్ ట్రయినింగ్ స్కూలు విషయం ఇవాళ ఆకస్మికంగా వచ్చిన సంగతి కాదు. ఒక సంవత్సరంనుండి ఆ స్కూలులో వివాదం జరుగుతున్నది. ఆ స్కూలులో ఒక హాస్టల్ ఉంటే, దానిని విద్యార్థులు ఒక వాగ్దేనుద్వారా మేనేజ్ చేస్తున్నప్పుడు నెలకు ఒకరికి 16 రు. ల ఖర్చుతో హాస్టల్ నడుస్తున్నది. దానిని హెడ్ మాస్టర్ స్వాధీనం చేసుకొని నెలకు 20 రు. ఇచ్చేతప్పు హాస్టల్ లో మాకు తిండిలేదని చెప్పి నిర్బంధం చేయటం ఎక్స్ కర్వ్ అని డబ్బు వసూలుచేసి దానిని దుర్వినియోగం చేసి, విద్యార్థులు అడిగితే చెప్పకుండా పోవటం, గ్రామంలో రెండు కక్షలుంటే ఒక కక్షకు యీ హెడ్ మాస్టరు నాయకుడై విద్యార్థుల చేత చెట్టిచాకిరి చేయించుకోవటం జరుగుతూ వచ్చింది. ఇవి ప్రభుత్వానికి, ఉన్నతాధికారులకు విద్యార్థులు వరుసగా చెప్పుకొంటూ వచ్చినప్పటికీ, ప్రభుత్వం వీటికి ఏమీ సమాధానం చెప్పలేదు. ఆ విద్యార్థులు మొత్తం 200 మంది కలిసి నిరాహార దీక్ష పూని యీ అన్యాయాన్ని పరిష్కారం చేయమని తెలియజేశారు. తరువాత, జిల్లా విద్యార్థి కౌన్సిల్, రీజనల్ డైరెక్టర్ ఆఫ్ ఎడ్యుకేషన్ - విశ్వంధరు వచ్చి ఎంక్వయిరీ చేసికొని పరిష్కారం చేశారేమో, దాని ఫలితంగా ఆ విద్యాలయం ఖోజ్ చేసి 20 రోజులు పైగా దాటిపోయింది. ఒక నెల రోజులలో పరిక్షలు ప్రారంభం కాబోతున్నవి. ఈ స్కూలు ఖోజ్ చేయడము వందలాది విద్యార్థుల భవిష్యత్తుకు నష్టము. సంవత్సరం రోజులుగా వివాదం జరుగుతున్నా. ఎవరిది అన్యాయమో విచారించి, ఆ సమస్య పరిష్కారం చేయటానికి ప్రభుత్వం తుదికోకపోగా, దానిని ఆరకంగా వదిలివేయటం అన్నది విద్యార్థుల భవిష్యత్తుకు నష్టం చేస్తున్నది. అందుకని ప్రభుత్వం

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance re: Strife between the students and the Head Master of the Basic Training School, Mynampadu, Ongole Taluq. 17th March, 1964 324

యీ విషయాన్ని తక్షణ మే తీసుకొని అక్కడ ఉన్న హెడ్ మాస్టరును ట్రాన్స్ ఫర్ చేసి తరువాత కావాలంటే న్యాయాన్వయములు విచారించుకో వచ్చును. ఇంకొక ఎఫ్ టివ్ హెడ్ మాస్టర్ ను వేసి స్కూలు ఫంక్షన్ అయ్యేటట్లు చూడవలసినదిగా కోరుతూ యీ విషయాన్ని ప్రభుత్వదృష్టికి నేను తెస్తున్నాను.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ:- అధ్యక్షా, 1963 April 27 వ తేదీన నిరాహార దీక్ష చేశారు. D. P. I. Regional Director వారంతా నెల్లీ విచారించిన తరువాత ఒక memorandum submit చేశారు. ఆ రోజునుంచే కక్ష సాధించేటందుకు ఆ head master ప్రయత్నం చేస్తూ ఉన్నాడు. Basic training school లో Village parties లో ఆయన ఒక పాత్ర వహిస్తున్నాడు ఆ సేటటు వంటిది తెలియడంతో Students ను కూడ దానిలో involve చేయాలనేది ఒక ప్రయత్నం Stipend లో Commission తీసుకుంటున్నాడు First aid training యిస్తామని ఒక్కొక్క విద్యార్థి దగ్గర డబ్బు తీసుకొని 1400 రూపాయలు వసూలు చేసిన తరువాత గుంటూరునుంచి శేషగిరిరావుగారిని పిలిపించి 5 రోజులు అట్టి పెట్టి 300 రూపాయలు మాత్రం యిచ్చారు. తలిమా 1100 రూపాయలు ఏమి చేశాడో ఎవరికీ తెలియదు. Special fees అని collect చేస్తూ ఆ డబ్బు తీసేస్తున్నాడు. ఫోటో తీయాలని తనకు యిష్టమైన వాళ్ళను పిలిపించి ఫోటో గ్రాఫర్ కు యిచ్చే డబ్బులో కూడ కమిషన్ తీసుకోవడం, Hostel లో కట్టెలు మామూలుగా tender మీద కొంటూఉంటే - 9, 10 డబ్బుల కిరసనాయిలు ఖర్చు పెట్టడానికి పచ్చి కట్టెలు కొనుక్కువచ్చి పెట్టారు ఇట్లాంటి mismanagement చేసి basic training school యొక్క ఆశయాన్ని కూడ నెరవేర్చుకుండా చివరికి విద్యార్థులు గత్యంతరములేక, మొత్తం 400 మంది school నుంచి వైటకు పోయినట్లువంటి పరిస్థితి ఏర్పడింది. ఇప్పుడు ఆ school నూసి వేయబడ్డది. 20 వ తేదీ పరీక్షలు అలాంటి పరిస్థితులలో ఈ విధంగా చేస్తున్నట్లువంటి ఆ Headmaster ను అక్కడ ఉంచడంవల్ల school కు ప్రేయస్సు లేదని, వెంటనే ఆ Headmaster ను

325 17th March, 1964

Calling Attention to Matters of Urgent Public Importance. re : Strife between the students and the Head Master of the Basic Training School, Mynampadu, Ongole Taluq.

transfer చేసి ఆ విద్యార్థులను తీసుకువచ్చి పరీక్షలు జరిపిస్తే మనం పెట్టినటువంటి basic school యొక్క ఆశయం నెరవేరుతుంది. వెంటనే ప్రభుత్వం తగు చర్యలు తీసుకొని Headmaster ను transfer చేసి, విద్యార్థుల యొక్క grievances పరిశీలించి training school సక్రమంగా నడవడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

The Minister for Education (Sri P. V. G. Raju):— Due to ill-feelings between the Headmaster of the Government Basic Training School, Mynampadu village and the teacher trainees of that school, the students were on hunger strike from 20—2—1964.

The District Educational Officer, Bapatla, visited Mynampadu on 25th February along with the B. D. O., Panchayat Samithi and had discussions with the gazetted Headmaster of the Basic Training School and the trainees of that school. The trainees expressed that they would call off their strike if the Headmaster was transferred from that place immediately. But before any action was taken the teacher — trainees left the school for their homes on 26th February. During the period of strike from 20th February to 11th March the Model Primary School attached to the Training School was functioning and even the training institution was not closed since all the staff were attending the school.

The Deputy Director of Public Instruction, Mr. V. Ramachandran, visited the place on 12th March 1964 and enquired into the matter. His report has been received by Government and the same is under examination. The teacher — trainees have called off the strike and have

Calling attention to matters of
urgent public importance: re:-
The accident on 5th March,
1964 on the main road be-
fore the branch post office,
Himayathnagar, Hyderabad,

17th March, 1964 326

since rejoined the school. The school is now functioning
as usual.

re : The accident on 5th March, 1964 on the main
road before the Branch Post Office, Himayathnagar,
Hyderabad.

శ్రీ పి. రాజగోపాల్ నాయుడు :- ఆధ్యక్షా, హిమాయత్ నగర్ post-office ప్రక్క Hyderabad R. T. A. పెట్టినారు. Hyderabad, R. T. A. పెట్టినందువల్ల ఘమారు 30, 40 లాంటి మొదలైన heavy vehicles అక్కడ నిలుస్తూ ఉంటాయి. అవి కొన్ని break ఉండేవి, కొన్ని break లేనివి. ఈ విధంగా పెట్టడంవల్ల చాల చిక్క కలుగుతున్నది. అది liberty road కనుక చాల heavy traffic ఉంటుంది. ఆ ప్రక్కనే Italia School ఉన్నది. Kindergarden school ఉన్నది. చిన్నపిల్లలంతా అక్కడికి వెళుతూ ఉంటారు. ఈ విధంగా ఉండడంవల్ల చిన్న చిన్న accidents ఇంతకు ముందే అవుతున్నాయి. దీనిని ఎలా గవర్నమెంటు noticeకు తేవడం అని అలా చిన్నా ఉంటిమి. 5th వాడు ఒక కారు పోతూ ఉన్నది. ఆ car No. A P X 3024. ఈ కారు ఒక వైపుకు వచ్చేసింది. అక్కడ ఒక ముసలాయన ఉన్నాడు. ఆ ముసలాయనకు బాగా దెబ్బ తగిలి రక్తం బాగా కారిపోయింది. హాస్పిటల్ కు తీసుకుపోయే దానికి ప్రయత్నం చేశారు. అక్కడ R. T. A. ఉండడంవల్లనే ఈ విధంగా accidents జరుగుతున్నాయి. Main road మీద Traffic ఎక్కువ ఉన్నచోట పిల్లలందరూ పారాడుతున్నచోట R.T.A. Officeను పెట్టి, అక్కడ 30, 40 vehicles ప్రతిదినం తెల్లవారినంతా పాయింట్ వరకు అలాగే నిలబడి ఉండేటట్లుంటే cycles రావడానికిగాని, రిక్షాలు రావడానికిగాని, చాలా యిరుకుగా ఉండి ఇలాంటి accidents అంతా జరిగేదానికి వీలుగా ఉన్నది. కనుక R T. A. Officeను అక్కడనుంచి వేరే మారుమూల ప్రాంతానికి తీసుకుపోయే దానికి ప్రయత్నం చేయాలని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఆ విధంగా ఎందుకు జరిగిందో ఈ విషయంలో enquiry చేసి తగిన చర్య తీసుకోవాలని మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

327 17th March, 1964

*Calling attention to matters of urgent public importance: re:-
The accident on 5th March, 1964 on the main road before the branch post office, Himayathnagar, Hyderabad.*

The Minister for Labour and Transport Sri B. V. Gurumurthy :—Sir, the hon. Member Mr. Naidu has sought to draw the attention of the Government to an alleged accident which took place on the 5th March, 1964 on the main road before the Himayatnagar Branch Post Office involving serious injuries to one of the pedestrians because number of vehicles are blocking the main road near the Regional Transport Authority Office located there.

Sri P. Rajagopala Naidu :— I will tell the name of the person - Mr. Rafiuddin.

Sri B. V. Gurumurthy :— It is not the name but the matter being reported to the nearest police station that comes to the notice of the Government.

The Government are not aware of the occurrence of the accident alleged to have taken place on 5—3—1964 on the main road before the Himayatnagar Branch Post Office. No report has been made to the Traffic Police also in this connection.

The office of the Secretary, Regional Transport Authority, Hyderabad, is at present located in Himayatnagar which is a built-up area and the width of the road is 30 feet with footpath provided on either side. Vehicles coming to this office are being parked on only one side of the road leaving the rest of the road free for other vehicles traffic. The traffic there is regulated by a Traffic Police Constable regularly. A 'No Parking' board on the other side of the road has also been fixed.

As the present building wherein the office of the Secretary Regional Transport Authority, Hyderabad, is located is found to be insufficient and unsuitable, Government approved the proposal of the Transport Commissioner to shift the office of the Secretary, Regional Transport Authority, Hyderabad from the existing building and the Transport Commissioner has been asked to pursue the matter vigorously and arrange for shifting the office to some other convenient place, preferably beyond the busy localities of the city.

Business of the House.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఈమధ్య వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారు పాగాకు విషయంలో ఢిల్లీ వెళ్ళి వచ్చిన తరువాత statement చేస్తామని అన్నారు. వారు ఢిల్లీ వెళ్ళి మాట్లాడి వచ్చినారు. అది చాల ముఖ్యమైన విషయం. ఇప్పుడు ఏమి చేయాలి అనే దానికి నైపుణ్య guidanceగా ఉంటుంది. Statement చేస్తే అది ఒక రకమైన relief. అది ఏమి జరిగిందో Statement చేస్తామని అన్నారు. కనుక చేయమనండి.

Mr. Speaker :—The Minister for Agriculture is not here now.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—ఎప్పుడైనా సరే earlyగా.....

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు :—చీఫ్ మినిష్టర్ గారు కూడ వెళ్ళారు.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—చీఫ్ మినిష్టర్ గారు కూడ వెళ్ళారు గనుక వారు చేసినా ఫరవాలేదు.

Mr. Speaker :—The Chief Minister might have gone in connection with some other work. We do not know whether he has gone in connection with this matter. The Minister for Agriculture is the concerned Minister.

[The Minister for Labour and Transport Sri B. V. Gurusurthi, who was then seen leaving the House, was called back by the Speaker.]

Sri P. Sundarayya :—Hunger-strike is going on, and about 3000 workers are involved in this strike at Chilakalurpet.

Mr. Speaker :— I do not know to what date it is put.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—Call attention notice యిచ్చినప్పుడు దాని మీద ఏమైనా statement చేస్తారని ఆరుగ్డతో ఉంటాను. 7 రోజులు అయినా కూడ రాకుండాపోతే ఏమి ?

Sri B. V. Gurumurthy :—I have received information. But it was not included in the agenda and I have not brought it. Tomorrow I will answer.

Mr. Speaker :—We will have it tomorrow.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—గుంటూరులో ఇలాంటి hunger-strike విషయమే దాదాపు 15 రోజులక్రితం మంత్రిగారుకూడ interest తీసికొని ప్రశ్నలు. కాని యిప్పటివరకు department information పంపించలేదంటే— hunger-strike ఎన్నాళ్ళు చేస్తారు ? ఆ issue అక్కడ settle అయిపోయిందికూడ. ఇక్కడ Houseలో చెప్పడానికి మంత్రిగారికి department వాళ్ళు ఎందుకు పంపించలేదో వారు పరిశీలించాలి. దాదాపు 15 రోజులు అయిపోయింది. Hunger-strike issue అది. అది ఏమైనదో తెలియజేయాలి.

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :—ఇంతకు పూర్వం చెప్పినది అదే subject గదా !

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నేను చెప్పినది చిలకలూరి పేట లోనిది.

శ్రీ వి. శ్రీకృష్ణ :—నేను యిచ్చినది, Tobacco Companyలో ఉంటే clerical staff, employees చేసినటువంటిది. దానిమీద నేను యిచ్చాను. Union అధ్యక్షులద్వారా, వావిలాలగోపాలకృష్ణయ్యగారుకూడ యిచ్చారు. మంత్రిగారుకూడ వెంటనే తెప్పిస్తామని చెప్పి ప్రయత్నం చేశారు. ఎందుకు రాలేదు ? Hunger-strike settle అయిపోయిన తరువాత వారికి information పంపించకుండా యింతకాలం ఆగడానికి కారణం ఏమిటో పరిశీలించకపోతే ఈ Houseలో వాటికి... ..

శ్రీ బి. వి. గురుమూర్తి :— దానిని గురించే చెప్పినాను. సుందరయ్య గారు ఏది చెప్పినాలో నాకు తెలియదు. నేను information కనుక్కుని మళ్ళీ మనవి చేస్తాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— పొగాకు అమ్మకం విషయంలో చీఫ్ మినిష్టర్ గారు చెప్పాను— “నేను వెడుతున్నాను. ఆ issue గురించి నేను seriousగా move అవుతున్నాను. వచ్చినతరువాత చెపుతాము” అన్నారు. అందువల్ల వారు అయినా చెప్పవచ్చు.

*Sri K. Brahmananda Reddy :—*I request the Minister for Agriculture to make a statement tomorrow, if possible.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR THE YEAR 1964-65.

Voting of Demands for Grants.

Demand No. 1 :- Land Revenue Rs. 93,97,000/-

Demand No. X District Administration and Miscellaneous Rs. 5,76,22,000/-

*Demand No. XLIII Compensation to Zamindars
Rs. 48,64,500/-*

*Mr. Speaker:—*Now, we will resume discussion on Revenue Demand. Mr. Sundarayya will continue his yesterday's speech and conclude in 5 or 10 minutes.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, నిన్న సమావేశం పూర్తి అయ్యేటప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగారు 4 కోట్ల, 80 లక్షలు వున్నది, అంతకుపైగా వున్నట్లయితే ఆలోచిస్తాం అన్నారు. కాని, వివరాలు మాత్రం యివ్వలేదని మేము అనుకుంటున్నాము.

తెలంగాణాలో యిదివరకే రేట్లు ఎక్కువగా వున్నాయి. ఇప్పుడు, మినిమమ్ మాక్సిమమ్ పెట్టేటప్పటికి, నూటికి నూరుపాళ్ళు పెంచేటప్పటికి తెలంగాణాలోని అన్ని కేటిగిరి భూములు మాక్సిమమ్ కి పోతున్నవి. ఇదివరకే భారం వున్న వారిపై

మరింత భారం వేయడం ఏ మాత్రం న్యాయం కాదని చెబుతున్నాను. ఆచరణలో ప్రభుత్వం ఈ విషయాలపై దృష్టిలో పెట్టుకొనడం లేదు. అదేవిధంగా, సెల్లెక్ట్ కమిటీలో వున్నప్పుడు, ఆంధ్రప్రాంతంలో ఒక తరానికి తెలంగాణాలో అర్థణా అని equate చేశారు. దీనివలన అదనంగా పన్ను భారం వారిపై పడింది. భూసారాన్ని బట్టి నీటి వనరులను బట్టి వేయకపోవడం వలన యిది భారంగా పరిణమిస్తున్నది. ఇలాంటి ఆనామల్స్ దీనిలో వున్నాయి.

చిన్న చిన్న కాల్యలు, నాగావతి మొదలైనవి 30 వేల ఎకరాలకు మించి వున్నవని మొదటి కేటగిరీలో చేర్చడం జరిగింది. సెల్లెక్ట్ కమిటీలో చాలా పర్యావరణ ప్రభుత్వం, లక్ష ఎకరాలకు మించిన ప్రాజెక్టుక్రింద మాత్రం మొదటి తరం చేయాలని, మిగిలినవి యితర కేటగిరీస్ లో పెట్టుతామని చెప్పడం జరిగింది. ప్రభుత్వం దానికి అంగీకరిస్తే, నాగావతికింద రెండు రూపాయలు కట్టేవారు 15 రూపాయలు కట్టుకోవలసిన పరిస్థితి వచ్చివుండేది కాదు. గవర్న మెంటు యివన్నీ ఆలోచిస్తామని వాదనం చేసింది. కాని చట్టం చేసేటప్పుడు ఏ కారణం చేతనో యివన్నీ వినక పోవడం జరిగింది. మన శాసనసభలో యిచ్చిన లెక్కలనుబట్టి ఈ అదనపు పన్నుల చట్టంవల్ల 6 కోట్ల రూపాయలు ప్రభుత్వానికి గిట్టుబాటు అవుతుందని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. ఇప్పుడు బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్, మధ్యప్రదేశ్, నిన్న మొన్న రాజస్థాన్ రాష్ట్రాలన్నీ కూడా ఎమర్జెన్సీ రాకముందు వేసిన అధికపన్నులు, సర్చార్జీని పూర్తిగా రద్దు చేసినప్పుడు మన గవర్న మెంటు 4 కోట్ల, 80 లక్షలు అంటూ ఆరున్నర కోట్లకు అదనంగా వేసిన పన్నులను ఎందుకు రద్దుచేయటం లేదు? వెంటచే దానిని రద్దుచేయాలని చూ కోరిక. కాని, ప్రభుత్వం 'చూస్తాం' అంటుందితప్ప ఆలోచించడం జరగడం లేదు. పూర్తిగా రద్దుచేయకపోతే, ఎంతవరకు రద్దు చేయదలచుకున్నారు? రైతాంగంపై భారం వున్నదని అంగీకరించిన తర్వాత 4, 5 లక్షల మేరకు తీసివేశాం అనిగాకుండా పూర్తిగా తీసివేయడానికి ప్రభుత్వానివన్న అభ్యంతరం ఏమిటి? ఒక వేళ పూర్తిగా తీసివేయకపోతే సగం అయినా తీసివేశారా? అదేమీ చెప్పకుండా ముఖ్యమంత్రిగారు సత్కారాన్ని ఆపుజెయ్యండి అనడం ఏ విధంగా సమంజసమని అడుగుతున్నాను. సత్కారం అంటే ప్రభుత్వాన్ని స్థంభింపజేయడానికని కాదు. ప్రదర్శన రూపంగా ప్రజలు తమభావాన్ని ప్రభుత్వానికి తెలుపుకొనడం. లక్షమందికి పైగా ప్రజలు పన్నుల భారం వున్నదని, యిందులో అనామల్స్ వున్నదని చెప్పినప్పుడు దానిని పాథ్యమైవంతవరకు తగ్గించడానికి కృషి చేయవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వున్నది. తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం తయారుగా ఉన్నదా? పూర్తిగా తీసివేయాలని చూ కోరిక. పూర్తిగా కాకపోతే ఒకవంతు తీసివేశారా, మూడువంతులు తీసి

వేశారా, సగం తీసివేశారా, పాతిక వంతు తీసివేశారా, ఆకేమీ చెప్పకుండా ప్రభుత్వం ఊరుకొనడం న్యాయం కాదు.

బంజరులనుగురించి మా కోరికలను చెప్పాము. వాటిపైకూడా ప్రభుత్వం ప్లేటు మెంటు చేయవలసి వున్నది. ఇదేమీ ప్రిస్టేజ్ సమస్య కాదు. ప్రభుత్వాన్ని స్థంభింపజేయాలని చేస్తున్నదేమీ కాదు. మంత్రిగారు అన్నట్లుగా యిదేమీ మేము పోగొట్టుకొన్న పలుకుబడిని చిట్కాలతో తిరిగి తెచ్చుకోవాలని కాదు. ఎన్నో సంవత్సరాలు కృషిచేస్తే వచ్చింది తప్ప యిదేమీ చిట్కాలతో వచ్చిన పలుకుబడి కాదనే విషయాన్ని గమనించాలి. అసలు ప్రభుత్వం కార్యాచరణ సమితిలో, సత్యాగ్రహం చేస్తున్న వివిధ పార్టీలతో కూర్చుని చర్చించడానికి ఎందుకవి తయారు కావడం లేదో ఆర్థం కావడంలేదు. మేము ఈ రకంగా యివ్వదలచు కన్నా అని ప్రభుత్వం చెప్పవలసి ఉన్నది. ఇదేదో ప్రభుత్వాన్ని కూలద్రోయడానికి చేస్తున్నదేమీ కాదు. సామాన్య రైతాంగం తమమైడిస్ భారాన్ని గూర్చి చెప్పకుంటున్నారు. అందువలన ప్రభుత్వం ఏమేరకు ఈ భారాన్ని తగ్గించడానికి తయారుగా వున్నదో, అవసరమైతే సత్యాగ్రహం చేస్తున్నవారితో సంప్రదించి దానిని పరిష్కరించడానికి పూనుకోవాలని, యిదేమీ ప్రతిష్ట సమస్య కాదని మరొక సారి మనవిచేస్తూ యింతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రామచంద్రారెడ్డి :—అధ్యక్షా, ఈ రెవిన్యూ డిమాండుపై దాదాపుగా 25 మంది గౌరవ సభ్యులు మాట్లాడారు. ఈ డిమాండ్స్ ప్రతిపాదిస్తూ, విపులంగా 63-64కు సంబంధించిన ఒక noteనుకూడా అందజేయడం జరిగింది. గత సంవత్సరం, ఈ సంవత్సరంకూడా— 61-62; 62-63; 63-64కు సంబంధించిన noteలో కూడా యిదే విధంగా యివ్వడం జరిగింది. ఆయితే, ప్రథమంలో 63-64కు సంబంధించిన note యివ్వడం జరిగింది. Policy matters గురించి ఏమీ చెప్పడం జరగలేదనే ఒక ఆక్షేపణ చేశారు కొంతమంది సభ్యులు. దానికి నే చెప్పేదేమంటే— రెవిన్యూడిపార్ట్ మెంటు పూర్తిగా అడ్మినిస్ట్రేషన్ సంబంధించిన వ్యవహారాలకు ఎక్కువ ప్రాముఖ్యం యిచ్చి నడిపించవలసి వుంటుంది. అంటే డిపార్ట్ మెంటుకు పాలసీ ఏమీ లేదని కాదు. పాలసీ తప్పకుండా వున్నది. అడ్మినిస్ట్రేషన్ కు సంబంధించిన వ్యవహారాలకు హెచ్చుప్రాముఖ్యం ఇవ్వడం జరుగుతున్నది కాబట్టి ‘అడ్మినిస్ట్రేషన్ నోట్’ అని యివ్వడం జరిగింది. ఆ noteలోనే, 64-65లో ఏ రెజిస్ట్రేషన్ తీసుకురావలసిన అవసరముంటుంది, దానిని ఏవిధంగా తీర్చిదిద్దకోవలసి వుంటుంది, అది మనకు ఎంతవరకు దోహదకారిగా వుంటుంది అనే విషయాలుకూడా

చర్చించడం జరిగింది. దానిని అనుసరించి, నామకరణం ఆ విధంగా వున్నంత మాత్రాన దానికి అభ్యంతరం వుండకూడదని గౌరవసభ్యులకు మనవిజేస్తున్నాను.

అంతేగాక, బడ్జెట్ చర్చలకు సమాధానం చెబుతూ, కేవలం ఈ సభలోనే గాక, కాన్సిల్లోకూడ ముఖ్యమంత్రిగారు కొన్ని విషయాలు, అడిషనల్ లాండ్ ఆఫీస్ మెంటు అట్టకు సంబంధించి, బంజరుభూముల పంపిణీ మొదలైన విషయాలన్నీ క్లుప్తంగా, కొంతవరకు చెప్పారు. ఆ విషయాలన్నీ బహుశా గౌరవసభ్యులు గమనించి వుంటారు. అయితే, యిప్పుడు, ఈ noteలో వివరంగా యిచ్చిన వ్యవహారాలకు సంబంధించినంతవరకు, ప్రభుత్వంలో నేను మనవిజేశాను. చివరిలోమాత్రం అడిషనల్ లాండ్ ఆఫీస్ మెంటు అయితే నేమి, బంజరుభూములకు సంబంధించి అయితే నేమి మనవిజేస్తున్నాను. అయితే, గౌరవసభ్యులు చాలామంది పేర్కొన్న విషయాలను దృష్టిలో వుంచుకున్నప్పుడు— రైతులోకంలో ఒక అస్థిమిత పరిస్థితి ఏర్పడిందని, వారు ఎంతడబ్బు కట్టాలో తెలియని అనిశ్చిత విధానం వున్నదని, కట్టిన డబ్బుకు రకీదులు యివ్వడంలేదని, అందుకు ప్రభుత్వం సరియైన చర్యలు తీసుకోలేదని ఏమైతే ఆక్షేపణలు తెలిపాలో, వాటిని అనుసరించి, ఆ noteలో చెప్పడం జరిగింది. పాస్ బుక్స్ కు సంబంధించి యిదివరకు వాలంటరీగా వుండేది. ఇవ్వవచ్చినవారు తీసుకుంటున్నారు. అయితే విలేజ్ ఆఫీసర్స్ సక్రమంగా పంపిణీ చేయడం లేదని ఆక్షేపణ వచ్చింది. దానికి సంబంధించి, సక్రమమైన పద్ధతిలో అవి తప్పకుండా అందజేయడానికి ప్రభుత్వం నిర్ణయించింది. దానిని అమలులో పెట్టడానికి లెజిస్లేషనుకూడ అవసరం ఉంటుంది కనుక వచ్చేసమావేశంలో బిల్లు తెచ్చి పట్టాదారు పాస్ బుక్స్ కంపల్సరీగా రైతులందరూ అందజేయాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. అది అమలులోకి వచ్చినతరువాత గ్రామోద్యోగులు చేతిరకీదులిచ్చే రెవిన్యూ కలెక్షను చేయాడానికి అవకాశం వుండదు. ఆ బిల్లు త్వరలోనే వస్తుందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—అధ్యక్షా, పాస్ బుక్స్ విషయమై లెజిస్లేషను కావాలంటున్నారు. లెజిస్లేషను కావాలా? ఆ పాస్ బుక్స్ నేనుచూచాను. అవి ప్లిమ్మి పేపరుమీద, ప్లిమ్మి ఆట్రతో వున్నాయి. ఒక్క సంవత్సరం హాండిల్ చేస్తే అట్ట, కాగితాలుకూడ మిగలవు. దానికి లెజిస్లేషను అవసరం ఎందుకువచ్చింది?

శ్రీ ఎస్. రామచంద్రారెడ్డి :— సభ్యులందరూ చాల విషయాలు చెప్పారు. నా సమాధానంలో చెప్పవలసి వుంటుంది. ప్రతి ఒక్క విషయానికి అప్పటికప్పుడే ఆక్షేపణ చెబితే కష్టం అవుతుంది. చివరలో ప్రశ్నలుగా నేనే సమా

వుంటుందో మిగతాది ఏ విధంగా పంపిణీ చేయాలో పరిశీలించడానికి అవకాశం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంతవరకు ఎంతభూమి యివ్వడం జరిగింది, యింకా ఎంత భూమి వుంది అని ప్రతిపత్తు నాయకులు అడుగుతున్నారు. దానికి సమాధానం చివరలో చెబుతాను. భూదాన, గ్రామదానముల బిల్లు జాయింట్లు సెలెక్ట్ కమిటీ రిఫర్ చేశాము. త్వరలోనే చట్టం చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. షిక్నీ దారుల రైట్స్ గురించి గౌ. ప్రతిపత్తు సభ్యులు మాట్లాడేటప్పుడు విమర్శ చేయడానికి అనుకూలంగా వున్న విషయాలే ఎత్తుకొన్నారు కాని మంచి విషయాలు కూడా వున్నవి పృథు కనీసం ఆ పేరే నా ఉచ్చరించడానికి కూడా వారు వెనుదీసినందుకు విచారం కలుగుతోంది. షిక్నీ దారులు చాల రోజులనుంచి తమ రైట్స్ ఎక్స్ ప్రెజెంట్ చేసుకో నందున అటువంటి అవకాశం ప్రభుత్వ *suomotto* తీసుకొని పట్టాదారులుగా మార్చు డానికి చట్టాలు కూడా చేసుకున్నాము. ప్రజెంటేటు అ సెంటు కూడా వచ్చింది కనుక అమలు పెట్టడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. వేస్టు లాండ్ రిక్లమేషన్ కమిటీ 22,000 ఎకరాలు 5,210 ఫామిలీస్ కు యివ్వాలని ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్నది. ఇది సెంట్రల్ స్పాన్సర్డ్ స్కీము కనుక ఇండియా గవర్నమెంటునుంచి కొంత సహాయం లభ్యం కానున్నది. దాని ననుసరించి రిహబిలిటేషను కావడానికి కూడా అవకాశం వున్నది. Adverse seasonal conditions — ప్రతి సంవత్సరం ఎదో ఒక జిల్లాలో వాతావరణ పరిస్థితులు తారుమారుగా ఉండడంవల్ల కొంత నష్టం అక్కడ క్కడ కలుగుతూనేఉంది. వెంబడే కల్తెకర్లు, ఆర్-డి-వోలు, రహసిల్దారులు వెను వెంటనే వెళ్ళి చూచి intensive అజమాయిషీ చేసి liberalised rules apply చేసి రిమిషన్ ఇవ్వడం జరుగుతున్నది. రిమిషన్ మాత్రమేకాదు. Relief works కూడా ఇవ్వడం జరుగుతున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. Fire accidents ఎక్కడెక్కడ జరుగుతున్నాయో అక్కడకూడా relief ఇవ్వడం జరుగుతోంది. ఆ amount రు 30 లు నుంచి రు 50 లకు గత సంవత్సరమే enhance చేయడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. Abolition of malguzari system and maqtedari system — పీటి విషయం ఇదివరకే మనవిచేశాను. ప్రశ్నల సమయంలో సమాధానం చెప్పడంకూడా జరిగింది. అది చివరిదశలో ఉన్నది. త్వరగా రెగ్యులేషన్ issue చేయడమే మిగిలిఉంది. Law department వారు draft చేస్తున్నారు. ఇదివరకు draft చేసిన దానిలో contradictory terms ఉండడంవల్ల పునరాలోచన చేయాలని law department కు పంపారు. బహుశా వారం పదిరోజులలో రావచ్చును. రిగ్యులేషన్ issue చేసినపుడు మూల గుజారీ నీట్స్, మక్తదారీ నీట్స్ రెండింటికీ స్వస్తి చెప్పడానికి మధ్యవర్తిత్వానికి

స్వస్తి చెప్పడానికి ఆవకాశం కల్పించుకున్నవారు అవుతామని మనవి చేస్తున్నాను. సర్వే, సెటిల్మెంటు భోగట్టా detailed గా ఇవ్వడం జరిగింది. అంతేకాదు, Rectification of survey errors గురించి శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్నం, నెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలలో rectification అవసరమని సర్వే జరిగినపుడు అందులో అక్కడక్కడా కొన్ని లోపాలు వచ్చాయని ప్రభుత్వ దృష్టికి గౌరవసభ్యులు తెచ్చినందున ఎవో limits పెట్టి వదేవదే extend చేసి చివరకు వచ్చిన అప్లికేషన్లు అన్నీ dispose of చేయాలని special staff ను జిల్లాలలో వేయడం జరిగింది. చాలా మరక rectification ఇదివరకే జరిగినట్లు సమాచారం వచ్చింది. Extents విషయంలో పరిశీలనచేసి చేయాలి కనుక ఆ కార్యక్రమం ఆ జిల్లాలలో సక్రమంగా జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. Assessments లో కూడా వ్యత్యాసం ఉన్నచోట్ల సక్రమంగా పరిశీలనచేసి నాలుగైదు జిల్లాలలోనూ కార్యక్రమం జరుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను. Splitting of joint pattas విషయంలో చాలా సంవత్సరాలుగా చిక్కు ఉందని గౌరవసభ్యులు చెబుతూ వే ఉన్నారు. వాటి విభజన జరుగకపోవడం వల్ల loans తీసుకోడానికి solvency certificates obtain చేయడానికి ఎవరు ఎంతవరకు బాధ్యులలో నిర్ణయం చేయడానికి జాయింటు పట్టాలవల్ల చిక్కులు వస్తున్నాయని ఇదివరకు తెలిసిన విషయమే. దానిని అనుసరించి జాయింటు పట్టాలను విభజన చేస్తేనే బాగుంటుంది. ఈ నాడు కాక పోయినా తప్పేనా జరగాలి. లేకపోతే partitions, sub-partitions చేసుకోవచ్చును ఎన్నో చిక్కులు వచ్చి ఏ రైతు స్వాధీనంలో ఎంతభూమి ఉన్నదో, కట్ట పడిన పిస్తూ ఎంతో తెలియక చిక్కులకు గురిఅవుతున్నాడు కనుక జాయింటు పట్టాలను విభజన చేయాలని ప్రభుత్వం నిర్ణయించేసి అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తోంది మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణా సీలింగ్ యాక్టుకు సంబంధించి పరిశీలన జరుగుతోంది. వేటికి నోటీసులు ఇవ్వవలసి ఉండెనో ఆ formalities సందర్భంలో శాశ్వతమైన కార్యక్రమం జరిగింది. మిగతాది ప్రభుత్వం అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం చేస్తోంది. Unified tenancy బిల్లు జాయింటు సెలెక్ట్ కమిటీ ముందు ఉన్నది. నాణాటి జాయింటు సెలెక్ట్ కమిటీ sittings అయిపోయాయి. త్వరలోనే పథ యొక్క ప్రభుత్వ పెట్టడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణాలో validation విషయం ఉంది, ఒక వ్యక్తి నుంచి మరొక వ్యక్తికి భూములు వర్తమాన్ లేకుండా ఖామ్మబు జరిగాయి; వాటి విషయంలో గత కానన్ సభలో స్టల్లం చేయబడ్డాయి. దానికి assent ఈ సందర్భం ప్రతిదెంబలునుంచి వచ్చింది. కనుక కూర్చుంటూనే కాగానే అమలులో పెడతాడు. ఈ నామ్మ abolition విషయమై

ఇండియా గవర్నమెంటుకు వ్రాయడం జరిగింది. చిత్తు బిల్లుచేసి పంపాము. దానికి ఇండియా గవర్నమెంటునుంచి ఆమోదం రాగానే చట్టం చేసుకోవడానికి ఆవకాశం ఉంటుంది. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో చాలావరకు ఈ కార్యక్రమం చేయడం అయిపోయింది. తెలంగాణా ప్రాంతములో కూడా కొన్ని ప్రావిజన్సు abeyance చేయడంవల్ల నిలుపుదల అయినవి కనుక కార్యక్రమం సాగించవచ్చును. లా కమిషన్ ఏర్పాటు చేసుకున్న తరువాత లాండ్ రివెన్యూకోడ్, లాండ్ కోడ్ తయారు చేశారు. దానిని వంపించడం జరిగింది. లాండ్ రివెన్యూ కోడ్ ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తోంది. రివెన్యూ బోర్డు పరిశీలన జరిగింది. త్వరలోనే గవర్నమెంటు పరిశీలన చేసిన తరువాత తుది రూపం ఇవ్వడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. లాండ్ కోడుకు రివెన్యూ బోర్డువారు పరిశీలన చేస్తున్నారు. తరువాత ప్రభుత్వానికి వస్తుంది. ప్రభుత్వం పరిశీలన చేసిన తరువాత రెండింటిని అమలులో పెట్టుకుంటూ లాండ్ రివెన్యూకోడ్, లాండ్ కోడునకు సంబంధించిన వ్యవహారాలను ఉభయ ప్రాంతాలలోను వేరువేరుగా ఉన్న చట్టాలను సమన్వయం చేసుకోవడానికి మహత ఆవకాశం చిక్కుతుంది. ఎన్నో రోజుల క్రితం చేసుకున్న Board's standing ordersకు సైదరాబాదు లాండ్ రివెన్యూ యాక్టు, రూల్సుకున్నా పరస్పరంగా ఉండే తేడాలను సమన్వయం చేసుకుని uniform legislation చేసుకోవడానికి ఆవకాశం ఉంటుంది. ఎన్నో సంవత్సరాల క్రితం చేసుకున్న Board's standing orders ను మన పరిస్థితులకు అనుగుణంగా లేకుండా ఉండేవాటిని తీసివేసిన వారమవుతామని మనవి చేస్తున్నాను. విలేజ్ ఆఫీసర్లు విషయంఉంది. నోట్ లోకూడా ఉదహరించాము. ముఖ్యమైన విషయం, ఇదివరకే మనవి చేసినట్లుగా ఉన్నిథన్ కమిటీని వేయడం, వారి రిపోర్టు ప్రభుత్వానికి రావడం జరిగింది. దానిని జాప్యం చేస్తున్నారని చెప్పారు. జాప్యం జరిగినది ఖాస్తావే కాని ఎందువల్లజరిగింది? ఒకరిని తీసివేసి ఘోకరిని పెట్టాలంటే తొందరగా చేయడానికి ఆవకాశం ఉంటుంది. కాన after effects ఏమి ఉంటాయో ఊహించి పరిశీలన చేసిన తరువాతనే చేయవలసి ఉంటుంది, ఊహంగా పరిశీలన చేసిన తరువాతనే ఒక విల్లయానికి వస్తే బాతుంటుందనే ఉద్దేశంతో జాప్యం జరిగింది. దానిని ప్రభుత్వం ఆలోచన చేస్తోంది. త్వరలోనే నిర్ణయం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. వారి వేతనాల విషయంలో కూడా ఇదివరకు వారి వేతనాలు తక్కువగా ఉన్నాయనే దృష్టితో 1962 వ సంవత్సరం నుంచి interim relief యివ్వడం జరిగింది. దాని క్రింద చావాపు 82 అక్షరాలకు ఇవ్వడం జరిగింది. That is serving as a relief to some extent in the interim period, త్వరలో చాలామంది గౌరవసభ్యులు అదనపు ఘోషిస్తు చట్టం గురించి

చెప్పారు. చట్టం ఆమలులోకి వచ్చేముందు సభలో చర్చించు కోవడం, చట్టం చేసుకున్న తరువాత కూడా హెచ్చుగా భారం ఉందని ప్రభుత్వ దృష్టికి గౌరవసభ్యులు తెచ్చిన తరువాత మరల సవరణ చట్టంకూడా తెచ్చి ఆమలుచేసిన విషయం అందరికీ తెలుసును. ఆ సవరణ మూలంగా దాదాపు రెండు కోట్లు తగ్గిపోయిన విషయంకూడా మనకు తెలుసును. అది ఆమలులోనికి వచ్చిన తరువాత అక్కడక్కడ అనామలీన్ ప్రతి జిల్లాలోని కానస సభ్యులను సమావేశపరచి వాటిని చాలావరకు తీసివేయడానికి కూడా ప్రయత్నం జరిగింది. వేరే కమిటీకూడా వేకారు. Classification of sources విషయంలో వ్యత్యాసం ఎక్కడెక్కడఉందో దానిని study చేయడానికి first member of the Board of Revenue, Chief Engineer లతో ఒక కమిటీవేసి ఏలేరు సిస్టమ్వంటి అనామలీన్ ను పరిశీలించేసి రిపోర్టు ఇవ్వాలని కోరాము. ఆ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత నిర్ణయం తీసుకోవడం జరుగుతుంది. ఏలేరు సిస్టమ్ మాత్రమేకాదు; అటువంటి వాటిలోని అనామలీన్ ను సరిచేసుకోవడం జరుగుతుంది. అదనపు భూమిశిస్తు చట్టంవల్ల భారం హెచ్చుగా ఉందని సత్యాగ్రహం ప్రారంభమైనది. బంజరు భూముల పరిశీణి సక్రమంగా జరుగలేదు. పూర్తిగా జరుగలేదని ఆరోపణలు చేస్తూ సత్యాగ్రహం ప్రారంభమైనది, చాలా రోజులనుంచి జరుగుతోంది. ఈ సత్యాగ్రహం ఎంతవరకు సమంజసమనే విషయం ప్రత్యేకంగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఇదివరకే ఘట్టుమంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ సమయంలో సత్యాగ్రహం చేయడం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం పై ఏమీ వత్తిడి తీసుకురావడం లేదని ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని స్తంభింప చేయడానికి ఏమీ ప్రయత్నం చేయడంలేదని ప్రతిపక్ష నాయకులు చెప్పారు. వారి ఉద్దేశం ఆ విధంగానే కావచ్చును. ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలకు direct గాను indirect గాను సత్యాగ్రహం అటుంకం కలిగిస్తున్నదా, లేదా? సత్యాగ్రహాన్ని watch చేయడానికి precautionary measures పోలీసువారు ఇతరులు తీసుకోవలసి వస్తున్నదా లేదా; మిగతా కార్యక్రమాలు వదలుకుని. ఈ కార్యక్రమంలో ఉండవలసి వస్తున్న వంటే ప్రభుత్వ యంత్రాంగాన్ని indirect గా స్తంభింప చేయడానికి దోహదం ఇస్తున్నదా లేదా అనేది అలాంటి మిగతా కార్యక్రమాలు కంటుపడుతున్నాయనే నిర్ణయానికి రాకతప్పదు.

అయితే ఘట్టుమంత్రిగారు కన్ఫిడెన్స్ లో చెప్పినారు. నాలుగుకోట్ల ఎనభై లక్షలకంటే హెచ్చుగా ఉన్నప్పుడు తీసివేస్తామని చెప్పినారు. దానిపైన సుందరయ్యగారు కలమిస్తూ ఆరుకోట్ల యాభయైబిళ్లవరకు యిప్పుడు వేసిన పన్ను ఉన్నదా

ధానం చెబుతాను వాలంటరీగా వున్నదానిని కంపల్యరీ చేయబోతున్నాము కనుక రెజిస్ట్రేషను అవసరం వుంది. కంపల్యరీగా అయితే రెజిస్ట్రేషను అవసరం లేదు. కంపల్యరీ ఆన్లైన్ వున్నది ఎగ్జిక్యూటివ్ ఇన్స్ట్రక్షన్స్ యివ్వడానికి అవకాశం లేకుండా రెజిస్ట్రేషను అవసరం అని మనవి చేస్తున్నాను.

సీజనల్ రెమిషన్స్ విషయం ఇందులో పేర్కొన్నాము. రిమిషను రూల్స్ గురించి ప్రతిపక్ష నాయకులు కొంత చర్చించారు. లిబరలైజేషను ఆసేపడం వుంది కాని లిబరలైజేషను ఎక్కడా కనుపించడం లేదన్నారు. అది మాత్రం న్యాయం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. జిల్లాల గౌరవ సభ్యులు వున్నారు. వారి నడికే వివరాలు తెలుస్తాయి. 4 మాండ్స్ కు తక్కువ వుంటే ఫుల్ రెమిషను యివ్వడానికి అవకాశం వుంటుందని చెప్పాము. 1/4 వుంటే ఫుల్ రెమిషను యివ్వాలనేదానిని మాండ్స్ లోకి కన్వర్ట్ చేయడం జరిగింది. ఇంతవరకు రూల్స్ ప్రకారం కలెక్టర్స్ తమ యిష్టం వచ్చినట్లుగా జిల్లాల్లో ఒకేవిధంగా నిర్వచనం చేస్తున్నారు. దానివల్ల రైతుకి నష్టం కలుగుతున్నది కనుక—తూర్పుగోదావరి జిల్లాలో రెమిషను యివ్వడానికి అరబస్తా వుంటే యిస్తున్నారు. ఆ నిర్వచనం ప్రకారం అరబస్తా పంటవుంటే రెమిషను యివ్వడం జరుగుతోంది. 4 మాండ్స్ లో 2 బస్తాలు అవుతాయి. అరబస్తా నుంచి 2 బస్తాలవరకు రెమిషను యివ్వడానికి ఒక యూనిటుగా ఏర్పాటు చేయబడింది. అవిధంగా రెమిషను రూల్స్ లిబరలైజ్ చేయడం జరిగింది. ఇదేకాక 4 నుంచి 6 అజాలవరకు వున్నప్పుడు—ఇవన్నీ అందులో చేర్చడం జరిగింది. వైడ్ స్పెడ్ కెలామిటీ వచ్చినప్పుడు యిన్వెస్ట్ అజమాయిషీ చేయించి, రిపోర్టులు తెప్పించి లిబరలైజ్ రూల్స్ అప్లయ్ చేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోంది కనుక అడమనల్ అసెంబ్లీ అట్ట వచ్చినతరువాత లాండ్ రెవిన్యూ పెరిగినందువల్ల రూల్స్ లిబరలైజ్ చేస్తే బాగుంటుందనే వుద్దేశంతో యీ రూల్స్ అమల్లో పెట్టడం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇరెస్టల్ ఇరిగేషను జరిగితే పెనాల్టీల గురించి చాలాపార్లు చెప్పాము. రైతులపై మోయలేని భారం వేయాలనేది ప్రభుత్వం వుద్దేశం కాదు. కాని, ఒరిజినల్ ఆయకట్టుదారులకు అన్యాయం జరగకూడదు. వాటర్స్ అవైలబిలిటీవున్నా, లేక పోయినా ఇరెస్టల్ ఇరిగేషను హెచ్చు అయినందున కంప్లయింట్స్ వస్తున్నాయి దీనికి సంబంధించి కొన్ని సమావేశాలు ఏర్పాటు చేయడం జరిగింది. ఫీల్ ఇంజనీర్లు, రెవిన్యూలోర్స్ మొదలైనవి, పి. డబ్ల్యు. డి. మంత్రిగారు—అందరూ కూర్చుని చర్చించడం జరిగింది. పెనాల్టీలు వేయడంవల్ల రైతులపై భారం పడుతుందని ప్రభుత్వానికి తెలియక పోలేదు. చట్టాలను ఉల్లంఘించడం అరికట్టాలి. అందుకు పెనాల్టీలు తప్ప మరొక

మార్గం లేదు కనుక ఆవిధంగా వేయడం జరిగింది. గత రెండు సంవత్సరాలలో పెనాల్టీలు 20 రెట్లు వేసినప్పుడు — జమాబంది ఆఫీసరులకు డిస్కౌంట్ నరీ పవర్స్ వున్నందువల్ల 18 రెట్లు, 19 రెట్లు రెమిట్ చేసి, ఒకటి, రెండు వంతులు వసూలు చేయడం జరుగు తోంది. ఇరెగ్యులర్ ఇరిగేషను అరికట్టడానికి అవకాశం లేకపోతున్నదని గత సంవత్సరం ఆ డిస్కౌంట్ నరీ పవర్స్ తీసేయడం జరిగింది. ఆ తరువాత భారం హెచ్చుగా వున్నదని కాసనసభ్యులు నా దృష్టికి తెచ్చిన తరువాత, ఇరెగ్యులర్ ఇరిగేషను మొదటిసారి చేస్తే కొంత అవకాశం యిచ్చి, రెండవసారి, మూడవసారి అదే విధంగా కొనసాగిస్తుంటే హెచ్చు పెనాల్టీలు వేయడానికి నిర్ణయాలు తీసుకొని కలెక్టరులకు, జమాబంది ఆఫీసరులకు ఉత్తరువులు పంపించడం జరిగింది. అది గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలిపడం జరిగింది. జమాబందికి వచ్చిన రైతులకు సక్రమంగా ప్రచారం చేయవలసిందని ఆదేశాలివ్వడంకూడా జరిగింది. వచ్చే సంవత్సరంనుంచి యీవిధంగా ఇరెగ్యులర్ ఇరిగేషను జరిగితే పెనాల్టీలు తప్పకుండా వేయడం జరుగుతుందని చెప్పడం జరిగింది. ఈ సంవత్సరం డిస్కౌంట్ నరీ పవర్స్ తీసేసి 20 టైముస్ పెనాల్టీ వేస్తే బాగుంటుంది. అట్లా చేసినప్పుడే అరికట్టడానికి అవకాశం వుంటుందని ఆ నిర్ణయం తీసుకోబడింది. తదుపరి, గౌరవసభ్యులు 20 హెచ్చుగా వున్నదని చెబుతున్నందున అసీస్సు పెట్టుకున్నప్పుడు 10 టైముస్, 5 టైముస్ కూడ చేయడానికి అవకాశం వుంటుందని ఆ సవరణ ఇందులో చేర్చడం జరిగింది.

(Sri K. Punnaiah in the Chair)

అసైన్ మెంట్ ఆఫ్ లాండ్స్ గురించి ప్రశ్నిత్రాల సమయంలో గత సంవత్సరం వివరాలు చెప్పడం జరిగింది. ఇంతివరకు స్పెషలు స్టాఫును పెట్టి చాల డబ్బు - 40 లక్షల వరకు ఖర్చుచేసి అసైన్ మెంటు చేయడానికి ప్రయత్నం చేసిందంటే విషయం గౌరవ సభ్యులందరికీ తెలిసినదే. ఎమర్జెన్సీ వచ్చిన తరువాత, జవానులు యధాస్థుంచి వాపసు వచ్చినతరువాత, వారికి కొంత భూమి — మంచి భూమి యివ్వడం వ్యాయమనే వుద్దేశంతో, ఇప్పుడు ఒక బాప్ పెట్టడం జరిగింది. ఉన్న భూములను పంపిణీ చేయకుండా అట్లాగే పెట్టాలనే ఉద్దేశంలేదు. ఉత్పత్తిలో నష్టం రావడంలేదు. పాజెషన్లు వుండి కల్టివేట్ చేస్తున్నవారు సక్రమంగానే సాగిస్తున్నారు. ఇప్పుడు పట్టాలు రాకపోయినంత మాత్రాన తాత్కాలికంగా నష్టం కలగడంలేదు. వ్యవసాయం చేసుకుంటూనే వున్నవారు బాప్ తీసివేసిన తరువాత జవానులకు ఎక్కడెక్కడ యివ్వవలసి

ఆ విధముగా యింతవరకు పోయింది, వ్యత్యాసం కమిస్తున్నదని చెప్పారు. దీనికి సమాధానం యిదివరకే ఎన్నో సార్లు చెప్పడం జరిగింది. Additional Assessment figure దాచుకోవాలని ప్రభుత్వానికి ఉద్దేశ్యం లేదు. దాని district break-up మాత్రం యిదివరకే సభ్యులకు అందజేయబడినది. అంతకంటే హెచ్చుగా వేయడానికి, వేసినట్లుకనిపించడానికి అవకాశం లేదు. కావల్సే వచ్చే సమావేశంలో తాలూకా break-up తెప్పించుకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది. డిమాండు ఏదయితే ఉందో ఎక్కువ వేసినది తక్కువ వేసినది డిమాండునుంచి తేలుతుందిగాని వేరే నిర్ణయానికి రావడానికి అవకాశం లేదు. అయితే హెచ్చు వేసినారని నిరూపించడానికి చాలమంది సభ్యులు ఒకచోట బట్టెలు ఎట్టిచేట్టు దృష్టిలో తీసుకున్నారు. ఇంకొకచోట revised estimates కలిపినారు. వేరేచోట arrears D. C. B. Statement తీసుకువచ్చి కలిపినారు. ఈ సందర్భం estimates తయారుచేసుకునే టప్పుడు additional assessment ఎంత చేర్చినారు. లేకుంటే బకాయిలు వనూలు చేస్తున్నారు దానిలో ఏ భాగం యిమిడి ఉంది? కలెక్టు అయిపోయిన తరువాత ఇన్ని arrears ఎక్కడనుంచి వస్తాయి. కనుక 18 కోట్లు, 19 కోట్లు వనూలు చేస్తున్నారు. 8 కోట్లు ఎక్కువగా వనూలు చేస్తున్నారని నిర్ణయం చేయడం సక్రమమైన విషయం కాదు. డిమాండు ఎంత, ఏ తాలూకాలో ఎంత, wet land ఎంత, dry land ఎంత పెరిగిందని సాఫీగా లెక్కలున్నప్పుడు arrears demand, లేకుంటే budget estimates, revised estimates అన్నీ కలిపిస్తున్నారా. Land Revenue estimatesలో miscellaneous items కూడా చాలా ఉన్నాయి. అవన్నీ కలిపి 8 కోట్లు వనూలు చేస్తున్నారంటే ఎక్కడనుంచి వనూలు చేస్తున్నామో తామే నిర్ణయించండి. డిమాండు ప్రతి తాలూకాలోనూ wet land యింతవన్ను వేసుకున్నామని నిర్ధారణగా సభవారిముందు చెప్పే పరిస్థితి ఉన్నప్పుడు round about way తీసుకుని హెచ్చుగా వేస్తున్నారని నిరూపించడానికి పనికివస్తుందిగాని డిమాండుకంటే హెచ్చుగా పన్ను వేస్తున్నామని నిర్ణయానికి రావడానికి సమంజసం కాదు, సక్రమం కాదు, భావ్యం కాదు అని మనవిచేస్తున్నాను. అయితే ఈ విధముగా పన్ను హెచ్చుగా ఎందుకోసం వేయవలసి వచ్చిందో ప్రత్యేకంగా ఇప్పుడు చెబితే పునరుక్తి అవుతుంది కాని మరేమీ కాదు. మధ్యప్రదేశ్‌లోను, ఉత్తరప్రదేశ్‌లోను, మైసూరులోను రాజస్థాన్‌లోను surcharge వేసినారు తీసివేసినారు. అన్ని రాష్ట్రాలలో మార్పులు తీసుకువచ్చినప్పుడు ఈ రాష్ట్రానికి బరువు ఎందుకు వేయవలసి వస్తుందనే వాదన తెచ్చినారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో తాత్కాలికంగా వేసినారు కాని land

revenue increment మాత్రం వేయడం జరగలేదు అని ఇదివరకే మనవి చేశాను. అయితే ప్రణాళికా కార్యక్రమాలు ముందుకీ కొనసాగించాలంటే ప్రజల శ్రేయస్సుకొరకు హెచ్చుగా కార్యక్రమాలు ముందుకు తీసుకు వెళ్ళాలంటే రైతులకు సౌకర్యాలు హెచ్చుగా చేయవలసిన అవసరం ఉన్నప్పుడు డబ్బు కావాలన్న దృష్టితో Additional Assessment Act అమలులోకి తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నం జరిగిందని పదే పదే చెప్పడం జరుగుతున్నది. ప్రణాళికా కార్యక్రమాలు ముందుకు కొనసాగించడానికి ప్రయత్నం చేసుకుంటున్నప్పుడు ప్రథమంలో మూడవ ప్రణాళిక రూపొందించుకుంటూ ప్రయత్నం చేసుకున్నప్పుడు 290 కోట్ల మొత్తం నిర్ణయం చేద్దాం అనుకోడం జరిగింది. 200 కోట్లు పెంటరువారు యిస్తారు. 90 కోట్లు మనం raise చేసుకోవాలనుకున్నాము. 200 కోట్లు పెంటరు ఇచ్చినట్లయితే పునరాలోచన చేసి 105 కోట్లు పెంచుకొనడానికి అవకాశం ఉంది అని నిర్ణయానికి రావడం జరిగింది. కాని ఇప్పటి పరిస్థితి చూసుకుంటే మన గవర్నమెంటు కార్యక్రమం జరిగే విధానం చూసుకొంటే మూడవ ప్రణాళికలో 305 కోట్లువరకు 313 కోట్లవరకు పోతాం అని ఆ విధముగా వ్యవహారం జరుగుతున్నది. కనుక మనం నిజంగా అభినంగించుకుంటే తప్పులేదు. ఇతర రాష్ట్రాలు చూస్తే కేవలం బొంతాయి రాష్ట్రం, మదరాసు రాష్ట్రం ఈ రెండు రాష్ట్రాలు అంచనాకంటే ముందుకు వెళ్ళడానికి ప్రయత్నం జరుగుతోందిగాని మిగతా రాష్ట్రాల వ్యవహారం చూస్తే నేను criticise చేయడంలేదుగాని వాస్తవికదృష్టితో పరిశీలన చేసినప్పుడు ఉన్న ప్లాన్స్ అన్నిటిని తమయొక్క provisionని raise చేసుకోలేని పరిస్థితిలో ప్లాన్స్ prove చేయాలని ప్రయత్నం జరుగుతున్నప్పుడు Additional Assessment Act పన్ను వేసినది సక్రమంగా సద్వినియోగం అవుతుంది. ప్రజల శ్రేయస్సుకొరకు ఉపయోగపడుతుంది. కేవలం రైతులపైన మోయలేని భారం తీసుకొనివచ్చి బండలు ఎత్తి వనూలు చేయాలని ప్రభుత్వానికి ఉద్దేశం లేదు. అందువల్ల ప్రభుత్వానికి వచ్చేది ఏమీ లేదు. ఈ విధముగా మనం resourcesను తగ్గించుకోకుండా resourcesను పెంచుకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తే development economyలో ముందుకు వెళ్ళగలుగుతాం. అందుచేత పన్నులయొక్క justification చూస్తే సెటిల్మెంటు ఎప్పుడయినాయి, రీసెటిల్మెంటు ఎప్పుడయినాయి వాటిని అనుసరించి యిప్పుడు మరల ఆలోచనచేసి అవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని సెటిల్మెంటు కార్యక్రమం పెట్టుకుని పన్నులు వేసుకుందామంటే అయిదవ ప్లానులో ఆరవ ప్లానులో వేసుకొనిడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాని మూడవ ప్లానులో పెంటనే కార్యక్రమం కొనసాగించడానికి సెటిల్మెంటు వ్యవహారాలు ముందుకు వెళ్ళడానికి అవకాశం ఉండదు. దాని చిక్కులు ఎంత కాలయో

పన ఎంత జరుగుతుంది, ఎంత డబ్బు ఖర్చవుతుంది అనే విషయం గౌరవసభ్యులు మరచి కేవలం సెటిల్మెంటు చేసినారా అనడం ఎంతవరకు న్యాయంగా ఉంది. ఆ విధముగా వాదనచేస్తే న్యాయం కాదు. Taxation Enquiry Commission 1952లో రిపోర్టుచిచ్చారు. ఎప్పటికప్పుడు రివిజనుచేస్తే బాగుండదు. కాల యావన చాలా జరుగుతుంది. కనుక ఎప్పుడైనా taxation revision జరగాలంటే మిగతా factors ఉన్నాయి. వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొవలసిన ఆవశ్యకం ఉంది. Market facilities, prices of agricultural land, present prices, పంట విలువగాని, భూముల విలువగాని వీటన్నిటిని దృష్టిలో పెట్టుకుని taxను revise చేసుకొనవలసిన ఆవశ్యకం ఉంటుంది. కేవలం సెటిల్మెంటు తప్పకుండా జరగాలంటే ఎంతడబ్బు కాలయావన ఎంతఅవుతుంది? కాలానికి importance యివ్వాలి. అవన్నీ చూసుకున్నప్పుడు లాభం కంటే నష్టం ఎక్కువగా జరుగుతుందని నిర్ణయానికి రావడం జరుగుతుంది. ఈ రాష్ట్రంలోనేకాక ఇతర రాష్ట్రాలలోకూడా కార్యక్రమం అదేవిధముగా జరుగుతున్నది. దానిని ఆనుసరించి tax revise చేసి Additional Assessment Act తీసుకొనిరావడం వ్యవహారం చేసుకొనడం జరిగింది. కేవలం అదేకాదు. దీనిలో ఎక్కడెక్కడైతే relief వచ్చినదో దానిని ప్రతిపత్తుసభ్యులు నామరూపమాత్రం ముట్టుకున్న పాపాన పోలేదు. ఎదో ఎక్కువ అవుతోంది, 200% అవుతోంది, 300% అవుతది, 400% అవుతోందని చూపించడం జరిగింది. కొంతమంది సభ్యులు; విశ్వసాధంగారు, సుందరయ్యగారు కొన్ని గ్రామాలకు వెళ్ళినప్పుడు 100% పెరిగింది, 200% పెరిగింది అన్నారు. పెరగలేదని అనడంలేదుగాని uniformగా 209%, 100% పెరిగిందని ఒప్పుకొనడానికి తయారుగా లేను. కొన్ని ప్రాంతాలలో పెరిగాయి. 100%, 200% ఉన్నాయి. వాటిని ఉదాహరణగా తీసుకొని 200% రాష్ట్రం మొత్తంపైన పెరిగిందని అనడం న్యాయం కాదు. అయితే 200% ఎందుకు పెరిగిందని సమాధానం అడిగితే సమాధానం చెప్పవచ్చు. ఎక్కడైతే tax చాలా lowగా ఉందో ఎన్ని సార్లు అయినా ఎవరూ ముట్టుకున్న పాపాన పోలేదో wet land 2 రూపాయలు 3 రూపాయలు అవిధముగా ఉంది. అలా ఉన్నచోట 7 రూపాయలు 8 రూపాయలు పెరిగితే 40% పెరిగిందని ఉపన్యాసాలు చెప్పుకొవచ్చుగాని wet landకి 8 రూపాయలు హెచ్చుకాదనికి ఆ నిర్ణయానికి రావడానికి అవకాశం ఉంది. కేవలం అదేకాదు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో reliefదొరికినచోట relief దొరికింది. కేవలం ఒక్క మెదక్ రామచంద్రారెడ్డిగారు చెప్పినారు. ఎక్కడైతే అదనంగా ఉందో తగ్గించడంకూడా జరిగింది. ఎక్కడైతే యిదివరకు హెచ్చుగా ఉందో దానిని

limit కంటే maximum పెట్టుకున్నామో దానిని తగ్గించడానికి ప్రయత్నం జరిగిందని చెప్పినారు. ఆయన గౌరవ సభ్యులు విశ్వనాథంగారు శలవిస్తూ యిప్పుడు నేను పేర్కొన్న విషయాలకూడా వారు చెప్పారు. తరువాత హృదయపూర్వకంగా వ్యతిరేకిస్తున్నాం అన్నారు. వ్యతిరేకించే స్వేచ్ఛ మాత్రం వారికి లేదని కాదు. కాని enhancement కొరకు ప్రభుత్వం చెప్పిన reasonsపైన కాంతియుతంగా ఆలోచన చేస్తే కొంతవరకు justified అని వారుకూడ నిర్ణయనికి రాక తప్పదు. District administration సక్రమంగా జరగాలంటే statutory authorities ఉన్నాయి. District levelsలో స్వేచ్ఛగా నిర్వహణ చేయడానికి అవకాశం యివ్వాలని చెప్పారు. అయితే నేరే విధముగా transfers విషయం చెప్పారు. కనుక నేను ఆ నూచనలను తప్పకుండా పరిశీలన చేయస్తాను. Frequent transfers కాకుండా యిప్పుడుకూడా అమలులో ఉన్నాయి. Two years, three years ఆ విధముగా ఉండడానికి యిదివరకే కార్యక్రమం అదే విధముగా జరుగుతున్నది. విధిలేనప్పుడు promotions వచ్చినప్పుడు జరిగితే జరిగి ఉండవచ్చు. అక్కడక్కడ ఏదయినా జరిగితే వాటిని తప్పకుండా అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని నునవి చేస్తున్నాను.

Administrative Tribunalsని create చేస్తే బాగుంటుందని నూచన ఇచ్చారు. ప్రతిఒక్కటి ప్రభుత్వానికి రావడము లేదు. కొన్ని statutoryగా పెట్టుకొన్నాము. గవర్న మెంటుకు jurisdiction లేదని చెబుతున్నాము. బోర్డ్ final authorityగా వుంటున్నారు కనుక ఈ చిన్న వ్యవహారము ప్రభుత్వానికి అవకాశము లేదు. కేవలము వారి ఉద్దేశము అంతవరకే కాదు. అన్ని ప్రభుత్వాలకు వస్తాయని కాదు. Administrative Tribunalsని పెట్టాలనే నూచనను పరిశీలన చేయవలసి వుంటుంది. Relief దీనిలో దొరుకుతుందా లేక తొందరగా disposals దానిలో వస్తాయా అనే విషయము చూడవలసి వుంటుంది. దానిలో వున్న defects దానిలో వున్నవి. దీనిలో వున్న మంచి దీనిలోవుంది. Enquiry చేసినపుడు రిపోర్టులు క్రింద ఆఫీసర్లకు పంపవలసి వుంటుంది. ఏ తహశీలుదారు సుంచో, R. D. O. సుంచో, కలెక్టరుసుంచో రిపోర్టులు తెప్పించవలసిన అవసరము వున్నపుడు, బోర్డు స్థాయిలోనే tribunalsని ఏర్పాటు చేసుకొని ఆ documentary evidence ఆధారముగా వ్యవహారం జరుగవలసిన అవసరము వుంది కనుక దానిలోమంచిగుణాలు దానిలో వున్నవి. అన్ని రాష్ట్రాలలో ఇదే విధముగా కార్యక్రమము జరుగుతోంది. ఆవసరము అనుకొన్నప్పుడు వాటిని ఆలోచన చేసుకొనే

దానికి అభ్యంతరము లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధముగా tribunalsని మనము పెట్టుకున్నప్పుడు ఆఫీసర్లపై ఎంతవరకు కంట్రోలు వుంటుందని ఆలోచన చేసుకోవలసి వుంటుంది. దానిలో ఎవరు ఎంతవరకు బాధ్యులు ఆవుతారు; ఎంతవరకు control చేయగలుగుతాము అనే విషయము ఆలోచించినపుడు ఇప్పుడు వున్న system బాగావుంటుందేమో అనే నిర్ణయానికి రావలసి వస్తుంది.

ఇక విలేజ్ ఆఫీసర్ల విషయము విశ్వనాథముగారు చెప్పారు. దానికి ఇదివరకే సమాధానము చెప్పాను. తాత్కాలికముగా relief ఇవ్వడము జరిగింది. Main questionని పరిశీలనచేయడం జరుగుతోంది. Original land revenue వీడయితే వసూలు చేస్తున్నారో దానికి ఇప్పుడు statutory authority లేదని వారు తలచిచ్చారు. Statutory authority వుందా లేదా అనే objectionను గత బడ్జెటు సమావేశములోను raise చేశారు. అప్పుడే దానికి సమాధానము చెప్పాను. Statutory authority వుండడము వల్లనే వసూలుచేయడము జరుగుతున్నది. Recovery చేయడానికి కూడ Revenue Recovery Act ప్రకారము వసూలుచేయడానికి ఆ విధముగా provisions వున్నవి. మరల Additional Assessment Actని అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేసినపుడు అన్ని ప్రావిజన్లు సక్రమముగా చూసుకొని, statutory authority వుందా లేదా అని ఆలోచన చేసినతరువాత, ఏ schedule క్రింద వస్తుంది, దానిని ఎట్లా అమలు చేయడానికి ప్రయత్నము చేయాలి, ఎవరి assent వుండాలి అనే విషయాలు చూసుకొన్న తరువాతనే ఈ చట్టాన్ని అమలులోకి తీసుకొనిరావడానికి ప్రయత్నము చేయడము జరిగింది. Additional Assessment Act అమలులోకి వచ్చిన తరువాత ఇప్పుడు 100% increase చేయాలని ప్రభుత్వము ఏదయితే నిర్ణయము చేసినదో దానిలో sanctity లేదని వారు అన్నారు. ఒకేసారి 100% increase చేశారని వారివాదన. కాని 1956 లోను, 1957లోను 18-3/4%, 37-1/2% పెంచుచేయడము జరిగింది. గత 30 సంవత్సరాలనుంచి పెంచుచేయలేదు. ఇప్పుడు 100% పెంచు చేశారు అనే వాదన సక్రమము కాదు. Settlement ఎప్పుడయితే జరిగినదో అప్పుడున్న basic ratesని increase చేసుకొన్నాము. 100% increase అంటే ఇదివరకు basic rates పైన increase అయినది కూడ దానిలో కలిసివుంది కాని ఇప్పుడున్న rates పైన 100% increase కాలేదు అని మనవి చేస్తున్నాను.

సత్యాగ్రహ విషయము కలవిన్నూ వారి పర్యటనలో వారి దృష్టికి వచ్చిన విషయాలు చెప్పారు. దానికి సమాధానము ముఖ్యమంత్రిగారు ఇదివరకే చెప్పారు. దీనికి ప్రత్యక్షముగా సంబంధము లేదు కనుక మనవి చేయడము లేదు. 19 కోట్లు వసూలు చేస్తున్నారనేదానికి ఇదివరకే మనవి చేశాను. 19 కోట్లు డిమాండ్ లేనప్పుడు 16 కోట్లు వసూలు చేయడం ఎట్లా జరుగుతుందో నాకు తెలియడము లేదు. ఒక చోట revised estimates, ఒక చోట estimates, ఇంకొకచోట D.C.B. Statements, arrears collections అన్నింటిని దృష్టిలోనికి తీసుకొన్నప్పుడు 19 కోట్లు వస్తుందని చెప్పుకోడానికి పనికి వస్తుంది కాని అదనపు శిస్తుప్రకారము పెంచువేసినది 5.70 కోట్లు. దానిలోనుంచి సర్పార్టి, commercial crops పైన repeal చేసిన పన్నులు 9.1 లక్షలు తీసివేసినతరువాత మిగిలినది 4.80 లక్షలే అదే విధముగా cesses, water cessలు ఈ రెండు కలిపినపుడు 6.31 కోట్లు వస్తుందనే figuresలో తేడా ఏమీ లేదు. 4.0 లక్షలు అంటున్నారు కాని 659 లక్షలు వసూలు చేస్తున్నారని అంటున్నారు. ఈ చట్టముక్రింద 480 లక్షలు వసూలు చేస్తున్నాము కాని వేరే చట్టాలక్రింద వసూలు చేయడములేదని చెప్పడము లేదు. ఆ figures విషయంలో వారి అభిప్రాయానికి, మా అభిప్రాయానికి తేడా లేదు. ఆ విధము ఆ మూడింటిని కలిపి 650 లక్షలు వసూలుచేస్తున్నట్లుగా ప్రభుత్వముకూడ ఒప్పుకొంటున్నది. రైతులపైన భారము పడదులేదా అనే వాదన వారు చేస్తే కొంతవరకు ఆ వాదన సక్రమముగా వుంటుంది. అయితే income tax అని sales tax అని వున్నవి. అవన్నీ ఎక్కడ పడుతున్నవి. 2, 3 చేతులు మారి నప్పటికి ప్రథమములో రైతులపైన పరోక్షముగా భారము పడుతుందనే నిర్ణయాని, రాదలచుకొంటే తప్పకుండా రావచ్చును. సెస్సులు సమితులకు, పరిషత్తులకు పోతున్నవి. ఈ కార్యక్రమాలుకొనసాగించడానికి directగా ప్రభుత్వానికి రావడము లేదు కనుక వాటన్నింటిని వేరుగా చూపించడము జరిగింది. 480 లక్షలకంటే ఎక్కువగావస్తే దానిని తగ్గించడానికి ప్రభుత్వము తప్పకుండా ప్రయత్నము చేస్తుందని ముఖ్యమంత్రిగారు కాన్సిలులో చెప్పారు. కనుక దానిని అమలులో పెట్టడానికి ప్రయత్నము చేస్తుంది. తాలూకావారీ break up కావాలంటే వచ్చే సమావేశములో తెప్పించి ఇవ్వడానికి అభ్యంతరము లేదు. కాని శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 116 లక్షలు వస్తుందని కలెక్టరు ప్లేటుమెంటు ఇచ్చారు. ప్రభుత్వం 80 లక్షలే వస్తుందని చెప్పినది ఈ వ్యత్యాసము ఎక్కడనుంచి వస్తున్నది అనే వాదన ఏదయితే చేశాలో అదికూడ సమంజసము కాదని మనవి చేస్తున్నాను. First statementలో ఇచ్చిన wet lands, dry landsపైన వచ్చే పన్నులను కూడి 80 లక్షలు అంటు

న్నారు. కాని రెండవ టైటుమెంటులో ఇచ్చిన నెస్సులకుకూడ కలిపితే 116 లక్షలు వస్తుంది. ఆ రెండు టైటుమెంటులలో ఇచ్చిన figuresని కలిపినపుడు కలెక్షరు ఇచ్చిన టైటుమెంటుకు, ప్రభుత్వము ఇచ్చిన టైటుమెంటుకు వ్యత్యాసము ఏమీ వుండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ బిల్లును మొదట ప్రతిపాదించినపుడు 539 లక్షలు వస్తుందని చెప్పారు. తరువాత 2 కోట్లవరకు relief ఇచ్చాము అని చెప్పారు, 539 లక్షలలోనుంచి 2 కోట్లు తీసికేస్తే 339 లక్షలు రావాల్సిగాని 480 లక్షలు ఎట్లా వస్తుందని విశ్వనాథంగారు శలవు ఇచ్చారు. మొదట ఇచ్చిన 539 లక్షలు estimate. అది హెచ్చు కావచ్చు, తక్కు కావచ్చు. అప్పుడు actual figures వచ్చినవి. కనుక additional assessment ద్వారా ఎంత వస్తుందని నిర్ణయము చేసుకొనడానికి figures మనముండు వున్నవి. కనుక estimates తీసుకోవలసిన అవసరము ఏమీ ఉన్నదో గౌరవనభ్యులు అలోచించి చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

(Mr. Speaker in the Chair)

అయితే 58 పర్సంటుకంటే హెచ్చుకాలేదని జనరల్ గా చెప్పారు. మా పర్యటనలో మా దృష్టికి 200 పర్సంటు 300 వచ్చాయి. అది సగటున 58 పర్సంటు ఇంక్రిజ్ అయినదనే వాదనకు సరిపోవటంలేదు అనే వాదన తీసుకురావటం సరైనది కాదు. ఒక చోట సగటున 58 పర్సంటు అయినది. ఛేర్ ఇన్సిడెంట్ 200 పర్సంటు, 300 పర్సంటు ఇంక్రిజ్ అయి వుండవచ్చు. కాని కొన్నిచోట్ల తగ్గినవి కూడ వున్నాయి. మొత్తంమీద సగటున 58 పర్సంటు ఇంక్రిజ్ అయినది. ఒక చోట 16 పర్సంటు, 20 పర్సంటు మాత్రమే ఇంక్రిజ్ అయినవి కూడా వున్నాయి. ఎక్కడా కూడా 200 పర్సంటు ఇంక్రిజ్ కాలేదని నేను మనవిచేయటంలేదు. కొన్ని కేసులలో 200 పర్సంటు ఇంక్రిజ్ అయినమాట వస్తవమే. ఎస్ఎస్ మెంట్ అయినచోట 200 పర్సంటు ఇంక్రిజ్ అయి వుండవచ్చు. కాని యూనిఫారమ్ గా 200 పర్సంటు ఇంక్రిజ్ కాలేదు. సగటున 58 పర్సంటు ఇంక్రిజ్ అయినదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. దానిలో ఫిగర్స్ ఏమీ ప్రభుత్వం మధ్య పెట్టటానికి ప్రయత్నం చేయలేదు. ఎస్టి మేట్స్, రివైజ్డ్ ఎస్టి మేట్స్, చూసుకొని ఈ సంవత్సరం నాలుగైదు మాసాల తరువాత యాక్చువల్స్ వస్తాయి, అని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకొని 4.7 కోట్లు హెచ్చు వచ్చిందోలేదో చూసుకోవచ్చును. ప్రభుత్వ బాక్స సంలొకి యాక్చువల్ ఎంహాట్స్ వచ్చిన తరువాత, జమాబంది ఫిగర్స్ వచ్చిన తరువాత, ఎ. జి. అఫీసునుండి వచ్చిన తరువాత వ్యత్యాసం కనిపించటానికి అవకాశంలేదు. ఆ ఫిగర్స్ చూసు

కోవాలి కాని చేసికొగా వున్న డిమాండును దృష్టిలో పెట్టుకొనికాని, మిగిలి ఎస్టేన మేట్స్ను, డి. సి.బి. స్టేటుమెంటును దృష్టిలో పెట్టుకొంటే సక్రమమైన నిర్ణయానికి మనం రాలేమని మనవి చేస్తున్నాను.

కృష్ణంరాజుగారు ఈ డిమాండును బలపరిచారు. వారు ఎరియర్ సిప్లమ్లో వున్న తగాదాను పరిశీలన చేయవలసిందిగా చెప్పారు. దానికి సంబంధించిన ఏర్పాట్లు చేసిన కమిటీ దానిని పరిశీలనచేస్తుంది. శ్రీకాకుళంలో ఇటువంటి వ్యవహారాలు, పాడాడ చానల్ వీటిన్నింటిని ప్రభుత్వం కమిటీకి అప్పగించింది. ఆ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత పరిశీలిస్తుంది.

Estimation of banjar lands గురించి మాట్లాడుతూ సుందరయ్యగారు వాదాపు కోటి ఎకరాలు వున్నాయని చెప్పారు. వున్నాయని అంటే వున్నాయని నేనూ అంటాను కాని ఎక్కడ వున్నాయి అనేవరకే తగాదా వస్తుంది. 22 లక్షలు బంజర్ లాండ్స్, గైరాన్, పార్చర్స్ అన్నీ కలిపి 45 లక్షలు, ఫారెస్ట్ లాండ్స్ — ఎక్కడయితే బుష్, ట్రిగ్రోత్, ఫారెస్ట్ బెల్టలాండ్స్ వీటిన్నీటిని కలిపారు — 10 లక్షలు ఫోర్ ఫోర్ లాండ్స్ అని మొత్తం అన్నీ కలిపి చెప్పారు. ఈవిధంగా మొత్తం అన్నీ కలిపితే కోటి ఎకరాలు వున్నమాట వస్తవమే. ఈ ఫిగర్స్ను నేను డిస్ థ్యూట్ చేయటంలేదు. కాని దీనిలో ఎనైన్ మెంట్ అంత వుంది అనే విషయంలోనే తగాదా వస్తుంది. ఫారెస్ట్ లాండ్స్ అన్నీ మనం పంపిణీ చేసుకోదలచుకొన్నామా అన్న విషయాన్ని వారే విపులీకరించి చెప్పారు. ఫారెస్టు అన్నీ కొట్టివేసి ఇవ్వాలని నా ఉద్దేశంకాదు. ఎక్కడ ట్రిగ్రోత్ లేదో అక్కడ ఇస్తే పొగుంటుంది, అని వారు నూచించారు. అయితే tree growth వున్నది, లేనిది అంతా కలిస్తేనే 22 వర్గం వున్నది. ఫారెస్టు ప్రిస్సెపుల్స్ ప్రకారం 30 వర్గం, 32 వర్గం వుండేవలసిన దానికి ఇప్పటికే 10 వర్గం మన దగ్గర తక్కువ వుంది. ఇప్పుడు tree growth ఎక్కడ లేదో అది ఎనైన్ మెంట్ చేయటానికి మనం ఒప్పుకొంటే ఇంకా కొద్ది లోపం పోయి వున్న ట్రీస్ కూడా మాయమైయ్యే పరిస్థితి వస్తుంది. ఇప్పటికే ఇన్ని అడ్డంకులు పెట్టి, ఇంత సిబ్బందిని పెట్టి ఆపు చేయటానికి ప్రయత్నిస్తేనే మన రాష్ట్రంలోని వారికి కాక పొరుగు రాష్ట్రాల నుండి కూడా ఎన్ క్రోచ్ మెంట్ చేయటానికి ప్రయత్నం జరుగుతున్నదని, అదిలాపూర్ జిల్లాలో అక్కడక్కడ కొన్ని ఉదాహరణలున్నట్లు ఫారెస్టు మినిస్టరుగారు చెప్పారు. బారున్ లాండ్స్ను క్రాస్ చేసిన తరువాతనే ఫారెస్టు లాండ్స్లోనికి రావలసివుంటుంది. ఇన్ని నిబంధనలు

పెట్టినప్పటికీ బారూన్ లాండ్స్ను క్రాస్ చేసి ఫారెస్టు లాండ్స్ను ఎన్లెన్ మెంట్ చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పుడు ఆ బారూన్ లాండ్స్ను ఎన్లెన్ మెంట్ చేస్తే ఫారెస్టు లాండ్స్లో ఇంకా కొద్ది లోపలకు రావటానికి అవకాశం వుంటుంది. ఫారెస్టు లాండ్స్ తగ్గించినందువల్ల వచ్చే దుష్ఫలితాలు మనకు తెలిసినవే, కనుక దానిని ఎన్లెన్ మెంట్ చేస్తే చిక్కులు వున్నాయని మనవిచేస్తున్నాను. పార్లమెంట్ మొదలైన విషయాలకు సంబంధించి ఇదివరకే ఎన్నో సార్లు పాలిసి మేటర్ మనవిచేయటం జరిగింది. తెలంగాణాలో గైరాన్ విషయం ముఖ్యమంత్రిగారు కాన్సిల్లో చెప్పారు. చిన్నవిషయాలు ఏవి వున్నా ఆలోచించటానికి అవకాశం వుంటుంది, సానుభూతిలో ఆలోచిస్తామని వారు చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా నేను ఆ బంజర్ లాండ్స్ గురించి ఇంత కంటే హెచ్చుగా చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. ఇదివరకు మనం ఎంత పంపిణీ చేశామో నేటి కూడా చెప్పనీయాంశం. ఇదివరకు ఈ రాష్ట్రంలో దాదాపు 21 లక్షల ఎకరాలు మాత్రము పంపిణీజరిగింది. ఇతర రాష్ట్రాలలో పోల్చితూస్తే మన రాష్ట్రం అన్నిటికంటే ముందంజ వేసిందని నేను ప్రశ్నిస్తే సమయంలోనే చెప్పాను. మన దెవుల్లిటి సైక్లటరిగారు ఢిల్లీ కాన్ఫరెన్సుకు వెళ్ళినప్పుడు, అక్కడకు ఇతర రాష్ట్రాల ప్రతినిధులు వచ్చినప్పుడు ఏ రాష్ట్రంలో ఎంత పంపిణీ జరిగింది ఎన్లెన్ మెంట్ ఎక్కడ ఎలా జరుగుతున్నది అన్న విషయం చర్చకు వచ్చినప్పుడు మన ప్రతినిధి ఇక్కడ 21 లక్షల ఎకరాలు పంచారని చెప్పారు. ఇతర రాష్ట్రాలలో 31 లక్షలు, నాలుగు లక్షలు కంటే ఎక్కువ పంపిణీ జరగలేదు. అంటే ఇక వున్న లాండ్ పంచవద్దని నా ఉద్దేశము కాదు. దానికి తరుణం వచ్చినప్పుడు తప్పకుండా మిగతా లాండ్ కూడా పంచవలసిందే. అయితే దానికి రూల్స్ ఏ విధంగా వుండాలని ఆ సమావేశంలో చర్చకు వచ్చింది. మన రూల్స్ను మోడల్ రూల్స్గా ఎడాప్ట్ చేయాలని, మన ఎన్లెన్ మెంట్ రూల్స్ సక్రమంగా వున్నాయని వారు అభినందించి ఆ రూల్స్నే ఇతర రాష్ట్రాలలో ఎప్లయి చేయవలసిందనుకోవటం జరిగింది. అంటే ఇతర రాష్ట్రాలతో పోల్చితూసి మన కార్యక్రమాలను స్థిరప చేయవలసిందని నా ఉద్దేశము కాదు. అయితే తప్పుడు మనం 21 లక్షల ఎకరాలు పంచాము. ఇంకా పంచవలసిన భూమిని తప్పకుండా పంచవలసిందే, కేవలం 7 లక్షల 65 వేల ఎకరాలు పంపిణీ కావలసిన అవసరంవుంది. కేవలం అదే కాదు, ప్రాజెక్ట్ ఎఫ్ఫెక్టుడ్ లాండ్స్, హ్యూబ్ ట్రాక్స్ ఆఫ్ అనీకల్టి వబుల్ వీరియా ఏది వున్నదో అది, అదేగాక 250 ఎకరాలు బ్లాక్స్ వీరియాలో వున్న వాటిని ఇవన్నీ చూస్తే పదికొండున్నర లక్షల ఎకరాలు అవిధంగా వున్నాయి. వాటి నన్నింటిని ఏ విధంగా ఎప్పుడు పంపిణీ చేసుకోవలసిన అవసరం వుంటుందని ఆలోచన చేస్తే చేసుకోవచ్చు. డిమాండ్లైజ్డ్ సోల్జర్స్ ఎంతమంది వున్నారు, ఎవరు వస్తారో,

ఏ విధంగా ఘోషించేయాలి దానిలో నుండి ఎంత భాగం రిజర్వ్ చేస్తే బాగుం
టుంది అనే విషయంలో నూచనలు ఇచ్చారు. తప్పకుండా ఆ నూచనలు గ్రహించి
అలోచించటం జరుగుతుంది. ఒకవేళ అవసరం అనుకుంటే ఇప్పుడే రిలీజ్ చేయ
టానికి అవకాశం వున్నదా లేక ఎక్కడెక్కడ ఏ విధంగా రిజర్వ్ చేయటానికి
అవకాశం వుంటుంది అనేది సానుభూతిలో సక్రమంగా అలోచించుకొనేటప్పుడు ఒక
నిర్ణయానికి రావటానికి అవకాశం వుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను.

వెంకన్నగారు మాట్లాడుతూ ఎడిషినల్ ఎసైన్ మెంట్ యాక్టు ఎప్పుడు వచ్చిందో
అప్పుడే శ్రీ డెడ్ టాక్సేషన్ చేయాలని చెప్పారు. శ్రీ డెడ్ టాక్సేషన్ లో,
ఎక్సంటింగ్ లో ఎన్నో చిక్కులున్నాయనే విషయాన్ని వారు మరచిపోయి మరల
శ్రీ డెడ్ టాక్సేషన్ తీసుకువస్తే బాగుంటుందని చెబుతున్నారు. ఇదివరకే ఎన్నో
టాక్సులు, సర్క్యూల్స్, కమ్యూనియల్ క్రాప్ టాక్స్ కడుతుంటే వాటిలో నాలుగు
ఎకరాలు మూడు ఎకరాలని వ్రాయటం, మూడు ఎకరాలు చేస్తున్నవాడికి నాలుగు
ఎకరాలు వ్రాయటం జరుగుతున్నాయని కంప్లయింట్స్ వచ్చాయి. ఇన్ని యాక్టువున్నా
రైతుకు తాను ఎంతదబ్బు కట్టాలి అనే విషయంలో స్థిమితంలేదు. అందువల్ల డిస్క్రి
మెన్సీస్ వస్తున్నాయని ప్రభుత్వం దృష్టికి వచ్చినప్పుడు అటువంటి యాక్టు అన్నీ రిలీజ్
చేసి ఇన్ని ఎకరాలువున్న రైతు ఇంతకిస్తు కట్టవలసిన అవసరంవుంది అని తెలిసేవిధంగా
ఆతని ఎక్సంటింగ్ ఎంత, ఆతను చెల్లించవలసినది ఎంత అనేవి పట్టాదారు పాస్
బుక్ లో నమోదు చేయాలి. ఆ ఎక్సంటింగ్ కాని, ఇచ్చేదబ్బు కాని ఇవన్నీ రైతుకు
స్థిమితంగా ఏర్పాటు కావాలనేదృష్టితో మిగతా న్యూమరస్ యాక్టు అన్నీ రిలీజ్ చేసి
ఈ విధంగా సవరించటం జరిగిందని నేను ఇదివరకే చెప్పాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:- మొన్న భువనేశ్వర్ కాంగ్రెస్ లో
జరిగినటువంటి డి మొక్రాటిక్ పోషలిజమ్ అనేటటువంటి ప్రధాన తీర్మానాలు కరాచీ
ఫండమెంటల్స్ అమలు జరపాలని చెప్పారు. అది జ్ఞాపకం లేదా? లేకపోతే అది
మరచిపోయారా?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:- వారు జ్ఞాపకం చేసినందుకుగాను కృత
జ్ఞత కాని నేను మరచిపోలేదు. ఏదే దానికి లేకుంటే ఈ రిజిస్ట్రేషన్ అంతా అవసరం
ఏమి ఉంది. సీరింగ్ ఆక్ట్ పెట్టి ఎందుకు పంపిణీ చేయాలి, లేనివాళ్ళకు ఎందుకు
పంపిణీ చేయాలి. ఇవన్నీ ఉన్న వాళ్ళదగ్గరనుంచి ఎందుకు లాక్కోవాలి, టెనెన్సీ
ఆక్టు ఎందుకు తీసుకొని రావలసిన అవసరం ఉంటుంది. టెనెంటుస్ ప్రాటెక్షన్

ఎందుకు ప్రవృత్తిని ఆవశ్యకం ఉంటుంది. తెలంగాణ ప్రభుత్వం ప్రభుత్వం ఆవశ్యకం ఎందుకు ఉంటుంది. ఇవన్నీ కూడా ఉన్నవాళ్ళకు మళ్ళీ కట్టపెట్టాలని జరుగుతున్నదా లేదంటే లేనివాళ్ళ దగ్గరనుంచి లాగి ఉన్నవాళ్ళ ఇవ్వాలని జరుగుతున్నదా? అందులో ఇది ఒకటే కాదు. దాని వెనువెంటనే ఇంకొకటి మరచిపోకూడదు. ప్రాడెక్షన్ చెప్పినవండా, చూడవలసిన ఆవశ్యకం ఉంటుంది. కొంతమంది సభ్యులు కూడా చెప్పారు. పూర్తిగా యూనిట్లుగా ప్రతి మినిస్ట్రీ కూడా పెంట్లు, 2 పెంట్లు ఆ విధంగా పంపిణీ చేస్తే ఇది అంతా చెప్పిస్తుంది. కేవలం లక్షల ఎకరాలు ఒకే వ్యక్తికి ఉండాలని కాదుకాని, ప్రతి వ్యక్తికీ కూడా ఒక పెంట్లు వచ్చినట్లుంటే అందులో నాగలి కట్టేట్లా, నాగలి తిరిగేట్లా. అందువల్ల సబ్ డివిజన్, ఫ్రాం మెంటేషన్ దానినికూడ అర్హత దానికి ఏదైనా చేస్తే బాగుంటుందని కొంతమంది సభ్యులు మోచు చేసినారు కనుక ఎకనమిక్ యూనిట్లు మన జనాభాకు దృష్టిలో పెట్టుకొని పంపిణీ చేయాలని ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం ఉన్నదని తేలుతున్నది. సోషలిజమ్ కాని, డెమోక్రాటిక్ సోషలిజమ్ కాని వాటికి స్వస్తి చెప్పాలని ఉద్దేశం కాదు. కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం, కాంగ్రెస్ పార్టీ ఎల్లప్పుడూ కూడా ఈ ప్రిన్సిపుల్స్ను దృష్టిలో ఉంచుకొని ఏచట్టం చేసినప్పటికీ కూడా ఎవరైతే సంఘంలో శక్తిహీనులు ఉంటారో ఆ శక్తి ఎట్లా కలిగించాలి, ఎమిలియరేటివ్ మెజర్స్ ఎట్లా తీసుకొని రావాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నదేకాని ఉన్నవాళ్ళకే కట్టడెట్లా, లేనివాళ్ళకు పూర్తిగా ఎగగొట్టాలి, అనే ఉద్దేశం కాదు. దానినుంచి ఎక్కువ అనర్థాలు బయలుపడతాయి అనే దృష్టితో గ్రేడెడ్ టాక్సేషన్ల అనర్థాలు హెచ్చుగా క్రిప్ థిన్ కావటానికి అవకాశం ఉన్నది. స్టాటెట్లో ఉండే మాలిటీస్ ఏవైతే ఉన్నాయో దానిలో అమలుపెట్టేటప్పుడు చిక్కులు హెచ్చుగా వస్తాయనే దృష్టితో ఆ విధంగా గ్రేడెడ్ టాక్సేషన్ అంతవరకు అది సాధ్యంకాదని మనవిచేశాను కాని లేదంటే టాక్సేషన్ ఆ విధంగా ఉపయోగం కాదు అనే వాదన సక్రమంగానే ఉంటుందికాని అమలులో మాత్రం దానిలో హెచ్చుగా చిక్కులు రావడానికి ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. —ఇంటర్మీన్—

స్పెషల్ డ్రైవ్ మాత్రం అమలు పెట్టవద్దు అన్నారు వెంకన్నగారు. అయితే స్పెషల్ డ్రైవ్ అసలు ఒరిజినల్ డ్రైవ్ పెట్టకుంటే బాగుంటుందేమో. ఒరిజినల్ డ్రైవ్ లేకుంటే, భూమి శిస్తు లేకుంటే మూత్రం రాజగోపాలనాయుడుగారికి సంకల్పి ఉంటుంది.

శ్రీ.పి. రాజగోపాలనాయుడు:— అది చెప్తే మంచిదే....

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— అదే మనవిచేశాను. కాని మృగ్యవహారాలు జరిగేదెట్లా. కార్యక్రమాలు ముందుకు పోయేదెట్లా, రైతులకు సౌకర్యాలు కలిగేదెట్లా, ఈ విధంగా ఉన్నప్పుడు డ్రైవ్ కూడ ఉంటుంది, బరిజనల్ కలెక్షన్ చేయవలసి ఉంటుంది. బకాయాలు పడితే స్పెషల్ డ్రైవ్ చేయవలసి ఉంటుంది. కాని ప్రత్యేకంగా అధికారులకు అందరికీ కూడ ఉత్తర్వులు ఇవ్వడం జరిగింది. ఎక్కడైతే హార్డ్ కేస్స్ ఉంటాయో ఆ హార్డ్ కేస్స్ మాత్రం తప్పకుండా దృష్టిలోకి తీసుకొని కేవలం మొత్తంకూడ ఒక సారి వసూలు చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఆంధ్ర ప్రాంతంలో 4 కిస్తీలుగా వసూలుచేసే ఆవకాశం ఉన్నప్పటికీ మీరు ఒకే కిస్తీలో ఇస్తానా లేదా అని ఒత్తిడి ఏదైతే జరుగుతున్నది అని చెప్పినారో అది మాత్రం ఎక్కడైనా స్ట్రీ కేస్స్ ఉంటే మా దృష్టికి తీసుకొనివస్తే దానిని సవరించడానికి ప్రయత్నం చేస్తాను. కాని సాధారణంగా మాత్రం ఆ విధంగా ఎక్కడెక్కడైతే కిస్తీలవారీగా వసూలు చేస్తున్నారో అదేవిధంగా ఆంధ్ర ప్రాంతములో జరుగుచున్నది. అయితే ఈ స్పెషల్ డ్రైవ్ ఎందుకు లాన్స్ చేయవలసి వచ్చినప్పుడు మరి 6 సంవత్సరాలు — ఏదో ఒక సంవత్సరం 2 సంవత్సరాలలో పంట పోయినప్పుడు ఆ విధంగా బకాయి పడితే మరల పంట పండిన సంవత్సరం వసూలు చేసుకోవడం న్యాయం కాని పంటలు పండిన సంవత్సరం కూడ ఇవ్వని ఉదాహరణలున్నాయి. గత సంవత్సరం స్పెషల్ డ్రైవ్ చేయడం జరిగింది. ఈసంవత్సరం కూడ చేసినారు. ఎక్కడైతే డిఫికల్టీస్ ఉంటాయో ఎక్కడెక్కడైతే హార్డ్షిప్పు ఉంటాయో వాళ్ళకు ప్రత్యేకంగా రిలీఫ్ ఇవ్వవలసినది, ఎంత ఇస్తే ఆవిధంగా తీసుకోవలసినదని కూడ కలెక్టరుగారికి చెప్పినాము. తహశీల్దార్లుకు ఆవిధంగా ఉత్తర్వులు ఉన్నాయి. కాని ఏదో జప్తులుచేసి, బాధ పెట్టి బంధిలు ఎత్తించి వసూలు చేయాలని ప్రభుత్వ ఉద్దేశం కాదు. ప్రభుత్వానికి పెర్మనెంట్ మెజిస్ట్రేట్ ముఖ్యంగా ఉపయోగించే వసూలు చేయవలసినదని ఆ విధంగా ఉత్తర్వులున్నాయి కనుక వాటిని చాలవరకు అమలు పెడుతున్నారు. ఎక్కడైనా స్ట్రీ కేస్స్ ఉంటే వాటిని సరిదిద్దాలికి ఉత్తర్వులు ఇవ్వడానికి నాకు అభ్యంతరం లేదు అని చెప్పి మనవి చేస్తున్నాను. ఐతే తెలంగాణ ప్రాంతం గురించి వెంకటేశ్వర రావుగారు తదితర సభ్యులు మాట్లాడినారు. వారు ఏమి చెప్పినారంటే డేట్స్ లో అమ్మి ఏదో జగ్గరి చేస్తున్నారు అన్నారు. తెలంగాణలో డేట్స్ మార్కులు చేసినారని చెప్పినారు. ఇంటెన్సనగా చేసినారు అని కూడ అన్నారు. మరి ఇంటెన్సనగా చేసి రైతులను బాధ పెట్టాలనే అవసరం రెవిన్యూ డిపార్టుమెంటుకు ఎందుకు కల్గినదో వారే ఊహించాలి. ఇది కొత్తగా వచ్చిన డేట్స్ కావు

అధ్యక్ష. ప్రధమంనుంచి అమలులో ఉన్న డేట్స్ ఏవైతే ఉన్నాయో 21వ జనవరి తేలంగాణ ప్రాంతంలో లాస్టు డేట్. 21వ జాన్యవరకే మనం వమాలు చేయవలసి ఉంటుంది. కిస్తీ డేట్స్ తేలంగాణ ప్రాంతంలో వేరువేరుగా ఉన్నాయి. మొదటి కిస్తీగాని రెండవ కిస్తీగాని మూడవ కిస్తీగాని అవిధంగా డేట్స్ అన్ని కూడ ఇదివరకే నిర్ణయించబడి ఉన్నాయి. ఐతే గత సంవత్సరం మాత్రం తాత్కాలికంగా మార్పుచేయడం జరిగింది. అడిమనల్ ఎసెస్ మెంటు ఆఫ్ వచ్చినప్పుడు 21వ జనవరి లోపుగా ఆకౌంట్స్ తయారు కాలేదు కనుక దానిలో కొంత extend చేస్తే బాగుంటుంది అని చెప్పి సభ్యులదగ్గరనుంచి వచ్చిన నూచనమీద కాకుండా ప్రభుత్వం నూ మోటో దానిపైన ఏక్షన్ తీసుకొని మార్చివరకు పొడిగిస్తే బాగుంటుందని చెప్పి కూడ ఒక సంవత్సరంకొరకు పొడిగించడం జరిగింది. జరిగిన తరువాత ఆ ఆక్టోబరున పీరియడ్ ఎప్పుడైతే అయిపోయినదో దానిని మరల ఒరిజనల్ ప్రాసీజర్ కు, 21వ జనవరికి దానిని రిజర్వ్ చేయడానికి బదులు 31వ జనవరికి దానిని extend చేస్తే బాగుంటుందని ఆ విధంగా రివర్యు చేయబడినది. కాని కేవలం ఏవో కక్ష సాధించాలని చెప్పి అవిధంగా చేసిన వ్యవహారం కాదని నేను స్పష్టం చేస్తున్నాను. కనుక ఒరిజనల్ ప్రాసీజరును అమలు పరచడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఉభయ ప్రాంతములలోకూడ ఒకే ప్రాసీజర్ అమలులోకి రావాలని మనం అనుకొన్నప్పుడు మనం పునరాలోచించుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఇప్పుడు లాండ్ రెవిన్యూ కోడ్ ఇవ్వబడినది మనం అమలుపెడుతున్నపుడు ప్రత్యేకంగా వాటికిరూల్స్ ఏర్పాటు చేస్తున్నప్పుడు ఉభయ ప్రాంతములలోకూడ వాటిని సమన్వయం చేయమని ఇంకా కొంతమంది సభ్యులు నూచనలు ఇచ్చారు. జమాబందీ ప్రాసీజర్ ఏవైతే ఉన్నదో ఆ జమాబందీ ప్రాసీజరును సక్రమంగా ఉభయప్రాంతములలో సరిచేయడానికి, ఇక్కడ ఉన్న మంచి విషయాలను నేకరించడానికి, మరి ఆ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి మంచివాటిని సమన్వయం చేయడానికి నూచనలు ఏవైతే ఇచ్చినాగో వాటిని తప్పకుండా ఒరిజిలినచేసి ఈ విధంగా రెండు జమాబందీ ప్రాసీజర్స్ అయితే నేమి, లేకుంటే ఈ కలెక్షన్ డేట్స్ అయితే నేమి రెండింటిని సమన్వయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేయడానికి అవకాశంఉన్నది. అయితే ఒక్కొక్కజిల్లాలో ఒక్కొక్క తేదా అక్కడక్కడకనిపిస్తున్నది. అంధ్ర ప్రాంతంలో నే ఇప్పుడు నెల్లూరు జిల్లాలకు మిగతాజిల్లాలకు చూస్తే కొంత తేదా ఉంటుంది. ఇప్పుడు రెండవపంట ఎప్పుడైతే ఉడుస్తాగో అప్పుడు నెల్లూరు జిల్లాలో వేరే కాల పరిస్థితినిబట్టి కొద్దిగా అలస్యంగా అక్కడ ఉండడం జరుగుతుంది. వాటిని అనుసరించి డేట్స్ ఏవిధంగా పెట్టకుంటే బాగుంటుందో వాటిని మనం పరిశీలనచేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ నూచనలను గ్రహించి సందర్భాను

సారంగా వాటిలో మార్పులు తీసుకొని రావడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే డిమాండు విషయంకూడ కొంతమంది సభ్యులు నూచనలు ఇచ్చినారు. డిమాండు ఇవ్వకుండానే వసూలు చేస్తున్నారు. డిమాండులో వచ్చేది ఏవీ చూపించే అవకాశంకూడ లేకుండా ఇంత ఇవ్వండి అంటున్నారు. వసూలు చేసిన తరువాత మరల ఇస్తారా? లేదా అని అడుగుతున్నారు అన్నారు. అటు వంటివి ఏదైనా ప్రత్యేకంగా specific instances ఇచ్చినట్లయితే వాటిని దృష్టిలోకి తీసుకొని చర్య గైకొనడానికి అవకాశం ఉంటుంది. పాపారావుగారు కొన్ని ఎంబెజిల్ మెంటు కేసెస్ చెప్పినారు. రామారావుగారు కొన్ని నూచనలు ఇచ్చినారు. స్పెసిఫిక్ ఇన్ స్టాన్ సెస్ ఎవరైతే ఇచ్చినాలో అవన్నీకూడ నోటు చేసుకొన్నాను. ఆ specific instancesను తప్పకుండా దృష్టిలోకి తీసుకొనివచ్చి రిపోర్టు తెప్పించి ఎక్కడెక్కడైతే ఎంబెజిల్ మెంటు ఉన్నవో చూస్తాను. రామగోపాలరెడ్డిగారు కూడ సెలవిచ్చారు. ప్రత్యేకంగా తీసుకొన్న చర్య గైకొనబడుతుంది. మిగతా కేసులలోకూడ ఆ విధంగా specificగా ఇచ్చినప్పుడు వాటిపై తప్పకుండా చర్యలు తీసుకోబడడం జరుగుతుంది. ఇంకా కొంతమంది భూస్వాములు బంజరు లాండ్సు ప్రభుత్వంయొక్క స్వాధీనంలో ఉన్న భూములను వారి ఆక్రమణలో ఆవిధంగా పెట్టుకొని అనుభవిస్తున్నారని కొందరు చెప్పినారు. సుమిత్రాదేవిగారుకూడ చెప్పినారు కనుక వాటినికూడ నోట్ చేసుకోవడం జరిగింది. ఎక్కడెక్కడైతే భూస్వాముల స్వాధీనంలో ఉంటాయో వారిని తొలగించి బీదలకు వంచడానికి ప్రభుత్వం తప్పకుండా చర్య తీసుకుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అయితే అక్కడక్కడ ఏదైతే ఇటువంటి డిస్క్రిపాన్సీ కనిపెట్టినప్పుడు దానిపై చర్య గైకొనాలంటే డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్సు అనేదానికి మనం ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవలసి ఉంటుంది. ఆ డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్సు క్రియేట్ చేసుకోవాలి. తరువాత చేసినప్పుడు కొంత అన్యాయం జరిగితే జరగవచ్చు; లోయర్ రెవెన్యూలో జరిగితే జరగడం లేదు; ఎక్కడాకూడ అన్యాయం జరగడంలేదు అని చెప్పి మాత్రం నేను ధిక్కరించడంలేదు. అయితే ఆ విల్ జో రెవెల్ లో అక్కడక్కడ ఎల్లయ్యు నేద్యం చేస్తే ఇంకెవరో ఫుల్లయ్యు పేరున ప్రాసి అటువంటి అన్యాయం జరిగినప్పుడు మరి పై కోర్టులో ఆపీల్సుకు పెట్టుకున్నప్పుడు సాధారణంగా డాక్యుమెంటరీ ఎవిడెన్సు చూసి నిర్ణయం చేయించడం జరుగుతుంది. కొంత మరి అక్కడక్కడ జరిగితే జరిగి ఉండవచ్చు. దానిని సరిచేయడానికి స్పెషల్ ఇన్ స్పెక్షన్ లోకేషన్ తో ఎవిడెన్సు అది, ఇది చూసుకున్నప్పుడు ఆవిధంగా స్పెసిఫిక్ కేసెస్ ఇస్తే వాటిని ఆలోచన చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది. ఆ రికార్డును రెక్టిఫై చేయడానికికూడ అవకాశం ఉంటుంది. అయితే రైతులలోకూడ ఒక విధమైన వైతన్యం

కలగాలి. పేద రైతులైనా ఎవరైనా ఈ భూమి నాది, ఈ భూమి నేను సేద్యం చేస్తున్నాను; అడంగల్లో నా పేరు ఉంటుందా లేదా? ఖాస్సాపాణిలో నా పేరు ఉంటుందా లేదా నేను కట్టిన డబ్బుకు నాకు రకీదు వస్తుందా లేదా, నేను కట్టిన తరువాత నాకు రకీదు ఇస్తావా లేదా అనే శక్తి రైతుకు కలగాలి. ఆ శక్తి ఎప్పుడు వస్తుందో ఆనాడు సంఘంలో కూడ కొంత మార్పు రావాలి. సంఘంలో వెనుకబడ్డ వాళ్లు ఎవరైతే ఉన్నారో ఇది నాది అని అడిగే శక్తి, ఇది ఎందుకు చేస్తావు, ఇది న్యాయమైన చర్య ఎందుకు చేయవు అని అడిగే శక్తి ఎప్పటివరకైతే రావో అప్పటివరకు ఈ డిస్క్రిపాన్సీస్ అక్కడక్కడ కూడ అది కేవలం డాక్యుమెంటరీ - రిజిస్టర్ లోనే కాదు, మిగతా వాటిలో కూడ ఈ డిస్క్రిపాన్సీ వస్తూనే ఉంటుంది కనుక అటువంటి డైర్యం కల్పించడానికి, అటువంటి శక్తి కల్పించడానికి, సంఘంలో ఉండేటటువంటి లోటుపాట్లను సరిదిద్దుకోడానికి, మార్పులు తీసుకొని రావడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పుడు, వీటిని నిజముగా ఆరికట్టడానికి వీలవుతుంది. లేకుంటే స్పెసిఫిక్ కేసెస్ ఏదైనా ఉంటే ఆ స్పెసిఫిక్ కేసెస్ అన్న ప్రభుత్వదృష్టిలోకి తీసుకుని వస్తే ఆ స్పెసిఫిక్ కేసెస్ ను ఎన్ క్వయరీ చేసి ఇటువంటి డిస్క్రిపాన్సీస్ ఉన్నవాటిని తొలగించి ఎవరైతే శిక్షార్థులలో వారికి శిక్ష ఇచ్చినప్పుడు వీటన్నింటిలోను మార్పు తీసుకొని రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది అని మనవి చేస్తున్నాను. రెక్టిఫికేషన్ విషయం ఇది వరకు నేను మనవి చేశాను. ఆ రెక్టిఫికేషన్ ప్రాఫ్ వేసి ఆ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించడానికి ప్రయత్నం జరుగుతూ ఉన్నది. కనుక ప్రత్యేకంగా వేరే చెప్పవలసినది... వంక సత్యనారాయణగారు సత్యాగ్రహం విషయం అదే మనవి చేసినారు. 72వ ఫసలీ మాఫీలు కూడ దీనిలో రాలేదని చెప్పినారు. అవన్నీ తప్పకుండా చూడడం జరుగుతుంది. 72వ సంవత్సరం, 73వ సంవత్సరం, ఏ ఏ జిల్లాలలో యంతరవరకు relief యిచ్చినారు. అది అదనంగా లేదా అనే విషయం తప్పకుండా పరిశీలించేసి వాటికి తగిన action తీసుకోబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. Demand notice యివ్వాలని చెప్పినారు. Demand notices యివ్వకూడదని చెప్పడం లేదు. కాన్సిదానిలో practical difficulty ఉన్నదని మాత్రం గౌరవ సభ్యులు దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. లక్షలాది మంది ఉంటే- Village Officers యొక్క strength ను మళ్ళీ ఎక్కువ చేయవలసి ఉంటుంది. ఒక గ్రామానికి నలుగురు, అయిదుగురు Village Officers అయితేనే ప్రతివ్యక్తికీ కూడ demand notice యివ్వడానికి అవకాశం ఉంటుంది. Demand notice గ్రామానికి సంబంధించిన చావడిలోనో ఎక్కడో అక్కడ ప్రచురణ చేస్తే, లేకుంటే ఆ Village Officer అక్కడ చావడిలో కూర్చుంటేమో రైతులందరు వచ్చి నేను ఎంత కట్టాలి అని అక్కడ

చూసుకొని వెళ్ళే ఆభ్యాసం అయితే— అంతటా లేకపోవచ్చును — మొత్తం అంతటా ఆ విధంగా జరుగుతున్నదని నేను మనవి చేశాడం లేదు. కాని చాలవరకు అవిధంగా జరుగుతుందని భావిస్తున్నాను. జరగక పోయినట్లైతే instructions యిచ్చి అమలులో పెట్టాలని తప్పకుండా ప్రయత్నం జరుగుతుంది. Demand notices చావడిలోనో ఎక్కడనో ప్రచురణ జరిగినప్పుడు, లేకుంటే Village Officers దగ్గరకు వచ్చి ప్రతి రైతు నేను ఎంత కట్టాలి అని చూచుకొని వెడతాడు. కనుక ఆ విధంగా కొంతవరకు discrepancy దూరం అవుతుంది. పట్టేదారు pass book వచ్చిన తరువాత స్థిమితం ఏర్పడుతుంది. అతని extent, assessment ఎంతో అదంతా దానిలో చేర్చినప్పుడు, ఏవైనా penalties వచ్చినప్పుడు, second crop cultivation వచ్చినప్పుడు అది vary అవుతుందిగాని లేకుంటే land revenue మాత్రం స్థిమితంగా చెప్పుకోడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కనుక పట్టేదారు pass book వచ్చినతరువాత ఆ discrepancy దూరం అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. Auction of lanka lands విషయం లక్ష్మీనారాయణగారు చెప్పినారు. దానిలో discremination అనే ఉద్దేశం కాదు. Auction జరిగినపుడు amounts హెచ్చుగా పెంచుకోడానికి, competitive rates రావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కేవలం lease out చేసినపుడు competitive rates రావడానికి అవకాశం లేదు. అదేదా ఆ విధంగా కనిపిస్తున్నది. Competitive ratesపైన తీసుకున్న వాళ్ళకు ఎక్కువ నష్టం వాకుడారు. Competitive rates ప్రకారం కాకుండా, leaseపైన తీసుకుంటే అవిధమైన వ్యత్యాసం కనబడుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవ సభ్యులు చాలమంది మాట్లాడినారు. Anomalies ను దూరం చేయడానికి మాట్లాడెదగారు, తదితర సభ్యులు కొంతమంది చెప్పినారు. ఇంకా కొన్ని జిల్లాలలో అక్కడక్కడ anomalies ఉన్నమాట వాస్తవము. నాద్యప్రతిభాడ ఉన్నాయి. కరీంనగర్ జిల్లాలో వరంగల్ జిల్లాలో, వేరే జిల్లాలలో anomalies ఉన్నాయి. పత్తెకాలవలు open mouth channels, వీటిని చాలవరకు remove చేయడం జరిగింది. ఇంకా ఎక్కడెక్కడ anomalies ఉన్నాయో పరిశీలన చేసి వాటిన్నిటిని తొలగించడానికి తప్పకుండా ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. సలాఉద్దీన్ గారు మాట్లాడుతూ 67 (A), 47 sections గురించి చెప్పినారు. దాని విషయం నేను యిదివరకే మనవి చేశాను. దానిమంచి రైతులకు చాలవరకు relief వస్తుంది. ఇదివరకు పట్టేదారులుగా మారడానికి అవకాశం లేకుండాది. ఆ అవకాశం యిప్పుడు కల్పించబడుతుంది. Tenancy cases విషయంలో 145, 107 sections రాజస్థాన్ అసెంబ్లీ

తీసి, మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేట్స్ కు యివ్వాలని నూచన చేసినారు. Tenancy విషయం అయితే ప్రత్యేకంగా నేను చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. Joint Select Committee ముందు పరిశీలనలో వున్నది. Select Committee వారు పరిశీలన చేస్తారు. Whether it should be transferred to the Courts or whether it should be retained with the Revenue Department that will be considered in the Joint Select Committee. ఇప్పుడు 145, 107 sections విషయంలో జాప్యం జరుగుతోంది అని చెప్పినారు. జాప్యం వాస్తవంగా జరుగుతున్నదా లేదా అనే విషయం, ఆ సమాచారం తెప్పించుకొన్న తరువాత ఆలోచన చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. రామగోపాలరెడ్డిగారు misappropriation గురించి చెప్పినారు. దానికి యిది వరకే సమాధానం చెప్పినాను. ఆంధ్రప్రాంతంలో జరిగినట్లుగా తెలంగాణా ప్రాంతంలో surveyలో కొన్ని discrepancies వస్తున్నాయని చెప్పినారు. ఫ్రూట్ క్రాప్ ను ఆ పట్టేదారునుంచి తొలగించి communal landsలో చేర్చడం జరుగుతోందని చెప్పినారు. అది మాత్రం వాస్తవం కాదు. ఫ్రూట్ క్రాప్ అనేది communal useగా ఉపయోగం చేస్తున్నప్పుడు, అందులో అది పెద్ద tractsగా ఉన్నప్పుడే ఆ విధంగా పోర్షం బోకులలో చేర్చడం జరుగుతుందిగాని రైతు స్వాధీనంలో ఉండి, రైతు ఆనుభవంలో ఉండి చిన్న చిన్న tractsగా ఉన్నప్పుడు ఆ రైతు యొక్క పట్టాలోనే ఉంటుందిగాని అది పోర్షంబోకులలో చేర్చడం జరగడంలేదు. ఆ రైతుల స్వాధీనంలోనే ఉంటుంది. ఫ్రూట్ క్రాప్ కు land assessment చేస్తే ఉద్దేశ్యం కూడ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. రాజగోపాలనాయుడుగారు చాల quote చేసినారు. వ్యవధి లేనందున క్లష్ ప్టంగా మనవి చేస్తాను. Cost of cultivation మొదలైన వన్నీ దృష్టిలోకి తీసుకోకుండానే వస్తులు వేసినారు. అధిక బస్తులు వేయడం కూడ జరిగిందని చెప్పినారు. Cost of cultivation, ఏ భూమిపై ఎంత వేయాలి అనేది తరాల వారిగా చూచుకొన్న తరువాతనే levy చేయడం జరిగిందిగాని ప్రత్యేకంగా మోయలేని బరువు రైతులపైన వేయాలని ఉద్దేశ్యం కాదు. Additional Tax Actను మొత్తం తీసివేస్తే బాగా ఉంటుందన్నారు. ఇది మాత్రం సాధ్యం కాదు. Flood control schemes సక్రమంగా తీసుకోవాని నూచన చేశారు. ఈ నూచనను P. W. D. కాళామాత్యులకు అందజేస్తాను. కేంద్రం నుంచి హెచ్చుగా grant సంపాదించి ఈ schemes ను అమలులోకి తీసుకువచ్చినప్పుడు, Flood affected areasలో ప్రతిసంవత్సరం యిస్తున్న remissions మొదలైనవాటినిన్నిటిని అరికట్టిన వాళ్ళం అవుతాము. ఈ నూచనలన్నీ గ్రహించి

అమలుచేయడానికి ప్రయత్నం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. కమిటీ ఆఫ్ సామెంట్స్ రావుగారు లెక్కలు దాసుగారు మాట్లాడినారు. ఈ సూచనలన్నిటిని గ్రహించి ఎక్కడెక్కడ ఏవిధంగా సాధ్యం అవుతాయో వాటిన్నిటికీ ప్రయత్నం చేయడం జరుగుతోందని మనవి చేస్తున్నాను. గౌరవసభ్యులు సుందరయ్యగారు మాట్లాడిన విషయాలన్నిటికీ చాలవరకు సమాధానం చెప్పినాను. Additional Assessment Act గురించి specific ఎంత తగ్గిస్తారు, ఎక్కడ తగ్గిస్తారు. సగం తగ్గిస్తారా, 1/4 తగ్గిస్తారా, 1/8 తగ్గిస్తారా, బంజరు భూముల పంపిణీ ఏ విధంగా చేస్తారు? మొదలైన విషయాలలో ఏవైతే సూచనలు ఇచ్చారో వాటిన్నిటికీ సమాధానం ఇవ్వవలసి వస్తుంది మనవి చేసినాను. ఇక్కడ ఇచ్చిన figures లో దానిలో ఏమి వ్యత్యాసం లేదు. 4.8 crores అనేది స్థిరం, వారు కూడా 6.5 crores అనే దానికి agree అయినారు. ఇంకా ఏమైన వ్యత్యాసం వచ్చినట్లు ఉంటే actuals వచ్చినప్పుడు ఏమైనా తేడా ఉన్నట్లయితే దానిని సరిదిద్దడానికి నాకేమీ అభ్యంతరం లేదు. దానికి సమాధానం ముఖ్యమంత్రిగారు ఇవ్వవలసి వస్తుంది. కనుక actuals ను తీసుకొని proceed అయితేనే బాగా ఉంటుందిగాని, D. C. B. Statement గాని, Estimates గాని, revised estimates తీసుకొని ఇంత భారం పడుతున్నదని అనుకోవడానికి అవకాశం లేదు. ఇంకా Taluk-wise figures వచ్చినప్పుడు మనం ఇటు అటు కదలడానికి వీలులేకుండా ఆ break up కూడా మనముందు ఉన్నప్పుడు ఆ విధంగా చేసుకోవడానికి అవకాశం ఉంటుంది. Assessment యివన్నీ ఎప్పుడెప్పుడు ఏ విధంగా చేయాల్సిన అవసరం ఉంటుందో, ఆ సూచనలన్నీ గ్రహించి, వాటిని సానుభూతితో పరిశీలించేసి అమలు చేయడం జరుగుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక విషయం చెప్పి ముగిస్తాను. అది ఈ సమావేశంలో ఎవరు దానిని లేవనెత్తలేదుగాని నాకు మాత్రం మనస్సుకు బాధ కలిగింది కనుక నేను చెప్పదలచుకున్నాను. ఎవరికో భూములు పంచి ఇవ్వకుండా, పెద్ద పెద్ద వాళ్ళందరు భూములు పంచుకున్నారని ఒక ప్రశ్నకూడా వచ్చినది. దానికి సమాధానం చెప్పదలచుకున్నాను. 4 ఏళ్ళక్రితం సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు పిదతల రంగారెడ్డిగారు ప్లానింగ్ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఇట్లు కట్టుకోవడానికి అవకాశం లేదు కనుక ఒక స్పెషల్ ఎక్సలెన్సీ ఫారమ్ చేయాలని ఆలోచన చేసినారట. నా దగ్గరకు వచ్చిన సమాచారం చెబుతున్నాను. కాని చుట్టుముట్టు స్థలాలు దొరికే అవకాశం లేదు. ఈ పట్టణంలో దినదినం జనం వృద్ధి అవుతున్నారు. ధరలు బాగా పెరిగిపోతున్నాయి. ఇట్లు కట్టుకొందామనేవారికీ కూడా స్థలం దొరకకుండా పోయింది. కనుక ఒక స్పెషల్ ఫారం చేస్తే బాగా ఉంటుందని ఆలోచన

చేయడం జరిగింది. జరిగిన తరువాత లా సెక్రటరీగారికి ఈ కార్యక్రమం స్వీకరించా
లని వప్పజెప్పబడింది. నేనే ఈ కార్యక్రమం చేస్తానని వారు స్వీకరించలేదు. నేను
వారితో మాట్లాడాను. జూబిలీ హిల్సునుంచి 6 మైళ్ళు ఆవరణకు వెళ్లాలంటే 1
వెయ్యినుంచి ఇక్కడనుంచి వెళ్ళుతున్నారంటే కొంతమంది వెళ్ళడానికి ఆవకాశం
ఉన్నదిగాని లేకపోతే పట్టణం వదిలి బయటకు పోయి ఇళ్ళు కట్టుకొనాలంటే తయార
గా లేరు, కనుక సైకాలజికల్ ఇన్స్టిట్యూట్ క్రియేట్ చేయడానికి అందరివద్దకు వెళ్ళి
సంతకాలు తీసుకున్నారు. మంత్రులు, మాజీ మంత్రులు జడ్జిలు, గౌరవసభ్యులు,
అందరి వద్దకు వెళ్ళి సంతకాలు పెట్టండని సైకాలజికల్ effect అయినా క్రియేట్
అయితే బయటకు వెళ్ళడానికి పీలుంటుంది. అక్కడ ఒక బౌన్ షిప్ డెవలప్ కావ
డానికి ఆవకాశం ఉంటుంది, అని అందరి సంతకాలు తీసుకున్నారు; అందరి సంత
కాలు ఇందులో ఉన్నవి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నా సంతకం లేదు.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—మీది లేకుండవచ్చును. అందరిని
అడిగినామనీ చెప్పినారు. సుందరయ్యగారుగాని, విక్టోరియాగారుగాని, గోపాలకృ
ష్ణయ్యగారుగాని, అవసరం ఉన్నవారు పెట్టారు, అవసరం లేనివారు పెట్టలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—చుమ్మలను అడిగారు. చేయమని అని
చెప్పినాము.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :—నన్ను పూర్తిగా చెప్పనివ్వండి, తరు
వాత గౌ. సభ్యులు చెప్పవచ్చును. నాలుగేళ్ళు పట్టింది—ఆ సాఫైటిని రిజిస్టరు
చేయడానికి. ఆ భూమి ఎక్కడో ఉందిట. దానిని పరిశీలన చేయడానికి బోర్డు
మెంబర్లు, రెవిన్యూ సెక్రటరీ, చీఫ్ సెక్రటరీ వెళ్లి చూశారు. తరువాత రిపోర్టు
వచ్చింది. రు. 200 ఎకరానికి ధర ఇస్తే బాగుంటుందని చెప్పారు. ప్రభుత్వం
దానిని approve చేసింది. రు. 200లు తక్కువ అనేదికూడ ఉన్నది. ఇది సక్ర
మమం, అక్రమమం, అని విచారణ చేయడంకూడ జరిగింది. ఆ ప్రదేశం అంతా
బొల్లర్లు ఉన్నవని, దానిని ఒక రెవెల్వ్ తెచ్చి ఇళ్ళు కట్టుకొనుటకు చాల ఖర్చు
అవుతుందన్నారు. Air Port Academyకి భూమి తీసుకొన్నప్పుడు, తరువాత
రామచంద్రపురంలో ఎక్వైర్ చేసినప్పుడు—అదికూడ cultivable land where
grapes can be grown—అక్కడకూడ రు. 200; 250; ఎకరానికి కాంపె
న్సేషన్ ఇవ్వడం జరిగింది గనుక ఇది సక్రమంగానే ఉన్నది; ఇది fallow land,

barren land, boulders ఉన్నాయి; రెనెల్ చేయడానికి, ఇంకా betterment charges ఆపి ఆవుతవి గనుక, ఈ ధర నిర్ణయించినారుగాని ఎవరికీ ఏమీ దురుద్దేశం లేదు. కనీసం 2 వేలమంది వెళ్ళితే ఒక township develop అవుతుందని, ఆ విధంగా ఒక కౌంటిలీజ్ ఫీలింగ్ డెవలప్ అయితే అంత దూరం వెళ్ళడానికి తయారవుతారని చెప్పడం జరిగిందిగాని ఇక్కడ ఉన్నవారిలో పెద్ద పెద్ద జైల్స్ గాని, మంత్రిలుగాని, ఇంకెవరైనాగాని లాభం పొందాలనే ఉద్దేశం ఎవరికీ లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఉర్దూలో ఒక సామెత ఉన్నది- ఏక్ నాల్ మిలాహై, ఘూడేకో తలాకో కర్నాహై- అని. ఒక నాడా దొరికిందట, ఇక గుడ్డాన్ని కొనాలిట. అరకంగా ఇక్కడ జాగా తక్కువధరకు వస్తోందిగనుక తీసుకొని రు. 40,000 లతో బ్లిటింగ్ కట్టేయాలనే ఆసక్తి ఎవరికీ కావాలన్నా, చిన్నవారికిగాని, పెద్దవారికిగాని, ఎవరికీ కావాలన్నా, అందరికీ ఆవకాశం కల్పిస్తామని లా సెక్రటరీగారు నాకు చెప్పారు. అదేమీ close కాలేదు. ఇంకెవరికైనా కావలిస్తే ఇప్పించడానికి అభ్యంతరం లేదు; కనుక ఈ విషయం స్పష్టం చేయండి అని ఆ సాపైటీ ప్రెసిడెంట్, సెక్రటరీ, చెప్పారు గనుకనే, హార్టు నోటీసు క్వశ్చన్ గోపాలకృష్ణయ్యగారు వేసినారు గనుకనే, దానికి సంబంధించిన ఈ వివరాలు క్వశ్చన్ ఆవర్ లో చెప్పడానికి ఆవకాశం ఉంటుందో లేదో అని ఇప్పుడు చెబుతున్నాను. కనుక దీనిలో ఎవరికీ ఆమీ దురుద్దేశం లేదు. ఇక్కడ టౌనులో కన్ జెషన్ తీసివేయాలని యున్నదికూడ. ఏక్కడ ఇల్లు ఉన్నవాడే అక్కడకూడ కట్టుకొంటున్నాడు అనుకోకండి. కనీసం ఇరవై ఇంచుకొనుటకైనా ఒక ఇల్లు ఇక్కడ దొరకటానికి ఆవకాశం ఉంటుంది. తేగాని ఇందులో వేరే దురుద్దేశం లేదని స్పష్టం చేస్తున్నాను.

ఈ రెవిన్యూ డిమాండుమీద 25 మంది గౌ. సభ్యులు ఇచ్చిన నూచనలు ఏ విధంగా అమలు చేయగలమనేది ఆలోచిస్తున్నాము. ప్రతిపక్ష నాయకులుచెప్పారు- కొంతవరకు అది నిజమయితే కావచ్చుగాని నావరకు అది నిజం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. కట్ మోషన్సుకు సమాధానం ఇవ్వలేదని అన్నారు. నాలుగు సంవత్సరాలమంచి ప్రతిసంవత్సరం అన్నింటికీ సమాధానం పంపిస్తున్నాము. ఈ సంవత్సరం పంపించాలంటే అభ్యంతరం లేదు. ఏమైనా follow-up programme తప్పక ఉంటుంది. అది లేదనడం న్యాయం కాదు. సాధ్యంగాక ఎంక్వైరీలో సంవత్సరాలతరబడి delay జరిగితే బుగవచ్చుగాని, కట్ మోషన్సుకు సంబంధించి సమాధానం ఇవ్వగలిగిన వెంటనే ఇస్తున్నాము. ఎంక్వైరీలో ఉంటే — “The matter is being enquired” అంటున్నాము లోయర్ రెజెల్ లో ఉంటే —

“The matter is subjudice” - అని చెప్పడం జరుగుతోంది. వీలైనంత వరకు, specificగా చెప్పిన పాయింట్లుమీద చర్య తీసుకొనడం జరుగుతుంది. Assessment Actకు సంబంధించిన విషయాలకూడ మనవి చేశాను; ఈ కబ్ మోషన్స్ ఆన్ ఈ ఉపసంహరించుకొని ఈ డిమాండుకు ఏకగ్రీవంగా బలపరచాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :—Settlement rates కన్నా assessment-cent percent చేస్తామన్నారు. ఆ assessment 1956-57 సం॥లో చూస్తే తెలుస్తుంది. 1956-57 figures ఎంత? Assessment figure ఎంత? ఆప్పటికి ఉన్న arrears ఎంత? అని అడిగాము. మొదటినుంచి అడుగు తూనే ఉన్నాము. ఇప్పుడయినా ఉంటే చెప్పండి. ఇప్పుడు ట్యాక్స్ 4 క్రింద కొత్తగా వేసిన ట్యాక్స్ - భూములను 7 రకాలుగా divide చేసి, 7 different rates, minimumలో difference, maximumలో difference చేశారు. ఏ కేటగిరీకి మినిమమ్? ఏ కేటగిరీకిరింద ఎన్ని ఎకరాలు ఉన్నవి, ఏ కేటగిరీకిరింద ఎంత ఆసెస్ మెంట్ అయినది అని ప్రశ్న చేశాము. రాష్ట్రం మొత్తంమీద ట్యాక్సులు అడిగాము. ఇప్పటికైనా అవి ఉంటే ఇప్పించండి. వారు సప్లయచేసిన ట్రాన్స్ చేపరుమీద ఇచ్చిన ట్యాక్సు మెంట్ నికరమని చెప్పారు. అన్నీ verify చేసేందుకు ఇప్పుడు అవకాశం లేదు. తూర్పుగోదావరికి verify చేశాను. First categoryలో ఉన్న భూములు 4,04,000 ఎకరాలకుపైగా ఉంది. వాటిపైన ఆసెస్ మెంట్ calculate చేస్తే—ప్రభుత్వం చెప్పిన maximum, minimumతో అది 76 లక్షల సింగిల్ క్రాప్ గా వస్తుంది. Double crop land - ట్టేటిస్టికల్ రిజిస్టరుచూస్తే 1,07,000 ఉన్నది. మామూలుగా అక్కడ చెప్పడం రెండులక్షల కంటే ఎక్కువ ఉందని అంటున్నారు. అదిగాక tanks క్రింద ఉన్న wet land 1,42,000 ఎకరాలు ఉన్నది. అదికూడ కలిపితే ప్రభుత్వం చెప్పినది నికరం క్రింద తీసుకొనుటకు వీలులేదని గోచరం అవుతోంది. ప్రభుత్వం చెప్పే అంక నికరంగా తీసుకొని అదిచూచేసరికి కంటికి ఇబ్బందిగాఉండి ఈ సందేహాలు వస్తున్నవి. ఇందులో రు. 5,70,00,000 వచ్చినమాట వాస్తవమేగాని అందులో రు. 90 లక్షలు తీసేస్తామన్నారు. అది రెండేళ్ళక్రిందట ఉన్న సర్ చార్జీ—commercial crop rates కలిపి. ఇప్పుడు consequent on the additional assessment ప్రభుత్వం చెప్పిన 5 కోట్ల 70 లక్షలు ట్యాక్సు అయినా అందులో ఈ 90-లక్షలు తీసేసి 4 కోట్ల 80 లక్షలు వచ్చిందని ఎలా చెప్పారు? అది పదే

పదే చెప్పడంలో ఒక impression create ఆవుతోంది- 4 కోట్ల 80 లక్షలు హెచ్చు చేయటం చాలా న్యాయమైనదని మిగిలిన దానికి ఏమైనా అలోచిస్తామని. అది మా ఆభేదాయం కాదు. ప్రభుత్వం ఏదైనా హెచ్చు చేస్తే మొట్టమొదట సెటిల్ మెంటు కేట్సుకంటే సెంట్ పర్సెంట్ అంటే 1956-57 దానికి 4 కోట్ల 80 లక్షలు కలిపినాగాని కొంత తగాదా ఉండదుకాని 71 ఫస్ట్ దానికి 4 కోట్ల 80 లక్షలు కలిపితే చాలా ఇబ్బంది వస్తుంది. ఆ ఒరువు భరించలేదు. వీటి విషయమై మంత్రిగారి జవాబులో చెబుతారనుకొన్నాము, చెప్పలేదు.

ఇప్పుడు మాకు బడ్జెటులో చూచినదానిలో ఉన్న arrears అన్నీ చూపిస్తున్నారా, లేదా? బడ్జెటు ఎట్టి మేట్సు ఉన్నవి. 16 కోట్ల 99 లక్షలు వేశారు క్రిందటి సంవత్సరం. అందులో arrears current డిమాండ్ కలిపే ఉంటుందా? కొంత వదిలి పెట్టుతున్నారా?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :— అంచనాలో, ఎంతవరకు వసూలు ఆవుతుందో అంతవరకు దృష్టిలోకి తీసుకొనుట జరిగింది. మొత్తం arrears అన్నీ చేర్చడం లేదు.

శ్రీ తెన్నేటి విశ్వనాథం :— ఏ ఆకౌంటులో ఉంటాయి? కొన్ని ఆరియర్స్ ఇందులో కలిపితే మిగిలిన ఆరియర్స్ ఏ ఆకౌంటులో దొరుకుతాయి? మా లెజిస్లేచర్ ముందు పెట్టడానికి నికరమైన ఆకౌంటు ఉంటుందా?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి :— Carry over ఉంటాయి. అంచనాలు వేసుకొని estimates తయారు చేసేటప్పుడు ఎంతవరకు వసూలు చేయగలుగుతామా అంతవరకు చేయడం జరిగింది. Actuals 8 సెంటికే అయితే అంతవరకు దృష్టికి తీసుకొని, అరియర్స్ కొంతవరకు తీసుకొని అవిధంగా తయారుచేయడం జరుగుతుంది. 37-1/2%, 18-3/4% అది standardization Act ఎప్పుడైతే వచ్చిందో, అదివరకు కేట్సులో ఎనావల్స్, వ్యత్యాసాలు ఉన్నవనే దృష్టితో సెటిల్ మెంట్స్ అయినతరువాత 1927లో మొదట బేసిక్ కేట్సు ఏదైతే ఉన్నవో, వాటిపైన standardization Act తెచ్చి ad hocగా increase చేయడం జరిగింది; అంతే. ఎడిషనల్ ఎనెస్ మెంటు యాక్టు వచ్చినప్పుడు - 57-58లో ఏదైతే ad hoc increase జరిగినదో, అదికూడ కలుపుకొని, 100 % అయినది. అదిగాక 100% ఇంక్రీజ్ కాలేదు. తరాలవారిగా ఫిగర్స్ కావాలన్నా, కేటగిరీవైజ్ ఫిగర్స్ కావాలన్నా, తప్పకుండా తీసుకురావచ్చును. కాని, అందుకు కొంత టైమ్ వడుతుంది.

ఆ ఫిగర్స్ తప్పకుండా రీసుమరావచ్చును; అందుకు నాకు ఆభ్యంతరం లేదు. గౌరవ సభ్యులు చెప్పిన తర్వాత, తాలూకా వైజ్ ఫిగర్స్ వెంటనే పంపించవలసిందని ఉత్తరువులు ఇదివరకే ఇవ్వటం జరిగింది. కేటగిరి వైజ్ ఫిగర్స్ వేచులంటే, ప్రతి విలేజ్ వైజ్ కూడ సేకరించవలసి ఉంటుంది. కొంత టైమ్ ఇచ్చినట్లయితే అలాగే వచ్చును. 1-5 తరమ్మలో ఉంత, 5-9 తరమ్మలో ఇంత-అని తరాలవారీగా లెక్కలు కావాలి; కేటగిరి వైజ్ కావాలి, సోర్స్ వైజ్ కావాలి, తాలూకా వైజ్ కావాలి అంటే ఇది లెవోరియస్ వర్క్ అవుతుంది. ఆ లెక్కలు తెప్పించాలంటే తప్పకుండా తెప్పించ వచ్చును; అందుకు నాకు ఆభ్యంతరం లేదు. కాని దానికొరకు మరికొంత టైమ్ పడుతుంది.

Sri Tenneti Viswanatham :—I am sorry, I did not ask for so many details. I asked only figures under categories; what is the acreage; what is the assessment and what was the basic assessment in 1953 when Andhra State was formed and what is the present assessment. If we know these figures, then we can work out the figures for ourselves.

Sri N. Ramachandra Reddy :— I cannot give those figures off hand.

Sri Tenneti Viswanatham :—Even from the beginning I have been asking for those figures. If you are pleased, we will be very glad.

Mr. Speaker :—It seems he has been making that request from the beginning; at least try to give those figures after some time.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— అధ్యక్షా, నా ప్రశ్నలు రెండు ఉన్నవి. ఇండ్ల స్థలాలు గురించి ఏదో అఫీసర్స్ అంతా చేసుకొంటున్నారని ఏదో షేటు మెంట్ ఇచ్చారు. ఆ షేట్ మెంట్ లో మా శేర్లు ఉదహరించకపోతే మేము మాట్లాడక పోరుము.

363 17th March, 1964

Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65-Voting of Demands for
Grants.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— మిమ్మల్ని అడిగినారని చెప్పాను. మీరు సంతకం పెట్టారని చెప్పలేను. అపజిషన్ మెంబర్స్ అందరిని అడిగినారని చెప్పినాను. మీరు సంతకం పెట్టినారని నేను చెప్పలేను. మీరు కావాలన్నారని చెప్పలేదు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అది క్లారిఫై చేయమని చెబుతున్నాను. వారు వచ్చి అడిగారు.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఇప్పుడు కావాలంటే — ఎవరెవరికి కావాలో వారికి ఇస్తామని

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అదే సమస్య వస్తుంది. కొంతమంది ఆఫీసర్స్ వచ్చి “మేము కాలనీ పెట్టబోతున్నాము; భూమి చౌకగా గిట్టుబాటు అవుతున్నది; మీరు కూడా ప్రముఖులు; 2,500 గజాలు చొప్పున మీరు కూడా తీసుకోమని” అన్నారు. నాకు ఇండ్ల స్థలం కోసం ఇంటి రెట్టులేదు. ఈ రోజు ఇండ్ల స్థలం కొని, దాని ద్వారా డబ్బు సంపాదించాలనే ఉద్దేశ్యం లేదు. అందుచేత దానిమీద సంతకము చేయము; దానిలో మాకేమీ సంబంధం లేదని; స్పష్టముగా చెప్పటం జరిగింది. మేము సంతకం పెట్టలేదని ఇప్పుడు మంత్రిగారు స్పష్టం చేశారు; బ్రతికాము. ఆ తెలివి తేటలు కాస్త మాకు చేవును ఇచ్చినది ఉండవట్టి మేము జాగ్రత్తగా దానిమీద సంతకం చేయలేదు. కాని, మంత్రిగారు యీనాడు స్టేట్ మెంట్ చేసింది మాత్రం అన్యాయం. ఇళ్ళ స్థలాలు జడ్జీలు, మంత్రులు, మాజీ మంత్రులు, శాసనసభ్యులు, ప్రముఖులు — యీ ఐ. ఐ. పి లంతా సంతకం చేసి ఆక్కడ తీసుకొంటున్నారు; ఎకరానికి 200 రు. ఇచ్చారు; అని వారు చెప్పారు. ఇళ్ళ స్థలాలు బాగుచేసుకోవాలి; ఇళ్ళ స్థలాలు బాగు చేసుకొంటేనే భవనాలు కట్టటానికి వీలుగా ఉంటుంది అని చెప్పటం — అది సరైనది. దానిని నిరసించి ప్రభుత్వం మీద ప్రతిపక్ష సభ్యులు ప్రజలు ఆనుకొంటున్నారు. దానిని మంత్రిగారు యీ రోజు స్టేట్ మెంట్ ఇచ్చి నిజమే అని అది స్పష్టంగా అంగీకరించి నందుకు నాకు సంతోషమే. కాని మాకు మాత్రం అందులో భాగం లేదు. గవర్నమెంట్ యీ పెద్ద పెద్ద ఉద్యోగస్థులకు, మాజీ ఉద్యోగస్థులకు, మాజీ మంత్రులకు, మాజీ న్యాయాధిపతులకు అందరికీ, ఇప్పటి మంత్రులకు మీరు ఇండ్లు కట్టుకొని సుఖంగా ఉండండి, టౌన్ లో ఒక ఇల్లు ఉన్నా ఇంకో ఇల్లు కట్టుకోండి; ఆ ఇల్లు అద్దెకు ఇచ్చుకొంటారే — అనే రీతిగా చెప్పటం అది ప్రభుత్వపాలనీ అయితే మాత్రం అది పొరపాటు పాలనీ అని చెప్పవలసివస్తుంది. అది నేను వర్సనల్ ఎక్స్ప్లెనేషన్ క్రింద

చెబుతున్నాను. పన్నులు గురించి, వాటి లెక్కలు గురించి అనేక తర్జనభర్జనలు జరుగుతున్నవి. ఆసలు పన్ను ఎంత తగ్గించటానికి ప్రభుత్వం తయారుగా ఉంది? దానిని గురించి సంప్రతించటానికి ప్రభుత్వం తయారుగా ఉందా? అంటే, దానికి సమాధానం లేదు. 4 కోట్ల, 80 లక్షల రు. వసూలు చేస్తున్నాము; అంతకంటే ఏమీ లేదని అంటున్నారు. అది ఒక్కటేనా మీ ఆఖరుమాట? లేక, ఏమైనా కన్సిడరేషన్ చేసే దానికిగాని, డిస్కంప్ చేసే దానికిగాని తయారుగా ఉన్నారా? మేము ప్రతిష్టమీద నిలబడటం లేదు. రైతాంగంమీద ఉన్న భారాన్ని తగ్గించటానికి ప్రభుత్వంలో ఒకటికి నాలుగు పర్యాయాలు కూర్చుని చర్చించటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాము. మీరు ఎంత వరకు తగ్గించుతారని అడిగాము. దానికి తాము ఏమీ సమాధానం చెప్పటం దా, తాము పట్టిన కంటేలుకు మూడేకాళ్ళని చెప్పిన మోస్తరుగా వారు వసూలు చేస్తున్నది 4 కోట్ల 80 లక్షల వసూలు చెప్పటం, (మేము ఆ లెక్కలను ఇవ్వమని అడిగితే.) మూడు నెలలు ఆగండి, నాలుగు నెలలు ఆగండి, ఆ లెక్కలు తెప్పించి యిస్తామని అవటం— అదేనా గవర్నమెంట్ యొక్క ఆఖరుమాట? ఇంకా ఏమైనా ఉన్నదా? అన్నదే నేను ఖరీదైన పర్యాయం అడుగుతున్నాను.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— దేనికైనా — ఇదే చివరి మాట అని ఎక్కడ ఉన్నదండి? దేనికి చివరిమాట అన్నదిలేదు. ప్రపంచంలో రిజిడిటీ దేనికి కూడ ఉండదు. ఏ సమస్య అయినా ఆలోచించటానికి అవకాశం ఉంటుంది. చివరి మాట ఏమిటో చెప్పండి అంటే ఎట్లా? చట్టాలు చేసుకొంటున్నాము; సవరణలు చేసుకొంటున్నాము. దేనికి చివరిదశ అనేది ఉండదని మనవిచేస్తున్నాను. ఎంత తక్కువ చేస్తారు?— అని అడుగుతున్నారు? 4 కోట్ల 80 లక్షలు వస్తుందని, ఆ మూడుకోట్లుకూడ కలుపుకొంటే, 6 కోట్ల 9 లక్షలు అన్నది ఒప్పుకోక తప్పదు. అది ఇదివరకే ఒప్పుకొన్నాము. కాబట్టి ప్రతిష్టమీద నిలబడతారా, లేక ప్రభుత్వం అన్న దానికి వెనక్కుపోతారా, అన్న ప్రశ్న ఉద్భవించదు. ఇందులో ప్రతిష్ట సమస్య ఏమీ లేదు. ఏ చిక్కులు ఉన్నా, వాటిని దూరం చేయటానికి ఆలోచించుకోవచ్చును. ఇందులో ప్రతిష్ట ఏమి ఉన్నది? చివరి దశ ఏమి ఉన్నది? ఏ సమస్య అయినా, ఎప్పుడైనా ఆలోచించు కోవటానికి అవకాశము ఉంటుంది. గోలా గుండ రెండుగారు కలుస్తూనే ఉన్నారు; విశ్వనాథంగారు కలుస్తూనే ఉన్నారు. ఎన్నో వ్యవహారాలు మోట్లాడు కొంటున్నాము. ఏ సమస్య అయినా, ఎప్పుడైనా మోట్లాడుకోవటానికి అవకాశం ఉంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— ఈ సబ్ జక్టు ఎప్పుడైనా మాట్లాడినానా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఈ సబ్ జక్టు కాదండి. ఏ వ్యవహారమైనా మాట్లాడుకొంటూనే ఉన్నాము. ఇప్పుడు ఇదమిద్దంగా సగం తగ్గిస్తారా? నాలుగోవంతు తగ్గిస్తారా, అని అడిగితే అది ఎట్లా చెప్పటానికి వీలవుతుంది? వారు రోజూ మాట్లాడుతున్నారు; మాట్లాడవచ్చును. మాట్లాడటానికి సమయం అన్నది ఏమీ లేదు. ఎప్పుడైనా మాట్లాడవచ్చును. ముఖ్యమంత్రిగారితో మాట్లాడవచ్చును; నాతో మాట్లాడవచ్చును. మాట్లాడటానికి కూడా ఏదో అడ్డం వస్తుందనుకోవటం అక్రమమైనదికాదు తప్పకుండా మాట్లాడుకోవచ్చును.

శ్రీ ఎం. రాంగోపాల్ రెడ్డి (మైదారం):— మంత్రిగారి దృష్టికి జగ్జ్యాల గ్రామంలో ఒక సంవత్సరం లోపల 9 వేల రు.లు మిన్ ఎప్రోప్రియేషన్ చేశారనే విషయం తీసుకు వచ్చాను. మంత్రిగారు దానిని విచారణచేసి 9 వేల రు.లు మిన్ ఎప్రోప్రియేషన్ అయినట్లు రుజువైన తర్వాత ఆ పతేల్ పట్వారీల దగ్గరనుండి ఆడబ్బు రికవర్ చేసినారు. ఇంకా ఆ విధంగా మిన్ ఎప్రోప్రియేషన్ చేసిన గ్రామాలు 50, 60 దాకా ఉన్నవి. ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇచ్చిన వ్యక్తులకు 100 రు.లు బహుమతి ఇస్తామని డిప్లీర్ చేయకపోతే, ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇవ్వటానికి ప్రజలు ముందుకురారు కాబట్టి, ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇచ్చినవారికి ఏదైనా బహుమతి ఇచ్చే విషయం ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— ఇన్ ఫర్మేషన్ ఇచ్చినవారికి ఏదైనా ఇవ్వాలనే విషయం ఆలోచన చేస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— డిమాండ్ నోటీసులు ఇచ్చే విషయంలో మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతూ ప్రతి రైతుకు డిమాండ్ నోటీసు ఇవ్వటం కష్టతరమైన పని అని, గ్రామ చాచిడివచ్చి రైతులు అడిగితే ఇచ్చే విషయం అలోచిస్తామని అన్నారు. ఇప్పుడు జప్తనోటీసులు అనేక వందల మందికి ఇస్తున్న ఘటనలు ఉన్నవి. ఇవ్వాలనుకొంటే, ప్రాథమికంగా ఇవ్వటం అసాధ్యమైనదికాదు. రైతులు ఎంత చెల్లించాలనేది ప్రాథమికంగా తెలియజేయకపోవటంవల్ల రైతు తమ ఎంత చెల్లించాలో, గ్రామాధికారులు తాము రైతులనుండి ఎంత వసూలు చేయాలో తెలియని అయోమయ

పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. మనసులు కరణాలు వారు లోచించి చెప్పటం, వారు చెప్పింది రైతులు చెల్లించకపోతే జప్తు చేయడం యీ పరిస్థితి ఉన్నది కాబట్టి, తప్పనిసరిగా డిమాండ్ నోటీసులు as a rule ప్రతి ఒక్కరికీ ఇచ్చివేరాలనే ఇన్స్ట్రక్షన్స్ ప్రభుత్వం పంపిస్తుందా ?

యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— వేరే instructions ఆక్కరలేదు Demand notices యివ్వాలని యిప్పుడు instructions ఉన్నాయి. కాని అమలు జరగడంలేదని వారు చెప్పినారు అది కొంతవరకు వాస్తవమని మనవి చేస్తున్నాను. Practical difficulty ఉన్నదని మనవిచేశాను కాని demand notice యివ్వకూడదని నేను అనలేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— ఇవ్వకూడదని వారు అనలేదు. ఇవ్వాలని instructions పంపితేగాని వారు యివ్వడంలేదని తమది దృష్టికి వస్తుకవస్తున్నాను.

శ్రీ యన్. రామచంద్రారెడ్డి:— అదే మనవిచేశాను. Practical గా యిది అసాధ్యం. Difficulties ఉన్నాయి. ఒక్కొక్క Village officer. యింతమందికి యివ్వగలుగుతాడా ? చావడిలో తప్పకుండా పెట్టాలని instructions యిస్తాము. Demand notices కూడా యివ్వాలని చెబితే నాశేమి అభ్యంతరంలేదు. తప్పకుండా యిప్పించిచూస్తాము.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— మంత్రిగారు బంజరు భూముల సమస్యలో మాత్రం కాస్త ఆలోచించడం, దానిని గురించి liberal గా చూస్తారు అనేది వారి ఉపన్యాసాన్ని బట్టి మాకు అర్థం అవుతున్నది. కాని అదనపు పన్నుల గురించి తాము పట్టిన కండేలుకు మూడేకాళ్ళు అనే వాదం తప్పితే మరొకటిలేదు. సామాన్య రైతుల మీద విపరీతమైన భారం పడిన దానిని గురించి consideration చేసుకొనే స్థితిలో కూడ ఉన్నట్లుగా, వారు యిచ్చిన సమాధానాన్నిబట్టి, మేము అడిగిన ప్రశ్నలకు సమాధానాన్నిబట్టి, లేదు. ఈ పరిస్థితులలో మేము ఈ demands మీద voting లో పాల్గొనడంకూడ నిరుపయోగం. అందుచేత ఈ వైఖరికి వ్యతిరేకత తెలియజేస్తూ మేము ఈ demands మీద voting లో పాల్గొనకుండా వైట్టి పోతున్నాము.

(So saying, Sri P. Sundarayya led by his party Members walked out of the House.)

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు:— స్వతంత్ర పార్టీ తరపున మేము కూడ పోతున్నాము.

(So saying, Sri P. Rajagopala Naidu led by his Members walked out of the House.)

Mr. Speaker:—The question is,

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To bring to the notice of the Government the imperative need for a reconsideration of and rethinking on the provisions of Andhra Pradesh Land Revenue (Additional Assessment and Cess Revision) Act of 1962 which have been formulated without having due regard to important considerations such as

- i. rationalisation of land tax;
- ii. taxable capacity and to the circumstances of the tax payer;
- iii. sound land classification system.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్రవ్యాప్తంగా రైతాంగం అదనపు భూమి శిస్తు చట్టాన్ని ఎత్తి వేయాలని, బంజర్ల పంచాలని, సత్యాగ్రహోద్యమాన్ని సాగిస్తూ తమ నిరసనను తెలియ జేస్తున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం నిరసించుచు భూతరు వేయకపోవటం గురించి చర్చించుటకుగాను.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

శిస్తు వసూళ్ళగురించి ఆంధ్రప్రాంతం వలె 15 మార్చి చివరి తేదీగా నిర్ణయిస్తూ చేసిన ప్రభుత్వ ఆర్డరును అమలు జరుపుటకు బదులు, ఉపసంహరించుకొన్న ప్రభుత్వ వై ఖరిని నిరసించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not abolishing wet cess under precarious water sources in all the districts in the State.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not abolishing wet cess under the spring channels and Kasam Kalavas in the State as in Anantapur District.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not conducting resettlement in the State.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not withdrawing the Additional Land Revenue Assessment Act of 1962.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not distributing Banjar lands to the landless poor

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For collecting the whole land revenue by force at a time instead of collecting it in four instalments.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100/-

For not recommending to the Central Government to withdraw the 17th Amendment to the Constitution of India.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For levying heavy penalties for taking water from the water sources for dry lands.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not including drylands receiving water from recognised water sources for the last 6 years in the Ayacut,

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not solving the problems of the village officers.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not fixing up standards for the tanks in the State.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of the Government in conducting subdivisions of joint patta lands,

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్రంలో నున్న గ్రామోద్యోగల కోర్కెల విషయంలో ప్రభుత్వం సపిష్టమైన ప్రకటన చేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అఖిలపక్ష సమితి నాయకత్వమున ఈ నెల 31 వ తేదీనుండి 30 వేలనుండి సత్యాగ్రహాలు తక్షణమే బంజర్లను పంచుమని సత్యాగ్రహం చేసినను ప్రభుత్వం బంజర్లను పంచుటకు తన పాలసీని ప్రకటించనందున.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అఖిల పక్ష కమిటీ నాయకత్వమున రాష్ట్రమంతా ఆదనపు భూమి కిస్తు బిల్లు రద్దు పర్చుమని ఇంతవరకు 30 వేలనుండి సత్యాగ్రహం చేసినా బిల్లు ఉపసంహరించ నందున.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గోదావరి లంక భూములను పూర్తిగా రేబర్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీలకు యివ్వ నందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో అధిక వర్షములవల్ల మురుగుముంపువల్ల నష్టపడ్డ భూము లకు రెవిన్యూ యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకాలో యాదూరు గ్రామంలో మన్న రెవిన్యూ ఫుండ్ నివసించు చున్న పేద హరిజనులకు ఇండ్ల స్థలముల కొరకు పట్టాలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా చెఱుకవాడపాలెం ఖండిక గ్రామంలో గ్రామకంఠలో నివ సించుచున్న పేదలకు పట్టాలు యివ్వనందున.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

371 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65-Voting of Demands for
Grants.*

తణుకు తాలూకా ఆజ్ఞారం గ్రామంలో వారిజనులకు భూములు ఇండ్ల స్థలముల కొరకు గ్రాంటు అయి స్థలములు విడద్రొక్కనప్పటికి ఆ యిళ్ళ స్థలములకు పట్టాలు యింతవరకు యివ్వనందులకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా అన్నవరపాడు గ్రామ మనసబు 12 వేల రూపాయలు ప్రభుత్వ సొమ్ము ఆపహరించినా యింతవరకు ఎట్టి శిక్షను విధించనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆఖిలపక్ష కమిటీఆదేశానుసారం అదనపుశిస్తు రద్దు-బంజర్ల పంపకంకొరకు సత్యాగ్రహం ప్రారంభించినా యింతవరకు ప్రభుత్వం యీ రెండు కోర్కెలను ఆమోదిస్తూ ప్రకటన చేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఖండవల్లి లంక మాలపల్లి సాసైటి భూములకు అదనంగా పాగాకు పన్ను కట్టినందున సాసైటి భూములలో ఏటి గట్టు ఎత్తు చేయుటకు త్రవ్విన కుంటల విస్తీర్ణమును భూములనుండి మినహాయించనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గోదావరి లంక భూములలో ఎఫ్. ఎల్. సాసైటీలకు యిచ్చిన భూములలో పాగాకుపై అదనంగా పన్ను వసూలు చేయుచున్నందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఉసులుమర్రా గ్రామంలోని భూములను 'బి' షెడ్యూలులో నమోదు చేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65- Voting of Demands for
Grants.*

17th March, 1964 372

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఆదనపు రెండవ పంటకు భూమి కేటాయింపులలో ముంపు నష్టము, తక్కువ పంట పండిన భూములకు క్రమానుగతంగా రెండవ పంట యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఇల్లిపర్రు గ్రామ మునసబు 16 వేల రూపాయలు చైతులపై పన్నులు వసూలుచేసి తిని వేసినా ఆ మునసబుపై యంతవరకు ఎట్టి కేసు పెట్టనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఏలేటిపాడు అగ్రహారం టేకన్ ఓవరు అయినా ఆ గ్రామంలో చాలాకాలంగా గ్రామకంఠములో నివసించుచున్న ఇండ్లస్థలముల వారికి పట్టాలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా, ఇల్లింద్రపర్రు గ్రామ వ్యవసాయ కార్మికులు చాలా కాలంగా రెవిన్యూ ఫుంథలో నివసించుచున్నప్పటికి వారికి నేటికీ పట్టాలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా 1. వెలగలవారిపాలెం, 2. నత్తారామేశ్వరం 3. ఆలమూరు 4. పాలమూరు 5. అత్తిలి 6. కే. సముద్రపుగట్టు గ్రామాల భూవసతి లేనివారు ఏండ్లు తరబడి రెవిన్యూ ఫుంథల్లో కాపురముంటున్న పేదలకు యంతవరకు పట్టాలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 93, 97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తణుకు తాలూకా ఆరవల్లి గ్రామంలోని హరిజనులు గత 16 ఏండ్లనుండి ఇండ్ల స్థలముల కొరకు పిటీషన్ పెట్టుకున్న ప్రభుత్వం ఆమోదించినా యంతవరకు సర్వే కానందున

373 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65- Voting of Demands for
Grants.*

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఇండ్ల స్థలాలకు భూ సేకరణ చట్టములో సవరణ తేనందున భూ సేకరణలో ప్రాసి జరువలస విండ్ల తరబడి జరుగుచున్న జాప్యమును తొలగించ సవరణ తేనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అదనపు శిస్తు చట్టమును రద్దు పర్చుతూ ఆంధ్ర ప్రాంతములో మద్యనిషేధమును రద్దు గావించనందుకు నిరసనగ

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అదనపు భూమిశిస్తు చట్టంలో గల రేటులలో గరిష్ట విధానమును అమలు జరుగడం వలన తెలంగాణా రైతాంగంపై ఆర్థిక భారము ఎక్కువ అయినందున గరిష్ట విధానమును రద్దు చేయుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నల్లగొండ జిల్లాలో రామన్న పేట నల్లగొండ తాలూకాల గ్రామాలకు అసిస్ట్ సెహార్ కాలవక్రింద ఆయకట్టగల తరి భూములకు చట్టములో వున్న మూడవ తరగతి రేటును వర్తింప చేసినందుకు నిరసనగ

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అదనపు శిస్తు చట్టంవలన రైతాంగం ఆర్థిక భారము ఎక్కువ అయినందువలన చట్టంను రద్దు చేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తక్కువ వికాయాలు నిర్బంధంగై తులపరిశీలని పరిశీలనచేయకుండ వ్యవసాయ పనులను జప్తులుచేసే విధానమునకు నిరసనగ

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాధికార్లు పతేలు పట్టవీల వారసత్వ హక్కును సుప్రీము కోర్టు యిచ్చిన తీర్పు ననుసరించి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం యంతవరకు వారసత్వ హక్కును రద్దు చేస్తూ చట్టం చేయనందుకు నిరసన

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For 1. not abolishing Deputy Collector's Offices,

2. not accepting the hereditary principle in the case of the Village Officers.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not supplying stationery to the Village Magistrates and Karanams sufficiently,

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తూర్పు గోదావరిజిల్లా, ఆమలాపురం తాలూకా, నడవపల్లి డేవస్థానం భూములకు అక్రమంగా మైకోర్టులో దావా ఉన్నప్పటికీ డేవస్థానమునకు సప్లై చేసిన విధముగా రాజీపడి నందులకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఖమ్మంజిల్లా మాగూరు తాలూకాలోని 1. చర్ల 2. అల్పాక 3. మాగూరు మాలగుజారి ఎస్టేటులను రద్దుచేయక ప్రభుత్వం జమీందారులకు తోడ్పడుతూ, అనేక సంవత్సరములనుండి ప్రజలు అంబోళిన చేస్తూ ఉన్న ఆ ఎస్టేటులను రద్దు చేయకపోవుట గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఖమ్మం జిల్లా భద్రాచలం డివిజనులోని గిరిజనులు, తదితరులు అనేక సంవత్సరముల నుండి సేద్యం చేస్తున్నటువంటి 2. ఎ భూములకు పట్టాలు యివ్వక వారికి గవర్నమెంటుద్వారా, తక్కువ అప్పులు, సబ్సిడీ బావులు, వగైరా ఆపులు రానివ్వకుండా చేస్తూ, ఏజన్సీ ప్రజల ఆభివృద్ధికి తోడ్పడలేక పోవుటగురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

పాడుకరావు పేట నియోజకవర్గంలో పంటలు గత నాలుగు సంవత్సరాలుగ పాడయిపోయినప్పటికీ రైతులు ఇవాల్సిన శిస్తు బాకీలు పూర్తిగ రద్దు చేయడానికి బదులు ప్రత్యేక సిబ్బందినివేసి రైతులను భయపెట్టి శిస్తుల వసూలు చేస్తున్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల నిరంకుశ చర్యలు ఖండించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

పాడుకరావు పేట నియోజకవర్గంలో మెట్ట గ్రామాలు, వర్షాధారంతో సాగయ్యే చెరువు క్రింద పల్లిపు భూములు గత ఐదు సంవత్సరాలుగ పంటలు పూర్తిగ పాడయిపోయినప్పటికీ మెట్ట మాగాణి భూములకు పూర్తి శిస్తు రెమిషన్ యివ్వని ప్రభుత్వ రైతాంగ-వ్యతిరేకతను నిరసించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

For the failure of the Government to stop un-licensed rice-mill working at North Mopur village, Kovur taluk, Nellore District without Collector's licence.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

To urge the Government to desist from adopting co-ercive steps in collecting land revenue in the villages.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

To urge the immediate removal of anomalies in the assessment of water rates under class II, III and IV water sources and calculation of cesses on such rates.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To urge the Government to desist from levying betterment tax on old ayacut under K.C. Canal and undeveloped lands under T. P. B., Low level canal.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To urge the Government to immediately distribute the banjar lands to the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To urge the withdrawal of the Additional Assessment Act and to focus the attention of the Government to the Statewide Satyagraha in this regard.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To discuss the problems of the village officers.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

సర్వే సెటిల్ మెంటు సమయములో అనేక వట్టాభూములను, ఫారెస్టు భూములు గాను, అనాధీనములుగాను మార్చుటయేగాక, ఒక భూమిని మరియొకరి పేర నమోదు చేయుట వగైరా, ప్రభుత్వపు అవకతవకను విమర్శించుట.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For the failure of the Government to revise the pay-scales of circle officers, district surveyers, Deputy Surveyor, field Surveyer etc., categories 1 to 22 in the Survey Department.

To reduce the allotment of Rs. 98,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గత సంవత్సరము భూములపైన అదనపు పన్నులు వేసిన ఫలితముగ రై తాంగములో పెద్ద ఆందోళన మరియు ఆలజడి బయలుదేరినది కావున అదనపు పన్నులు తగ్గించే గురించి

To reduce the allotment of Rs. 98,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రతి తహసీలు కార్యాలయంలో తహసీల్దారులు రై తాంగము పెట్టుకున్న వివిధ ధరభాస్తులను వెంటనే పరిశీలన చేయకుండా ఏండ్ల తరబడి జరుపుతున్న జాప్యము గురించి ప్రభుత్వం 6 మాసాలలో పరిష్కరించే విధానము నిర్ణయించే నూచనలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 98,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా ప్రాంతములో శిస్తు వసూళ్ళ గురించి డిమాండు నోట్సు ఏర్పాటు చేయనందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 98,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్రమంతటా సాగు చేయుచున్న బంజరు భూములను సాగుదార్లకు పట్టా తేయక తావాష్ట్ర విధించుచున్నందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 98,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా ప్రాంతీయ సంఘముచే చేయబడిన బంజరు గాయిరాన్ నూటికి పది ఎకరాలకు బహుళ నూటికి ఐదు ఎకరాలకు తగ్గించమని చేసిన శిఫారసును అంగీకరించనందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దేవరకొండ తాలూకాలోని పెండ్లిపాళ్ల ప్రాజెక్టుక్రింది ఆయకట్టు 4 వేలు ఉన్న ప్పటికి యీ భూములను 2 వ తరగతి క్రింద చేర్చి అధిక శిస్తులు వేసినందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాలలో హరిజనులు, యితర పనివారలచే నేటికీ పెట్టిచాకిరీ చేయించు కొనుట రద్దు చేయనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అత్యవసర పరిస్థితిలో కూడా జాగీర్దారలకు సంస్థానాధీశులకు యిచ్చే రాజభరణాలు రద్దు చేయనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్రమంతటా వున్న హరిజనులు మరియు చాకలి మంగలి కుమ్మరి పనివారలకు ఉన్న యీనాం భూములను తక్షణమే పట్టాలు చేయకపోవడం గురించి చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నల్లగొండ జిల్లా, దేవరకొండ తాలూకాలో గోనబోయనపల్లి, బెంది, కందు కూరు మొదలైన గ్రామాల పట్టాదారులు ప్రభుత్వం ధనం మింగివేసేట్లు రుజువైనప్పటికీ వారిపై ఎట్టి చర్య తీసుకోనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

శిస్తు వసూళ్ళలో, శిస్తు పట్టకలు గ్రామాలలో పెట్టుటకు చట్టములో ఉన్నప్పటికీ జిల్లా తాలూకాలలో అధికారులు, పట్టికలు పెట్టించ లేనందుకు చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణ ప్రాంతములో శేతు కిందీలకు నీరడీలకు, ఏ నెలజీతము ఆ నెలకు యివ్వకుండా మూడు నెలలకు ఒక సారి ఇవ్వడము ఆఫీసు చుట్టు తిప్పడము జర్గచున్నందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తాలూకా జిల్లా రెవెన్యూ ఆఫీసులలో జర్గ పనులు ఏండ్లతరబడి జాప్యం జరుగుచున్నందుకు రైతులు లంచాలు ఇవ్వనిదే పని జర్గకుండా ఉన్నందుకు—

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణ ప్రాంతములో రైతులకు యీనాటికి ప్యాసు బుక్కులు యివ్వనందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

కరువు ప్రాంతాలుగా గుర్తించి సిస్తువనూళ్ళు వాయిదా వేసిన ప్రాంతాలలో నిర్బంధముగా ఒకాయల వనూళ్ళు సాగించి పేదరైతుల పశువుల జపుల సాగించి నందుకుగాను—

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఈరి - తాడిచెట్టు (మెదలుపన్ను) రైతులకు చెల్లించుటకు సంవత్సరాలతరబడి జాప్యము చేయుచున్నందుకు—

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నల్గొండ జిల్లా దేవరకొండ తాలూకాలో పేదరైతులు సేద్యము చేయుచున్న ఒంజరు భూముల (పంట జపులుచేసి) నందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్ర తెలంగాణా రూల్సు ఏకమైన శిస్తు వనూలు పద్ధతులను ఏకం చేయలే నందుకు మార్చి 15-3-64 వరకు టైం నిర్ణయించనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

వరంగల్ తాలూకాలోని చాగల్లు గ్రామ హరిజనులు దున్నుకుంటున్న బంచ రాయి భూములు పట్టాలు యింతవరకు పట్టాలు యివ్వక పోవుటకు గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

వరంగల్ తాలూకా ఘనపురంలో గ్రామంలో యిజాఫ బంచ రాయి భూమిని పట్టాలిచ్చుటకు ఆయన ఆలస్యము గురించిన దానిని గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To protest against the failure of the Government in preventing the Kothagudem Panchayat Samithi from selling away the revenue land in Palvancha village for house sites.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

To protest against the failure of the Government in supplying printed receipts to all the Villages.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్ర వ్యాపితంగా జర్నలున్న సత్తాగ్రహాన్ని గుర్తించి అదనపు భూమిస్తు చట్టాన్ని రద్దు చేయనందుకు మరియు బంజరు భూములు వంపకం చేయటానికి నిరాకరిస్తున్నందుకు చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నర్సాపురం తాలూకా వుల్లింపర్రు గ్రామంలో ప్రభుత్వ షెర్వు పోరంబోకుపై హరిజనులు వేసుకున్న యిండ్లకు పట్టాలు యివ్వనందుకు విచారము తెలుపుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం విధించిన ఆదనపు భూమిశిస్తు రద్దు చేయాలనీ, బంజరు భూములను పేదలకే పంచి కట్టలు యివ్వాలనీ రాష్ట్ర వ్యాపితంగా జరుగుతున్న ఆన్ని పార్టీల వారు పాల్గొంటున్న శాంతియుత సత్యాగ్రహోద్యమమును నిర్బంధ చర్యలద్వారా ప్రభుత్వం అణచివేయ బూసుకొని లాఠీ చార్జీలు చేయడం గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం విధించిన ఆదనపు శిస్తులచట్టం రద్దుకొరకు బంజరు భూములను పేదలకే పంచుటకొరకై రాష్ట్ర వ్యాపితముగా ఆన్ని పార్టీలవారితో జరుగుతోన్న శాంతియుత సత్యాగ్రహంలో నేటికి 95 వేల మైగా సత్యాగ్రహులు పాల్గొని తమ న్యాయమైన కోర్కెను న్యాయ పథకులలో తెలుపుతున్న ప్రభుత్వం కిష్టనకుండా కరుడుగట్టిన మనస్తత్వంలో వ్యవహరిస్తున్నందుకు విచారము తెలుపుటకై

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తమ అనుచరులకు ప్రభుత్వ భూములను కట్టబెట్టేందుకు అట్టివారు రాజకీయ బాధితులుగా ఎట్టి అర్హత వీసమెత్తుకూడా లేనివార నేకులకు రాజకీయ బాధితుడనే పేరు తగిలించి, పేదలను తొలగించి, వేసుకున్న యిండ్లు పీకివేసి కూడా భూములు తమ అనుచరులైన వారికి కట్టబెట్టే పద్ధతికి తీవ్రమైన విచారము తెలుపుతూ అట్టి చర్యలను గన్పించుట గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రాష్ట్ర గ్రామాధికారులుగా పనిచేస్తూ వున్నవారిని పెట్టివారు అనే పేరున పిలువకుండా అట్టి పేరును రద్దు చేయుటగురించి మరియు వారు చేయవలసిన విధులు ఏమిటో స్పష్టంగా నిర్ణయించి గ్రామాధికారుల యొక్క యింట్లో నెట్టి చాకిరి చేయించకుండా గట్టి సూచనలు పంపించకుండా ప్రభుత్వం నిర్లక్ష్యం చేసినందుకు విచారము తెలుపుటగురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా నర్సాపురం తాలూకాలోని కాపవరం గ్రామానికి సంబంధించిన ప్రభుత్వ చెరువు పోరంబోకు తాలూకు భూమిని ఒక్కడ గుడిసెలు వేసుకొని కాపురము చేస్తున్న నిరుపేదల గుడిసెలు పీకేవేయించి ఎన్నడూ రాజకీయంగా బాధపడని ఆ గ్రామ ముససబుకు వై భూమిని దఖలువర్చు ప్రయత్నిస్తున్నందుకు విచారము తెలుపుతూ అట్టి చర్యను రద్దుచేసుకొనమని ప్రభుత్వమునకు పంచాయితీ కోరిననూ వినిపించుకొనని ప్రభుత్వ కఠిన మనస్తత్వమును మార్చుకొని నిరుపేదలైన ఆచప్పటి కాపురస్తుల కా స్థలమును యిచ్చుటకు గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దేశంలో నేడు ఏర్పడుతున్న పరిస్థితుల దృష్ట్యా, ప్రభుత్వ పరిశీలనవల్ల రోజు రోజుకూ రైతాంగం అచ్చల పాలవుతున్నట్టు స్పష్టమవుతున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం మారుటోరియం బిల్లును తేనందుకు విచారము ప్రకటించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

యిండ్లు వాకిళ్ళు లేని నిరుపేదలైన కూలీలు ప్రభుత్వంయొక్క పనికిరాని చెరువులు, పోరంబోకులవై వేసుకున్న యిండ్లను పీకేవేయకముందే అట్టి పోరంబోకులను గ్రామ కంఠములుగా మార్చి పట్టాలు యివ్వవచ్చునని క్రింది అధికారులకు సూచనలు యివ్వబడినప్పటికీ (అలాసూచనలు యిచ్చినట్టు లెటరు నెం.0-3188-62-8 ద్వారా రెవెన్యూ మంత్రిగారు 10 మే 63 ని నాకు తెలిపియున్నారు) క్రింది అధికార్లు ప్రభుత్వము వాటి కనుగుణంగా నడుచుకోకుండా నిరుపేదల యిండ్లు పీకించే ఉత్తర్వులు యిస్తూన్నందుకు విచారము తెలుపుతూ, అటువంటి దృక్పథాన్ని విడనాడి నిరుపేదల యిండ్లకు త్వరితగతిన పట్టాలు యిచ్చే ఏర్పాట్లు చేయాలని తెలుపుటకు-

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి భీమవరం తాలూకా కొడిలివాడ - తోలేరు గ్రామాలలోని బుట్టారాయుడు చెరువులో ఒక్కొక్కసెంటు భూమిలో చిన్న చిన్న గుడిసెలు వేసుకొని కాపురముంటున్న నిరుపేదల యిండ్లు పీకేవేయించుటకు స్థానిక రెవెన్యూ అధికార్లు ఉత్తర్వులు యిచ్చి ఆ భూమిని యితర అసిపాస్తులుగలిగి పలుకుబడిగలిగిన ఆసాములకు

రాజకీయ బాధితుల పేరుతో యివ్వ ప్రయత్నిస్తున్నందుకు విచారము తెలుపుతూ యిది వరకే సదరు వ్యక్తులు రాజకీయబాధితులుగా భీమవరం తాలూకాలోని గూట్టపాడులో పట్టాపై యివ్వబడిన భూమిని అమ్ముకొని డబ్బు చేసుకున్నవారైనప్పటికీ తిరిగి వారికే యివ్వడానికి నిరవేదల యిండ్లు కూడా (40 యిండ్లు) పీకేయేటకు సిద్ధపడుతున్న మానవత్వం రాహిత్యమైన చర్యను గర్హించుటను గురించి.

To reduce the allotment of Rs. 98,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప. గోదావరిలో నర్సాపురం తాలూకాలో గత సంవత్సరం 1372 వ ఘనీలో విధించిన పెనాల్టీలు (పైరులు - పశుగ్రాసం - చెరుకు మొదలైనవాటికి) ప్రభుత్వం, మాఫీ యివ్వగా అందు నిమిత్తమై అప్పీళ్ళు చేసుకున్నవారిలో కొందరికి తగ్గించి అదే జి. ఒ. ప్రకారంగా మరి కొందరికి పెనాల్టీలు తగ్గించకపోవడం చాలా శోచనీయం. కావున ఏ కారణం చేతనైనా కానీయండి పై విధమైన వివక్షత చూపించి పెనాల్టీలు బలవంతంగా వసూలు చేస్తున్నందుకు విచారము ప్రకటించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 98,67,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా, పోలవరం తాలూకాలో ఎన్నేట్ల రద్దు చట్టము క్రింద స్వాధీనము చేసుకున్న నాగవరం ముతానోనివసించు కోయలు, కొండరెడ్ల బకాయి పన్నులను రద్దు చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 98,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పోలవరం తాలూకా ప్రగడపల్లి గ్రామములో గతంలో సాగుచేసుకుంటున్న హరిజన బీదరైతులను తొలగించి ఆభూమిని భూస్వామికి అమ్ముచున్నందుకు నిరసగా —

To reduce the allotment of Rs. 98,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పోలవరం తాలూకా జీలుగుమిల్లి ఫిర్కాలో గల బంజరు భూములు సుమారు 8,000 (ఎనిమిదివేలు) యకరములు స్థానిక కోయలకు, తదితర వ్యవసాయ కూలీలకు యింకనూ పంచి పెట్టనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పోలవరం తాలూకాలోని బూసరాయిపల్లి గ్రామంలోని తరములకట్టి (ఆర్. ఎస్. నెం. 10) న (assessed waste land) బంజరుభూమి హరిజనులకు యిండ్ల స్థలము కొరత మార్పు చేయటండా, భూస్వామికి వ్యవసాయము నిమిత్తము యిచ్చుచున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా పోలవరంలోని ఒడ్డిలికేట గోదావరి ముంపుకు ప్రతి సంవత్సరము గురి అవుతున్న మూలముగా వారికి మరొకచోట వారికి యిళ్ళ స్థలము చూపుటలో శ్రద్ధచేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అదనపు భూమిశిస్తు చట్టము రైతులకు ఆధిక భారముగా నున్నందున, దానిని గురించి పన్ను పరిశీలన చేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ములో సాగుత లాయకైన బంజరుభూములను వ్యవసాయ కార్మికులకు, సాగు దార్లకు యింకను పంచి యివ్వటండా నున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలోని జమిందారీ రద్దు చట్టం క్రింద స్వాధీనము చేసుకున్న ఎట్టేటు గ్రామాలలోని భూములను సర్వే యింకనూ ప్రారంభించనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

385 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65- Voting of Demands for
Grants.*

కొల్లేటి లోతట్టు భూముల విషయమైన స్పష్టమైన విధానం రూపొందించకుండా ఆక్రేడిట్ ప్రజల జీవితంలో ఆకాంక్షిని, దుఃఖాన్ని కలిగిస్తూ వున్న ప్రభుత్వ చర్యలను నిరసించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పంట పూర్తిగా నష్టపడిన పట్టాదారులకు యిస్తూ వున్న శిస్తు రెమిషను సెకరం కొల్లేటి లోతట్టు భూములను లీజుకు తీసుకొన్నవారికి కలుగజేయక పంట పోయినప్పటికీ శిస్తు లీజుదారులనుండి వసూలు చేస్తూ వున్నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by 100

గ్రామాధికారుల సమస్యలను శీతల పేటిక లోవుంచి, వారిజీవితాల్లో ప్రభుత్వం సృష్టించిన సంక్షోభాన్ని చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భూమిలేని పేదరైతులు, వ్యవసాయ కూలీలు ప్రభుత్వ బంజర్లను తమ స్వాధీనంలో వుంచుకొని దీర్ఘకాలంగా వ్యవసాయం చేస్తూ వున్నప్పటికీ వాటిపై వారికి పట్టాలు యివ్వక పోవడాన్ని, ఆయా భూములనుండి వారిని తొలగించుటకు ప్రభుత్వం యిస్తూవున్న ఉత్తరవులను చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

స్వతంత్ర జీవనానికై, దేశకల్యాణార్థమై అధికాహారోత్పత్తికై తహతహ లాడుతూ ముందుకు వచ్చి భూమిని దున్ని, పండించటానికై పరవళ్ళు తీయ సిద్ధంగా వున్న భూమిలేని పేదరైతులకు, వ్యవసాయకూలీలకు ప్రభుత్వం తన బంజర్లను కొన్ని లక్షల ఎకరాల మేరకు వున్న బంజరు భూములను యివ్వక శతించడాన్ని చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం వీధి, సాదా ఆని బేధము దృష్టిలో వుంచుకొనకుండా ఆతివికృష్టమైన ఆదనపు భూమిని చట్టాన్ని రైతాంగంపై రుద్ది చలవంతంగా మోస్తున్న వనూలు చేయ వూనుకున్నందువల్ల ఏర్పడిన దుష్పరితాలను, వివాదకర పరిస్థితులను చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,00 for Land Revenue by Rs. 100

1962 లో అధిక వర్షాలవల్లనూ, వాగులవల్లనూ వరదలవల్లనూ, ప్రభుత్వ ఆశ్రద్ధవల్లనూ పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలలోనూ, ఏలూరు తాలూకాలోనూ అమితంగా పంటనష్టపడిన భూములకు శిస్తు రెమిషనుకై ఎన్ని ఆభ్యర్థనలు చేసినా పెడకేసి జెట్టి, రెమిషను సమస్య నిర్ణయించకుండా, పాక్షిక దృష్టిని అవలంబిస్తూ, మానవత్వం లేకుండా సెషిఫ్ డ్రైన్ లో డబాయింపుతో రైతుల వద్దనుండి శిస్తు వనూలు చేయడాన్ని చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ వివిధ జిల్లాలలో హరిజనులు తమ నివాసానికి ఇండ్ల స్థలాల్ని కేటాయించమని ప్రభుత్వానికి పెట్టిన దరఖాస్తులపై దీర్ఘకాలంగా ఏలాటి చర్యా తీసికొనక నానవేస్తూ వారిని వ్యధకు గురిచేస్తూవున్న ప్రభుత్వ వైఖరిని విమర్శించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ రెవెన్యూబోర్డు ప్రాండింగు ఆర్డర్లను అచ్చువేసి విడుదలచేయ నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

స్వర్ణకారుల బ్రతుకులో నిష్పలుపోసి, వారి హాహాకారాలను విన్న తరువాత కూడ వారికి ప్రత్నామ్నాయ ఉపాధిక్రింద ఉచితంగా భూములను, ఆపవలను ఇవ్వకుండా మీనమేపాలు లెక్కపెడుతూ వున్నందుకు

387 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65-Voting of Demands for
Grants.*

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వపు యంత్రాంగంలో అన్ని స్థాయిలలోను క్రింది తరగతి పనివారిచే పెట్టి
చాకిరి చేయించటాన్ని నిరోధించ నందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

అత్యయిక పరిస్థితి, పొదుపు దృష్ట్యానైనా రెవెన్యూబోర్డును రద్దుచేయనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,00 for Land
Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ పటాలను (Maps) చవుక ధరకు అమ్మనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

For failure of the Government to curb Corruption
prevailing in Revenue Administration.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,00 for Land
Revenue by Rs. 100

To discuss forcible collections for Revenue without
adopting due process of law.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

For amending Land Revenue Rules by reducing the
time limit for payment of land Revenue to 31st January
instead of 15th March in Telengana Area.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

For not lifting the ban on distribution of Bazar
Lands.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not scrapping Additional Assessment Act

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For using repressive measures in collection of Land Revenue in the Village Chandragonda, Narsampet Taluk, Warangal District. inspite of the fact that a stay order was issued by the Hon'ble High Court.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not solving the problems of Village Officers after the delivery of the judgment of the Supreme Court.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not taking prompt action against the village Headman of Swayambhuvaram inspite of the fact that serious allegations against him like swindling and misuse of Government property etc., have been proved to be true

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not taking action against the Village Munsiff of Tallapalem Village, Anakapally Taluk, Visakhapatnam District, for his attempt to wreak vengeance against certain ryots of the said village by issuing wrong demands and making attachments of property.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not issuing demand notices to individual Pattadars specifying the amount due from them and straight away issuing attachment notices unlawfully.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not furnishing pattadars' Pass Books with proper tabular forms in Visakhapatnam District.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

For not removing the encroachment over the Puli-kalava, Thotada Channel in Anakapalli Taluk, Visakhapatnam District.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

అధిక శిస్తుల చట్టము రద్దు పరచనందుకు బీదలకు బంజర్లు పంచనందుకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

బాపట్ల నియోజకవర్గములో 1963 సంవత్సరము అక్టోబరు నెలలో పరదలు వచ్చి నందువల్లపంట నష్టమును రిమివ్ ప్రకటించుటండా పూర్తి శిస్తులు, నిర్బంధముగా వసూలు చేయుచున్నందున—

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

విరూపక్షి శిస్తు శుష్కీకరణ నియోజకవర్గంలో పంటలు దెబ్బతిని రైతులు బాధ పడుతున్నప్పటికి శిస్తు మాఫీలు యివ్వకపోవటం గురించి చర్చించటానికి గాను—

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

వరంగల్లు జిల్లాలో పంటలు చెబ్బతిని రైతాంగం బాధపడుతున్న బలవంత
ముగా తక్కువీ ఒకాయాలు వసూలు చేయడం చర్చించుటగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

తెలంగాణ ప్రాంతం ఆంధ్ర ప్రాంతం మాదిరిగా 15 వ మార్చి వరకు ల్యాండ్
రెవెన్యూ వసూలు గడువును యిచ్చి సత్యాగ్రహాల్ని పెంచి 15 మార్చి జి. ఓ. ను
కాన్స్ ల్ చేస్తూ జనవరి 31 వ తేదీగా ప్రకటించినందుకు చర్చించుటగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

వరంగల్ జిల్లాలో పంటలు చెబ్బతిన్నప్పటికీ శిస్తు మాఫీయవ్వక పోవడం
గురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

నదీనాలా పత్ర కాల్వల గురించి ప్రభుత్వ విధానం సరిగా నిర్వచించి పత్ర
కాల్వల క్రింద ట్రీట్ చేయటాన్ని గురించి చర్చించుటగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

Purpose: For not granting pattas for poor people who
were in unobjectionable Govt. porambores for the last
several years in many villages in Kankipadu constituency.

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs. 100

తెలంగాణలోని 9 జిల్లాలందుగల సర్వేభాను, పాయోగా సంస్థానాల బాగీద
గ్రామాల సెటిల్ మెంటు గావించబడనందువల్ల ప్రభుత్వం దృష్టికి తెచ్చుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land
Revenue by Rs 100

ప్రతి 30 సంవత్సరాలు ప్రభుత్వ సెటిల్ మెంటు చేయుటకు పూనుకోనందుకు
కలఘనము దుమ్మలితాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణాలో గల ఇనాంలను రద్దుగావించి దాన్ని అమలులోకి తేనందువల్ల ఇనాం దారులకు ఇనాం రైతులకు కలుగుచున్న కష్టనష్టాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తహశీల్, కలెక్టర్, రెవెన్యూ ఆఫీసులందు పనిచేస్తుండే కాపీయిస్తులకు వేతనాలను నిర్ణయించి, వారికి పెన్షన్ యివ్వనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని నిర్ణయించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

లాండ్ ఎక్జిజిషన్ ఏర్పడిన ప్రభుత్వం పట్టేదారులనుండి తీసికొన్న భూములకు నష్టపరిహారం సంవత్సరాలు గడిచిపోయి నష్టానికి పట్టేదారులకు ప్రభుత్వం ఇవ్వనందుకు చెల్లించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

జమీందారులకు, ఇనాం దారులకు ఇస్తున్న నష్టపరిహారాన్ని ఆపు చేయనందుకు గాను ప్రభుత్వ విధానాన్ని చెల్లించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం తిరిగి రి సెటిల్ మెంటు గావించి భూమికి స్తు హెచ్చింపు, లేక తగ్గింపు గావించే బదులు కొత్తగా మాటికి నూరుపాళ్ళు హెచ్చింపు అని, ఖమ్మి భూములకు మాటికి 75 పాళ్ళు అని హెచ్చించుట రాజ్యాంగ చట్టానికి విరుద్ధమని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

వైజాం నవాబు భూదాన కమిటీవారికి 3, 4 వేల ఎకరాల భూమి దానం చేయగ, ఆభూమిని ప్రభుత్వం ఫారెస్టు ఏరియాలో కలుపుకొని, దానికిబదులు ప్రభుత్వ భూమిని వారెక్కడకాని బీదవ్యవసాయ కూలీలకు, బీద రైతులకు ఇవ్వనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రతి జిల్లాయందు ప్రభుత్వభూములను ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటు వారు ప్రభుత్వ అనుమతి పొందకయే ఫారెస్టు ఏరియాలో కలుపుకొనుచున్నందువల్ల అధికాహోర్తోత్పత్తి ఉద్యమం ఎలా దెబ్బతినుచున్నదో ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

లాండు సీలింగు యాక్టును ప్రభుత్వం అమలులో పెట్టుటకు విఫలమైనందుకు ప్రభుత్వ దివాలాకోరు విధానాన్ని చర్చించుటగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రైతు చేతికి ధాన్యంవచ్చినప్పుడు మార్కెటులో ధాన్యంధర తగ్గింపబడుట, రైతు చేతినుండి ధాన్యం మార్కెటులోకి పోయిన దివాలలో ధాన్యం ధర పెరిగిపోవటం జరుగుచున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం అలా జరగకుండునట్లు యెలాంటి చర్యను తీసుకొనుదాకా దాని విధానాన్ని చర్చించుటగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రెవెన్యూబోర్డును రద్దుపరచుట, ఆర్. డి. బి. ఆఫీసులాంటివాటిని రద్దుపరచి, ప్రభుత్వం దుబారా ఖర్చులను తగ్గించుకొనేందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భూములు గల భూస్వాములు యెక్కడెక్కడ ప్రభుత్వ భూములను స్వాధీన పరచుకొని వాటిపై కూర్చున్నారో వారిని తొలగించి, ఆభూములను భూములేని వ్యవ

393 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65- Voting of Demands for
Grants.*

సాయ కార్మికులకు, వీధిరైతులకు ఇవ్వనందుకుగాను ప్రభుత్వ విభాగాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఇంతవరకు వట్టాలు గావించబడని బంజరు భూములను వాటిని పండించుచున్న వ్యవసాయకూలీలకు, పేదరైతుల పేర పట్టా గావించుటలో ప్రభుత్వ తక్షణ చర్యలు గైకొనుటకు ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వ భూములను కాస్తు చేస్తున్నవారితై విధించబడిన పెనాలిటీలను రద్దు గావించుటకు ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం ఓల్డు ఏజ్ పెంక్షన్ కై కేటాయించిన డబ్బును 1963-64 సంవత్సరంలో పూర్తిగా ఇవ్వనందుకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ లో నేటివరకు రెవెన్యూ వనూళ్లు చేసినపుడు అచ్చురసీదులు ఇవ్వ నందుకుల్ల ప్రభుత్వానికి, రై తాంగానకి కలుగుచున్న ఇబ్బందులను నష్టాన్ని ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs 100

తాలూకా, జిల్లా కలెక్టర్లు, ఆర్. డి. ఓ. ల ఆఫీసులందు దీర్ఘకాలమునుండి పెండింగులోవున్న కేసులను వీయమెత్ పీరియడ్ లో డిస్పోజ్ చేయుటకు ప్రభుత్వము నుండి స్వల్పమున అదేకాలు లేనందువల్ల రై తాంగము ఆయా ఆఫీసులచుట్టు తిరుగుచు పోరెడు డబ్బు ఖర్చు పెట్టుకొనుటవల్ల జరుగుచున్న వ్యయన్ని ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణ గ్రామాధికారులకు ప్రస్తుతం ఇస్తున్న స్కేలును ఆపుచేసి ఆంధ్ర ప్రాంతములో ఇస్తున్న వేతనాలను ప్రభుత్వం నిర్ణయించనందుకు కలుగుచున్న ఇబ్బందులను ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణలోని ప్రతి గ్రామములో గ్రామ కచేరీ లేనందువల్ల గ్రామాధికారులు తమ తమ ఇంట్లలోనే కూర్చుండి ప్రభుత్వ పన్నులు వసూలు చేయుచున్న ఫలితంగా యేర్పడుచున్న రైతుల ఇబ్బందులను ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణ జిల్లాలందు ఆంధ్రప్రాంతములోవున్న ప్రకారం 15 మాట్లవరకు అబి, ఖరీపు శిస్తులు వసూలు గావించాలనని ప్రభుత్వం 225 జి. ఒ. ద్వారా ప్రకటించి వెంటనే జి. ఒ సు రద్దుగావించి 31 జనవరికే పై రెండు శిస్తులు వసూలు గావించాలని ప్రభుత్వం ఆజ్ఞ గావించుటవల్ల కలిగిన ఇబ్బందులను ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భవనగిరి తాలూకాలోని కాలనీపాక గ్రామ రైతులు కొత్త చెరువుకు మరమ్మతుకై పెట్టిన ఖర్చులను (జాగీరి పరిపాలనలో) జాగీరి రద్దుగావించబడినతరువాత బకాయిలా పేరుతో వస్తున్న డబ్బును రైతులనుండి వసూలు గావించుటకు పూనుకొంటున్నందుకు చర్యించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఈ మధ్యనే ప్రభుత్వం పెద్ద భూస్వాముల పేరుతో వస్తున్న 10 లక్షల బకాయిలను యెలాంటి విచారణ లేకయే మాపుగావించిన విధానాన్ని చర్యించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

హైదరాబాదు రక్షిత కాలనీయల చట్టమువల్ల కాలనీయలకు గలిగిన హక్కుల నైనా ప్రభుత్వం రక్షించుటకు తగు చర్యలు తీసుకోనందువల్ల కలిగిన దుష్ఫలితాలను, ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97.0 0 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం అవలంబించిన భూ సంస్కరణల విధానం విఫలమైనందువల్ల దానివల్ల యేర్పడిన దుష్ఫలితాలగురించి చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97.000 for Land Revenue by Rs. 100

రైతుకు కావాల్సిన వ్యవసాయ పరికరాలైన కట్టలు, బండిపట్టాలు, ఇరుసులు, సిమెంటు, పీట్టు ధరలు పెరిగిపోవుటేగాక రెండింటికీ ధరలలో అవి బ్లాకులో అడ్డుబడుచున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం సరసమైన ధరలను నిర్ణయించి రై తాంగానికి సప్లయ చేయనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97.000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆయా గ్రామాలందు వసూలు అగుచున్న రెవెన్యూ, అబ్కారీ ఆదాయంవల్ల ప్రభుత్వానికి వస్తున్న ఆదాయంనుండి నూటికి 50 రూ. పంచాయితీలకు, సమితులకు, జిల్లా పరిషత్ లకు ప్రభుత్వం ఇచ్చుటకు నిరాకరించుచున్న విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97.009 for Land Revenue by Rs. 100

వా గాజ్జన సాగర్ ఆయకట్టుక్రింద వచ్చే ఆయా ప్రభుత్వ భూములను దీర్ఘ కాలము నుండి కొల్లుచేస్తూ వస్తున్న భూములను వారి పేర పట్టాలుగావించవద్దని ప్రభుత్వ ఆజ్ఞా గావించిన ఫలితంగా యేర్పడిన పరిస్థితులను చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆయా గ్రామాలందుగల ప్రభుత్వభూముల, ఫలవృక్షాలను, చెరువులోతట్టులను చెరువులను, చెరువులందుగల చేపలపై హక్కును ఆయా పంచాయితీలకు ప్రభుత్వం అప్పగించినందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణలోగల పరై కాలువల మరమ్మత్తుపై ప్రభుత్వం ఒక్క నయాలైన కూడ ఖర్చు పెట్టక ఎకరానికి 7 రూపాయలు పన్ను విధించుటవల్ల కలుగుచున్న ఇబ్బందుల గురించి చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భవనగిరి తాలూకాలోని పారుపల్లి, బేగంపేట, నమిరె, ఆలేరు గ్రామాలందు గల హరిజనులు ఇండ్ల స్థలానికై చాలకాలం క్రింద భరణాస్తులు పెట్టుకొన్నప్పటికి వారికి స్థలాలు కేటాయించనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

రై తాంగంపైగల మోయరాని పన్నుభారాన్ని తగ్గించి అధికాహాళీత్వప్తిః తోడుపడేట్లు అదనపు పన్ను విధించుటవల్ల ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో యేర్పడిన పరిస్థితులను, ఉద్యమము గురించి చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణా జిల్లాలందు గ్రామ శివార్లను ఆనుకొని వున్న పట్టా భూములందే నివాస గృహాలను చాలకాలం క్రింద నిర్మించుకొని కాపురాలు చేస్తున్నప్పటికి ఆ భూములను పట్టానుండి తొలగించి గ్రామకంఠములో చేర్చుకొనుటకు ప్రభుత్వం చర్యలు తీసికొనందుకు చర్చించుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణాలోని సేతుశింఘీలకు, ఆంధ్రప్రాంతములో ఇస్తున్న వేతనముకన్న తక్కువ వేతనాలు ఇస్తున్నందుకు, ఆంధ్రప్రాంతములో సేతుశింఘీలకు ఇస్తున్న వేతనాలను తెలంగాణాలో సేతుశింఘీలకు ఇచ్చుటకు ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

397 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65- Voting of Demands for
Grants.*

తెలంగాణలోని సేతుండిలకు, నీరడీలకు, ఏ నెలజీతం ఆ నెలకు ఇవ్వని ప్రభుత్వ విధానాన్ని విమర్శించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాధికారుల వేతనాలను హెచ్చించనందుకు రైతాంగముండి వారు తీసి కొనుచున్న సాదర్ ఖర్చులవల్ల రైతులకు కలుగుచున్న ఇబ్బందులను చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాధికారుల వారసత్వ హక్కులను రద్దపరచనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దీర్ఘ కాలమునుండి ప్రభుత్వ భూములు చేస్తున్న బీదరైతుల, వ్యవసాయ కూలీల పేర పట్టా కావించేబదులు ప్రభుత్వం వారిమీద రెండింతలునుండి 10ఇంతలవరకు పెనా తీయు విధించుచున్నందువల్ల యేర్పడిన చెడు ఫలితాలగురించి ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దీర్ఘ కాలముండి ప్రభుత్వభూములను కాస్తుచేస్తున్నవారి పేర పట్టాలు గావించేబదులు రాజీయ బాధితులకు ఆ భూములనే కేటాయించుటకు ప్రభుత్వం పూనుకున్నందువల్ల యేర్పడిన దుష్ఫలితాలను చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

తెలంగాణ జిల్లాలందు గ్రామాధికారులకు నెలవారీ వేతనాలు నిర్ణయించనందు వల్ల గ్రామాధికారులు రైతాంగమునుండి పన్నులు వసూలుచేస్తున్నప్పుడు రూపాయకు ఆదా, రెండణాలు సాదర్ ఖర్చులపేరుతో వసూలుచేస్తున్న పద్ధతిని ప్రభుత్వం ఆశ్రిచేయనందుకు చర్చించుటకు గాను

**Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65- Voting of Demands for
Grants.**

17th March, 1964 398

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భువనగిరి తాలూకాలోని వెనికిరాల గ్రామ హరిజనులు గత 4 సంవత్సరాలనుండి ఇండ్లస్థలము గురించే నల్లగొండ జిల్లాకి లెక్కరు, జిల్లా పరిషత్, భువనగిరి ఆర్. డి. ఓ. భువనగిరి తహశీల్దారు, గౌ. ముఖ్యమంత్రి సంచీవరెడ్డిగారలకు పెట్టుకొనిన దరఖాస్తులపై నేటివరకు ప్రభుత్వం యేలాంటి చర్య తీసుకోనందుకు విచారాన్ని తెలియజేయుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ఆయా జిల్లాలందు హరిజనులు, ఇండ్లస్థలాన్ని కేటాయించుటకు చాలాకాలముక్రింద పెట్టుకొన్న దరఖాస్తులపై యేలాంటి చర్యలు తీసుకోనందుకు కఠినమైన ఇబ్బందులను ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

ప్రభుత్వం అదనపు భూమిస్తుచట్టం గావించి, భూమిస్తు చట్టంలో బీదసాద అనే భేదము దృష్టియందుంచుకోక, భూస్వాముల, ధనిక, బీదరై తాంగముపై తరికినూటికి నూరుపాళ్లు, ఖమ్మీ భూములకు నూటికి 75 పర్సెంటు హెచ్చించిన ఫలితంగా నేడు రైతాంగము యావదాంధ్రములో గావించుచున్న సత్యాగ్రహ ఉద్యమమును ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకుగాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గత 4, 5 సంవత్సరాలనుండి రైతాంగముపేరుతో పేరుకొనిన స్తున్న సర్ చార్జీను, కమర్షియల్ పన్ను బకాయలను, ఇన్ స్టాల్ మెంటు నిర్ణయించి వసూలు గావించే బదులు ఒకసారి రైతాంగమునుండి చర స్థిరాస్తులను జప్తు గావించి వసూలుకు పూనుకొన్నందువల్ల కలుగుచున్న ఇబ్బందులను తెలుపుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దీర్ఘ కాలమునుండి ప్రభుత్వ భూములను కాస్తుచేస్తూవస్తున్న భూములను ఇంత వరకు 10 లక్షల ఎకరాలు మాత్రమే పట్టాలపై ఇచ్చి ఇంకా మిగిలిన 40, 50 లక్షల

ఎకరాల భూమిని పట్టాపై ఇవ్వనందువలన కలుగుచున్న ఇబ్బందులను, ప్రభుత్వానికి వస్తున్న నష్టమును చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

భువనగిరి తాలూకాలోని కొత్తచెరువు తూముకు బుంగపోయి 2 సం.లు అయినప్పటికీ జిల్లా కలెక్టరు, జిల్లా పరిషత్ అధ్యక్షుల, భువనగిరి తహశీల్దారుల దృష్టికి తెచ్చినప్పటికీ నేటివరకు బుంగ మరమ్మతుకు పూనుకోనందువల్ల కలుగుచున్న నష్టాన్ని గురించి చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

గ్రామాలందుగల చిన్న, చిన్న చెరువు, కంటల మరమ్మతుపై డబ్బు ఖర్చు పెట్టక ఆదనపుపన్ను విధించుటవల్ల కలుగుచున్న విషాదకర పరిస్థితులను ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

పట్టా భూములలోని ఈత, తాటి చెట్లకు ఇవ్వబడే హక్కు మాలికాన పేయతో భవ్యశలినీవున్న డబ్బును ప్రతి సంవత్సరం మని ఆర్డరుద్వారా ఆ పట్టాదార్లకు పంప లేనని తహశీల్దారులకు ఆజ్ఞలు వున్నప్పటికీ ఏ సంవత్సరం డబ్బు ఆ సంవత్సరం పంపించుటలేదు. 3, 4 సంవత్సరాలడబ్బు నైతు స్వయంగా తహశీల్దార్ వద్ద తీసుకొని వెళ్ళుచున్నందువల్ల కలుగుచున్న ఇబ్బందులగురించి

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నైజాం నవాబు, ఆతని కుటుంబీకులపేర 20 వేల ఎకరాల భూమి వేస్తుంటున్న పడివుంది. ఆ భూములనైనా స్వాధీనపరచుకొని భూమిలేని ప్రజానీకానికి ఇచ్చుటకు ప్రభుత్వం మానుకోనందుకు ప్రభుత్వభూస్వామ్యవిధానాన్ని విమర్శించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

నైజాం ఆతని కుటుంబానికి సంబంధించిన వారిపేరగల 20 వేల ఎకరాలను ప్రభుత్వం స్వాధీనపరచుకొని సహకార, లేక సమిష్టి వ్యవసాయాన్ని పెట్టి అధికాహారోద్యమానికి తగు చర్యలు ప్రభుత్వం తీసుకోనందుకు ప్రభుత్వ విధానాన్ని చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 93,97,000 for Land Revenue by Rs. 100

దీర్ఘ కాలంనుండి పేరుకొని వస్తున్న 24 కోట్ల తక్కువ, తదితర బకాయాలను ఒకేసారి బీద, సాద, అని క్షేదం చూడకయే చరస్థిరాస్తులను స్వాధీనపరచుకొని నిర్భంధముగ వనూలుకు పూనుకొన్నందువల్ల యేర్పడిన విషాదకర పరిస్థితులను చర్చించుటకుగాను

అధికార్థు లంచగొండితనమును నిర్మూలించుటకు ప్రభుత్వం కఠిన వైఖరి కలిగి పుండకపోవటం, తత్ఫలితంగా లంచగొండి విధానం మరింత బలపడటం గురించి చర్చించుటకుగాను

Demand XII District Administration and Miscellaneous.

Mr. Speaker:—The question is:

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration & Misc. by Rs. 100

For enormous delaying of revenue reports to PWD in connection with Minor Irrigation Works,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration & Misc. by Rs. 100

For causing enormous delays in replying to the petitions.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt. to assign S. No. 336 measuring 80 acres of Veluppu village, Kovur Taluq, Nellore Dist. to the Harijans and other landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to lease out fishing rights of Cherukundi, Nellore (Tq.) and Dist. to the Adi Andhra M.P.C. Society of the village,

401 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65-Voting of Demands for
Grants.*

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration add Misc.

To urge on Govt. to assign S. No. 58 to 62 to the Harijans of Manchedu, Kovur Taluq, Nellore Dist. after withdrawing the same from control of the Panchayat

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. Rs. 100

To urge on Govt. to stop indiscriminate eviction of landlesspoor residing on canal margins, and road margins without showing the alternative sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 54/22 to 24 of Nellorepalli village of Sulurpet Tq., Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 216/1 for House sites to Harijans and the labour of Bogole village, Kavali Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Re. 1

For the failure of the Govt. to distribute Govt. waste lands after lifting the ban on assignment, as the result of which, the public, ryots, agriculture Labourers, intelligentia-all Political parties including some congressmen, except the Congress party, are forced to undertake. Peaceful Satyagraha and gross negligence on the part of the Govt. to reconsider the demands of the Satyagrahis who are arrested, beaten, lathicharged pushed back, made them to stand in hot summer, dragged on the floor, causing injuries and walked on them with boot legs brutally.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Govt. to assign S. No. 169/1 to poor muslims and others who are in occupation of the land for the past several years for the purpose of house sites at Naga-mambapuram village, Kovur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt. to grant temporary permission to the Harijans and other landless poor to cultivate tank-bed lands of Mallayapalem village, Kavali Tq. Nellore Dist., as the cultivation is unobjectionable.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Govt. to recover work mens compensation of Rs. 1776 from Sri B. Narasimha-murthy of Nellore for the payment of the same to Palli Eswariah a Worker, vide case No. 152/61.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt. to provide house-sites to the Harijans of Brahmareddipalem Yallayapalem villages, Kovur Tq. Nellore Dist. after transferring the existing abandoned channel poramboke, on which they are residing from channel poramboke to village site poramboke.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Mics, by Rs. 100

To urge on the Govt. to assign S. No. 236/1 of Pedepathedu village, Kovur Tq. Nellore Dist. to the Harijans of the village for the purpose of house sites.

403 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65-Voting of Demands for
Grants.*

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. to provide house-sites to the Harijans of Nellorepalli village, Sullurpet Tq., Nellore Dist.,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Govt. to issue house-sites pattas to the Harijans of Amulur village, Nellore Tq. and Dist. for whom land was acquired long back.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Govt. to issue house-sites pattas to the Harijans of Chintope h/o Pedur village, Nellore Tq. & Dist. as the land was acquired for them long back.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

For the delay of the Govt. to grant house sites pattas to the Harijans of Ramanagaripalli h/o Madanagaripalli Village, Atmakur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

For the delay of the Govt. to lease out S. No. 2988, and 289 of Sarvepalli village, Nellore Tq. and Dist. to Harijan collective farming coop. society.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt to lease out S. No. 523 and 527 to the landless labours of Uppalapad h/o Peddaputhedu village Kovour Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

For the gross negligence of the Govt. to resume and reassessing D. C. Lands which are under the occupation of big landlords, of caste Hindu Section with reference to my representation and in pursuance of Govt letter No. 42216/13/59-2 dated 19-5-59 regarding Rebala village, Kovur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. to lease out S. No. 1 of Inamadugu village to the Harijans of Jammipalam h/o Inamadugu village, Kovur tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist Administration and Misc., by Rs. 100

For the gross negligence of the Govt. to assign S. Nos. 817 to 848 etc., which are D. C. Lands, to the 76 Harijans of Vangallu village, Kovur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 8/1 to the poor landless Harijans of Marlapalli village, Sullurpet Tq., Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc. by Rs. 100

405 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65- Voting of Demands for
Grants.*

For the abnormal delay of the Govt. to recover workmen's compensation payable to Malli Pedaramaiah, case No. 173/591 from Sri V. Sanjeevaiah Naidu, Talupur village, Rapur Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge the Govt. to assign S. No. 265 measuring 900 acres of Mitathmakur, Rapur Tq., Nellore Dist. for the benefit of 150 families.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to expedite the sanction of pension to Sri G. Subramanyam a retired Tahasildar of Nellore Dist. whose case is pending since several years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge the Govt. to expedite old age pension applications to the Districts and see that the pension applications are finished within a month from the date of their receipt.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge the Govt. to evict the encroachment who are in occupation of Donka which is leading from the Harijanpalem to burial ground of Annareddipalem village, Kovur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. for the eviction of the encroachers of a Donka leading to the newly constructed houses of Arundathiyas of Peddacherukkur village, Nellore Tq. and Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Govt. to assign S. No. 42 to the Harijans of Nayudupalem Kovur taluq, and Nellore Dist. after evicting encroached who is big landlord.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign 32 families whose houses were gutted recently at Rapur village and Taluq, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 24 of Edgikhurd village Midmor Tq., Nizambad Dist. for the purpose of house-sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. Nos. 70,71,72 of Polivendra village, Sullurpet Tq. Nellore Dist. to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 15 of Yallamanchipadu village, to the villagers of Reddipalem h/o Yallaman-

407 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65- Voting of Demands for
Grants.*

chipadu, Kovur Tq., Nellore Dist. for the purpose of house-sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to grant S. No. 525 of Panchedu village, Kovur Tq. Nellore Dist. to the Harijans who are in occupation of the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

For abnormal delay of the Govt, to abandon portion of Duvoor tank, Kovur Tq, Nellore Dist. to the Harijans and other landless poor of the village,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

For the delay of the Govt. to assign S. Nos., 1 to 3 measuring 300 acres, to the cooperative society of Thruven-garayudupalli village, Gudur Tq. Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

Cancellation of patta for S. No 190, which was irregularly assigned at Chintalapalem village, Rapur Tq., Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. No. 349 of Munganur village, Kavali Taluq, Nellore Dist. the house sites to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

For the cancellation of patta granted to landlords
S. No. 8/1 Jola Peddipalem village, Sullurpet Tq., Nellore
Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign house site pattas to the
Harijans of Pottepalem village, Nellore Tq. and Dist., as
there is Govt. waste land in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign S. Nos. 21/1, 10,13,11,9
68 of Mudivarthipalem village, Nellore tq. and District to
the Harijans of the village, who are in occupation of the land
since 40 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. to assign 5000 acres of Allur Smag
area to the Harijan and other land less labours in Kovur
Taluk Nellore District which is under their occupation since
40 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dis-
trict Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt to provide pathway to the Harijans to
go to Siddaramayya and Ramaswamy ponds of Uttukur
village, Kovur Taluk Nellore District by initiating L.A. Pro-
ceedings.

409 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65-Voting of Demands for
Grants.*

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

For the cancelation of Patta issued in favour of a land
lord over looking a landless poor regarding S. No. 529,
Pedapethidu village, Kovur Taluq Nellore District and
and assign the same to the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dis-
trict Administration and Misc. by Rs. 100

For the assignment of S No. 558/1B of Pedaputhidu
village, Kovur Taluq Nellore District to the villagers who
have already occupation of the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dis-
trict Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Govt. for the assignment of S. No. 119,
Ammapalem village, Venkatagiri Taluq Nellore District to
the Harijans.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dis-
trict Administration and Misc. by Rs. 100

For the assignment of land which was under the occup-
ation of the Harijans of Panjara village, Venkatagiri Taluq
Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dis-
trict Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt. to lease out S. Nos. 211 to 1257,
1258, 1270, 1254, 1253, 1254 etc. of Tummalapenta village
Kavali Taluq Nellore District to the Harijan Co-op Society
at Povvaladoruvu h/o Tummalā Penta village, Kavali Taluq
Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt. to grant S. Nos. 710 to 717 of Kesavaram village, Kavali Taluq Nellore District to the landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Govt. to grant an extent of 100 acres, S. No. 14/C Bodagudipad village, Kavali Taluq Nellore District to landless Harijans and other landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

For the abnormal delay of the Govt to grant House site pattas for S. Nos. 216 of Bogolu village, Kavali Taluq Nellore District to the harijans and other agriculture labourers is of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. for supply of old age pension forms to all Taluq Offices.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to provide House sites to the Harijans of Padamati Naidupalli, Udayagiri taluq, Nellore District

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to assign an extent of Acs. 100 to the landless poor of Rosanoor village of Sulerpet Taluq.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to take immediate action to assign S. No. 11 measuring Ac. 252 of Vatembedu village of Sulu pet taluq to the F. L. C. Society.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on Govt. to grant permission temporarily to, cultivate S. No. 588 Pedathapoluru village, Nellore Taluq and District to the Harijans.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Govt. to provide house sites to the Harijans of Marupur village, Rapur Taluq Nellore District as there is village site Poramboke in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 4 and 5 of Maramreddipalle village, Udayagiri Taluk, Nellore Dist. to the landless poor Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to assign 80 acres Govt. waste land at Kothapalli village, Sullurpet Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc, by Rs. 100

To urge on the Govt. to assign house site pattas to the landless poor of Sulur Village, Sullurpet Taluk Nellore District after transferring S. No. 76/1 and 59/9 to village Poramboke.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to grant house sites:
pattas to the Harijans of Tirumalammampalem village,
Nellore Taluk and District, as the matter has been referred
to the Revenue Department.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to issue house site pattas
to the Harijans of Potlapudi village, Nellore Taluk and
District, as S. Nos. 36/A-1, etc., was acquired and referred
to the Revenue Department long ago in the year 1957.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to issue house site pattas
for S. No. 210, of Kothapalam village, Nellore Taluk and
Dist, as the matter has been referred to the Revenue Dept.
long back.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

For delay of the Government to issue house site
pattas to the Harijans of South Ambur village, Nellore
Taluk and District as the matter has been referred to the
Revenue Department long back.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign an extent of 300
acres of tank bed land of Chataparru village, Eluru Taluk,
West Godavari District to the Harijans and other landless
poor as the tank serves no purpose

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to grant an extent of 200 acres of tank-bed land at Kotlampudi village, Eluru Taluk, West Godavari District as the tank does not serve any purpose.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 490/A of Turumella village of Rapur Taluk, Nellore District to 20 poor families who are in occupation of the land for the last 55 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 214/A, 190, 191, Kantepalli village, Nellore Taluk and District to the occupants who are in occupation of the land for the last 30 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to lift the ban assignment of land to landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to amend Sec. 3 (2) (d) of Estates Abolition Act, so as to make it applicable to all Inam Villages, Khandirgas, Garba Kandirgas which are formed as hereafter Ryotwari Villages in the State.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

నెల్లూరు జిల్లా కావలి తాలూకా బోడిగుడిపాడు గ్రామ శ్రీ బొంగెల్ల అదినారా
యణ, బొంగెల్ల వెంకయ్య, బొంగెల్ల రమణయ్య, వస్త్రాల పట్టా నెంబర్లు 31,
31/1, 31/2 విస్తీర్ణము ఎ. 7-60 నెంట్లును సర్వే సెటిల్ మెంటు సమయములో
రీ సర్వే నెంబరు 306. విస్తీర్ణము ఎ. 11-12 నెంట్లు అనాధీనముగా మార్చివేసిన
అక్రమ పద్ధతిని నిరసించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

నెల్లూరు జిల్లా, కావలి తాలూకా బోడిగుడిపాడు గ్రామ శ్రీ అంబటి మాల
కొండయ్య పాత పట్టా నెం. 21రును సర్వే సెటిల్ మెంటు సమయములో, రీ సర్వే
నెం. 229రు, విస్తీర్ణము ఎ. 10-94 నెంట్లు అనాధీనముగా మార్చివేసిన అక్రమ
పద్ధతిని నిరసించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

నెల్లూరుజిల్లా, కావలి తాలూకా, బోడిగుడిపాడు గ్రామశ్రీయయ్యలు బొంగెల్ల
అదినారాయణ, బొంగెల్ల వెంకయ్య, బొంగెల్ల రమణయ్య భూమిని సర్వే సెటిల్
మెంటు సమయములో చల్లా వెంకట సుబ్బయ్య, చల్లా యానాదయ్యగార్ల పేరుతో
పట్టాయించిన ప్రభుత్వ విధానమును విమర్శించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

నెల్లూరుజిల్లా, కావలి తాలూకా, బోడిగుడిపాడు గ్రామ శ్రీ వంటిరు వెంకట
సుబ్బయ్య పాతపట్టా సర్వే నెం. 228రు. విస్తీర్ణము ఎ. 7-60 నెంట్లు వీరి భూమిని
అంబటి మాల కొండయ్యగారికిచ్చిన ప్రభుత్వ విధానమును నిరసించుటకు.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to grant house site pattas to 105 families out of S. No. 207/42-B1; 208/A, 209/1 at Bogolu village, Kavali Taluk, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100-

To urge on the Government to assign S. Nos. 40, 192/2 to 4; and S. No. 29 of Gollagunta village, Venkatagiri Taluk, Nellore District to the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. No. 6/1 and 6/2 of Manegunta village, Venkatagiri taluk, Nellore Dist., to the landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. No. 1 measuring 35 acres of Siddavaram village, Venkatagiri Taluk, Nellore District to the Harijans of Pallakota village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to provide house sites to the Harijans of Palur village, Kandukur Taluk, Nellore District, as there is Government land in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 241 of Anapagunta village, Sullurpet Taluk, Nellore District, to the Harijans of the village for the purpose of house sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign about 100 acres
out of 240/68 of Poolathata village, Sullurpet Taluk,
Nellore District to Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos.
11,33,54 and 55, measuring about 50 acres of Attalapalem
village, Sullurpet Taluk, Nellore District to the Harijans
of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to transfer S. No. 265
from grazing Poramboke to village site poramboke, at
Mittamtakur village, Gudur Taluk, Nellore District for the
benefit of the poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 305.
306 etc. of Mittatmakur village, Gudur Taluk, Nellore
District to the landless poor of the village.

To reduce to allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. No. 1128 etc-
East Gudur village, Nellore District to the landless poor of
the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

For the failure of the Government to provide burial
ground in S. No. 1471 of Tippavarapadu village, Gudur
Taluk, Nellore District, to the Harijans of the village,

417 17th March, 1964

Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65- Voting of Demands for
Grants.

after evicting the present landlord who is in occupation of the same

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc. by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 1069, 1071, and 1072 of Tippavarapad village, Gudur Taluk, Nellore District to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

For the abnormal delay of the Government to lend out S. Nos. 1 to 3 measuring 295 acres at Tiruvengalrayudupalli Village, Gudur Taluk, Nellore District to the collective Farming Coop. Society of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To impress on the Government to transfer S. Nos. 40/2, 42/B, 43, 126/a 148/A &B, 150, to village site Poramboke at Indupur village, Kovvur Taluk, Nellore Dist.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 102 to the Harijans of Perubanth village, Nellore Taluk and District after transferring the same from poramboke to assessed

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 754 of Jagadevipet village, Nellore Taluk and District to the Harijan of the village for the purpose of house sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist.
Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on Government to grant S. No. 990 and 199 for the Harijan of Vavigoda village, Nellore Taluk and District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration & Misc., by Rs. 100/-

For the abnormal delay to grant house site pattas for S. No. 207/A2-A to the Harijans of Bogoru village, Kavali Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to issue pattas to the Harijans of Gandlaveedu village regarding S. Nos. 181/2, 184 etc., Padagendla Village, Atmakur Taluk, Nellore District as the Government has already decided to grant them lands to the Harijans after evicting Sri T. Pera Reddy.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign about 100 acres of tank bed land of Kovvali Village, Elluru Taluk, West Godavari District to the landless poor of the Village, as the tank serves no purpose,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge the Government to assign tank bed lands of labour tank, Nellore Taluk, and District to the Harijans and other landless poor of labour, Jagadevipet village who are in occupation of the land since 15 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to grant S. Nos. 437,435,436 to Harijans of Narasimha Khandiga, Rapur Taluk, Nellore District

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Kalévaya Village, Atmakur Taluk, Nellore District

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to Harijans of Dinne, hamlet of Dandigunta village, Kovvur Taluk, Nellore, District, as the Government land is available in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,00 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to extend the permission granted to the Harijans of Kambaladinne of Kanigiri Taluk Nellore District for an extent of Ac. 200 regarding S. No. 474.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist. Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. Nos. 333, 334 etc., of Kakupalli Bit II, to the Harijans as they are in occupation of the land since 20 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for Dist Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the failure of the Government to evict the Village Munsiff of Degalapalem village from S. Nos. 266/1 and 316/1 of the village, Nellore Taluk and District as the encroachment is highly objectionable, inconveniencing the public.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100.

To urge on the Government to assign S. No. 252 and 253 measuring 100 acres at Bhatrakagudem village, Kovvur Taluk, Nellore District, to the Harijans and Yanadies of the Village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100.

To urge on Government to assign S. No. 184/1, Bantumilli Village, Bandar Taluk, Krishna District to the Harijans of the Village for the purpose of house sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc by Rs. 100.

To urge on the Government to provide burial ground in S. No. 366/1 to the Harijans of Chintachelika hamlet of Gandavaram village, Kovvur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100.

To urge on the Government to grant house site pattas to S. No. 132/2, to the Harijans of Bopudivasipalem village, Darsi Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,66,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. Nos. 684 and 691 of Talamanchi Village, Kovvur Taluk, Nellore District to Harijans and other landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to assign S. No. 407 of Vegur Village, Kovur Taluk, Nellore District to the Harijans who are in occupation of the land since several years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to assign S. No. 20/3 of Naidupalem Village, Kovur Taluk, Nellore District to the Harijans and Girijans of the Village for the purpose of house sites.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the restoration of S.No.74/1 of Marlapalli (Village) Sullurpet Tq. Nellore district in favour of the Harijans to whom it was assigned by the Tahsildar, as the Pattas, were cancelled owing to the misrepresentation of the facts.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 55 of Gudipallipad Village, Nellore Tq. and District to the old S.J. dars, who are poor Harijans whom the Government has irregularly evicted from the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to grant house site pattas for S. No. 591,592 and 596 of Cherukumudi village, Nellore District for the Harijans of the village, as the sites were already under their occupation.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the failure of the Government to transfer S.Nos. 720/B, 478/1 and 703/B1 of Cherukumudi village Nellore Taluk, and District from Dry to Wet as the Harijans are put to much hardship and inconvenience for the same.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S.No 133/4 and 10/1 to the landless poor Harijans, of Marlapalli Village,

Sullurpet Taluk, Nellore District, after cancelling the Patta issued in favour of big land lord,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to provide house sites to the Harijans of Chinamachanur village, Udayagiri Tq. Nellore District, as there is Government land in the vicinity.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To express disagreement on the part of the Government, for its failure to enquire into the high handed action of the Tahsildar, Yallamanchaili Visakhapatnam District, who has brutally walked with his boot legs on Sri M. Pitchaiah M.L.A., and others, who have been offering peaceful Satyagraha on 10—2—64.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

For the abnormal delay of the Government to assign S. No 209 measuring 70 acres for the purpose of house sites to the Harijans of Yallmanchipadu Village Kovur (Tq) Nellore District which is at the disposal of the Government.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100/-

To urge on Government to assign S. No. 10 and 71/9 of Sakavaram village Udayagiri (Tq) Nellore District, to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,00 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on Government to assign S. No. 184/1 Buntumilli village Bandar (Tq.) Krishna District to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 1'00/-

To urge on Government to assign an extent of 250 acres which was disreserved from Uggumudi Reserve Forest to the Harijans of Damanellore etc., Sallurpet (Tq.) Nellore district.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on Government to assign S. Nos. 488 to 492 of Jarugumata Village, Kandukur (Tq.) Nellore District to the Harijans of the Village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76 22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 537 to the landless poor, at Pedapathedu village Kovur Tq., Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

For the failure of the Government to resume the D.C. Lands which are under the occupation of the caste Hindus at Kovurpalli Village, Kavali Tq., Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 356 of Velupodu village, Kovur Tq., Nellore District to the Harijans and the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

For the failure of the Government to cancel G.O-No. 419 in which the levy of penlty of 20 times the assessment was imposed.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To express dissatisfaction for gross breach negligence on the part of the Government to repeal or amend the additional Assessment Act, inspite of strong opposition from the public, ryots, agriculture labourers, intelligientia and all political parties, except the Congress party and failure of the Government to reconsider the legitimate demand of the agriculturist, as the result of which all political parties except Congress, ryots, agriculture Labou-
urers, including some Congress men are forced to offer peaceful Satyagraha and who are being lathi charged, beaten, pushed, arrested dragged on the floor, and on whom officials walked whith their boot legs, brutally.

To reduce the allotment of Rs. 5 76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 219 mea-
suring 580 acres at Mannemathur Village, Sullurpet Tq.,
Nellore Dt., to the landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

For the failure of the Government of pay Bariz deduction of Rs.36508/- to the artisans of Nellore District. which is outstanding for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 441/2 etc. of East Kambampad village, Atmakur Tq., Nellore district, to the Harijans and other landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 1008/- due to Chemdugunta Penchal (Mica Worker), Nellore district (case No. 83/59)

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration And Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. No. 82 of Chintaladevi village, Kavali Tq., Nellore District to the landless poor of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous. by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign S. Nos. 9 to 11 and 13 of Mudivasthipalam village, Nellore District and to the Harijans of the village, as the land is under their occupation since 40 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To urge on the Government to assign an extent of 100 acres of disforested land at Oavveru, Iskapalam village Kovur Taluk, Nellore District to the F.L.C. society of Nagayagunta village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100/-

To Urge on Government to assign S.No. 282/- 2 and 4 measuring 71-05 acres to the Harijans of Kadulur village, Sullurpet Tq., and Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on Government to assign of S. No. 214 and 215 Bommireddipalli Village, Kanigiri Taluk Nellore District, to the Harijans of the village who have applied for the same.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on the Government to assign S. Nos. 172 to 174 and 176 of Boyanachiruvella village, Atmakur Taluq Nellore District to the Harijans of Satanapalli village, after cancellation of lease granted to a big land lord.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For the failure of the Government to evict big land lords from S. No. 2/1 of Mannarpolur Village Sullurpet Taluq Nellore District for the purpose of assigning the same for the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S. No. 1 Bodugudipadu village Kavali Taluq Nellore District 100 acres of land to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 1196/- due to Narra Subbaiah to be recovered from Usman Ali Khan, Nellore, case No. 89/60, Nellore District,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 630/- to Yeturu Siddiah, to be recovered from Rajah Saheb of Venkatagiri case No. 205/60, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S. No. 74/4 to the Harijans of Nellwepalli village Sullurpet Taluq Nellore District for the purpose of house sites as the land was at the disposal of the Government.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign an extent of 200 acres to the landless poor in S. No. 461 of Gogulupalli Village, Kovur Taluq Nellore District, who are in occupation of the land for the purpose of manufacturing of salt.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 739/5 of Pedaputhadu village, Kovur Taluq Nellore District to the Harijans who are in Occupation of the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government not to assign S. No. 615 of Brahmadwaru Village, Nellore Taluq and District to the political sufferers as the land is under the S. G. occupation by the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign house site Pattas to the sites occupied by the Harijans of Kondurupalem h/o Repalu village, Kovur Taluq Nellore District,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign house site Pattas to the sites acquired by the Harijans of Beramgunta village, Kovur Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to remove encroachments who have encroached upon Donka leading to Velichula Harijan-palem Village, Kovur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S. No. 4, 8 to 10 etc., to the Harijans and other landless poor of Mobbuguntapalem h/o Velipur, Kovur Tq.,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Misc., by Rs. 100

To urge on the Government to assign an extent of 200 acres of Forest land which under the S. J. occupation by the Harijans of Thimmanaramapuram Village, Rampur taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on the Government to assign an extent of 100 acres of the Government land to the Harijans of Alam parthi h/o Tirumur village, after evicting big landlords Sri Duvvur Venku Reddy etc., from the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on the Government to provide house site to the Harijans of Satanupalli h/o Karatampad village, Atmakur Taluq Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on the Government to assign S.No. 719/2 and 833 of Kodur Bit II Village, Nellore Taluk, and District to the Harijans of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S.Nos. 441/1, 441/4 to the Harijans of Ramalingapuram village h/o Peduputhadur village, Kovur taluq Nellore District who are in occupation of the land for the last 30 years.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to lease out S. No. 1517 etc., of Ramathirtham village, Kovur taluq Nellore District to the Field labour co-operative society of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For the failure of the Government to stop un-licenced rice mill working at Damavaram Village Kovur taluq Nellore District without collector's licence.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on Government to transfer S.No. 443 of Gandavaram village Kovur Taluk Nellore District to village site poramboke and assign the same to the Harijans of Pemmnareddipalem h/o Gandavaram.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on Government to assign S. No. 80 of Legun tapadu village of Kovur Taluk, Nellore District to the present occupants of the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation Rs. 1470 to Kothapalli Polaiah (Mica Workers) to be recovered from Rajah Saheb of Venkatagiri (case No. 79/59, Nellore District.)

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 1,512 to Mora Tiripalu (Mica Worker) to be recovered from

431 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65-Voting of Demands for
Grants.*

Rajah Saheb of Venkatagiri Nellore, District, case No. 171/60.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 1490/- due to Sagiraju Rama Raju (Mica worker) to be recovered from Rajah Saheb of Venkatagiri, case No. 158/59, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

For abnormal delay to recover compensation of Rs. 1764/- due to Tirupathi Borraiah to be recovered from M. Kondandaramireddy Nellore, Case No. 204/60.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S. No. 1128 of East Gudur Village, Gudur Taluq Nellore District to the landless poor.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government for the assignment of S. No. 285, Peddamachanur village, to the Harijans of Pedamachanur village, Udaygiri Taluq Nellore District evicting land lords who are in occupation of the land.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To Urge on Government to assign S. No. 54/22 measuring 50-38 acres to the Harijans of Nellurepalli village, sullurpet Taluk, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on the Government to assign S. No. 17 and 126/1 of Chowtapirthedu village, Kovur Taluk, Nellore District to the F. L. C. Society of the village.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on Government to assign Vegur tankbed land to the Harijans and other landless poor, Kovur Taluk, Nellore District as the tank does not serve any purpose.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on the Government to assign Tankbed land of Graddagunta village, Kovur Taluq Nellore District, to the Harijans and other landless poor, as the tank does not serve the purpose for which it was intended for.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To urge on the Government to assign Beeramgunta tank bed lands, Kovur taluq Nellore District as the tank does not serve the purpose for which it was intended for.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

To focus the attention to the corruption prevalent in all the departments in the Districts.

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

జిల్లా పరిపాలనక్రింద ఉన్న ఆఫీసులకు భగినంత ప్రైవసరీ లేక పోవడం--అధీనం లోకి ప్రైవసరీ సకాలంలో రానందుననూ,

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

చర్చలు, సెమినార్లు, సమావేశాలు పెరగడం, దానికనుగుణంగా కార్యనిర్వహణ తరగడం గూర్చి—

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

గ్రామాధికారులు అధికార పని రీత్యా తాలూకా ఆఫీసుకు వచ్చేనపుడు నివాస సౌకర్యం కలుగజేయనందున— ప్రయాణ ఖర్చులు, తదితరాలు యివ్వనందున

To reduce the allotment of Rs. 5,76,22,000 for District Administration and Miscellaneous by Rs. 100

వరం లో తహశీల్దార్ జరుగుతున్న అక్రమాలు, లంచాల బెడద చర్చించటానికిగాను

The cut motions were negatived.

Demand No. XLIII Compensation to Zamindars

Rs. 48,64,500/-

Mr. Speaker :—The question is :

To reduce the allotment of Rs. 48,64,500 for Compensation to Zamindars by Rs. 100

నేటి ఆర్థికవసర పరిస్థితి దృష్ట్యా, రక్షణ, ఆభివృద్ధి కార్యక్రమాల దృష్ట్యానైనా జమీందారుల నష్టపరిహారమును వాయిదా వేయనందున

To reduce the allotment of Rs. 48,64,500 for Compensation to Zamindars by Rs. 100

Purpose :—for not abolishing payment of compensation to Zamindars.

To reduce the allotment of Rs. 48,64,500 for compensation to Zamindars by Rs. 100

జాతీయ ఆర్థికవసర పరిస్థితులలోనూ దా నిజాం నవాబుకు యిచ్చే రాజభరణాన్ని తిరిగి పోషించుటగూర్చి చర్చించుటకు గాను

To reduce the allotment of Rs. 48,64,500 for compen-
sation to Zamindars by Rs. 100

Purpose : ఆత్యవసర పరిస్థితుల్లో కూడా జమీందారుల నష్టపరిహారాన్ని
యివ్వకుండా ప్రభుత్వం పూనుకోవడం చర్చించటానికిగాను.

The cut motions were negatived.

Mr. Speaker:—I shall now put the main demands to
vote:

The question is:

“That the Government be granted a sum not exceeding
Rs. 93,97,000 under Demand No. I-Land Revenue.”

“That the Government be granted a sum not exceeding
Rs. 5,76,22,000 under Demand No. X-District Administra-
tion and Miscellaneous.”

“That the Government be granted a sum not exceeding
Rs. 48,64,500 under Demand No. XLIII Compensation to
Zamindars”. Rs. 100

The motions were adopted and the Grants made.

Demand No. XVII Education :—Rs. 26,56,59,000/- 2

Mr. Speaker:—Hon. Members will now move cut
motions on Demand No. XVII Education.

Sri K. V. Narayanareddi: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Edu-
cation by Rs. 100

Purpose:—To discuss education and economic growth
for adopting an educational system which is economically
efficient and effective in utilising human resources and achie-
ving the end goals of education.

Mr. Speaker:—Cut motion moved.

Sri Swarna Vemayya:; Sir, I beg to move

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—for the failure of the Govt. to open an Elementary School exclusively for the benefit of the Harijans of Annareddipalem, Kovur taluq Nellore District

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To impress on the Government to open a Middle School at Dundigaru village, Kavali taluq, Nellore District.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—For the irregular action of the management of the C. A. M. High School, Nellore who has retrenched one Sri M. Manumallu, Manual Instructor who has put in several years of service.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—for the failure of the Government to fix the pay scales [of the Music Teachers working under Z. P. Girls Secondary Schools in Nellore District for the last several years,

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To urge on Government to reintroduce the concessions given to the N. G. Os children who are study-

ing in the Secondary Schools in the State as the concession has been stopped during 1963-64 (vide) Re. Director of Public Instruction's Circular No, 211 K.G. 63-64 dated 16-10-63 of Hyderabad,

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—for the failure of the Government to fix the pay scales of the Sewing Mistresses working under Z. P. Secondary Girls Schools in Nellore District for the last several years.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To express dissatisfaction for non-availability of Telugu text book for Secondary Grade Training since September, 1963.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To discuss the policy of the Government pertaining to collection of mess bills from College students though they are scholarship holders,

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To impress upon the Government the need for the opening of Girls College in Nellore Town,

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—To urge on Government to sanction English Medium Schools at Buchireddipalem, Kovur Taluk, Nellore Dist.,

437 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65-Voting of Demands for
Grants.*

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

*Purpose:—*To express the dissatisfaction over the non-payment of salaries to the doctors and mid-wives for years together at Pallipad Dispensary, Nellore taluk and District.

*Mr. Speaker:—*Cut motions moved.

Sri A. Sarweswararao: Sir, I beg to move.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

ఆన్ని డోలలోనూ పాఠశాలలో డాక్టర్ విద్యా విధానమును అమలు చేయుటకై అవసరమైన ఛార్జీలు ప్రీసికోనందుననూ మూడవ తరగతి నుంచి ఇంగ్లీషు భాషను ప్రవేశపెట్టడాన్ని విమర్శించుటకు

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

గ్రామాలలోను పట్టణాలలోనూ స్కూళ్ళలో పనిచేసే ఉపాధ్యాయులకైన కనీసం వసతి సౌకర్యం ప్రభుత్వం కలుగ జేయనందుకు.

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

సాహిత్య, సంగీత-నాటక, లలిత కళా అకాడమీల కార్యక్రమాలనూ, ప్రభుత్వ ప్రాతః చర్చించుటకుగాను.

*Mr. Speaker:—*Cut motions moved.

Sri M. Lakshmana Swamy: Sir, I beg to move:

To reduce the allotment of Rs. 26,56,59,000 for Education by Rs. 100

Purpose:—(a) In view of the hard conditions laid down by the Government in giving new Middle Schools and High Schools.

(b) For not taking proper steps to establish one Science and Arts College at Kankipadu and also a Girls High School at Kankipadu.

Mr. Speaker:—Cut motions moved.

శ్రీ ఎ. సర్వేశ్వరరావు:— ఆధ్యక్షా, విద్యా పద్ధతల ప్రధానమైన పద్ధ. దీనిలో సాంకేతిక విద్య, general education, libraries యింకా యితరత్ర technical education యివన్నీ కలిసి ఉన్నాయి. విద్య విజ్ఞానం, యొక్క స్థానం, దానియొక్క ప్రయోజనం వేరే చెప్పనక్కరలేదు. వ్యక్తి జీవితంలోగాని లేక సామాజిక జీవితంలోగాని విద్య ప్రధానమైన స్థానాన్ని ఆక్రమిస్తూ, మొత్తం సామాజిక జీవితంయొక్క రూపు రేఖలను నిర్దగల శక్తి గలిగినటువంటివి, అందుచేత విద్య వ్యక్తికిగాని, సమాజానికిగాని మూడవ నేత్రం వంటిది.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

ఇటువంటి నేత్రానికి ఈ నాడు కొన్ని పాఠాలు పడడంవల్ల అది చక్కగా వికసించుట లేదు. అటువంటి పరిస్థితిని తొలగించడానికి విద్య విజ్ఞానాలు వికసించడానికి కార్యక్రమం ఏమిటి? దానిని గురించి budget allotments ఎంత? అవి ఎలా నిర్వహించబడుతున్నాయి? అని ఒకసారి మనం సమీక్ష చేసుకున్నట్లయితే, మొత్తంమీద గతంలో ఎలా ఉన్నా రానున్న రెండు సంవత్సరాలు ఆశాజనంగా కన్పించడంలేదు. మంత్రిగారు ఇక్కడ ప్రవేశపెట్టిన పుస్తకం చూస్తే అక్కడక్కడ ఆకారేఖలు కనిపిస్తున్నాయిగాని వాస్తవానికి ఆ allotment చేసేటప్పుడు, ఈ మధ్య supply చేసిన mid appraisal of the plan చూసినట్లయితే రానున్న రెండు సంవత్సరముtermలో విద్యవిషయంలో ఏమి ఆశ కన్పించక చాల అంధకారంగా ఉన్నది. అందుచేత ఈ విషయాన్ని గట్టిగా ఆలోచించాల్సి వస్తున్నది. విద్యను ఒకసారి సమీక్ష చేసి మనం ఆవలంబించే విధానాలు, మనం యిస్తున్నటువంటి విద్య ఏ రూపంలో దిద్దాలి అనుకొన్నప్పుడు - ప్రధానంగా ప్రభుత్వము, ఉపాధ్యాయులు, విద్యార్థులు కలిసి దీనిని రూపొందిం. లి. దీనిలో ఎవరు ఎంత భాగస్వాములు అనేది ప్రధాన ప్రశ్నకాదు. ఈ ముగ్గురు కలిసినప్పుడే విద్యకు ఒక చక్కని రూపం యివ్వగలుగతాము, ఈ మధ్య అంధ్ర యూనివర్సిటీకి సంబంధించినంతవరకు విద్యార్థులందరు కలిసి ప్రధానంగావారు ఈ నాడు పడుతున్న యిబ్బందులు, syllabus, curriculum, యితర విషయాలలో

కొన్ని ప్రధానమైన సూచనలు చేస్తూవచ్చారు. కాని అక్కడ ఉన్నటువంటి అధికారులు దానిని గురించి ఏమి పట్టించుకోక పోవడంవల్ల కాలేజీలో ఉన్న విద్యార్థి యూనియన్ ల యొక్క ప్రతినిధులందరు కలిసి ఒక action committee గా form అయి తమ యిబ్బందులను అక్కడ అధికారికంగా అంజనేయాల నే వారియొక్క నాయకుని ద్వారా M. L. A. శ్రీకృష్ణ గారి ద్వారా పీఠం దరుకలిసి విద్యామంత్రికి ఒక memorandum యిచ్చి ఈ విషయంలో తగిన శ్రద్ధ తీసుకోమన్నారు. తీసుకోవానికి పూనుకుంటామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ యి న పు టి కి కూడ విశ్వవిద్యాలయాధికారులు ఈ విషయంలో పట్టించుకోనప్పుడు ఒక రకమైన తీవ్రమైన చర్యకు పూనుకోవాలని ప్రయత్నంచేసి, విద్యా మంత్రిగారియొక్క మాట ప్రకారం దానిని విరమించి సెనేట్ మీటింగ్ సందర్భంలో వాళ్ళ నాయకుడు ఒక రోజున నిరసనవ్రతం సాగిస్తాను అన్నాడు. అదేక్షణంలో Vice-Chancellor వచ్చి వారికి ఉన్న యిబ్బందులన్నీ తీరుస్తానని వాగ్దానం చేసిన తరువాత అది విరమించడం జరిగింది. కాని వైస్ - ఛాన్సలర్ గారు చెప్పిన విషయాలు academic council వారు త్రోసివేయడంవల్ల ఒక ప్రత్యేక పరిస్థితి మళ్ళీ ఏర్పడింది. అందుకోసం ప్రధానమైన అంగం రూపొందించడంలో విశ్వ విద్యాలయ విద్యార్థులకు కూడ ఆవకాశం ఉండాలి. కనుక మంత్రిగారు దాని విషయం ఆలోచించి ఎంతవరకు శక్యమో, ఎంతవరకు చాకచక్యం ఉపయోగించగలరో అవన్నీచూచి ఈ పరిస్థితిని సరిదిద్దుతారని వారికికూడ ఈ విద్యరూపొందించడంలో పాత్రఉన్నది. కనుక ముందుగానే ఈ విషయాన్ని గమనించ మంటున్నాను. విద్యకు ఒక plan వేసుకున్నాము. ఈ plan ప్రకారం చూసుకున్నట్లయితే విద్యకు మనం యిస్తున్నటువంటి ప్రాధాన్యత ఏమిటి? ఏ తరగతికి యివ్వాలి. ప్రాథమిక విద్యకా? లేకపోతే మాధ్యమిక విద్యకా? కాలేజీ విద్యకా అని ఆలోచించి నప్పుడు దేనికితగ్గ విలువ దానికి యిచ్చి కొన్ని ప్రణాళికలు వేకారు. మన రాజ్యాంగం Article 45 ప్రకారం, 1960 వ సంవత్సరం నాటికి 6-14 వ వయోవర్గం వారందరికీ చదువువచ్చి ఉండాలి. కాని అలా లేదు. 61-62 నాటికి మొత్తం మీద plan అమలు జరపాలని విద్యకోసం ఒక పథకాన్ని నిర్మించడం జరిగింది. అప్పటికే చాల late అయిపోయింది. అయినప్పటికి 61-62 నాడు వేసుకొన్న ప్రకారమైనా ఎంతవరకు ఆ plan ను మనం అమలు జరిపిరాము? ఇంక ప్రాథమిక విద్య ఎంత ముందుకు వెళ్ళినదో చూడండి. ఎంత నుండికి అక్షరాస్యత కలిగించాము అని ఆలోచిస్తే మూడవ ప్రణాళికలో 6-11 సంవత్సరము - వయోవర్గానికి, నాటికి 82 మందిదాకా విద్యయిప్పిస్తామని లెక్కలు చూపించారు. అందుకు దాదాపుగా 49 వేల మంది ఉపాధ్యాయులను నియమించవలసి

ఉంటుంది అన్నారు. ఆ తర్వాత అంత చెయ్యలేము 28 మందిని పెడతాము అన్నారు. ఆఖరికి మొదటి మూడు సంవత్సరాలలో 11 వేల మందికి ప్రయత్నిస్తాం అన్నారు. చివరికి మన బ్రతుక్కో 7 వేలమందిని మాత్రమే నియమించగలిగింది. కేంద్రం ప్రత్యేకంగా సహాయం చేస్తే మరొక రెండు వేలమంది దాకా వస్తారు. ఇదంతా చూస్తే ఎలావున్నదంటే, పంచపాండవులు అంటే నాకు తెలియదా, మంచం కోళ్ళలాగా నలుగురు అని చెప్పబోయి, మూడు చూపించి, రెండు అని ఒకటి వేళాట్టు, ఒక పెద్ద మనిషి. అలావున్నది-యీ లెక్కచూస్తే. ఈ లెక్కలు చూస్తే విద్యావిధానంలో మనం ఎంత నెనకబడివున్నామా తెలుస్తుంది.

శ్రీ యం. పిచ్చయ్య:— అధ్యక్ష, కోరంలేదు.

(బెల్ మ్రోగినది)

ఆచరణలో మాత్రం వారు చూపించే లెక్కలు తలక్రిందులువుతున్నవి. చూడవలసినాళికలో 16 లక్షల మంది విద్యావంతులవుతారు అన్నారు. ఈ మూడు సంవత్సరాలలో 51/2 లక్షలు మాత్రమే అయినట్లు కనిపిస్తున్నది. తక్కిన రెండు రెండు సంవత్సరాలలో యిటాగ్లెట్ పూర్తి అవుతుందా? ఆ లక్షణాలేమీ కనిపించలేదు. 16-11 వయోపరిమితి వారికిగాక, actual గా 6-8 వయోపరిమితి గల వారికి మాత్రమే యింతవరకు విద్య చెప్పించడమైనది. ఈ విధంగా వయస్సులోను, విద్య పరిమితులలోను ఎంతో వ్యత్యాసం కనిపిస్తున్నది. బాగ్లెట్ లో వ్యత్యాసం కనిపిస్తున్నది. ఉపాధ్యాయులు నియామకంలో వ్యత్యాసం కనిపిస్తున్నది. దీనినిబట్టి మన target పూర్తిగా fail అయినదని అర్థం జేసుకోవచ్చును. కారణం మేమిటి? డబ్బు లేకపోవడం, ఎమర్జెన్సీ కారణంగా పేర్కొంటారు. అందువలన తలక్రిందులయింది అంటారు. ఇది చాలా విపరీతమైన విషయం. ఎమర్జెన్సీ పరిస్థితులలో వాటి ప్రాముఖ్యం ఎంతో వున్నదనే విషయం గమనించకపోవడం విచారకరం. యునైటెడ్ కింగ్ డమ్ లో యుద్ధ కాలంలోనే విద్య ఎంతో పురోగమించడం జరిగింది. ఆ యుద్ధంలో వారు గెలవడానికి అది చాలా సహాయపడిందని చరిత్రకారులు చెబుతారు. అది చరిత్రక సత్యం. సాంఘిక విద్య అభివృద్ధి చెందవలసిన సమయంలో కేటాయింపులలో కోత పెట్టడం విపరీతమైన విషయమని మనవిజేస్తున్నాను. అఖిల భారతాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకున్నప్పుడు మన యావరేజీ చాలా తగ్గిపోయింది. అఖిల భారత యావరేజీ 24% వుంటే ఆంధ్రలో 21% వున్నది. దీనినిబట్టి, న్యాయంగా మనం కేటాయింపులను రుంకా పెంచుకోవాలి. అలా పెంచుకోవడంలేదు. కేరళలో 46% కు పెరిగింది. అక్కడ వీరు 1/3 బడ్జెటు దీనికోరకే కేటాయిస్తున్నారు.

ఇంక మన బరిస్థితి దీనికి పూర్తిగా వ్యతిరేకంగా ఉన్నది. కేటాయింపులను తగ్గించు కంటూ వెడుతున్నాం మనం. మొదట చేసుకున్న అంకెలనుచూసి సంతోషపడితే లాభంలేదు. వాస్తవంగా ఆ అంకెలన్ని చాలా స్టేషనరీగా కనబడుతున్నాయి. 61-62 వ సంవత్సరంలో మొత్తం బడ్జెటు ఖర్చు 96-1/2 కోట్లు సుమారుగావుంటే అందులో విద్యకోసం ఖర్చుపెట్టింది 22% అవుతుంది. అదేవిధంగా తరువాత సంవత్సరాలలో చూస్తే 62-63 ఆక్టోబర్ లో 20.3% అవుతుంది. 63-64 ఎప్రిల్ మేటులో 18.8% అవుతుంది. 63-64 రివెన్యూ ఎస్టిమేట్ లో 18.1% అవుతుంది. 64-65 కి చూస్తే - 19.1% అవుతుంది. ఈ విధంగా సంవత్సరానికి సంవత్సరం క్రిందికి వెళ్ళడంతప్ప కేటాయింపులు ఏమీ పెరగడంలేదు. ఇది మంచి అక్షణం కాదు.

అలాగే ప్రాతిపదిక విద్యా విషయమున్నది. దీనిని పరిశీలించడానికి ఒక కమిటీ వేయడం, ఒక గ్రంథం వ్రాయడం జరిగింది. ఎక్స్ ప్లైగారు వ్రాశారు. ఈ craft education వట్టి దండుగ మారిదని జాకిర్ హుసేన్ వంటి పెద్దలు చెబుతున్నారు. దీనిలో ప్రభుత్వం తగిన శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నట్లు కనిపించడంలేదు. ఒరిస్సాలో వీరు లేనిక పాఠశాలతో బాటు ప్రక్కనే వర్కుషాపునుకూడా ఏర్పాటుచేస్తూ మహాశ్రాత్త మార్గాన్ని ప్రవేశపెడుతున్నారు. గత బడ్జెటు సమావేశంలో ఈ విషయాన్ని గూర్చి చెప్పడం జరిగింది. విద్యాకాఖా మంత్రిగారు స్వయంగా వెళ్ళి చూస్తూ అన్నారు. బహుశా ఎంతవరకు వెళ్ళి చూశారో, ఆ మోడల్ ఎలావున్నదో, ఈ సందర్భంలో చెప్పడానికి అవకాశం కలుగుతుందని నేను అనుకుంటున్నాను. అసలు మనకు విద్యా విషయంలో ఒక స్పష్టమైన పాలసీ వున్నదో. అనే అనుమానంకూడా కలుగుతున్నది. ఏ దేశంలోనైనా విద్యావిధానం వారిరాజకీయ, ఆర్థిక సాంఘిక, సాంస్కృతిక ప్రయోజనాలకు అనుగుణంగా ఉంటుంది. మనకు అటువంటిది వున్నదా, ఉన్నట్లు కనిపించడంలేదు. ప్రతి దానిలోను తర్జనభర్జనలు, experiments ఎక్కువ అయిపోతున్నాయి. స్వరాజ్యం వచ్చి యిన్నేళ్లు అయినా జాతీయ విద్యకు సంబంధించి ఒక స్పష్టమైన వైఖరి కనుపించదు. అంతా తర్జనభర్జన, గందరగోళం తప్ప మరేమీ కనుపించడంలేదు.

స్కూళ్ళను జాతీయం చేయడం జరిగింది. దానికొరకు ఎంతో ఖర్చు జరిగింది. మొత్తంమీద ప్రభుత్వం అంగీకరించినది. అయితే, ఈ మధ్య కాలములో ఒక వివరీతమైన పరిస్థితి ఏర్పడినది. ఎక్కడయినా ప్రభుత్వాలు మారినప్పుడు, మంత్రివర్గాలు మారినప్పుడు ఏదైనా పాలసీలలో చేంజ్ వుంటే వుండవచ్చునుగాని, మంత్రి మారితే పాలసీలు చేంజ్ కావడం చాలా వివరీతమైన విషయం.

'Ill-managed schools తీసుకుంటాము' అంటారు. Ill-managed అంటే యేమిటి? ఒక ప్రక్కన ప్రభుత్వం నడిపే స్కూలుకుంటే మైనేజ్మెంట్ స్కూలు బాగున్నాయి అంటారు. Ill-managed అనేది ఎలా నిర్ణయిస్తారో తెలియదు. అసలు policy లో ఎందుకు change వచ్చిందో మనకి అర్థంకాదు. అలాగే స్పెషల్ స్కూలుగా ప్రభుత్వం చేస్తున్న వాటిలోకూడా ఎంతో వ్యత్యాసం చూపించడం జరుగుతున్నది. రెగ్యులర్ స్కూలులో హెడ్ మాస్టర్ నికి యిచ్చే అలెన్స్ లు taken over స్కూలులో యివ్వడంలేదు. అదేవిధంగా ఉపాధ్యాయుల ప్రివిలేజ్ లీవ్, యతర సౌకర్యాలు taken-over schools లో allow చేయడంలేదు. అక్కడ 60 ఏళ్ళవరకువుంటే, యిక్కడ 58 ఏళ్ళ సర్వీసును పరిమితం చేస్తున్నారు. ఐ.రో ముఖ్యవిషయం. కన్ టెక్ జెనీస్ ఎలవ్ చెయ్యడంలేదు. ఆ స్కూలును సరియైన పద్ధతిలో పెట్టుకొనడానికి ఏమీ చేయడానికి వీలులేక పోతున్నది. నీళ్ళకారి సిల్లిలు బాధపడుతుంటే ఆప్టర్ బాగుచేయడానికి వీలుపడదు. D. E. O. దృష్టికి తెస్తే నాకు సంబంధంలేదు D.P.I. నుండి instructions రావాలి అంటారు. వీటిని సవరించవలసిన అవసరమున్నదని మనవి చేస్తున్నాను.

అడ్మినిస్ట్రేషనులో రెడ్ లైసిజం ఎక్కడచూచినా తాండవమాడుతోంది. పరిపాలనా సంస్కరణ రావాలి, పరిపాలనా విధానం మార్చాలి, కమిటీలు చేస్తున్నాము. అలాచేస్తున్నాము, చేస్తున్నాము అనడంతప్ప ఎంతవరకు అరికట్టామనేది కనిపించడం లేదు. ప్రయోజనం చేకూరే పని ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనాచేస్తే యీ రెడ్ లైసిజంవల్ల ఉపాధ్యాయ ప్రపంచానికి అందకుండా పోతున్నది. 58, 61 సంవత్సరాల పేరివిజను ఫలితాలు మొత్తం ఉపాధ్యాయులందరికీ అందలేదు. వారికి సంకృప్తివున్నా లేకపోయినా, వారి అవసరాలతీరినా తీరకపోయినా, ప్రభుత్వం కాస్తా, కూస్తా పెంచడం జరిగింది, కాని అడ్మినిస్ట్రేటివ్ డిలెన్స్ ల అది ఉపాధ్యాయులకు అందకుండా పోయింది. స్థానిక సంస్థలకు డి. పి. ఐ. డిపార్టుమెంటుకు కో-ఆర్డినేషను లేకుండా పోతున్నది. ఇన్ స్పెక్టింగ్ అధికారిటీస్ ఫార్మల్ గా వెళ్ళడం తప్ప అక్కడ ఏమీ చేయటం చూడరు. టీచింగ్ ప్లాన్ ఇతరత్రా పనులు యివ్వకూడదు. యిస్తే టీచింగుకు ప్రతిబంధకాలు కలుగుతాయి కాబట్టి, మెయిన్ గా టీచింగ్ వ్యవహారమే యివ్వాలని డి. పి. ఐ. గారు ఒక ఉద్దేశ్యం జూరీచేశారు. కాని, వారికి ఇతర పనులు అప్పజెప్పి తున్నారు. కొన్నిచోట్ల స్కూలుఫీజు, స్పెషలుఫీజు, డి.సి.వి ఫీజుమెంట్లు తయారు చేయడం, ఇటువంటి పనులుకూడ టీచర్లకు అప్పజెబుతున్నారు. ప్రభుత్వ ఉత్తరువును ధిక్కరించి ఇట్లా హెడ్ మాస్టరులు, హెడ్ మిస్ట్రీస్ ఇన్ స్పె

క్లింగ్ అధారీస్ వారిమీద వ్యయం గాని, పైకి రిపోర్టు చేయడం గాని — ఏ చర్యకూడ లేకుండా పోతోంది. ఉత్తరువులు ఉత్తరువులుగానే వుంటున్నాయి. వ్యవహారం మాత్రం మామూలుగానే జరిగిపోతున్నది. ఒక క్లియరు ఎజ్జాంపుల్ కావాలంటే గవర్నమెంట్ ట్రెయినింగ్ స్కూల్ ఫర్ వుమెన్, హైస్కూల్ అండ్ సెకండరీ గ్రేడ్ ట్రెయినింగ్ స్కూలు ఫర్ వుమెన్, ఏలూరులో చూస్తే యీవ్యవహారం స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. ఇటువంటివి నివారించవలసి వుంటుంది. చీటికి మాటికి ట్రాన్స్ ఫరుల విషయం అనేక సార్లు యీ వకాన్ లో లేవడం జరిగింది. దానికి గతి, మోక్షంలేదు. తరచు ట్రాన్స్ ఫరు చేయడం అనేది ఉపాధ్యాయుల ఎఫీషియన్సీని, చాకచక్యాన్ని దెబ్బకొట్టడానికి వస్తోంది కనుక దానిని సవరించవలసి వుంటుంది. ఇంక్రిమెంట్సు, ప్రమోషన్, జీతాల విషయం వేరే చెప్పనక్కరలేదు. నాన్ గవర్నమెంట్ ఇన్ స్టిట్యూషన్సులో ఏ విధంగా యిబ్బం పడుతున్నారో మనకు తెలుసు మొన్ననే మంత్రిగారి దృష్టికి లేచాను ఏలూరులో ఒక థియోసాఫికల్ స్కూలు వున్నది. వారికి నాలుగు నెలలబట్టి జీతాలు యివ్వడంలేదు. వారు అలోలక్ష్మణా అంటూ ఏడుస్తున్నారు. ప్రభుత్వంవారి ఎయిడ్ కు వెళ్ళి, రెస్క్యూ చేయవలసి వుంటుంది. మా నేజీమెంటుల యిబ్బందులవల్ల జీతాలు లేకుండా పోతున్నాయి. ఇటువంటివి గుండరులోను, బెజవాడలోను కూడ వున్నాయని తెలుస్తోంది. యాడ్వర్స్ రిమార్కుస్ వున్నా, అతను బాగా పనిచేయలేదని అభిప్రాయంవున్నా ఇంక్రిమెంట్సు ఆపుచేయవచ్చు. కాని క్లియర్ పీట్ వున్నప్పటికీ రెండు మూడు సంవత్సరాలవరకు ఇంక్రిమెంట్సు యివ్వడంలేదు ఇందుకుకూడ క్లియర్ కేస్ కావాలంటే ఏలూరులోని గవర్నమెంట్ ట్రెయినింగ్ స్కూల్ ఫర్ వుమెన్, చూచుకోవచ్చు. ఇవన్నీ దృష్టిలో పెట్టుకొని ప్రభుత్వం తీవ్రమైన చర్య తీసుకోవాలి. కలిగిన సర్దుపాయాలు — ఆవి సంతృప్తికరంగా వున్నా లేకపోయినా — ఇంతవరకు వారి కండకపోవడం గమనించవలసి వుంటుంది. ప్రాబేషను డిక్లరే చేయడంలో గాని, ఇంక్రిమెంట్సు శాంక్షను చేయడంలోగాని, పే ఫిక్షేషను అప్రూవ్ చేయడంలో గాని జాప్యం జరుగుతోంది. అనేక కేసులు ప్రభుత్వం ఎదుట వున్నాయి. క్లియర్ కేసు — విద్యాశాఖలో పనిచేస్తున్న వారున్నారు. కొందరు ఎల్. డి. సి. లు కప్టవడి సెకండరీ గ్రేడ్, బి. ఇ. డి. పాస్ అయితే 10 (ఎ) (1) (1) క్రింద స్కూలు అసిస్టెంట్ క్రిందనో లేక, డెప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరు కేడర్ లోనో నియమిస్తున్నారు. అటువంటివారు దాదాపు 200 మందివున్నారు, — ఫిగర్ సబ్జెక్టు కరక్షన్ — కొంతమంది పది సంవత్సరాలనుంచి పని చేస్తున్నారు. వారిని ప్రమోట్ చేస్తారా లేదా? వారి సర్వీసెస్ రెన్యూలైజ్ చేస్తారా లేకా అంటే ఆ సబ్జెక్టు నాలుగు సంవత్సరాలనుంచి

పెండింగులోనే వున్నది. డి. పి. ఐ. వ్రాశారు, పేపర్స్ పంపించమన్నారు. పేపర్స్ కదిలాయినాని అర్డరులు మాత్రం పడకుండా, 4 సం.ల నుంచి యింకా పెండింగులోనే వుంది. మంత్రిగారు తప్పకుండా ఆ విషయం చూస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మిడిల్ స్కూల్స్ విషయంలో ప్రభుత్వం తన టార్జెట్ రీచ్ అయినానని చెబుతున్నది. మూడవ ప్లానులో 575 స్కూల్స్ ఓపెన్ చేస్తామన్నారు, 62-63 కే 566 స్కూల్స్ ఓపెన్ చేశాము. ఇంక చేసేదిలేదు అంటున్నారు. సెకండరీ స్కూల్స్ 400 ఓపెన్ చేస్తామన్నారు, 427 స్కూల్స్ మొదటి రెండు సంవత్సరాలలో ఓపెన్ చేశాము కనుక కొత్త స్కూల్స్ తెరవడంలేదు అంటున్నారు. బయటివారు పెట్టితే డబ్బు సహాయం చేసే స్థితిలోలేము అన్నారు. హయ్యర్ సెకండరీ స్కూల్స్ గా 440 స్కూల్స్ ఆప్ గ్రేడ్ చేస్తామని చెప్పారు కాని 93 స్కూల్స్ మాత్రం చేసి ఫుల్ స్టాప్ పెట్టి వూరుకున్నారు. 200 పర్సంటు, 300 పర్సంటు అబా టార్జెట్ రీచ్ అయినాము అంటే అది గర్వింపదగిన విషయం. కాని శ్రమపడి ఒక చిన్న టార్జెట్ రీచ్ కాగానే స్థబ్ధత చెందితే అది మాత్రం సంతోషించ దగ్గవార్త ఎంతమాత్రంకూడ కాదు. ఇంకా కృషి చేయవలసి వుంటుంది. సెకండరీ విద్యా ప్రమాణాలు పడిపోతున్నాయన్నారు. ఇది సర్వత్రా కనుపిస్తున్నది. తగ్గుతున్నాయని కమిటీలు వేస్తున్నారు. ఆ కమిటీ సిఫార్సులు మాత్రం అమలులోకి రావడంలేదు. మనం, ఎ. ఎల్. నారాయణగారి ఆధ్వర్యన ఒక కమిటీ వేశాము. 58 లో వేశాము, 59 లో రిపోర్టు ఇచ్చారు. వారు టీచర్-ఫ్యూజిల్ రేష్యో తగ్గించాలని, విద్యాలయాలలో ఎక్స్ ప్ మెంటు సరిగావుండాలని, పంతుళ్ళ జీతాలు పెంచాలని, ఓవర్-బడ్జెట్ నిలబన్ వున్నట్లయితే విద్యా ప్రమాణాలు పడిపోతాయని చెప్పారు. మంత్రిగారిచ్చిన పుస్తకంచూస్తే టీచర్-ఫ్యూజిల్ రేషియో పెంచేట్లు కనుపిస్తోంది. వచ్చే సంవత్సరాలలో కొత్తగా స్కూల్స్ తెరిచేదిలేదు. ఉపాధ్యాయులను వేసేదిలేదు. ఏవిద్యార్థినికూడ జైటుకు పామ్మనిచెప్పము. అందరికీ చదువు చెబుతామని ఒక ప్రక్క అంటూ ఉపాధ్యాయులను పెంచము, స్కూలు కొత్తగా పెట్టము అంటే యీ రెండింటికీ ఎట్లా పాత్తు తెస్తారో అర్థం కావడంలేదు. టీచర్-ఫ్యూజిల్ రేషియో పెంచడమనేది విద్య పాడవడానికి ప్రధాన కారణం. ఇంకా పెంచితే, ఇంకా చెడడానికే అవకాశం వుంటుంది. మునిసిపాలిటీలలోవున్న హయ్యర్ స్కూల్స్, సెకండరీ స్కూల్స్ తీసుకువెళ్ళి జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పజెప్పతామన్నారు. అట్లా మారిస్తే ప్రభుత్వం కొత్త యిబ్బందులు ఎదుర్కోవలసి వుంటుంది. ప్రయోజనం ఎంతమాత్రంకూడ వుండును నష్టంలేదు, లాభంలేదు, ప్రభుత్వమే ఖర్చు భరించవలసివుంటుంది. సమితులకు, పరిషత్తులకు యిచ్చేడబ్బు మునిసిపాలిటీకే యివ్వవచ్చు. ఉపాధ్యాయులు సంవత్సరానికి 180 రోజులు పనిచేసేవారు, దానిని 200

రోజులకు మార్చారు. మళ్ళా 200 నుంచి 220 రోజులకు పనిదినాలు పెంచడం జరిగింది. ఈ ఫిగర్స్—కాగితాలమీద పెంచవచ్చు ఉత్తరువు వేయవచ్చు కాని ఒక సుర్రాన్ని నీటిదగ్గరకు తీసుకు వెళ్ళి ఆపగల మేగాని దానితలకాయ నీళ్ళలో ముంచి త్రాగించలేము. అసలు చుట్టూవున్న వాతావరణం మార్చవలసివుంటుంది. కండిషన్స్ సరిచేయవలసివుంటుంది. ప్రోత్సాహం లేకుండా 1200 గంటలవరకు పనిపైము పెంచినట్లుంటే ప్రాజెక్టు కల్ గా యిప్పుడు చాల వస్తాయి. ఫలితం నూన్యం. ఆర్డరులిచ్చారు, అయినా పునరాలోచన జరగాలి. ఓవర్ బర్డెడ్ అయి, సరైన ప్రోత్సాహం లేనప్పుడు ఎంతవరకు యిది సక్సెస్ ఫుల్ అవుతుందో అనుమానమే. ప్రభుత్వ స్కూల్స్ లోను, నాన్ గవర్నమెంటులో ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ లోను ఒకే రకమైన పే స్కేల్స్ వుండాలనే నూత్రం అంగీకరించారు; 1958 లో. అయినప్పటికీ కొన్ని అనామలిస్ వున్నాయి. ఆ నూత్రాన్ని సెలక్షన్ గ్రేడులోవున్న టీచర్స్ కు అన్వయింప జేస్తున్నారు. ప్రి మర్జర్ స్కేల్ లు రు. 200-500. ఉపాధ్యాయులు గ్రేడ్స్ లింగు కారేజీలో - అసిస్టెంటు లెక్చరర్స్ గా కూడ నియమింపబడడానికి యోగ్యత గలవారున్నారు. అటువంటివారికి యీ స్కేల్స్ వర్తించడంలేదు. నేను అవిషయం యీ హవుసులోనే అడిగినప్పుడు మంత్రి గారు యాక్టివ్ కన్సిడరేషనులోవుంది, తప్పకుండా చేస్తాను అని చెప్పారు. డి.పి.ఐ. కూడ చెప్పారు. పనిమాత్రం యింతవరకు జరగడంలేదు. ఎలిజబుల్ టీచర్స్ కు సదుపాయం కలుగజేయాలి. మరొక అనామలిని ముఖ్యంగా ప్రభుత్వ రెవెన్యూ కలెక్టర్స్ న్నాను. ఆది క్రిందితరగతి స్కూల్స్ వారిది. ప్రి - ఒకేషనల్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ లో మ్యూజిక్ టీచర్, కాంప్లై ఇన్ స్ట్రక్టర్స్ వున్నారు. 58 వ సంవత్సరానికి పూర్వం - పది, పదిహేను సంవత్సరాలనుంచి పనిచేస్తున్నవారికి జీతాలు తక్కువ 63 వ సంవత్సరంలో ఉద్యోగం కొత్తగా ప్రారంభించినవారికి జీతాలు ఎక్కువగా వుంటున్నాయి. 18-1-63, సం 127 మర్జర్ జి.ఓ. లో యీలోపంవుంది. క్లారిఫికేషను రాక పోతే యిప్పుది వున్నది. దానిని సవరించాలి. జీతాలు పెంచాలనే వుద్దేశంతో ప్రభుత్వం చేసినా, క్లారిఫికేషను లేకపోవడంవల్ల ఉపాధ్యాయులు యీ సాటివరకు బాధపడుతున్నారు. అప్పుడే సంవత్సరం అయిపోయింది. పై వున్నవారు శ్రద్ధ తీసుకుంటే ఆ బాధపడనక్కరలేదు. ఇది ఎంత పెద్ద అనామలియో చూడండి. 1963 వ సంవత్సరం దాటిన తరువాత ఒకే రకమైన యోగ్యత కలిగిన ఉపాధ్యాయులు, ముఖ్యంగా మ్యూజిక్ టీచర్స్, వొకేషనల్ ఇన్ స్ట్రక్టర్స్, రు. 63 నుంచి ఉన్న స్కేల్ తీసుకుంటూంటే 12 సంవత్సరాలనుంచి పనిచేస్తూ అంతకుపూర్వమే నియమింపబడిన వారు రు. 30-1-40 స్కేల్ ను మూత్రమే తీసుకుంటున్నారంటే position ఎట్లా ఉంటుందో అర్థమవుతుంది. ఫ్లి ల్యాబ్ చెప్పడానికి ఏ విధమైన ఉత్సాహం

ఉంటుందనేదికూడా ఆలోచించాలి. యు. జి. సి. స్కేల్సు అన్నిచోట్ల అప్లయ్ చేయాలి. డి. ఎస్. రెడ్డిగారిలో ఈ సందర్భంలో ఒక కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. వారుకూడా ఆదేశాభిప్రాయం చెప్పారు. అన్నిచోట్ల ఒకే స్కేలు ఉండాలనే principle నారు accept చేరు. ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉందనికూడా తెలుస్తోంది. Non-Governmental institutionsలో ఈ స్కేల్సు అప్లయ్ చేసినపుడు ఏదైనా deficit వస్తే ప్రభుత్వం భరించాలని వారు చెప్పారు. దానిని pendingలో ఉంచారు. అదికూడ నెంటునే చేయాలి. విద్యా విషయాలు రూపొందించేటప్పుడు పిల్లలు achievementsను తెలుసుకొనవలసి వచ్చినప్పుడు సిలబస్ను రూపొందించేటప్పుడు విద్యకు సంబంధించిన డిపార్టుమెంటులు ఉపాధ్యాయుల ప్రతినిధులతోకూడా సంప్రదించడం అవసరం. కొద్ది రోజులలోనే విద్యాసంబంధమైన కొన్ని విషయాలను చర్చించడానికి ఒక సమావేశాన్ని ఏర్పాటు చేస్తామని మంత్రిగారు చెప్పారు. ఆ సందర్భంలో విద్యావిధానానికి సంబంధించిన ఉపాధ్యాయ association representativesను పిలవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాము. కాసన సభ్యులను అందులో వేస్తాము అన్నారు. ఉపాధ్యాయ worldకు సంబంధించిన వారు కాసనసభ్యులు కావచ్చును, కాకపోవచ్చును. ఈ రోజు ఎవరైనా ఉండవచ్చును; రేపు లేకపోవచ్చును. Principle అనేది కలకాలంగా ఉంటుంది, కనుక టీచర్ ట్రైనింగ్ టేటివ్స్ను ఆర్గనైజేషన్సు నుంచి తీసుకుని విద్యావిధానం రూపొందించాలని చెబుతున్నాను. వివాదానికి పోవడం లేదు. కాని ముల్కీకి సంబంధించి కొంచెం లోతుగా ఆలోచించవలసి ఉంది. ప్రభుత్వానికి లీడర్లుగా వుండే ఇక్కడి కాసన సభ్యులకు ఒక appeal చేస్తున్నాను. ఈ నిబంధన కనీసం twin cities లోనైనా తీసివేస్తే మేలు జరుగుతుందనే విశ్వాసం ఉంది. అయిదు సంవత్సరాలు, పది సంవత్సరాలు ఇక్కడ చదువుకొనే విద్యార్థులు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు తెలంగాణా అంతటా అప్లయ్ చేసుకోవాలని నేను చెప్పడం లేదు. Twin cities లోనైనా దాని operation లేకుండా ఉంటే ఉపయోగపడుతుంది. కొంత పరిస్థితులు బాగుపడినతరువాత చూసుకోవచ్చును, ఇప్పుడు ప్రభుత్వోద్యోగుల పిల్లలకు మాత్రం అప్లయ్ అవుతోంది. అదే విధమైన సదుపాయం మిగతావారికికూడా twin citiesలో మాత్రం ఇస్తే కొంత మేలు జరుగుతుంది. ప్రభుత్వ అభిప్రాయం మేము చెప్పేదానికి అనుకూలంగా ఉందని తెలుసు. కేంద్రం అభిప్రాయంకూడా నా అభిప్రాయానికి అనుకూలంగా ఉందని తెలుసు. స్థానికమైన నాయకులకు ఈ House నుంచి ఆఫీస్లో చేస్తున్నాను. అకాడమిక్ సంబంధించినంతవరకు ఈ ఫుల్టర్లో తావు లేకుండా పోయింది. ఇవి autonomous bodies అంటారు. కార్పొరేషన్లకు మిగతా ప్రత్యేక సంస్థలకు సంబంధించికూడా రిపోర్టులు మనకు వస్తున్నాయి. అకాడమిక్ విషయంలోకూడ ఒకటి రెండు కేజీల రిపోర్టు మనకు ప్రసాదిస్తే మనకు

బాగా ఉండేది. మంత్రిగారు ప్రసాదించిన ఉద్దేశంధంలో దానికి తావు లేకుండా పోయింది. ప్రధానమైన సంస్థ కాబట్టి డబ్బు కేటాయించినప్పుడు ఇదివరకు కంటే పెంచారు. లక్షనుంచి 150 వేలు చేశారు, దానికి డబ్బు తగినంత ఆలాట్ చేయాలి; ఖర్చు చేయాలి; strict control కూడా ఉండాలి. ఈనాడు జరుగుతున్న మొగలు దర్బారు వ్యవహారాలు ఇందులో ఉండకూడదని నా ఉద్దేశం, ఎవరు సరికొట్టు, ఎవరు సెక్రటరీ అనే దానితో సంబంధం లేదు. Organization చక్కగా ఉండాలి. సాహిత్య అకాడమీ ఉత్పత్తి చేసిన పుస్తకాలు చూస్తే ఖరీదులు ఎక్కువ; ప్రయోజనం తక్కువ. Completeగా పనికి రావని నేను అనడం లేదు. ఏది కావాలి, ఏది ఎట్లా చేయాలనేదానిపై పండితులు తలకాయలు కొట్టుకుంటున్నారు. శిఖరపట్ల గోత్రాలు అవుతున్నాయి. Organization methods మార్చవలసి వస్తోంది, ఈ కేటాయింపులతో బాటు దానిపై శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. నాటక అకాడమీ వ్యవహారాలుకూడా చూడవలసి ఉంది. గత సంవత్సరం ఈ రోజులలో చేయబడిన criticism అట్లాగే నిలబడి పోయింది. అది rectify కాలేదు. మంత్రిగారు శ్రద్ధ తీసుకుంటారని నమ్ముతున్నాను. రవీంద్రభారతి విషయమై నేను చెప్పిన విమర్శను misrepresent చేశారు. నేను చెప్పింది ఒక్కటే— ఆంధ్రత్వం రవీంద్రభారతిలో లేదని; రవీంద్ర తత్వంకాని భారతీయ సంప్రదాయం కాని అందులో లేదని. నేను ఆ థియేటరును బాగా లేదని అన్నానని ఇంగ్లీషువారు గొప్పగా మెచ్చుకున్నారని పెద్దtroupes వచ్చి గెంతవచ్చునని ఆ విధంగా side track చేశారు. మనం ఖర్చుచేసిన డబ్బుకు తగినట్లుగా లేదనేదే నా పాయింటు. భారతీయ కళ తక్కువ, ఆంధ్రత్వం తక్కువ అన్నాను. తెలంగాణా సాహిత్య పరిషత్తు తిరిక్ రోడ్డులో ఉన్నదే ఆ బిల్డింగ్ లో ఇంకా ఆంధ్రత్వం ఉన్నది. ఇక్కడ ఎక్కడ ఏడిచింది? ఇక్కడ ఎక్కడా కనిపించదన్నమాట మనకు అదే నా పాయింటు కాని మరొకటికాదు. నాటకాల విషయంలోను కూచిపూడి విషయంలోను Illustrated Weekly బాగా వ్రాశారు. అద్భుతంగా ఉంది. నాకు తెలుసు. నేను చెప్పేది నాటకం విషయంకాదు. డ్యాన్సు విషయంకాదు — మనం ఇచ్చే డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చు కావడంలేదనేది, అవన్నీ మొగల్ ఎస్టేట్లు ఆయిపోతున్నాయి. దానిని సక్రమంగాచేసి నాట్యకళను అభివృద్ధి చేయాలి, సాహిత్యాన్ని అభివృద్ధి చేయాలి. డబ్బు correct గా ఖర్చుకాలేదని improper గా ఖర్చు అయినదని నాకు తెలుసును. అగ్రిమెంటులకు enter అయిన క్లాజుచూస్తే స్పష్టం అవుతుంది. అసలువిషయం కాకుండా side track చేసి misrepresent చేశారు. కనుక ఈ సందర్భంలో ఈ మాటలు చెప్పవలసి వచ్చింది. మంత్రిగారు శ్రద్ధతీసుకుంటారని మనకు ఉజ్వల భవిష్యత్తు ఉంటుందని కేటాయింపులు విషయంలో రానున్న రెండు సంవత్సరాలలో ఎక్కడో ఒకచోట డబ్బుతెచ్చి ఆంధ్రక all India average ప్లానాన్ని అయినా తెప్పిస్తారనే నమ్మకంతో విశ్వాసంతో విరమిస్తున్నాను.

Sri P. Anthony Reddi (Ananthapur): Mr. Speaker Sir, while supporting the motion of the Minister for Education for granting Rs. 26-0 crores under his Demand, I would like to make a few observations. Just studying the progress of this State in the field of education for the last six years, I think anybody would be satisfied, though some of our friends in the opposition party were not quite happy. Let us take the statistics for the last six years. The number of elementary schools that have increased in the State are 8,300; the number of middle schools which began with 329 in 1956-57 is now 1652, that is, an increase of about 1420 middle schools in the State. If we take the high schools, they too have increased by more than 900; the colleges too have increased; more than 20 Arts and science colleges have been started. In the field of technical education also, I think now almost every district has a polytechnic and a good number of districts have industrial technical institutes. The number of engineering colleges too has increased; they are doubled or a little more than doubled. So, if we take these statistics, I think that any Government or any citizen will be really proud, as the hon. Minister himself has said in his statement. No doubt, he explained to us the actual difficulties under which he could not do what he would have liked to do. Just because of the emergency, the demand for education has been pruned and therefore under certain heads he could not show more progress than he would have liked to do.

Sir, the hon. Minister deserves congratulations on a few other aspects of education. First, I congratulate him on accepting the principle of economic backwardness for granting educational concessions. I remember, Sir, in

1957 when we moved in the Andhra Legislative Assembly at Kurnool that economic backwardness should be the criteria for granting educational concessions and not caste, everybody with a rather contemptuous smile felt that it was a too narrowminded statement. Again, two years ago when the then Chief Minister Sri N. Sanjeeva Reddi put the same idea before the Assembly, a good number of members criticised him downright and even the Dailies were not praising his action. Now at least, Sir, the principle has been accepted. After all, educational concession or any concession, or any scholarship, should not be the privilege of a few who get it by birth, i. e. by caste basis. These things should be given to those who really deserve it. Therefore, recognising the principle of economic backwardness, I think, is fair and just for which the Minister really deserves congratulations.

Next, Sir, I have also to congratulate the Minister for giving free education to girl pupils upto 12th class. In this connection, I would like to tell the House that the department is likely to commit a mistake. When we say '12th Class' they are likely to omit P. U. C. which is equivalent to 12th class and they will give free education only upto 11th Class and not to girls studying in P. U. C. Therefore, there will be some sort of discrimination. Therefore, I draw the attention of the Minister that when he accepts the principle of free education to all the girl-pupils upto 12th Class, there should not be any trouble when they study P. U. C.

Another thing on which I would like to congratulate him is his encouraging the starting of educational institu-

tions by educational organizations who are interested in improving education in this state.

Our friends of the opposition have been almost persistently and vociferously criticising this action of the Government, that they have not taken over all aided institutions under the control of the Government. I think, Sir, if that step is taken, it would be a great injustice to education in the State. After all, if you study the statistics, the private institutions, whether they be educational institutions, of missionary bodies or of individual educationists, are doing great service and the department has been often certifying, explaining and telling us that some of them are really the best in this State. If such is the case, why should our friends so vociferously attack this principle of the Government. When the private educational organizations are doing great service to this country and to this State, they ought to congratulate them instead of criticising them. Recognising this principle and encouraging educational organisations to start schools and giving them aid from the Government funds I think, is a good step for which also I congratulate the hon. Minister.

The fourth thing about which I would like to congratulate the hon. Minister is for instituting now a woman officer of the status of a Deputy Director. For a long time the need for such an officer to supervise the headmistresses and staff of the girls schools was felt; at last he has accepted it. Now, I think the supervision of the girls schools in the State will be better and some of the ill-feeling that was developing between the various gazetted officers in the Education Department in charge of girls schools will go away.

Hitherto, the post of gazetled headmistress was inter-changeable with that of inspectress so that what used to take place was, today's headmistress was tomorrow's inspectress, and that inspectress had to inspect the work of an headmistress who was inspectress the previous day. This led to some sort of ill-feeling among the woman officers. I think the creation of a Lady Deputy Director for ladies will solve this problem and I am sure women education will get some impetus under this arrangement. Here also, I would like to mention that the Deputy Director is not given any gazetted Assistant as is given to every other Deputy Director in the DPI's office. I think the hon. Minister should note it and see that she is given a gazetted Assistant so that she may look after the office work while the Deputy Director goes about to supervise the various schools in the State. If this is done, Sir, the women education will get an impetus and I am sure the women education in the State will be much better than what it was.

Next, Sir, just taking a review of the budget provision, we feel that the provision is not upto the mark. For instance, the provision in 1962-63 was about Rs. 22 crores out of Rs. 108 crores which worked out to about 20%. In 1963-64, it was Rs. 23 crores out of Rs. 127 crores which came to about 18%. This year, it is Rs. 26 crores out of Rs. 136 crores which is roughly 19%. This, I think, is not upto the mark, of course the hon. Minister has explained that he could not get more because of the emergency situation in the country but still, Sir, if you just study the budget of the various advanced countries, the provisions for Education is much more. It is said in some advanced countries that Education occupies about 40% of the whole bud-

get. Therefore, our Minister should at least hereafter see funds are gathered from some department or the other and ensure that the Education budget is improved a little more so that our educational institutions become more and more efficient. In this connection, Sir, I would like to mention that those States which have given more prominence and priority for this Education Demand have advanced rapidly. The United States of America has advanced very much. Russia, which was almost nothing in 1927-28, now has become one of the most advanced countries of the world, because they have given greatest prominence to Education of the State. And Germany, Sir when I say Germany I mean West Germany, in 1945 began with a scrap there was nothing absolutely but they formulated and organised their education, both general and technical in such a way that within a space of 15 years they could compete with the greatest advanced industrial countries of the world. Not only that it is said that these workers in West Germany are helping various backward States and encouraging them to build up their own industrial institutes. In our own State, we have one such institute at Cuddapah it is called St. Antony's industrial institute and they have given, as far as I know, Rs. 5 lakhs worth of machinery and they have also given them on contract a German Engineer to train our people here. Therefore, Sir, if education is developed, I think, our industries will develop; in every way our country will make great strides in its developmental activities.

Coming to elementary education, Sir, as I said, in the beginning the progress is good, but is not enough. You have still about 46 lakhs of pupils to be admitted into our schools only 34 lakhs are admitted. This on paper works out quite well and if you look at girls' education it is much

poorer though on paper girls are supposed to be much more than that. There are about 22 lakhs of girls out of which 14 lakhs of girls are enrolled, but actually, Sir, this enrolment is only on paper. I happen to be a president of the samithi. I have often been inspecting the various schools in my samithi area and I have found about 80% of the girls pupils who are enrolled are not attending classes. If you proceed further on this basis I feel that the girls' enrolment have to be reduced by about 50%. It may be an exaggeration, but, still, Sir, enrolment is good though attendance is very poor among the girls pupils in the various villages of the state.

Here, I would like to suggest one thing which I think may not be quite out of place. Where you have got separate girls schools, there attendance is usually very high, but according to the latest rules, there is no provision for separate girls elementary schools. If the Government can relax this rule in villages where there are at least 60 to 80 girls in a school and start separate schools for girls, I think it will be of great help to the improvement of girls' education. I do not know how far it is possible, but it will be a wise step if that is taken up and I think we will be doing a great service to girls' education if wherever there is strength we start a separate girls' school or if there is a mixed school we divide it into a girls' school and a boys' school so that girls' education may get a fillip in due course. The Doctor Koshi Committee study team which was appointed by the Planning Commission a few years ago made an observation about girls' education in our State. They said, the girls' education in Andhra Pradesh is very poor and I think that statement to a great extent tells about the real facts of the State. Therefore, we must do what all is possible to see that girls' education is improved. Here too, Sir, unless

we develop our elementary education which is the foundation for any other educational development, we are not going to go a step forward. If we see that every village farmer gets some education, our plans will be a better success. If we see that every artisan in a village is educated our plans also will be a success. An educated farmer and an educated artisan will be any day a better farmer and a better artisan. Why is it our plan programme is not taking real effect in the villages? That is because the villagers are not literate. What is done as a propaganda by the Extension Officers is not followed up by the villagers because what they hear today they forget tomorrow and they are not going to do anything for improvement of agriculture or any other industry.

Now, Sir, a word about middle schools and high schools. There the progress has been very good. As a matter of fact, we reached our targets during the first two years of our third plan. Our friend was saying that we must still go on increasing the number of schools. I am not for it. Now at least we have some time to think over how best our standards could be improved. Though of late we are reading in the papers the observations of certain people that our standards have not gone down, but on the other hand, have gone up, I do not agree with them. It only makes us feel satisfied and forget that actually our standards are not upto the mark and it is our duty to see that our standards really go up. They gave an example that the standards in English alone have fallen. My own experience, Sir, as a teacher and in the enquiry committee is, we have found very often the Telugu pundits in our high schools, middle schools and even colleges deplore that the standards in the regional language, Telugu, have gone

455 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65-Voting of Demands for
Grants.*

down. Why is it that our standards could not go up? There is one main reason, Sir, and that is most of our boys whether in the colleges or in the high schools do not read the text-books prescribed for their study. They depend mostly on the cheap notes that are being published so as to help them to mug up. And further our syllabus is too over-crowded so that neither the teacher has the time to take some initiative and teach the lessons properly nor the pupil has enough time to digest and assimilate what he has learnt in the class. This over-crowded syllabus has developed what is called mugging-up. The teacher has hardly time and the pupil also has not enough time so that the pupil is asked to mug up all the details and vomit them in the examination. This type of education will not take us any far. What we want is the teacher should have initiative enough to explain a particular fact and the boy should have enough of time to assimilate it, and to think over it and see if he can improve upon it by his own personal effort. Such chances are limited in our crowded syllabus. Therefore, I would request the hon. Minister to just consider this aspect and see if the syllabus to some extent is lightened and more practical bias is given to teaching so that in science, mathematics and such allied subjects the teachers may encourage experiments and the boys also may be encouraged to do similar things.

Next, Sir, I would like to mention a few words about our library movement. The same Koshi study team which toured throughout the State paid a glowing tribute to our library movement. Our library movement in Andhra Pradesh is really very good. No doubt, we are still in the preliminary stage but we must be proud of the progress we have

and I am sure the steps the hon. Minister is taking now made will go a long way in improving our library movement and this will ultimately lead to better standards of literacy in our State.

Lastly, Sir, I would like to mention a few things about the college of physical education. It is one of the most neglected colleges in the State. I had been to the place where the college is situated. The surroundings are so bad and the approach to the college is so bad that a man of my type would at least tumble down half a dozen times before he reaches the building. The approach is so bad and the building is so small that I do not know how these trainees are given lectures. The play ground is also not upto the mark. It is high time that the hon. Minister gives special consideration to this college and it is shifted to a more spacious place at least in a 50-acre site. If he is short of money for building construction, he can begin with only thatched sheds as the old YMCA college of Madras was started and slowly in the course of 15 years they could have pucca buildings. It is high time that he gives special attention to it and it is a very important aspect of our education. Another thing I hear, Sir, is that the staff there also is not upto the mark. I hear there is only one man who is really qualified and who has got a doctorate in physical education all the others are only diploma holders. In Andhra Pradesh, you have got lot of chances to start even a college of physical education for degree courses and even post-graduate courses. In the whole country we have only one such institution and I think it is somewhere at Gwalior which is called the Lakshmi Bai college of physical education and nowhere else we have it. In Andhra Pradesh, we have one

457 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65-Voting of Demands for
Grants.*

Doctor who is qualified and I do not know how far he has actual teaching experience. I hear that he was a lecturer in the College of Physical Education at Vijayawada. Mr. M. R. Appa Rao was in charge of the college and he must know something about him. If he is really good and efficient, I think by making use of him, we can develop our college into a degree college and later on into a post-graduate college.

Therefore, Sir, I could only conclude that the progress of Education in our State is quite good in all fields of activity excepting, as I said, elementary education where our progress is not enough and we have to do much more. Our high school education, collegiate education and technical education has been very good and the library movement has also been good. Only in respect of the college of physical education, you must do something more so that it becomes an All-India college of physical education and may cater to the needs not only of this State but even of our country.

Thank you, Sir.

శ్రీ యమ్. వీరరాఘవరావు (ప్రతిపాదు):—ఆఫీస్, విద్యాశాఖ వద్దకు 26 కోట్ల 56 లక్షలు కేటాయించి ఎక్కువ ప్రోత్సాహము ప్రభుత్వము ఇచ్చినందుకు ఆభినందిస్తున్నాను. కలములో నిమిత్తము లేకుండా రు.1500ల లోపు ఆదాయము వచ్చే వారి పిల్లలందరికి half fee concession ఇవ్వడానికి ప్రభుత్వము ఒక ఆవకాశము కల్పించినది. ఇది చెప్పుకోతగ్గ విషయము. కాని రు 1500 ల ఆదాయము లోపు వచ్చేవారికి half fee concession ఇస్తాము అని ఆపన్నపుడు రు 1500 ల లోపు ఆదాయమువల్ల ఎంతవూరి పెరిగియున్నా వుంటే ఇస్తాలో ఆ వివరాలుకూడ వుండా లని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక కుటుంబం ఇంజనూరికి 3 వూరి 10 వూరి సంతానము పుండవచ్చు ఆ కుటుంబానికి రు 2500 ల వరకు ఆదాయము రావచ్చుననుకోండి, అటు వంటి వరిగ్రామంలో కుటుంబం ఇంజనూరికి వారి ఆదాయాన్నిబట్టి ఈ concession

పేద విద్యార్థులకు ఇవ్వాలని కోరుతున్నాను. రు 1500 లోపు ఆదాయము అంటే అంతకంటే కొంచెము ఎక్కువ ఆదాయమువచ్చి ఎక్కువ సంతానముగల వారికి ఈ అవకాశము ఉపయోగ పడదని మనవి చేస్తున్నాను. అందువల్ల ఎక్కువ మెంబర్స్కునుండి రు 2000 ల వరకు ఆదాయము వచ్చేవారికి ఈ అవకాశము ఇచ్చే విధముగా రూల్సును మార్చాలని కోరుతున్నాను.

తూర్పు గోదావరి జిల్లా పత్రిపాడు తాలూకా కిల్లంపూడిలో ఒక హైస్కూలు వుంది. పాక్కింటి రామశేషగిరిరావు పంతులుగారు చాల ధనాన్ని వ్యయపరచి ఈ స్కూలును అభివృద్ధి చేశారు. ఇప్పుడు ఆ హైస్కూలును కాలేజీగా మార్చాలని ఆప్టి కేషన్ జిల్లా పరిషత్తు ద్వారా ప్రభుత్వానికి పంపించడము జరిగింది. పత్రిపాడు తాలూకాలో కిల్లంపూడి ముఖ్యమైన కేంద్రము అక్కడున్న హైస్కూలును కాలేజీగా మార్చడానికి అవకాశము ప్రభుత్వము కల్పించి నట్లుంటే పాక్కింటి రామశేషగిరిరావు పంతులుగారు, ఇతర పెద్దలంతా కలిసి కావలసిన విరాళాలు ఇస్తారని మనవి చేస్తున్నాను. పెద్దాపురం తాలూకా వీరవరములో ఒక మిడిల్ స్కూలు వుంది. 5 ఎకరాల భూమి 12 వేల రూపాయల నగదు ఇచ్చినట్లయితే High School గా మారుస్తామని అని జిల్లా పరిషత్తు ఒక నోటీసును పంపించినది. 1962 వరకు ఒక రూలు వుండేది. భవన నిర్మాణము కోసము డబ్బు, స్థలము ఎవరైన ఇస్తే వారి పేరుతో స్కూలు పెట్టే అవకాశము వుండేది. అందువల్ల డబ్బువున్న వారు తమ పెద్దల పేరు నిలబెట్టి కోవాలనే అభిప్రాయముతో ఎక్కువగా విరాళాలు యిచ్చేవారు. ఇప్పుడు ఆ రూల్స్ తీసివేసినందువల్ల మిడిల్ స్కూల్స్ ను హైస్కూల్స్ గా మార్చటానికి ప్రోత్సాహంగా ఎవరూ ముందుకు రావటం లేదు. అందువల్ల డబ్బు ఇచ్చి, స్థలం ఇచ్చే వారి పేరు స్కూలు పేటే అవకాశం కల్పించటం న్యాయం, అవసరం కనుక ప్రభుత్వం అలాంటి ఏర్పాటు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. వీరవరంలోని మిడిల్ స్కూలును హైస్కూలుగా మార్చటానికి 12 వేల రూపాయలు, 5 ఎకరాల భూమి ఇవ్వటంకు స్వర్ణీయ తోట గుర్రాజు గారి కుటుంబము సిద్ధంగా వున్నది. జిల్లా పరిషత్తుకు, సమితి ఈ విషయం చెబితే వారి పేరు స్కూలుకు పెట్టటానికి వీలులేదని అన్నారు. అందువల్ల వీరవరం తోట గుర్రాజు మెమోరిల్ హైస్కూల్ అని పేరు పెట్టటానికి ప్రభుత్వం అంగీకరిస్తే 12 వేల రూపాయలు, 5 ఎకరాల భూమి ఇవ్వటానికి సిద్ధంగా వున్నామని ఆప్టి కేషన్ బాధ్యుల చేస్తానని మనవిచేస్తున్నాను. మంత్రిగారు తమ అభిప్రాయం ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను. విశాఖతట్టణం జిల్లాలో కోడగోడలో ఇప్పటి విద్యార్థులెన్నికైనది పి. వి. జి. రాజుగారి సహాయంతో కేంద్రప్రభుత్వంచే ఒక

సైనిక పాఠశాల ఏర్పాటుచేశారు. అక్కడ మొట్టమొదట విద్యార్థులు ఉత్సాహంగా చేరకపోయినా క్రమేపీ ఎక్కువమంది నీట్లకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొంటూవుంటే నీట్లు లేని కారణంచేత ఎంతో వ్యయప్రయాసలకోర్చి అంతదూరం వచ్చిన విద్యార్థులు నిరుత్సాహంతో తిరిగి వెడుతున్నారు. అందువల్ల కేంద్రప్రభుత్వం యింకా ఎక్కువ సహాయం ఇచ్చేట్లు మన ప్రభుత్వం ప్రయత్నంచేసి ఇంకా నీట్లు ఎక్కువచేసే ప్రయత్నంచేసి ఎక్కువ మంది విద్యార్థులకు చదువుకొనే అవకాశం కలుగచేయాలని కోరుతున్నాను.

ఎలిమెంటరీ విద్యకోసం ప్రభుత్వం ఎంతో శ్రద్ధచూపి డబ్బు కేటాయిస్తున్నది. ఈ ప్రజారాజ్యంలో, పంచాయితీ రాజ్‌లో ప్రెసిడెంట్లు, గ్రామంలో వున్న పెద్దలు వారికీ వారికీ వున్న కక్షలలో ఎలిమెంటరీ స్కూల్ టీచర్స్‌ను అన్యాయంగా, ఆక్రమంగా ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయటం జరుగుతున్నది. అటువంటి వాటిని అరికట్టటానికి రూల్స్ తయారు చేసి గట్టి చర్యలు తీసికోవాలి. వారిని ట్రాన్స్‌ఫర్ చేయకండా గట్టి చర్యలు తీసికొన్నప్పుడే ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్‌కు కేటాయించిన డబ్బు సద్వినియోగమై వృద్ధి అవుతుంది. అప్పుడే గ్రామాలలోని విద్యార్థులు చదువుకొని, భవిష్యత్తులో ఉపయోగంలోకి వస్తారని మనవిచేస్తున్నాను. స్కూల్ టీచర్స్ ట్రాన్స్‌ఫర్ విషయం ప్రశ్నల సమయంలో, ఉపన్యాసాల సమయంలో వచ్చింది కనుక దీనిపై ప్రభుత్వం గట్టి చర్యలుతీసికొని వారు గ్రామాలలోని కక్షలకు, ముఠాలకు గురికాకుండా చూడాలని మనవిచేస్తూ నెలపు తీసికొంటున్నాను.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao (Vijayawada South): Mr. Speaker Sir, It is with pleasure that I join hon. Sri Anohony Reddy in congratulating the hon. Minister for Education, for the various reasons mentioned by him. It becomes hardly necessary for me to repeat seriatim all the reasons for which the Minister deserves richly congratulations. But this much must be said that he must be primarily congratulated for having managed to increase the demand from 22 crores of the current budget to 26 crores in the coming budget. It is not a small measure, especially at a time when the emergency is still staring at us. At the same time, I must be permitted to make a few observations

with regard to certain most important matters concerning the Education Department.

In the note given to the members of this House, the Minister was pleased to say at the conclusion:

“Education has to play a vital role in the development of Humanist ideals and achievement of our National objectives. I feel quite confident that I can count upon the full support of my colleagues in the Government and this Honourable House in measures that are necessary towards this end”

While I appreciate these observations, may I be permitted to submit that while the House is giving all the necessary cooperation and support, I am afraid and it is reluctantly that I am constrained to submit that members of the House at least some of the Members like me are not getting the same measure of co-operation from the hon. Minister for the reason that when we address any letter to him on any important matter, we do not get any reply from him. For example, in the Warangal Training School, there are many vacancies of B. Eds. To an applicant from the Andhra region, though he is fully qualified for admission, on the ground that he does not belong to the Telangana region, the Principal did not grant him admission. All that I did was, simply I invited the attention of the Minister to this discrepancy and requested him to see whether if the action of the Principal was in order in refusing admission, not even giving a reply to that unfortunate candidate whether he is going to be admitted or not. It is very sad for me to submit on this occasion that I never had the fortune of getting any reply from the Minister, leave alone

the question of that candidate getting any admission. If, on matters of primary importance, the hon. Minister chooses to be like that, I do not know what kind of co-operation we would be enthusiastic to offer to him. All the same he cannot deny the fact that he is getting it in a very reasonable measure from the members of this House.

Another important thing that I would like to submit with the permission of the Chair is this. Last year, I had the privilege rather, I would say, I called the attention of the hon. Minister to the fact that teachers in many schools are not getting their salaries in time. We all know what Mr. P. V. G. Raju is: he is a dynamic young man, whose versatility is second to none; he is an advanced socialist. When he was put in charge of the Education department, it raised great hopes not only in the members of the teaching profession but also in persons like myself that the drive, the dynamism and the initiative that he has got, will have their full impact on the department and ere long we will have an altogether new department. But I am sorry, Sir, I am disappointed; for, even today after the Call-Attention motion under Rule 74 some six months back, teachers are still suffering without salaries. It is an admitted fact that salaries, of teachers is anything but satisfactory. Even those unsatisfactory salaries, they are not fortunate enough to receive even after four months. What should one conclude, Sir? Is there anything wrong with the rules that are made? Or, are the rules made to private service teachers or to the public at-large meant to hinder such kind of services? In these hard days when prices are rising sky-high, if teachers are not paid continuously for four months or five months, what should they do? Either they

should sell everything if anything at all is available or they should give up their profession and seek to begging. Therefore, I am constrained to submit once again that the hon. Minister will be pleased to see what is wrong with the administration, why are the teachers not getting their salaries in time: is there any departmental deficiency or inadequacy or inefficiency? It is high time that these causes are fully investigated, and the hon. Minister should see that these poor teachers are paid not only the arrears that are accumulated but also that they are ensured of regular and monthly payments as any member or any other departmental employee is getting.

The next point is this: we do not know whether the materials in the teaching institutions are available in a satisfactory measure. But all the same it may be said that the management is vested, under decentralised scheme, with the Zilla Parishads and the Government canscape from its own responsibility by saying that the responsibility is entirely with the decentralised units of administration. Otherwise, the quality of education that is being imparted to the students at a very heavy cost is nothing. For example, you will please permit to refer to I. A. S. selections. How many I. A. S. officers are being contributed by the Andhra Pradesh State during these few years after the State has come into existence? Not one per cent, not even two per cent. Excuse me, Sir I have no correct figures to offer; but this much can be safely submitted that the number is very scanty. It is an admitted fact that Andhras are not lacking in intellectual capacity; but unless the quality of education that is being imparted to these intellectuals is something that is lacking, how can it be that the contribution to the I.A.S.

cadre is so poor from our Andhra Pradesh State. Therefore, I beg to submit personally to Mr. P. V. G. Raju, our dynamic Education Minister, to see that during his term of office not only the inefficiencies are removed but also he must have the proud privilege, when he lays down his office, to say "So long as I handled education, the percentage of young men and women taking up the IAS cadre has increased in a reasonable measure" and that the education imparted in our institutions, be at the primary education level, or at the secondary level or at the University level, is of the highest order.

In my constituency, there is one college called S. R. R. and C. V. R. College. It was started by a noble zamindar. Now, zamindaries have gone. Since the management is not able to improve it, it has been transferred to the Government nearly six to seven years back. All the same, I regret to submit that the conditions of that College have not improved in any respect, leave alone the question of admissions. All that has happened is, the salarise of those lecturers were placed on par with those of the lecturers working in Government colleges; but the non-gazetted rank still remains to be a question to be settled. But so far as admissions are concerned, they are appallingly poor. For example, in CPZ Group in B. Sc., the number of seats available for the general pool is 21. The condition remains to be the same. Everybody admits that the status of Vijayawada is next to that of the capital city of Hyderabad and Secunderabad; but the conditions there are unhelpful and the sympathy we are getting from the Government unfortunately is not at all in proportion, not even an *iota* to the noble sentiments they are pleased to express about that city. Therefore, I submit, through you, to the hon. Minister to

see that the condition of the college is improved at an early stage, at least by the next academic year. While answering a question, the hon. Minister has himself admitted that the number of admissions in the science group was poor. It is no doubt true there are difficulties of finance; but this year he has luckily managed to increase the demand from 22 crores to 26 crores, and he has a favourable time. If the college in Vizianwada the single college managed by Government, is not going to receive their mercy and a little more allotment, and increase in the number of admissions in science classes, what should happen to the student that are passing from the eight high schools in Vijayawada town and its suburbs? Therefore, I once again submit that the hon. Minister be pleased to take up this matter at least during coming academic year.

Again, my friend Sri Anthory Reddy referred to the woeful conditions of physical education in our State. Only day before yesterday, I received a letter from a gentleman in Visakhapatnam appreciating the answer given by Government in reply to my question about the reopening, or re-starting or re-licencing the Andhra Physical Education college at Vijayawada which was closed unfortunately some years back. He said that college must be a first grade one and the Government should take it up. I endorse the advice given by that member and I hope that the hon. Minister for Education will certainly see that a College for Physical Education is started at Vijayawada under Government auspices, because we have seen what it is under a private management. I hope with this rich and bitter experience the hon. Minister will not allow things to be repeated and permit a private management

to re-open it, only to close it after a few months for inadequate funds or mismanagement.

In the note given to us, there are one or two omissions about adult education, in particular. Physical education is one, which I have already covered, and adult education is the other. From the figures given to us, the number of literates in our State is only 70 lakhs i, e., 20 per cent. I think it is time that we improve it rapidly because the importance given to education even in the Directive Principles of our Constitution is well known, and I should congratulate our Government and it is gratifying they have already started and fallen in line to fulfil the provisions contained in the Directive Principles. At the same time, in this connection I must be permitted to bring to the notice of the hon. Minister the fate and the lot of unqualified self-employed pial-school teachers. Their number is considerable; they are in thousands. Government are pleased to grant them time until 1966. But what should happen until 1966 to this unfortunate lot of self-employed teachers? My submission to the Government though you is this: let a short course like the one given to village vaidyas by the Medical Department be given to teachers. All the teachers who are in the teaching profession for more than five years should be given a short training and all of them must be permitted to be absorbed into the regular line so that hereafter there will not be what is called an unqualified teacher or a school manned by an unqualified teacher in primary education. If that is done, the problem of these self-employed pial-school teachers will be solved.

There is another proposal. I was told that it is in operation in the Telangana area, and that is to grant them some aid. I would personally prefer, if this question is to be solved once and for all, to these teachers being trained. These self-employed teachers, as I submitted earlier, must be given some training and they must be absorbed in the regular line.

While dealing about the history of the freedom struggle, the hon. Minister has given us certain information. We should really congratulate the Minister for evincing special interest in preparing a history of our freedom struggle. At the same time, may I know what has happened to the proposal of the Government as soon as Visalandhra came into existence in 1956, a circular was issued to all persons like myself that Government proposed to prepare a biographical sketch of Andhra Kesari, Sri T. Prakasam, the first Chief Minister of Andhra State at Kurnool. Then we submitted some replies through D.E.Os. to the D.P.I. What happened to that, we do not know. Similarly another circular was circulated to all persons, including persons like me that the Government proposed to take even a feature film depicting the great sacrifices and heroic acts of Andhra Kesari Prakasam during the freedom struggle. I do not know what happened to that proposal either. We submit a reel and offered that reel also to be given to the Government so that they can incorporate it in the reel they proposed to take. It is hardly necessary for me to state how Andhra Kesari inspired not only Andhra but the entire Indians by his heroic feats and unprecedented sacrifices. I am confident that I will be permitted to submit that Mr. P. V. G. Raju, our Education Minister, comes

under one and therefore he will evince personal interest to see that along with the freedom struggle biography, the biography of Andhra Kesari Prakasam and the feature reel that the Government proposed to start in 1956-57 will be revived if it is not there or will be started if no beginning is made and see that it is given to the people of Andhra Pradesh and the country at large.

It is really gratifying that Government made it a policy to give all kinds of encouragement to public schools that private agencies may bring forward. In this connection, may I submit that our State is a secular State. At the same time, in some of the schools and colleges that were started and to which Government aid is being, my information is that the students are taught only for a particular period about a particular religion. It is not my intention to disrespect or under-estimate the value of any religion. Secularism means that all religions are treated alike. But at the same time I do not know why in particular schools and colleges only one particular religion is preached, and when anybody raises this question it seems they say "you can abstain yourself from this particular period". I am afraid that this will not fit in with our secularism and I request the hon. Minister through you to see whether my information is correct and if so that it does not take further roots and spread to other places.

It is really gratifying that after Sri Chagla has taken over the education portfolio at the centre, he admitted that education is one guinea-pig which has been experimented in many ways - in ways more than that the guinea-pig can withstand itself. It is really gratifying and it is also equally gratifying that he is contemplating to appoint one

Commission. If a Commission is appointed, then my request to the hon. Minister is to submit representation on behalf of the Government or to consider as to what kind of education has to be imparted. What I mean to say is this: there is great controversy about the pattern of education and the national language also. If my suggestion which I am going with your permission to submit immediately is accepted, I think it will solve the problem. It is this: after all, science is truth, and truth is one. It cannot be oriental science or occidental science. Whether it is called as oriental science or occidental science, as I submitted earlier, it is only truth and nothing but truth. Therefore, it is time that Government should decide, and the Universities also should decide for themselves, what kind of science should be taught in our universities or colleges,—whether science of oriental pattern or science of occidental pattern. If it is decided that it should be of occidental pattern, they must be allowed to be taught in the language in which they were written, namely, English. We should not make any fetish or we should not hesitate to maintain English but see that all those sciences are taught in English only. On the other hand, if the Government and the educational experts so decide that oriental sciences have to be taught, it is time they are taught in the language in which they are couched or originally made, i.e., Sanskrit. If that is done, Hindi will become no more the national language. It will also be a regional language like Telugu of Telugunad or Tamil of Tamilnadu. Hindi will be a regional language of Bihar, U. P., Madhya Pradesh and any other Hindi-speaking area. Then the lingua franca will be Sanskrit. I earnestly appeal to the Government, through you Sir, to consider if this proposal deserves any

consideration, and if it is going to help to solve any of the problems. Under the present condition, the student is over-burdened with so many books; he does not know what it is. He writes "I have been appointed". His grammar is some grammar which I and others do not know. Therefore, it is not at all in national interests. When we are spending crores and crores, we should not have people with half knowledge, poor grammar, poor capacity to express what they feel about these things. I once again, appeal to the Government through you Sir, to consider the humble suggestion that I submitted and to see if it contains any elements which will be useful for our future

Thank you very much.

శ్రీ ఎ. నారాయణ రెడ్డి(బుగ్గారం) : - ఆధ్యక్షా, విద్యాశాఖామంత్రులు ప్రతిపాదించినటువంటి Demand లోని అంశాలను చూసినప్పుడు, అది తృప్తి కరంగా లేదని చెప్పవలసి వస్తుంది. మొదట్లో, మూడవ పంచవర్ష, వర్ష ప్రణాళిక క్రింద విద్యాశాఖకు 20 కోట్లవరకు ఖర్చుచేయడానికి కేటాయించినటువంటి అత్యున్నత పరిస్థితులవల్ల 5 కోట్ల రూపాయలు తగ్గించడం జరిగింది. సరే ఆ కారణంవల్ల, Revised Estimatesలో 15 కోట్ల, 18 లక్షలు వరకే కేటాయించబడింది. గత 1961-62, 62-63, 63-64 సంవత్సరాలు చూపినట్లయితే, ఇంతవరకు దాదాపు 795 లక్షలు రూపాయలు ఖర్చుచేయబడింది. మరి వచ్చే సంవత్సరానికి 430 లక్షలు కేటాయించబడింది. మిగతా 280 లక్షలు మాత్రము మిగిలి ఉన్నాయి. ఈ figures చూచినప్పుడు, వచ్చే 2 సంవత్సరాలలోపల పాఠశాలలో సంఖ్య పెరిగిపోతున్నప్పుడు, ఈ pupils teachers ratioను ఏ విధంగా బాగు చేస్తారో తెలియదు. ఇదివరకు తెలింగాణా ప్రాంతములో, ఆంధ్ర ప్రాంతములో ఉన్నటువంటి staff pattern teachers-pupils ratio అనేది ఇక్కడ అమలులో పెట్టలేదు. ఈ సంవత్సరం మే ప్రభుత్వము దానికి పూనుకొనినందుకు విద్యా మంత్రిగారికి, ప్రభుత్వానికి నా కృతజ్ఞత తెలుపుకొంటున్నాను. అది ఒక phased programme క్రింద ఏర్పరచినారు. అయినప్పటికీ, వచ్చే రెండు సంవత్సరాలలో విద్యార్థుల సంఖ్య చాలా అవుతుంది. అందువల్ల ఈ pupils-

teachers ratio maintain చేయడానికి ఈ కేటాయించిన డబ్బు చాలదనే అనుమానం ఉన్నది. అందుకగాను, విద్యామంత్రిగారు ఏ విధంగా నైనా, కేంద్రం నుంచి ఏదైనా సహాయం తెప్పించుకొని గాని, లేక, ఇతర బడ్జెటునుండి సర్ది గాని ఆ అయిదు కోట్లు నింపడానికి ప్రయత్నం చేసినట్లయితే బాగుంటుంది. అందుకు, ప్రణాళిక మంత్రిగారు అప్పడప్పుడు వారు సంభాషించినప్పుడు గాని, లేక Legislature Floor మీద వాదనం చేసినట్లు తెలుస్తుంది కాని తప్పకుండా ప్రణాళికా మంత్రిగారు, విద్యామంత్రిగారు ప్రయత్నం చేసి 5 కోట్లు కూడా కేటాయించినట్లయితే, వచ్చే 2 సంవత్సరముల లోపల మనము వేసుకొన్న compulsory education కార్యక్రమము పూర్తి చేసేదానికి అవకాశం ఉంటుంది గనుక దీన్ని గురించి తప్పకుండా వారు ప్రయత్నం చేయవలసిన వారితో నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇందులో ముఖ్యంగా కొన్ని ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి. వాటిని గురించి తప్పకుండా విద్యాశాఖ మంత్రిని ఆభినందించక తప్పదు. తెలుగు mediumలో University Education ఇప్పించడానికి ఒక seminar. వచ్చే వేసవి కాలంలో ఏర్పాటు చేయ బోతున్నారు. అది తప్పకుండా welcome చేస్తున్నాను. దీనికొరకు ముఖ్యంగా మంచి educationistsను Legislature Membersను ఇంకా ఎవరినైనా ముఖ్యమైన వారిని పిలిచి, వారందరూ అందులో పాల్గొని దానియందు శ్రద్ధ వహించి, అది జయప్రదంగా బాగుగా జరిగేటట్లు చూడ వలెనని, నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అయినాగాని మన విశ్వవిద్యాలయాలలో బోధనా పద్ధతి తెలుగులో ఉన్నట్లయితే, బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ, దాన్ని గురించి విపులంగా శ్రద్ధ తీసుకొని దాన్ని పూర్తి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఏ కాలమునందో తెలంగాణాలో ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ ఒకటే ఉన్నది. మరి ఎప్పుడైతే ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్కు capital గా ఏర్పడినవో, బయటనుంచి వచ్చేటటువంటి వారియొక్క కుటుంబాల పిల్లవాళ్ళకు గాని, లేక ఇక్కడ ఉండేటటువంటి పిల్లవాళ్ళకు గాని ఎక్కడ సౌకర్యము ఉన్నది. అయినప్పటికీ ఈ ప్రాంతమును మిగతా ప్రాంతములలో పోల్చిచూచినట్లయితే, ఇక్కడ technical educationలో చాలా అవకాశం తక్కువగా ఉన్నది. ఇక్కడ అయిదు జిల్లాలలో polytechnics లేవు. కరీం నగర్ జిల్లాలో 16 లక్షల జనాభా ఉన్నటికీ, అక్కడ polytechnic లేదు. అక్కడ ఒక polytechnic కావాలని ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నం చేసినప్పటికీనీ, ఇదివరకు ఏర్పాటు చేయడం జరగలేదు. ముఖ్యంగా ఇక్కడ ఈ polytechnic లేనటువంటి 5 జిల్లాలలో శ్రద్ధ వహించి, ఇంతవరకు దాని ఏర్పాటుకు పూనుకొనడం జరగలేదు. అంతే కాకుండా వరంగల్లో ఒక కాకతీయ విద్యాలయం కావాలని

ఎన్నో సార్లు మేము చెప్పడం జరిగింది. దాన్ని గురించి కూడా విద్యార్థులు మాత్రమే తప్పకుండా శ్రద్ధ వహిస్తారని ఆశిస్తున్నాము. తరువాత, ఉపాధ్యాయుల scales విషయంలో, 1956 తరువాత training కానటువంటి graduatesకు, 1956 లోపల, అంతకుముందు ఇక్కడ training పొందిన వాళ్ళకు, పొందనివాళ్ళకు ఇక్కడ వేరే వేరే scales ఉండేవి. కాని 1956 వచ్చేటప్పటికి, తెలంగాణా ప్రాంతములో దాదాపు 14 వేలమంది teachers untrained ఉన్నారు. అటువంటి వాళ్ళకు ఎటువంటి training ఇవ్వలేను అనే విషయంగురించి 1958లో ఒక Teachers Union agitate చేసింది. 1956 తరువాత ఇక్కడ untrained graduatesకు మామూలుగా మొదట్లో 80-175 scale ఇచ్చేది. ఆ తరువాత 5 రు.లు ఎక్కించినతరువాత అనే scale 90-200కు మారింది. తరువాత ఎప్పుడైతే, D. A. merge చేశారో scaleలో అప్పుడు 180-250 అయింది. కాని ఆ తరువాత appoint చేసినటువంటి teachers lower gradeలో మామూలుగా 10% నుంచి start చేస్తున్నారు. ఇది న్యాయంగా చూస్తే, తెలంగాణాలో 60 సంవత్సరాలక్రితం, మామూలుగా untrained graduatesకు 130-190 ఇచ్చేవాళ్ళు. మరి నిజంగా ఆనాటికి ఈనాటికి ఉపాధ్యాయుల scales తగ్గిపోవడము వాళ్ళ standards అవన్నీకూడా తగ్గిపోవడం జరుగుతున్నదని చెప్పడంలో ఎలాంటి సందేహంలేదు. కనుక ప్రభుత్వం శ్రద్ధవహించి ఇట్లాంటి వారందరికి 130-250 వరకు ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని వారితో మనని చేస్తున్నాను అంటే కాకుండా, ఇక్కడ ఉండేటటువంటి మొత్తం matriculatesగాని, graduatesగాని, ఎవరైతే untrained ఉన్నారో అటువంటి వాళ్ళకుకూడా ప్రభుత్వమునుంచి ఇంతకుముందు ఆంధ్రప్రాంతములో ఉన్నట్లుగానే ఇక్కడ training కళాశాలలు లేవు. అటువంటి సౌకర్యము తెలంగాణాకు మొదటినుంచి లేదు ముఖ్యంగా ఈ untrained matriculatesకు, graduatesకు, pay కన్నా వాళ్ళకు training కళాశాలలో training ఇప్పించడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని ఆశిస్తూ వెళ్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. పి. వ్రజవేలుచెట్టి (శుప్పం): అధ్యక్షా, మన ప్రజాస్వామ్యంలో ప్రతి ఒకరు విద్యను పొందడం అనేది ఒక ప్రజాస్వామిక హక్కుగా ఏర్పడింది. ఆ హక్కును అనుభవించుటకు అవకాశాలను ఏర్పాటు చేయవలసి యున్నది. ఆ ఖాత్యత ప్రభుత్వమీద ఉన్నదని నేను వేరుగా చెప్పవలసిన పని లేదు. కాని ఈ నాడు దేశంలోగాని మన రాష్ట్రంలోగాని దానికి తగిన ఏర్పాట్లు ఏ విధంగా జరుగుతున్నాయని చూచినప్పుడు, పక్షితులు సంతృప్తికరంగా మాత్రం లేవని గట్టిగా చెప్పవలసిన

ఆవసరం ఉన్నది. మన దేశంలో national incomeలో చాలా కొద్ది భాగము మాత్రమే ఈ విద్యకుగాను ఖర్చుపెడుతున్నాము. అది 22.3 అని చెప్పారు. విద్యకుగాను ప్రపంచంలో మొత్తంమీద ఖర్చుపెట్టే దానిని బట్టిచూస్తే, ఇక్కడ మనము ఖర్చుపెట్టేది చాలా తక్కువైన అంశంగా కన్పడుతుంది. ముఖ్యంగా రష్యా వంటి సోషలిస్టు దేశాలలో ఇక్కడ నూటికి నూరు పాళ్ళు మంచి విద్యావంతులుగా ఏర్పడినారంటే national income దాదాపు 40 per cent వరకు వాళ్ళు విద్యకుగాను ఖర్చు పెడుతున్నారు. అందువల్లనే ఆదర్శప్రాయమైన ఫలితాలను వారు పొందగలిగారు. ఈనాడు మనదేశంలోచూస్తే పరిస్థితులు బాగా లేవని ప్రభుత్వంవారు అంగీకరించినా, అవగాహనలోకి వచ్చినా, కొంత ముందు వెనుక ఆడు తున్నారు. ఇప్పుడు ఇంకొక సోషలిస్టు కమిటీని వేయడానికి పూనుకుంటున్నారు. కమిటీలు వేయడం మంచిదే. కాని ఫలితం లేకుండా పోతున్నదని అనుభవం చూపిస్తున్నది. ఈ సోషల్ కమిటీనకు ఆ గతి పట్టకుండా ఈనాడు విద్యారంగం ఎగు రొక్కంటున్న విపరీత సమస్యలు ఆలోచించేటప్పుడు జాగ్రత్తగా ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. Over crowding, syllabus, examinations, టీచర్లు పరిస్థితులు, యూనివర్సిటీల ఆటానమీ వీటన్నిటినీ గురించి ఆలోచించేటప్పుడు ఆ కమిటీ సరైన తీర్మానాలు, సరైన రికమెండేషన్లు చేసి ప్రభుత్వముండు, ప్రజలముండు పెట్టడానికి అనుకూలమైన వాతావరణం ఏర్పరచాలి. ఈ అసెంబ్లీ సభ్యులుగాని, ప్రజలుగాని, దానిముందర చెప్పుకొనే అవకాశం ఉండాలి. మన ఆంధ్రప్రదేశ్ పరిస్థితిచూచి నప్పుడు ఇంకా తక్కువ స్థాయిలో ఉన్నాము. మన లిటరసీ 20% అని మిత్రులందరూచెప్పారు. ఈ పరిస్థితులలో దీనిని అభివృద్ధి చేయవలసిన బాధ్యత, ఆవసరం, ఉన్నప్పుడు మన మంత్రులు ఎలా ప్రవర్తిస్తున్నారో కొంత ఆలోచన చేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ అసెంబ్లీలో మంత్రులు చేసే స్టేటుమెంట్సు కొంత పరస్పర విరుద్ధముగా ఉన్నవని కనబడుతున్నవి. ఫైనాన్సు మినిష్టరు (ముఖ్యమంత్రి) గారు తమ బడ్జెటు ఉపన్యాసములో అనేక విధములైన అభివృద్ధి ప్రోగ్రామునుగురించి చెబుతూ ఎడ్యుకేషన్ గురించికూడ చెప్పారు. "The education has been receiving adequate attention. ఆనాడు అది చదివినప్పుడు 26 కోట్లు ప్రత్యేకించామన్నప్పుడు సంతోషముగా ఉన్నది. 22 కోట్లుమంచి ఇంకొక 4 కోట్లు ఎక్కువైనదని అనుకున్నాము. కాని ఎడ్యుకేషన్ మంత్రిగారు ఈ డిమాండు ప్రవేశ పెట్టుతూ వారు ఇచ్చిన నోట్ 2వ పేజీలో :

"Thereafter no teacher could be appointed under this programme, as provision had to be diverted for Power and Irrigation projects"

అంటే ఇచ్చిన ఆ కొద్ది మొత్తాన్ని Power and Irrigation కు divert చేశారన్నారు. అది ఎంత మొత్తమో ఇవ్వలేదు జాగ్రత్తగా కప్పివుచ్చారు :

“The provisions originally earmarked for Education had to be diverted to Power and Irrigation projects and therefore it was not possible to appoint teachers as programmed originally”

దానినే repeat చేశారు. 7వ పేజీలో ఇంకొక ఆశ్చర్యకరమైన విషయం : “in view of the reduction in the plan out lay ..” అంటే plan outlayలో అసెంబ్లీ ముంగు గత బడ్జెటు సమావేశంలో ఇచ్చినదానిలో reduce చేశారని చెప్పారు. చేసిన allotments, divert చేయడం జరుగుతోంది అంటే ఈ పరిపాలనలో లోపం ఉన్నదని, అది పరిశీలించి తొలగించాలని కోరుతున్నాను. ఈ మధ్యన ఆంధ్రప్రభలో ఆశ్చర్యకరమైన విషయాలు front pageలో వేశారు. మునిసిపాలిటీస్ లో, జిల్లా పరిషత్తులలో, సమితులలో పేరుకు పోయిన 28 కోట్లు, ఎడ్యుకేషన్ పద్దుక్రింద, వివిధరంగాలలో ఖర్చు పెట్టవలసిన ఎటాంటు, 28 కోట్లు చేరిఉన్నవనీ, అది ఆ సంస్థలు ఖర్చుచేసే పరిస్థితిలో లేవుకాబట్టి కో-ఆపరేషన్ కు దైవర్ష్య చేయాలని గవర్నమెంటు అనుకుంటున్నారని, ఇటీవల డా॥ చెన్నారెడ్డిగారు కో-ఆపరేషన్ కు సంబంధించిన కాన్ఫరెన్సులో మాట్లాడుతూ చెప్పారు. 28 కోట్లు ఒదివరకే మునిసిపాలిటీస్ లో, జిల్లా పరిషత్తులలో పేరుకుపోయి ఉన్నదంటే దానికి విద్యకు సంబంధించి ఖర్చు పెట్టకుండా వేరే వాటికి దైవర్ష్య చేయుట సరైనది కాదని, ఆ మొత్తాన్ని విద్యారంగాన్ని ఆభివృద్ధి చేయడానికి తప్పక ఉపయోగించాలని కోరుతున్నాను

ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ అనేది పునాదిపంటిదని ఆంధ్రోనిరెడ్డిగారు చెప్పారు. కాని అదిమాత్రం చాల badly neglectedగా కనపడుతోంది. మూడవ ప్రజాశిక్షలో 16 లక్షల studentsను చేర్చి, అదనంగా 28వేల టీచర్లు నియమించాలని అనుకున్నాము. గత మూడేండ్లలో ఎంతవరకు చేశామో చూస్తే 5-1/2 లక్షల స్టూడెంట్లుకు చేర్చాము; 9800 టీచర్లు నియమించాము అనుకున్న దానిలో 1/3 పూర్తి చేయగలిగాము, 2/3 మిగిలి యున్నది. ఈ మూడవ ప్లానులో మిగిలిన రెండేండ్లలో పూర్తిచేయగలరా అంటే ఈ targets, reach చేయలేమని తెలుస్తోంది. Pupils, teachers ratio చూస్తే భారం ఎక్కువవుతోందని ఈ రెక్కలవల్ల తెలుస్తోంది. 1958లో ratio 32 ఉన్నది. 1962-63లో 44కు పెరిగింది. ఇక వచ్చే రెండేండ్లలో అదనంగా టీచర్లు పెంచడం. కాని 50 వేల

మందికి తక్కువ లేకుండా స్టూడెంటును చేర్చుకుంటామంటే— ఈ రెండు factors చూస్తే ఆ భారం ratio 66 వరకు పెరుగుతుంది. అంటే Primary Education నుంచి seriousగా tackle చేయడానికి పూనుకొనుటలేదు. కావలసిన మొత్తాలు allot చేసి, వాటిని మళ్ళీ ఇతర పద్ధతులకు divert చేయకుండా, సక్రమంగా ఖర్చుచేయాలి, ఈ ratioను తగ్గించాలి, అని మనవి చేస్తున్నాను.

Teachers' service conditions improve చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలి. గుంటూరు జిల్లాకు సంబంధించి ఉప్పరపాలెం, సీతారాంపురం, అక్కడ ఉపాధ్యాయులకు ఒకటి రెండు నెలలు కాదు 21 నెలలకు జీతాలు బకాయి పెట్టారు. అనేక సార్లు వైఆధికారులకు చెప్పినా చర్య తీసుకోలేదు అంటే అది చాల ఖండించదగిన విషయం. ఇది వెంటనే మంత్రిగారు విచారించి తగు చర్యలు తీసుకోవాలి. సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ స్కూల్స్ లో కూడా upgrade చేయవలసినవి ఉన్నవి. Funds లేక నిలిపివేశామన్నారు. 440 చేయాలంటే 93 మాత్రం చేశారు. 3/4 వంతులు అట్లాగే ఉన్నవి. ఆ ప్రోగ్రాం పూర్తిగా నిలిపివేయుట health trend కాదు. Phasedగా అయినా backwardగా ఉన్నచోట్ల economic గానైనా help చేసి కొన్ని స్కూల్స్ ను upgrade చేసే అవకాశం ఇవ్వాలని లని కోరుతున్నాను.

ఇంకొక ముఖ్యమైన విషయం మంత్రిగారిదృష్టికి తేవాలనుకొంటున్నాను. ఢిల్లీలో ప్రచారం జరుగుతోంది. Constitutionలో ఉన్న state subejcts తీసి కంక రెంట్ లిస్టులో — కేంద్రానికి స్టేటుకు, రెండింటికీ సంబంధం ఉండే రీతిగా మార్చాలని ఆనుకొంటున్నారు. ఇది ఎంతవరకు న్యాయమో ఆలోచించాలి. ఇప్పుడు రాష్ట్రాలకు ఉన్న అధికారాలే చాల తక్కువ. అది కూడా తీసివేయడమనేది వప్పు కొనకూడదు.

All India Educational Service ఏర్పాటు చేయుటకు మన ప్రభుత్వం వప్పుకున్నారని చెప్పారు. ఆ వివరాలు అసెంబ్లీ ముందు పెట్టలేదు.

1.30 P. M. The House then adjourned for lunch till Four of the Clock.

The House re-assembled at Four of the Clock.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair.)

శ్రీ కె. రాజమల్లు (చిన్నూర్):— అధ్యక్షా, ఎడ్యుకేషన్ మినిష్టరుగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండ్స్ బలపరుస్తూ రెండు మూడు విషయాలు చెప్పదలచుకొన్నాను.

గత పది సంవత్సరాల నుండి షెడ్యూల్డ్ క్యాస్ట్ షెడ్యూల్డ్ బ్రయింస్ తరగతులవారికి ఒక స్పెషల్ కన్సిడరేషన్ ఉండేది. వీరియొక్క బేక్ వర్క్ నెస్ ను దృష్టిలో పెట్టుకొని పది సంవత్సరాలనుండి ఎడ్యుకేషన్ కు సంబంధించి ఇంజనీరింగ్, మెడికల్ కోర్సెస్ లో మొత్తం సీట్స్ లో 25 పర్సెంట్ వారికి కేటాయించడం జరిగింది. ఇది ఎవరో ఒక రిద్దురు చేసినపని కాదు. అలా ఇండియా కౌన్సిల్ ఫర్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ వారు యీ విషయం సమగ్రంగా అలోచించి యీ ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుందని, మనం వెనుకబడిన తరగతులవారికి న్యాయం చేసినవారం అవుతామనే ఉద్దేశ్యంతో వారి కొరకు 25 పర్సెంట్ సీట్స్ రిజర్వ్ చేయడం జరిగింది. ఈ రిజర్వేషన్ షెడ్యూల్డ్ క్యాస్టుకు ఇచ్చారు. బాక్ వర్క్ క్లాస్ సెన్ కు రిజర్వేషన్ ఇవ్వటమును ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం బాగా అలోచించి తెలంగాణా రీజన్ లో కమిటీకి పంపించటం జరిగింది. తెలంగాణా రీజన్ లో కమిటీలో ముఖ్యులు—శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు గారు మొదలైనవారు మెంబర్స్ గా ఉండిరి. ఇది ఇవ్వటం చాలా సరైన విషయమని, ఇది ఒక్కటే మనం చేయదగిన సోషల్ మెజర్ అని భావించి, సబ్ కమిటీ కూడ అందుకు రికమెండ్ చేసింది, తరువాత, దురదృష్టవశాత్తు ఎవరో కోర్టులో రిట్ పిటిషన్ పెట్టటం, అవిషయం కోర్టుకు పోవటం, చివరకు అది లేకుండా చెయటం జరిగింది. అది విచారకరమైన విషయము. ఇది కోర్టుకు ఎందుకు పోవలసివచ్చిందో, హైకోర్టు జడ్జి ఇచ్చిన తీర్మానం దేనిపైన ఆధారపడి ఉన్నదో వాకు తెలియకుండా ఉంది. కాన్స్టిట్యూషన్ లో ఆర్టికిల్-15 సెక్షన్ 4 క్రింద ట్రేటు గవర్నమెంట్ స్పెషల్ మెజర్ ఇవ్వటానికి అవకాశం ఉంది. ప్రభుత్వం నుండి దీనికి సరైన ఇన్ ఫర్మేషన్ హైకోర్టు నుండు పెట్టలేనందువల్లనే ఇది వీగిపోయిందనేది మనకు తెలిసిన విషయము. వెనుకబడిన జాతులవారికి ఈ హక్కును, ఇంతకాలం ఇస్తున్నాము; ఇది ఇస్తే బాగుండదని ప్రభుత్వం వారు అలోచించినారో ఏమో—లేక, ఇవ్వటానికి వారికి ఇష్టం లేక పోయిందో ఏమో — వెనుకబడిన జాతుల వారికి యీ హక్కు లేకుండా చేసే నిమిత్తమే దీనికి సరైన ఇన్ ఫర్మేషన్ ఏదైతే కోర్టులో పెట్టవలసి ఉండేనో ఆ ఇన్ ఫర్మేషన్ మన అడ్వకేట్ జనరల్ సప్లయ్ చేయనందువల్ల, హైకోర్టు జడ్జి సరైన ఇన్ ఫర్మేషన్ లేనందువల్ల యీ కేస్ కొట్టివేయటం జరిగింది. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయము. ఇంతవరకు వెనుకబడిన జాతులవారి ఈ హక్కులు కలుగజేసింది కేస్తు చేసిన్ మీదకాదు వారి సోషల్ బేక్ వర్క్ నెస్ ను దృష్టిలో పెట్టుకొని చేసిన కార్యక్రమం ఇది. నెంటర్ గవర్నమెంట్, ఇతర పెద్దలు అలోచించి చేసినటువంటిది హైకోర్టు తీసిపారేశారు. ఈ సోషల్ మెజర్

ఒక్కటే మనకు పది సంవత్సరాలనుండి ఉండినది. ఈ పది సంవత్సరాలలో ఈ షేద తరగతులనుండి వెయ్యిమందివరకు డాక్టర్స్ గా ఇంజనీర్స్ గా వచ్చినారు. ఇప్పుడు ఆ అవకాశం లేకుండా పోయింది. ఒక షేదవాడి కొడుకును—నా కొడుకును హైకోర్టు జడ్జితో పోలిస్తే ఎట్లా? ఈ రోజువరకు నా కొడుకుకు సోఫాలు ఎట్లా ఉంటాయో, రెఫ్రిజిటర్స్ ఎట్లా ఉంటాయో తెలియనటువంటి పరిస్థితి ఉంది. ఏదో ఒక సాకు తీసుకు వచ్చి ఇది చేయటం అన్యాయం. తెలంగాణా రీజనల్ కమిటీలో తిరిగి ప్రభుత్వం ఆలోచించి, ఇంతవరకు ఏదైతే యీ 'సెనిలిటీస్' ఉన్నదో, అవి మళ్ళీ ఇవ్వటానికి ఆలోచిస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. మనకు ఉన్న ఎడ్యుకేషన్ ఎందుకు ఉపయోగ పడుతున్నది? ఈ ఎడ్యుకేషన్ విద్యార్థులకు ఏదైనా అక్కరకు వచ్చేదా? దేశానికి అక్కరకు వచ్చేదా? ఇది ఎవరికి అక్కరకు వచ్చేదికాదు. మనం భవనే శ్వర్ కాన్ ఫరెన్స్ లో డెమాక్రటిక్ సోషలిస్టు వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేసుకోవాలనుకొన్నాము. కాబట్టి మనం డెమాక్రటిక్ సోషలిస్టు వ్యవస్థ ఏర్పాటు చేసుకోవాలంటే దానికి తగిన విద్య ఉండాలి. డెమాక్రటిక్ సోషలిజాన్ని ఇమిడ్చిఉన్న విద్య మనకు కావాలి. దానికి అనుగుణ్యంగా ఇప్పుడున్న కరెక్యులమ్ పూర్తిగా ఛేంజ్ చేయాలి. ప్రస్తుతం ఉన్న విద్య పూర్తిగా మార్పు చేయడానికి ఒక రేడికల్ రిస్కీ కావాలి. కొత్త ఎడ్యుకేషన్ విధానాన్ని ఏర్పాటు చేసుకోవాలి. నిన్న మనకు అందజేసిన పుస్తకంలో 3,16,767 మంది బాయ్స్, 1,18,847 మంది గర్ల్స్ హైస్కూల్స్ నుండి బయటకు వస్తున్నారన్నారు. ఇందులో కొంతమంది మాత్రమే ఇంజనీరింగ్ మెడికల్ కాలేజీస్ కు పోతున్నారు. మిగిలిన వారంతా వృధాగా ఉండిపోతున్నారు. వీరు ఎక్కడా పనికిరాకుండా పోతున్నారు. మనం ఇప్పుడు డెమాక్రటిక్ సోషలిస్టు వ్యవస్థను స్థాపించుకోవాలని ఆనుకొంటున్నాము కాబట్టి గవర్న మెంట్, ఎడ్యుకేషన్ మినిష్టర్ గారు అందరూ ఆలోచించి, ఇది సెంట్రల్ సబ్జెక్టు అయినప్పటికీ డెమాక్రటిక్ సోషలిజమ్ ప్రిన్సిపుల్స్ విద్యలో ఇమిడ్చి చిన్న తరగతులనుండి మెట్రిక్యులేషన్ వరకు నేర్పితే, ఆ విద్య ఇప్పుడు డెవలప్ అయిన, టెక్నికల్ డెవలప్ మెంట్, సైంటిఫిక్ డెవలప్ మెంట్ దృష్టిలో పెట్టుకొని, మెట్రిక్యులేషన్ పాసై బయటకువచ్చిన స్టూడెంట్స్ ఆధునిక పద్ధతులలో వ్యవసాయం చేసుకోవటానికైనా పనికిరావాలి లేకుంటే ఫ్యాక్టరీలలో ట్రేడర్స్ గా, ఫిట్టర్స్ గా అప్రెంటిస్ గా పనిచేయటానికి పనికి రావాలి ఈ రెండు విధాలుగా పనికిరావాలి. అప్పుడే మనం నేర్చే విద్యకు అర్థం ఉంటుంది. ఈ రెండు విధాల పనికి రావాలి. అప్పుడే విద్యలో అర్థం ఉంటుంది. లేకపోతే ఎటువంటి లాభంలేదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. Democratic socialism అని ఏదైతే మనం ఒప్పుకుంటున్నామో దానిని కొద్ది రోజులలోనో, over night నో establish చేయడం మనకి సాధ్యంకాదు. దానికి కొంతకాలం పడుతుంది. దానిని

గురించి మనం foundations వేసుకోవాలి. Foundations వేసుకోవడానికి తప్పనిసరిగా విద్యావిధానం మారాలి. గ్రామాలలో schools అనేకం open చేశాము అని చెప్పుకుంటున్నారు. మన record చూస్తే నాకుకూడ సంతోషం కలుగుతోంది. ఇన్ని schools open చేశాము, ఇంత డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నాము. కాని వాస్తవంగా అక్కడికిపోయి చూసినట్లయితే ఎన్నోచోట్ల schools లేవు. ఎన్నోచోట్ల schools function ఆవదంలేదు. నేను ఈ మధ్య Constituency లో తిరిగినప్పుడు ఈ విషయాలన్నీ అక్కడ ఉన్న పంచాయితీ సమితి చైర్మన్లు, B.D.Oలు దృష్టికి తీసుకువచ్చాను మీరు కేవలం తప్పుడు report పంపిస్తున్నారు. గవర్నమెంటుకుకూడ మీరు తప్పుడు అభిప్రాయంలో పెడుతున్నారు. ఇది సరైన పనికాదు. ఇవి మన democratic institutions. మీరే ఎట్లా ఆవకతవకపనులు చేస్తే సరిగాఉండవని నేను చెప్పాను. నిజానికి అక్కడ schools పోత్రంలేవు. ఎక్కడా ఉద్యోగం దొరకకుండా ఉన్నవారు అక్కడ teachers గా పని చేస్తున్నారు. Just temporarily they are joining, only to search for another job. Till they get some other job they are maintaining their names in the records, after getting jobs some where they are quitting these posts. అందు గురించి ఈ మందిరిగా అవుతున్నది. ఎవరికీ పట్టించుకోవడా ఉన్నది. Education కు ముగ్గురు నలుగురు అధికారులు అయిపోయినారు. సమీతులు, జిల్లాపరిషత్తులు, Education department ఇదంతా సరిగాలేదు. ఎవరికీ పట్టించుకోని పంపానం ఎట్లా అయిపోయిందో యిదికూడ ఆ మందిరిగా అయిపోయింది. మనం ఖర్చుపెట్టే డబ్బుకు, తగినట్లుగా సరైనవిద్య సిల్లలకు యివ్వలేక పోతున్నాము. దానిని గురించి department వారు, మంత్రిగారు కేవలం ఒక statusquo maintain చేసి నాలుగో ఉండకుండా, routine గా ఏదో పనిచేసినట్లుగా ఉండకుండా ఈ పద్ధతి మూసివేసి పల్లెటూళ్ళలో మనం ఖర్చుపెట్టే డబ్బు సర్వీసియోగం అయ్యేట్లు, సరైన ఫలితాలు వచ్చేట్లు అలోచన చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. High school education ను మాత్రం పూర్తిగా మార్చాలి. High school నుంచి ఒక matriculate బ్రతికి వెళ్ళితే ఎక్కడా ఉద్యోగం దొరకకపోతే వ్యవసాయం చేసుకోవాలి కనుక పనికొరవాలి. High school education అయిన తరువాత immediate గా ఒక factoryలో పనిచేయడానికిగాని, Village level worker గా పని చేయడానికి కూడ ఈ matriculate పనికి రావడంలేదు. ఈ education useless, worthless. చేరే polytechnics పెట్టేబడులు ఈ democra-

tic principles ను పీటిలో యిమిడ్చి high school educationలో మార్పులు తీసుకు రావాలని మనవిచేస్తూ నేను సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

(శ్రీ ఎమ్. రామగోపాలరెడ్డి:— అధ్యక్షా, మంత్రిగారు మంచి figures supply చేసినారు. దానిలో కొన్ని విషయాలు తేటతెల్లం అవుతున్నవి. 30 లక్షల పై చిలుకు మంది పిల్లలు Primary schools లో విద్యాభ్యాసం చేస్తున్నారు. ఆ figures middle schools వచ్చేవరకు, 3,77,000 అయింది. High School కు వచ్చేవరకు 4 లక్షల పైచిలుకు అయింది. Primary schools లో 30 లక్షలమంది పిల్లలు విద్యాభ్యాసం చేస్తున్నారంటే వారి విద్య అంతటితో ముగుస్తున్న దానిమాట. దీనివలన యిప్పుడు ఎవరైతే అక్షరాస్యులు అని లెక్క వ్రాసుకుంటున్నామో, వాళ్ళు కొన్ని రోజులకు నిరక్షరాస్యులు అయ్యే ప్రమాదం ఉన్నదని ప్రభుత్వం గుర్తించుకోవాలి. 30 లక్షలమందిలో కనీసం 15 లక్షల మందికి అయినా middle school కు పోయే ఏర్పాటు ఉంటే బాగా ఉంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మొత్తం భారతదేశంలో 24% literacy ఉంటే మన ఆంధ్రప్రదేశ్ లో 21% మాత్రమే ఉన్నది ఆంధ్ర ఏరియాలో కొంత ఎక్కువ ఉన్నది. తెలంగాణా ఏరియాలో తక్కువ ఉన్నది. సికిందరాబాద్, హైదరాబాద్ cities లో దాదాపు 100% school going children ఉన్నారని ఖనం అంచనా వేసుకుందాము. ఆ లెక్కన చూసినాకూడ తెలంగాణాలో literacy 13% కన్న దాటదని వేసు మనవి చేస్తున్నాను. ఆ అక్షరాస్యత శ్రీలలో 5, 6% కన్న ఎక్కువ లేదని తమద్వారా నేను ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. ఎక్కడైతే హరిజనులు, వెనకబడ్డ జాతివారు ఉన్నారో అక్కడకూడ ఆర్థికంగా బాగా ఉన్నవాళ్ళ పిల్లలే బడికిపోతున్నారు. హైదరాబాద్ వంటి cities లో గ్రామాలలో ఆర్థికంగా బాగా ఉన్నవారిని తీసి వేసినట్లయితే 4% or 5% of the Harijan children are going to the school. ఇది చాల ప్రమాదకరమైన విషయం. గ్రామాలలో ఆర్థికంగా బాగా ఉన్న sections మాత్రమే 70% విద్యాభ్యాసం చేసేపరిస్థితి ఏర్పడుతుందని నేను ప్రభుత్వంతో సవాల్ చేస్తున్నాను. ఎంతవరకైతే Harijans Backward class కు విద్య నేర్పుకునే అవకాశం కలగదో అంతవరకు democracy అని, socialism అని ఎన్ని పేర్లు పెట్టుకున్నా లాభంలేదు. మీదిపద్ధతి వారు లాభపడుతున్నారు. క్రిందివర్గాలను ఈ రకంగా చేసి నట్లు ఉంటే 10 ఏండ్లకుకూడ వాళ్ళలో విద్య నేర్పినవారు ఉంటారని అనుకోనేదానికి మేలులేదు. మన విద్యాప్రమాణాలు అతిమోరంగా ఉన్నాయి. 1948 నుంచి 1962

వరకు I.A.S. పరీక్షలోపల ఉత్తీర్ణులైనవారు ఆంధ్రప్రదేశ్‌నుంచి 3, 6% మద్రాసు లో 23.7% Madras is equal to seven states. పంజాబ్, మహారాష్ట్ర, U. P. అవన్నీ చాల ఉన్నాయి, అవన్నీ చెబితే చాల time పడుతుంది. మద్రాసులో 23% I. A. S. పరీక్ష ఉత్తీర్ణులు అవుతున్నారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ దానిప్రక్క రాష్ట్రం చాలకాలం వరకు మద్రాసు రాష్ట్రంలో కలసి ఉన్న రాష్ట్రంలో 3.6% అంటే చాల సిగ్గుపడవలసినవిషయం అయితే దీనికి బాధ్యులు ఎవరు? ఇక్కడ ఏమైతే educational facilities ఉన్నాయో it is not congenial for intellectual growth, అందుకోసం Primary sections నుంచి University stage దాకా ఒక్కసారి మనం cope up చేయవలసి ఉంటుంది. Andhra Students, Madras students కన్న మేధా సంపత్తిలోపల తక్కువ అని ఒప్పుకునే టుండుకు నేను తయారుగా లేను. కృషిలోపం ఉన్నదని గ్రహించుకోవాలి. ఇది ఒక figure ఉన్నది. ఆ figure చూచేవరకు పూర్తిగా All India లోపల చాల విచారకరంగా కనబడుతున్నది. 3, 6% యిక్కడ 23% మద్రాసు ఈ విధంగా ఉన్నది. Block development officer లో Social Education Organizers ను పెట్టినారు. పిళ్ళను తీసివేయాలి, పిళ్ళ నిరర్థకం అని ప్లానింగ్ మంత్రిగారు అంటూ ఉంటారు. Adult literacy ని ఎక్కువ చేయాలని Social education organizers ను పెట్టినారు. ఏదోఒక ఆఫీసురుమాత్రం Block లోపల ఉన్నట్లు. ఇతను superfluous అని ఇంతతోందరగా ప్రభుత్వం నిర్ణయానికి వస్తుంది అంటే యిది పనితనానికి నిదర్శనంగా ని యింక వేరేమీవు కాదు. మహారాష్ట్రలో Adult education కొరకు వేరే ఏర్పాట్లు ఉన్నాయి. దానికి వేరే officers ఉన్నారు. మైసూరులో ఒక స్వచ్ఛందమైన సంస్థదానికోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నది. U. P. adult education కోసం ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి ఆ level కు మనం రావాలంటే మన దగ్గరకూడ Social Education Organizers చేసే పనిలో adult education chart కూడ యిమిడ్చి, వాళ్ళు adult education ఎంతవరకు సాధిస్తారో ప్రత్యేకంగా చూడవలసి యుంటుంది. ఇంతకు పూర్వం Special Officer for Social Education అనేది హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో ఉంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అయిన తరువాత దానిని abolish చేసినారు. అవిషయమై ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని హైదరాబాద్ రాష్ట్రంలో ఉన్నదానిని పునర్నిర్మాణం చేయాలని కోరుతున్నాను. మన national income ను విశ్వవిద్యాలయంలో చదువుకొనే వాళ్ళను compare చేసి, అట్లయితే it is highest in the world income. మన national income చాల తక్కువ ఉన్నది. Uni-

అలాగే ఈనాడు స్కూళ్లువుంటున్న పరిసరాలు ఏమీ బాగాలేవు వాతావరణం బాగాలేదు పిల్లల ఆరోగ్య పరిస్థితి చెడిపోయే విధంగా ఉంటున్నాయి. పిల్లలకు పాలుయిస్తున్నాం అంటున్నారు. కొన్నిచోట్ల మధ్యాహ్న భోజనం పెడుతున్నాం అంటున్నారు. శానిటరీ కండిషన్స్ బాగాలేవు. పిల్లలు చిన్నిప్పటినుండి మంచివాతావరణంలో పెరగాలి. లేకపోతే దేశభవిష్యత్తుకు యిది గొడ్డలిపెట్టు అవుతుంది మనం పెడుతున్న ఖర్చునుచూసి, అంకెలను చూసి గర్వపడితే, సంతోషపడితేలాభంలేదు. స్కూళ్ళలోకి వెళ్ళిచూస్తే, మనపిల్లలు చాలాపిక్ గా కనబడతారు. ఎక్. సి. సి. ట్రెయినింగ్ యిస్తున్నారు బాగానేఉన్నది. కేర సంస్థనుండి వచ్చేదే గాక మన ప్రభుత్వం కూడా కొంతఖర్చుపెట్టి, పాఠా, మధ్యాహ్న భోజనాల విషయంలో ఎక్కువ శ్రద్ధతీసుకొని మనదేశ భవషత్తునకు పూనుకొనవలసి వున్నది. మనదేశ వివిష్యత్తు, శక్తి వారిపై ఆధారపడి వున్నదనే విషయం మరచిపోకూడదు గాంధీగారు, ఇతరదేశాలలోని పెద్దపెద్ద మేధావులు ఏమన్నారంటే—ఏదేశంయొక్క నాగరికతనైనా తెలుసుకోవాలంటే. ఆ దేశంలోవారు పిల్లలపట్ల ఎంతశ్రద్ధాసక్తులను కనబరుచుతున్నారో దానినిబట్టి తెలుసుకోవచ్చును అన్నారు. ఆవిధంగాచూస్తే we cannot claim ours is a civilized country. మనం పిల్లల విషయంలో తగుశ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదని తమద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. అలాగే, మెట్రీక్ పాస్ అయినతర్వాత పాలిటెక్నిక్ ప్రైమరీపాస్ కాగానే ట్రెయినింగ్ పెడితే దీనివలన కొంతలాభం కలుగుతుందని తమద్వారామనవిచేస్తూ ముగిస్తున్నాను.

Sri T.V. Raghavulu : Mr. Speaker, Sir, at the outset, I crave your indulgence for giving me at least 20 minutes so that I may be able to do justice to some of the important aspects of education. At the outset I would like to make a few observations. One thing is quite clear. When I go through the budget, the impact of the emergency is seen more on this demand than on any other demand. Of course, everybody here is quite alive to the situation that has arisen on account of the emergency and I hope and trust that the Minister concerned will leave no stone unturned for meeting the budgetary provision in this Demand. This morning, Mr. Anthony Reddy has been kind enough to give us the facts and figures showing that the progress

that we could make in the field of education at different levels may be it is primary education, secondary education or University education. I must also tell you, Sir, that we have made much headway in the field of technical education. Just now, one member is kind enough to tell us that the liberal education that is being imparted is almost useless. We must remember that most of the Universities in this country are modelled up after Macaulian concept to produce pupils to man foreign bureaucratic Government. The situation is not so bad as that. The Universities are trying to wriggle themselves out of this situation and they are trying to addict themselves to the present conditions and requirements of our society and we are quite alive to the national objectives. To-day, I would like to concentrate on one aspect of University education. Before I do so I would like to submit that I do not lay or pretend to lay claims to my being an expert or authority who can speak with authority on any matters relating to University education, but yet I feel honestly that I will be failing in my duty if I do not express myself on some of these matters being the chosen representative of the common man. That is why I am trying to confine myself to one burning problem of the day viz., Indiscipline and incidentally the impact of law on the autonomy of University. These are the two aspects I would like to concern myself with.

Of late, we have many occasions to observe in the Universities in our State that there is a tendency towards indiscipline. We have also seen mutual bickerings between the University executive and the staff and also in the staff *inter se* and matters being taken to the law courts. In this atmosphere, the students are being attracted by or drawn

into one side or the other. These personal disputes are having their adverse effect upon the students' educational career itself. This is certainly not a highly healthy atmosphere in which the Universities or any other educational institutions should function. Under these circumstances, is it not the business of the Government to see that the Universities and the educational institutions are maintained and function strictly for the purposes for which they are established?

Item 11 of the State Legislative List of the Constitution gives the necessary powers to the State in the matter of education including Universities subject to the corresponding entries in the Union and Concurrent Lists and Executive power of the State extends to the legislative powers of the State.

When this power has been conferred upon the Legislature, the necessary duty is also imposed to undertake all such legislative and executive measures to bring educational standards and the functioning of the Universities to the required standards. How can this responsibility of the State be discharged?

On the one side there are opinions being expressed by eminent people in this country that the already autonomous bodies like the Universities should be made more autonomous. On the other hand, opinions are being expressed that more State control is necessary over these Universities and educational institutions to make them function properly.

What do we mean by autonomy of the University? No doubt, the University has several duties. It must be remem-

bered that the Universities and other educational institutions exist for the benefit of the entire public in the State and not merely for those persons whose franchise brings into being either the Senate or the Syndicate. Of course, these two elective bodies came into being on account of the democratic process. But undoubtedly these two bodies do not represent the full public opinion for whose benefits these institutions exist and for which purpose also the State Government pays from its exchequer aids or grants to these bodies.

Very recently, I had occasion to go through a convocation address delivered by an Honourable Justice of the Supreme Court and an eminent jurist of the country. During the course of the address, he was commenting on the provisions contained in Section 12 of the Sri Venkateswara University Act 1959 and also on the mode of appointing the Vice Chancellor.

The learned Convocation orator said "If the Chancellor acts in his personal capacity, these apparently large powers of a titular head will be regulated by custom and tradition, but if he has to act on the advice of the Ministry in effect, the State Government will have power to interfere in the internal management of the University."

The executive power of the State shall extend to all matters, with respect to which the State Legislature has powers to make laws and this power is vested in the Governor to be exercised by the Council of Ministers in the name of the Governor. Vide Articles 154, 162, 163 and 166. This executive of the State is appointed by the Governor from out of the members of the Legislature.

Every such member fully represents the entire population in his constituency and the Legislature itself more fully and effectively represents the entire population of the State. The executive that is constituted with representatives is fully responsible for all its actions to the Legislature.

(Mr. Speaker in the Chair)

When this is the representative character of the executive and of the State Legislature can it be said that the interference on the part of the State is undesirable, as the learned Judge was pleased to point out? Pausing here for a moment, what is the representative character of the Senate or Syndicate for which better autonomy is pleaded. These bodies represent only a section of the public, residing within the jurisdiction of the University. But the entire public are interested in the Universities and when they possess the necessary qualifications, they have a right of admission into these institutions. Then the pertinent question is, is it desirable that the affairs of the Universities should be allowed to be governed by those limited representative bodies or is it also necessary and proper that the State Government and the executive which are fully representative bodies of the general public should have a say in the governance of the affairs of the University? It may not be correct to think that the State executive's interference by way of general supervision is detrimental to the proper functioning of the Universities. Having accepted the democratic principle, it may be futile to contend that the Government should not supervise the affairs of the University.

This apart, Article 46 of the Constitution, which is contained in the directive principles of the State policy says

“The State shall promote, with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people and in particular of the Scheduled Castes, and Scheduled Tribes and shall protect them from social injustice and all forms of exploitations.” This Article clearly enjoins the above duties on the State. How can the State discharge these constitutional duties without possessing for itself the necessary powers to implement this directive? Can University autonomy, as advocated by some persons, achieve, this objective, without Governmental intervention? In fact Government’s nonintervention in these matters may amount to Government’s abdication of its functions and obligations towards the citizens and may even be violative of Article 46 contained in the Constitution’s directive principles.

I may be surprised at the suggestions made by the Hon. Mr. Justice Subba Rao during the Convocation address at Tirupati. The learned Speaker seems to think that the original provision in the University Act of Tirupati, providing for the Chief Justice of the High Court, acting as the Chancellor was a more salutary provision than the later on amended provision, substituting the Governor for the Chief Justice. In this connection, may I ask, whether if the original provision stood unamended, and if there should be a litigation between the University headed by the Chief Justice and somebody else, does it not create an embarrassing situation, if the very same High Court has to hear and decide these matters? Moreover, if the Chief Justice were to act as Chancellor, how can human considerations be eliminated except that he is bound by the oath taken under

the Constitution ? Even if it is the executive that acts through the Governor, in the affairs of the Universities, it is also required to act in accordance with a very much similar oath administered under the Constitution. Even assuming that the Act provides for the Chief Justice to be the Chancellor is it obligatory on every Chief Justice to accept this Chancellorship ? Supposing a Chief Justice prefers not to act as the Chancellor. Can this Government or the Legislature compel him to do so ? I suppose this cannot be thrust upon him.

There is another suggestion that even if the Governor is made the Vice Chancellor, he should be allowed to exercise the powers of the Chancellor independently of the executive as he is expected to do under the Act. The apprehension in the public mind, of the executive interference in the University affairs, may, to a large extent, be eliminated. There is a fallacy in this argument. Firstly, he is not expected to exercise these powers independent of the executive under the Act. Secondly, even if it should be desired, such a provision cannot exist in the Acts. That is not possible for the simple reason that Article 163 (1) provides that the Council of Ministers have to aid and advise the Governor in the exercise of his functions except in so far as he is by or under this Constitution, required to exercise his functions, or any of them in his discretion. Thus, it is the Constitution alone that can declare what powers should be exercised by the Governor in his discretion and certainly the Constitution has not declared like that in matters relating to Education or Universities. As such, it is highly doubtful whether this State Legislature, even if it wants, could make a law,

providing for the Governor to act in his discretion in these matters. Thus, it would be seen that while the powers of the State Legislature in the matter of making provision for appointing a Chancellor to a University are unfettered, when once the Governor is made the Chancellor, the provision is always subject to the limitations imposed by the Constitution under Article 163 (1) in the matter of exercise of these powers by the Governor. In this connection, I would like to add a few words by way of clarifying the Constitutional position. Item 11 in the State List of Legislature gives us the power to make the law regarding the University education. Sri Venkateswara University Act itself is a creation of this August body and if one thing is conceded that the executive power of the State is co-extensive, it follows that the statutory powers of the Chancellor are part of the State executive power. It should be remembered that the statutory powers under the Act are given not to an individual but to a high dignitary viz, the Governor. Therefore I submit that the statutory powers of the Chancellor under the Act are part and parcel of the executive powers of the State and they can be exercised only under the aid and advice of the Ministry. Therefore I submit with due deference to the Hon. Mr. Justice that these sentences are not correct. Can it be said that the powers of the Chancellor under the University Act are part of the executive powers of the State vested by the Governor under the Constitution? The Statutory powers of the Chancellor are not part of the executive power of the State vested in the Governor under Article 151 of the Constitution." I beg to differ from the views and the interpretation given to the Statutory Powers given under Sri Venkateswara

University Act. They are part of the executive power because inasmuch as item 11 appears in the State List and when we also accept the proposition that the executive and legislative power are co-extensive, this is not a matter where the Governor is required to act in his own discretion. In the Constitution itself specific provisions are made providing for cases where the Governor acts independently and in his own discretion. As a matter of fact where the Governor is put in charge of a responsibility, then only a case where a Governor can act independently and also in his discretion arises. That being the Constitutional position, I submit and I hold that it is not proper to say that the powers given under the Sri Venkateswara University Act so far as the Chancellors are concerned are not given to anybody outside the executive and they are part of the executive powers of the State.

Another question has been posed by this Convocation orator. I would like to quote a few remarks and observations made by him. "The Act makes the Governor the Chancellor of the University. It need not have done so. It could have nominated any other dignitary as Chancellor." No doubt this august body has the unfettered powers to give these powers to anybody, not necessarily the Governor; but in that case it should be remembered that we are giving these powers to our exclusion. Then the question does not arise whether the gentleman is acting either on the aid or advice of the Ministry. "Indeed before the amendment of the Act, the Chief Justice of the State was the Chancellor. If in the hands of the chief the powers exercised by the Chancellor could not have been part of the executive power of the state, they could not have become such when the Governor was substituted for the Chief Justice." If in the

opinion of the Justice, powers exercised by the Channellor could not have been the executive powers of the State, I am sorry to submit that he is putting the cart before the horse. There is a fallacy in his argument. Apart from these, the Constitution itself, the Supreme law of the land imposed an obligation on the Union and the States in the matter of University education etc., and it is only by virtue of these responsibilities that the State is making financial grants to the Universities and educational institutions and also the Union Government is granting financial assistance through the University Grants Commission brought into being by an Act of the Parliament. Whether the said grants are from the State Govt. or from in Union Govt. they are from the public revenues. Thus, while the general public are obliged to participate in the maintenance of the Universities with their funds. viz.. taxes, to say, that the public, viz., the taxpayers through their chosen representatives and their Governments should not be allowed to have a say in the affairs or management of these institutions, in the name of University autonomy, is certainly unreasonable and contrary to the spirit and letter of the Constitution.

Thank you.

శ్రీ కె. సూర్యనారాయణ (అమలాపురం):— అధ్యక్షా, కంపలస్సీ ఎలి మెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ సోషలిస్టు సమాజ స్థాపనకు ప్రాతిపదిక అని చెప్పవచ్చును. నేను నో ఎమర్జెన్సీ పేరుతో విజ్ఞానాకరమైన విద్యకు మందగాడి మార్గం అవలంబించడం ప్రజల దురదృష్టమని చెప్పక తప్పదు.

• *Mr Speaker:*— I request the hon. Members to remain in the House. Otherwise, if every Member who speaks goes out, there won't be any quorum and ultimately only those Members who want to speak may remain in the House.

శ్రీ కె. సూర్యనారాయణ:— చదువులేక సంస్కారంలేక డబ్బులేక సమాజంలో గౌరవం లేకుండా ఉండే హరిజనులు; గిరిజనులు, వెనుకబడిన తరగతుల వారికి ఇది వరప్రసాదమని చెప్పవచ్చును. అయితే ప్రభుత్వ విధానాలు మాత్రం నేషనల్ ఎమర్జెన్సీ పేరుతో మందగొడి మార్గం సాగించడానికి ప్రయత్నం చేయడం దురదృష్టకరమైన విషయం. ప్రభుత్వాన్ని ఒక విషయంలో అభేసించిన వచ్చును. విద్యా ర్థినులకు హైస్కూలు, హయ్యరు సెకండరీ స్టేజిపర్యంతం ఉచితంగా విద్యచెప్పడానికి సౌకర్యం కలిగించామని చెప్పడం సంతోషకరంగా ఉంది. మద్రాసు రాష్ట్రంలో ఆడ పిల్లలకే కాకుండా మగ పిల్లలకు కూడా హైస్కూలు స్టేజివరకు ఉచితంగా విద్యగరపడానికి తగిన సౌకర్యాలను కల్పించారు. కాబట్టి మన రాష్ట్రంలో కూడా హైస్కూలు స్టేజివరకు అందరికీ ఉచితవిద్యా బోధనకు తగిన ఏర్పాటు చేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకుంటుందని ఆశిస్తున్నాను. కేవలం ఊరికే అంకెల గారడీతో ఆత్మసంతృప్తి కోసం హెచ్చుమొత్తాలు ఖర్చు చేస్తున్నామని చెప్పడం కంటే ఖర్చుచేసే మొత్తం సద్వినియోగపరుచుకున్నదా, రిజల్టు ఏ విధంగా ఉన్నయో పరిశీలన చేసుకోవాలి. గత సంవత్సరం రిజల్టు పరిశీలన చేస్తే డబ్బు అంటే ఖర్చు అవుతున్నది కాని standards deteriorate అవుతున్నాయనేది రిజల్టుబట్టి స్పష్టంగా ఆర్థమవుతుంది. కాబట్టి ఎందుచేత standard deteriorate అవుతోందనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం పర్యావలోకిన చేసి తగిన చర్యతీసుకుంటారని ఆశిస్తున్నాను. ఇక కాలేజీ ఎడ్యుకేషను విషయమై అంతగా ప్రోత్సహించటానికి ప్రభుత్వం ఈసారి పూనుకోవడంలేదని చెబుతూ ఒక విషయంలో మాత్రం ప్రోత్సహకరమైన నూతన చేశారు. ఏమంటే It is proposed to increase the facilities in the existing colleges and particularly teaching of science courses in the existing colleges అన్నారు. ప్రస్తుతం మన విద్య బంట్రోతులను తయారు చేయటానికి గుమస్తాలను తయారు చేయడానికి ఉపయోగపడుతుందిగాని బ్రతుకు తెరువుకు ఉపయోగపడే విధముగా ఉండడంలేదు. వైపు కోర్సులను encourage చేస్తామని చెప్పడంచాలా శుభసూచకం. ప్రభుత్వం చెప్పేదానికి చేసేదానికి ఏమయినా సంబంధం ఉందా అని అలోచిస్తే ఒక ఉదాహరణ చెబుతున్నాను. అమలాపురంలో S. K. B. R. Collegeకి Botany కి Geology కి blocks కట్టడానికి 1960 సంవత్సరంలోనే ప్లాన్స్, ఎస్టిమేట్సు తయారుచేసి, యూనివర్సిటీ వారు ఆఫీషియల్ చేసినారు. State Architect ఆఫీషియల్ చేసి పంపించాడు. ఒక లక్ష తొందలై అయిదువేల రూపాయలన్నారు. అందుమీద managment వైస్సె బ్లాక్స్ కట్టడంకోసం టెండర్స్ విలిఫై ఒక టెండరు వచ్చింది రెండులక్షల ఇరవై అయిదువేలకు టెండరు ఆమోదించి

బ్లాక్స్ కట్టడం ప్రారంభించారు. ఇప్పటికి management రెండు లక్షలు ఖర్చు చేసినది. ఇంకా అసంపూర్ణంగా ఉంది. కంట్రాక్టరు తనకు యివ్వవలసిన బిల్లు మొత్తం యిస్తే నేకాని మిగతాపని పూర్తి చేయలేనని పట్టు పడుతున్నారు. ప్రభుత్వాన్ని అడిగితే 75 వేల రూపాయలు బిల్లింగు గ్రాంటు యిస్తామని అంగీకరించారు. కాని ఎన్ని రిప్రజెంటేషన్లు చేసినప్పటికీ యంతవరకు ఆ గ్రాంటు రిలీజ్ చేయలేదు. అందు చేత కంట్రాక్టరుకి యివ్వడానికి మేనేజిమెంటు దగ్గర డబ్బు లేదు. అసంపూర్ణంగా ఉన్న ఆ బిల్లింగు ఎండకు ఎండి వానకు నాని శిథిలం అయిపోయే దుస్థితి ఏర్పడి పోతుంది. కాబట్టి నేషనల్ ఎమర్జెన్సీ సాకు చెప్పకూడదు. ఎప్రిల్ 1960 లో నేషనల్ ఎమర్జెన్సీ లేని సమయంలో ప్రారంభించిన పనిని అసంపూర్తిగా విడిచి పెట్టేటట్లు చేయడంకంటే కనీసం సేవింగ్సులోంచి అయినా మీటై గ్రాంటు రిలీజ్ చేస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఇక ఈ మధ్య హైకోర్టువారు ప్రభుత్వం తగినటువంటి ఆధారం చూపించకపోవడంవల్ల other backward classes ఉన్న రిజర్వేషన్లు రద్దు చేస్తూ తీర్పుయిచ్చారు. అందులో ప్రభుత్వం తగిన material మాకు సమకూర్చక పోవడంవల్ల మేము తగినటువంటి నిర్ణయం తీసుకొనడానికి సావకాశం లేకపోయిందని నూచన ప్రాయంగా చెప్పారు. దీనినిబట్టి చూస్తే కేవలం other backward classes కి economic backwardness criterion సబబుగా లేదని మనవి చేస్తున్నాను. వారు economic గా మాత్రమే కాక socially and educationally backward గా ఉన్నారనే విషయం పరిశీలనలోకి తీసుకోవలసి ఉంటుంది. సమాజంలో ఏవిధముగానూ అభివృద్ధికి రావడానికి తగినటువంటి ఆస్కారం అనకాశంలేని కులాలను తదితర కులాలతో సోకర్నాలను యివ్వడంలో సమానంగా చూడాలని కోరడం సబబు కాదని మనవిచేస్తూ మరల రిజర్వేషన్లు నిలిచేటట్లుగా ప్రభుత్వం తగినటువంటి కృషి చేస్తుందని విశ్వసిస్తూ ఈ అవకాశం నాకిచ్చిన తనకు ధన్యవాదాలు సమర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ కాకాని వెంకటరత్నం (పుయ్యూరు):— అధ్యక్షా, ఎడ్యుకేషను మీనిస్టరుగారు ప్రవేశపెట్టిన డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. డిమాండు మాత్రం చూస్తే 26 కోట్లు ఉన్నందుకు చాలా సంతోషించాలి. కాని లోపల తిరగేసి చూస్తే వారు యిచ్చిన రిపోర్టులో ప్రాథమిక విద్యకు సంబంధించినది ఏ మాత్రం ఎరుగులేదు. అదేవిధముగా సెకండరీ ఎడ్యుకేషను గురించి చెప్పుకోతగిన విశేషం కనపడడంలేదు. 26 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెడుతూ ఉంటే ఆంధ్రదేశంలో ప్రథానంగా కావలసిన ప్రాథమిక విద్యనుగురించి ఏమీ లేకుండా ఉందంటే వారు వేసుకొన్న ప్లాన్ ప్రకారం వేసినది యీనాడు కనబడడం లేదంటే కారణాలు వారే యోచించాలి. ఒక కారణం

మాత్రం దానిలో శలవిచ్చారు. ఎలక్ట్రిసిటీ లేక ఇరిగేషను సంబంధించినంత వరకు ఆ కారణాలచేత కొంత తగ్గించవలసి వచ్చినది అన్నారు. నిజంగా ఎలక్ట్రిసిటీకి ఇరిగేషనుకు కూడా మెచ్చగా ఖర్చు పెట్టవలసినదే. దేశం ఆదాయం పెరగవలసినదే. కాని పసిపిల్లలకు, అనాధులకు దిక్కుమొక్క లేకుండా ఉన్న ఎలిమెంటరీ స్కూళ్ళ డబ్బును ఆపి వారికి ఎదుగులేకుండా చేయడం అంటే ప్రాథమిక విద్య ఏజెన్సీలో ఉన్నదో తెలుస్తుంది, ప్రణాళికలో మాత్రం చూపించారు. 28 వేలమంది మాస్టర్లు కావాలన్నారు. 6-11 సంవత్సరాల మధ్యలో ఉన్నవారికి 84% ప్లాన్ ప్రకారం విద్య చెప్పాలనుకున్నాం. అటువంటి పరిస్థితులలో 28 వేలమంది ఉపాధ్యాయులుగా ఉన్న సంఖ్య 9,300 వరకు వచ్చింది మిగతాది ఆగిపోయింది. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ఆయిపోబోతోంది, డబ్బులేదని ఎడ్యుకేషను మినిష్టరుగారు చెప్పవచ్చును. ఒప్పుకుంటాను. కాని కావలసినది ఎవరికి? ఎవరికోసం యీ వెల్ఫేర్ ట్రస్టు? ఎవరి కోసం చేస్తున్నాం? నిజంగా దేశంలో ప్రజలయొక్క జీవన ప్రమాణం పెంచవలసి వుండే. చదువుకునే బాల బాలికల విషయం చూడకుండా ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషను స్థాపించిపోతే ఏమి జరుగుతుంది? బ్రహ్మాండమైన పుస్తకం పురుషులు ఇంత మంది స్త్రీలు యితరుంది అని యిచ్చినందువల్ల ఏమి జరుగుతుంది. ప్రజలకు ఉపయోగం ఏమయినా ఉందా అని ఆడుగుతున్నాను. స్కూలు మాస్టర్ల జీతాలు చాల మంటే ఎడ్యుకేషను పెరగకుండా ఉంటే ఏమిటి పెంచేది? మనం దేశీకారకు చేస్తున్నాం అనే సంగతికూడా అలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అదే విధముగా సెకండరీ ఎడ్యుకేషను అన్నారు. 63-64 సంవత్సరంలో క్రొత్తవాటికి పరీక్షను యివ్వలేదన్నారు. ఇచ్చి నటువంటిది ఒకేసారి మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో రెండు సంవత్సరాలలో ఆ యిపోయిందన్నారు. ఆయిపోతే వదిలిపెట్టవలసినదేనా? 427 స్కూలు పెట్టినప్పటికీ అంతమాత్రాన వదిలిపెడితే ముందు జరుగబోయేది ఏమిటి? కృష్ణా జిల్లాలో నాలుగు స్కూలుకు పర్సనల్ చదువుకూడా తీసుకువస్తే హయ్యరు ఫారం యిస్తాం అన్నారు. ఏమిటిది? సెకండరీ ఎడ్యుకేషనుకి జిల్లాపరిషత్తు అంటున్నారు, గవర్నమెంటు 26 కోట్లు ఎడ్యుకేషనుకి ఖర్చు పెడుతోంది. సెకండరీ స్కూలులో IV ఫారం కావాలంటే V ఫారం కావాలంటే ఫర్మీచరు యిస్తేనే చేస్తాం అనే స్థితిలో లాకల్ బోర్డు ఉన్నాయా? పిల్లలను ఇంకో చోటికి పంపించలేక ఒప్పుకున్నారు. కృష్ణా జిల్లా సంగతి చెబుతున్నాను. అన్ని జిల్లాల్లో ఉండవచ్చు. అదే విధంగా ఎలిమెంటరీ శాతకాలలో కూడా IV క్లాసు V క్లాసు కావాలన్న ఫర్మీచరు తీసుకునివచ్చి యిస్తేనే జిల్లాపరిషత్తు వైర్డును, జిల్లా కలెక్టరు, ఎడ్యుకేషను కమిషనరీ అంగీకరిస్తారంటే సరే అదికూడా ఇచ్చారంటే Upland schools లో జీతాలు కూడా ఇచ్చుకుంటేనే ఎడ్యుకేషను అని చెబుతున్నాను. గవర్నమెంట్ తాబాకాతో

(నిజంగా) కావాలంటే మాస్టర్ల జీతాలు కూర్చీలు యిచ్చుకుంటే స్కూలు యిస్తాం అన్నారు. అన్నీ ఇచ్చుకుంటే జిల్లాపరిషత్తు చేసేది ఏమిటి? గవర్నమెంటు చేసేది ఏమిటి? అని అడుగుతున్నాను. ఎందుకు అటువంటిది పెట్టాలి? మరొక రెండు కోట్లు అప్పు చేసి అయినా సరే విద్యచూపించాలి. ప్రయివేటు వారికి అనుమతి యిచ్చి నామని విద్యాశాఖామాత్యులు డిమాండులో వ్రాశారు. స్కూలు పిల్లల జీతాలకు మాంటెసోరీ మాదిరి అటువంటి స్కూలు పెట్టండి. అంతేగాని జిల్లాపరిషత్తు కర్చీలకు డబ్బు యివ్వండి ఏ డొర్యాగ్యుడైన మాస్టరునువేస్తే జీతాలు యివ్వండి, ఇవన్నీ యిచ్చుకుంటే మేము పైన పెత్తనం చెలాయిస్తాం అని జిల్లాపరిషత్తు అంటుంది. హెచ్చు డబ్బు ఖర్చు పెడుతున్నామని గవర్నమెంటు అంటుంది.

ఇది న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. ఏవ ప్రణాళికలో కోట్లకొలది రూపాయలను ఖర్చుపెడుతున్నారు. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ స్థంభించి అగిపోయింది. ఇక సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ కు సంబంధించి కర్చీలు, బల్బులు కొనుక్కొని తెచ్చుకొంటే, టీచర్సుకు జీతాలు ఇస్తే చదువు చెబుతామనే స్థితిలోకి వచ్చింది. అది న్యాయమా అని అడుగుతున్నాను. న్యాయము కాదు. జిల్లా పరిషత్తులు భరించనివ్వండి. లేక గవర్నమెంటు భరించనివ్వండి. సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ విషయములో బాగా శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ ను అంతకన్న ప్రోత్సహించాలి. ఎడ్యుకేషన్ బాగా అభివృద్ధి అయినదని ఆనుకొంటున్నాము. కాని పిల్లలకు ఒక్క ఆక్షరము కూడ రావడములేదు. కృష్ణాజిల్లా వ్యవహారము గురించి చెబుతాను. ఇతరజిల్లాలలో ఎలా వుందో తెలియదు. వారికి స్కూల్స్ లేవు అంటే ఆశ్చర్యపడవలసిన ఆవసరము లేదు. ఒక స్కూలు పెట్టడానికి 5 ఎకరాలు, బిల్డింగ్సు కట్టి ఇస్తాము అని ఆనగలరు. కాని టీచర్సుకు జీతాలుకూడ ఇవ్వాలి అంటే ఎక్కడనుంచి ఇవ్వగలరు. ఈ సంవత్సరము కష్టపడి ఇస్తారు. రాబోయే సంవత్సరము ఎవరు ఇస్తారు. స్కూలును మూసేసుకోవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుతుంది. అటువంటి స్థితిలో సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ వుంటే బాగా అభివృద్ధి జరుగుతోందని చెప్పడానికి వీలులేదు. ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ పూర్తిగా fail అయినది సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ కి సంబంధించి గత సంవత్సరము కొత్తస్కూల్స్ లేవు. కొత్తగా స్కూల్స్ కావాలంటే ఎవరికైనా ఓపికవుంటే పెట్టుకోమన్నారు. జీతాలు ఇచ్చుకోమంటున్నారు. ఈ పద్ధతి మంచిదికాదు తప్పకుండా గవర్నమెంటు take up చేయాలి అని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక లైబ్రరరీల విషయము చెప్పారు. అంధ్రలో లైబ్రరరీ అట్ట బాగానే ఆములు జరుగుతోంది అని ఆనుకొంటున్నాము. ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ యొక్క టీచర్లు మాదిరిగా ఆ లైబ్రరీలకుకూడ సరిగా గ్రాంటు ఇవ్వడము లేదు. ఈనాటికి కృష్ణా

జిల్లాకు గ్రాంటు ఇవ్వలేదు. ఎందుకు ఆలస్యము చేస్తున్నారో తెలియదు. గ్రాంటు ఇవ్వకపోతే ఆక్కడున్న టీచర్లు పుస్తకాలను అమ్ముకొని తింటారు అటువంటి స్థితి ఎందుకు రానివ్వాలి అంటున్నాను. ఈ లైబ్రరీ అధారిటీలకు ఎప్పటికప్పుడు grantsని ఇప్పించే ఏర్పాటు చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

ఇక టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ కు 2 కోట్ల 95 లక్షలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. చాలదు 4 కోట్లు ఖర్చుపెట్టినా నష్టము లేదు టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ ద్వారా విద్యార్థి బాగుపడేదానికి ఎక్కువ అవకాశాలున్నవి. అందువల్ల దానికొరకు 4 కోట్లు ఖర్చుపెట్టినా విలువవుంటుంది. విద్యార్థి యోగ్యుడు అవుతాడు. యోధుడు అవుతాడు. స్వంతముగా జీవనము చేసుకోగలుగుతాడు. అందువల్ల పూర్తి ప్రోత్సాహము ఇవ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకా కేటాయింపును ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను.

10 వేల merit schoralships ఇస్తాము అని అన్నారు. 10 వేలుకాదు. 20 వేల scholarships ఇవ్వాలని అంటున్నాను 20 జిల్లాలలు వున్నవి. 20 జిల్లాలలోను 10 వేల scholarships ఇస్తే చాలదు. ఇంకా ఎక్కువ మందికి ఈ అవకాశాన్ని కల్పించండి. వద్రాసు ప్రభుత్వము బాలరందరకు హైస్కూలు చదువును ఉచితముగా చేసింది. అదే సద్దతిని మనముకూడ అవలంబించబోతున్నట్లు మన ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. ఈ సంవత్సరమే, వచ్చే సంవత్సరమే అవలంబించబోతున్నట్లుగా వారి జనాబులో స్పష్టముగా చెప్పారు చాల సంతోషము. అట్లా విద్యా విధానములో ముందుకు పోవాలి. ప్లానుకు డబ్బుకొవాలి. నిజమే మన రాష్ట్రములో 9 యూనివర్సిటీలు వున్నవి. అనేక కాలేజీలు వున్నవి. అన్ని స్థాయిలలోను విద్యను అభివృద్ధి పరచక పోతే Welfare State అని ఎట్లా చెప్పకోగలుగుతామో అలోచించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక ఎలిమెంటరీ టీచర్లు వ్యవహారము వుంది వీరి transfers విషయము హద్దులు దాటిపోయి గవర్న మెంటువరకు వచ్చినది. విద్యామంత్రిగారికి తెలుస్తో తెలియదో నాకు తెలియదు. కాని ఒక కేసు మాత్రము సెక్రటేరియట్ వరకు వచ్చింది. అంటే ఎటువంటి దుస్థితిలో పడిపోతున్నామో అలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. బాలరకు బాలికలకు అందరికీకూడ స్కూలు షైన్ లో వరకు ఉచితముగా విద్యను గరిపే విధానాన్ని అవలంబించాలని, ప్రాథమిక విద్య విషయము మరచి పోవద్దు అని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ యమ్. లక్ష్మణస్వామి (కంకిపాడు) :— అధ్యక్షా, విద్యావిధానము గురించి మాట్లాడేటప్పుడు ప్రభుత్వము తీసుకొన్న చర్యలు ప్రజల అవసరాలను సరి పుచ్చేవిగా వున్నవా అనేది ప్రధానముగా పరిశీలించాలి. ఎలిమెంటరీ విద్య, సెకండరీ విద్య, కాలేజీ విద్య, టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషన్ అని నాలుగు భాగాలుగా పరి శీలించి చూడవలసి వుంటుంది. విద్యా శాఖామంత్రిగారు ప్రజలకు చేసిన వాదా నము విషయము వేరుగా చెప్పకుండానే కొన్ని చదివి వినిపిస్తాను. మూడవ ప్రణాళిక పుస్తకములోని 121 వ పేజీలో ఇలా చెప్పారు.

It was proposed to enrol 16 lakhs of additional chil-
dren during the Third-plan period. Though 40,000 teachers
were required for enrolling 16 lakhs of additional children
at the rate of one teacher per every 40 pupils, the provi-
sion available in the original plan was sufficient to appoint
only 28,000 teachers. It was proposed to take in the rest of
the children in the existing schools by raising the teacher-
pupil ratio. In view of this reduction, the original outlay
of 20.56 crores was reduced to 15.134. In view of this
reduction, it has not been possible to undertake any pro-
gramme of appreciable expansion during the year 1963-64.
The outlook for the next two years also is not very encou-
raging. ఇవి ఎలిమెంటరీ విద్యకు సంబంధించి వారు చెప్పిన విషయాలు. ఇక సెకండరీ
విద్యగురించి 123వ పేజీలో ఏమి వుందో చదివి వినిపిస్తాను.

427 high schools were opened in the first two years. In view
of the opening of large number of schools ahead of the
schedule and also inadequate plan outlay it has not been
possible to open new schools during 1963-64. There is no
provision for the opening of new schools even during the
last two years of the plan.

ఇవన్నీ మనము గమనముతోకి తీసుకొంటే సెకండరీ విద్యనుగురించి మంత్రిగారు చేసిన
వాదానము ఏమిటో బోధపడుతుంది. ప్రభుత్వము సప్లయచేసిన noteలో కాలేజీ
విద్యను గురించి ఇలా చెప్పారు. “కళాశాలా విద్యారంగములో కొత్తగా కళా
శాలలను ప్రారంభించడాన్ని ప్రోత్సహించదలచలేదు.” ఇప్పుడున్న కళాశాలలో

సౌకర్యాలను, ప్రత్యేకించి మైన్సుకోర్సుల బోధనకు సంబంధించిన సౌకర్యాలను అధికం చేయడానికి ప్రతిపాదించబడింది. అయినా 14 ఆర్టుస్ పైన్సు కళాశాలలు ప్రారంభించబడినాయి. ఇందులో మొదటి రెండు సంవత్సరాల కాలంలో ప్రారంభించబడిన రెండు కళాశాలలకు ఆర్థిక సహాయము అనుమతించబడింది. నిధులు చాలినంతగా లేనందువల్ల 1963-64లో ప్రారంభించిన కళాశాలలకు సహాయము ఇవ్వడము లేదు. అని చెప్పారు. 40 వేల మంది బీచర్స్ కావలసి వున్నది. కాని 5 సంవత్సరాలలో నియమించదలచుకొన్నది 28 వేలు. నియమించినది 9500. దీనివల్ల వస్తున్న ఇబ్బందులను విద్యార్థులకు పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను. అలా ఎప్పటికప్పుడు పరిశీలించడము లేదని సవినయముగా చెప్పదలచుకొన్నాను. ఆ ఇబ్బందు లేమిటి? పిల్లలకు చదువు చెప్పవలసిన ఉపాధ్యాయులు వుండవలసిన వారిలో యిహోవతు వుండడమువల్ల విద్యార్థుల విద్యా సమస్య ఎలా పరిష్కారం అవుతుంది? గ్రామాలలో ఎలిమెంటరీ స్కూల్ అని బోర్డు వుండవచ్చు. అది పిల్లలు ఒకచోట కూర్చుంటానికి పనికివస్తుంది తప్ప చదువు చెప్పడానికి మాత్రం పనికి రాదు. ఇప్పటికే పట్టణాలలో కాస్త ఆర్థిక స్థావర వున్నవారెవరూ తమ జిల్లాలను మునిసిపల్ ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ కు పంపించటానికి ఇష్టపడరు. ఏ ప్రైవేటు స్కూలుకి పంపించటమో, ట్యూషన్ ఏర్పాటు చేసుకోవటమో చేస్తారు కాని మునిసిపల్ స్కూల్స్ కి మాత్రం పంపరు. తగినంతమంది బీచర్స్ లేకపోయినా ఏదో కాన్స్టిట్యూషన్ ప్రకారమో లేక ప్రజల వత్తిడి తట్టుకోలేకో లేక వాగ్దానం చేసినందువల్లనో స్కూల్స్ తెరిచారు కాని అవి పిల్లలకు ఉపయోగపడే పద్ధతిలో లేకపోవడంవల్ల అందరూ అసంతృప్తి వస్తున్నదనే విషయం గమనించాలి. 1961-62 సంవత్సరంలో చాలమంది పిల్లలు ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ కు వచ్చారని చెప్పారు. వచ్చే సంవత్సరం ఫస్టు ఫారమ్ లో చేరటానికి వస్తారు. వారికి ప్రభుత్వం చేసే సౌకర్యాలు ఎమిటని నేనడుగుతున్నాను. ప్రభుత్వం అందరూ నిర్బంధంగా చదువుకోవాలని పెట్టటంతోపాటు ఫస్ట్ ఫారమ్ వరకు ఉచితవిద్య అవకాశం కల్పించారు. అందువల్ల ఎక్కువమంది పిల్లలు స్కూల్స్ లో చేరుతారు. అంతేగాక ఫస్ట్ ఫారమ్ నుండి మిడిల్ స్కూల్స్ లో చదవాలనే మరొక నిర్ణయం చేయటంవల్ల తప్పకుండా మిడిల్ స్కూల్స్ లో అన్ని వసతులు సమకూర్చవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద వుంది. ప్లాన్ ప్రకారం అనుకొన్న దానికంటే ఎక్కువ స్కూల్స్ పెట్టవలసివచ్చింది. అటువంటిప్పుడు ఎక్కడా పెట్టము అని చెప్పితే ప్రభుత్వం తన బాధ్యత నెరవేర్చినట్లు అనిపించుకోదు. అంచనా ప్రకారం కృష్ణాజిల్లాలో, నా కాన్స్టిట్యూషన్స్ లో చూస్తే ప్రతిరెండు వేలజనాభా కలిగిన గ్రామానికి ఒక మాధ్యమిక పాఠశాల పెట్టవలసిన అవసరం వుంది. అయినా

అలా పెట్టటానికి ప్రభుత్వం నిరాకరించినప్పుడు ఎక్కువ వత్తిడి రావటానికి అవకాశం వుంది. అందువల్ల కొత్తగా ఉన్నత పాఠశాలలు పెట్టకూడదనే పాలిసిని ప్రభుత్వం మార్చుకోవాలి. ఏది కావాలని కోరినా మాటిమాటికి డబ్బు విషయం ప్రస్తావించటం జరుగుతున్నది. ప్రజల అవసరాల దృష్ట్యా ఏదోవిధంగా డబ్బు సమకూర్చాలి. విద్యారంగానికి డబ్బు తీసుకురావటానికి యువకులైన విద్యార్థులను తీసుకువచ్చి కృషి చేయాలి. డబ్బు లేదనే సమాధానం చెప్పటంవల్ల ఏ సమస్య పరిష్కారం కాదు. డబ్బు ఎలా తేవాలనేది తీవ్రంగా ఆలోచించాలి. ఆడపిల్లల విద్యకు సంబంధించి కొన్ని కస్టోడియన్స్ ప్రభుత్వం ప్రకటించింది. వారి విషయంలో మరికొన్ని విషయాలు కూడా ప్రభుత్వం ఆలోచించాలి. కాలేజీ విద్య విషయంలో మగపిల్లలు చదివే వారిలో గ్రామ వంతు మాత్రమే ఆడపిల్లలు చదువుతున్నారు. ఇప్పుడు గవర్నమెంటు ఇచ్చిన లెక్కల ప్రకారం మాస్తీ మన రాష్ట్రంలో ఆడపిల్లల కాలేజీలు 9 వున్నాయి నాకు తెలిసినంతవరకు పదికి తక్కువ కాకుండా వున్నాయి. అందువల్ల గవర్నమెంటు ఏదైనా కేవలం వృద్ధి చేయటానికి చర్యలు తీసికోవాలి. అందుకు ప్రత్యేకంగా స్త్రీవిద్య కొరకు ఒక యూనివర్సిటీని ఏర్పాటు చేయాలి. నాకు తెలిసినంతవరకు ఒక్క బొంబాయిలో స్త్రీకొరకు ప్రత్యేకంగా యూనివర్సిటీ వుంది. అలాగే ఈ రాష్ట్రంలోకూడా ప్రత్యేకంగా వారికి ఒక యూనివర్సిటీ ఏర్పాటు చేయటానికి విద్యార్థులను తీసుకువచ్చి ఆలోచించాలని మరోసారి కోరుతున్నాను. మా నియోజకవర్గానికి సంబంధించిన విషయాలు జనరల్ డిభేట్ లో చెప్పాను. కంకిపాడు చుట్టూ 9 హైస్కూల్స్ వున్నాయి. అక్కడి విద్యార్థులకు ఒక కాలేజీ పెట్టవలసిన అవసరం వుంది అందుకు ఒక అప్లు అండ్ పైన్స్ కాలేజీ ఏర్పాటు చేయాలి. ఆ 9 హైస్కూల్స్ మగపిల్లలవే అవటం వల్ల ఆడపిల్లలకు ఇబ్బందిగా వుంది. అందువల్ల ప్రత్యేకంగా బాలికలకు ఒక హైస్కూలు ఏర్పాటు చేయాలి. ఈ రెండూ ఏర్పాటు చేయడానికి మంత్రిగారు చెప్పే విధానాలు అడ్డంపైతాయి. కాని ప్రజల కేసును దృష్ట్యా ఆ విధానాన్ని మార్చుకోవాలని మరోసారి కోరుతున్నాను. మంత్రిగారు ఇచ్చిన ప్లేటు మెంటులో అంతలు తప్పిలే విద్యకు సంబంధించిన మంచి చెడ్డలగురించి లేదు. మూడవతరగతిలో ఇంగ్లీషు ప్రవేశ పెట్టారు. దానివల్ల ఫలితం

ఏమిటి ? ఎవరికి ఉపమోగం జరిగిందనే విషయాన్ని గురించి తీవ్రంగా ఆలోచించవలసి వుంది. ఆ విషయం గురించి ఆలోచించేటప్పుడు సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ కమిటీ వారు ఇచ్చిన రిపోర్టులో 84 పేజీలో ఇలా వుంది.

With two other languages, besides the mother-tongue the course in languages will be rather heavy.

అయితే చాలమంది ఎలిమెంటరీ స్టేజీలో విద్యాప్రమాణాలు బాగా పడిపోతున్నాయని చెప్పారు. దానికి ప్రభుత్వంకూడా కారణమని మనవి చేస్తున్నాను. అందులో ముఖ్యమయినది టీచర్స్ ను వేసే విషయంలో ఎక్కువమంది సిల్లీలకు తక్కువమంది ఉపాధ్యాయులను వేయటం ఒకటి. అందువల్ల బోధనలో కష్టం వస్తున్నది సీలబ్ లో అనేక subjects చేర్చటం మరొకటి. అయడవ క్లాసుకు తెలుగు మాత్రం భాషగా వుంటే కొంత రావటానికి అవకాశం వుంటుంది. కాని అది పూర్తి కాకుండా మూడవ తరగతిలో ఇంగ్లీషు పెట్టి, ఇంకా రెండు మూడు subjects పెట్టి వాటికి తగినంత టైమ్ ఇవ్వకపోతే ఏ subject రాని పరిస్థితి వుంది. అందువల్ల ఒక్కదానికే ప్రాముఖ్యత ఇవ్వవలసిన విషయం గురించి పరిశీలించవలసి వుంది. మంత్రి గారిచ్చిన స్టేటుమెంటును పరిశీలించినప్పుడు కొన్ని విషయాలు బోధ పడతాయి గోబోయ్ ప్లాన్ పీరియడ్ లో ప్రభుత్వం ఎలిమెంటరీ విద్య విషయంలోకాని, ఉన్నత విద్య విషయంలోకాని, కాలేజీ విద్య విషయంలోకాని ప్రజలకు ఎలాంటి వాగ్దానం చేయటం లేదు. దానియొక్క అభివృద్ధిగురించి ఎలాంటి వాగ్దానం చేయటం లేదు. ఉదాహరణకు లోగడ ప్రభుత్వం వున్న కాలేజీలను అభివృద్ధి చేద్దామని అనుకొంది కాని కొత్తగా కాలేజీలను పెట్టకూడదు అని అనుకొన్నది. కాని తరువాత ఇష్టం వున్నా లేకపోయినా (1) కాలేజీలు పెట్టారు. దానిబట్టి ప్రజల వాంఛ, ఆలోచనలు ఎలా వుంటాయి ? ప్రభుత్వం అది గమనించకపోతే ప్రజలకు నష్టం కలుగుతుంది. అందువల్ల దానిని ప్రభుత్వం గుర్తించాలని, ఇందాక మనవి చేసినట్లు 'సా నియోజక వర్గంలో' అడపిల్లలకు హైస్కూలు పెట్టాలని, ప్రతి రెండువేల జనాభాగల గ్రామంలో మాధ్యమిక పాఠశాల ఏర్పాటు చేయటానికి ప్రభుత్వం వాటిని చేకూర్చాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

श्री रामचन्द्रराव कल्याणी - (मकभल) माननीय सभापतिजी ।
श्री माननीय विद्ययाशाखा मंत्री द्वारा प्रसारित डिमेंडस का समर्थन करते हुये इस अवसर पर मैं कुछ विषयों पर सरकार का ध्यान आकर्षित करता उचित समझता हूँ ।

यह बात सराहनोय है कि ग्रामीण बालकों और विद्यार्थियों को ध्यानमें रखते हुये एजुकेशन डिपार्टमेंटग्रमों में अधिक से अधिक संख्या में प्राइमरि - मिडिल - और हाइ स्कूल्स खोलने का प्रयत्न कर रहे हैं । जिसके कारण ग्रामीण विद्यार्थियों को काफी सुविधा मिल रही है । इससे पूर्व करीब के स्थानों में स्कूल्स न होने के कारण बालकों को ५० - ६० मील दूर पर जाकर विद्या प्राप्त करना पड़ता था । आज वह सुविधा उनहीके ग्राम में होने से प्रत्येक बालक आसानी से विद्या ग्रहण कर रहा है ओर उनको काफी सुविधा होगई है । लेकिन मैं एक बात कहे बिना नहीं रहसकता कि हमारी विध्याका स्थर दिन प्रति दिन गिरता जा रहा है जिसके कारण हमारे लोगों मे एक प्रकार की बैचैनी पैदा हो रही है । इसके क्या कारण है मे उन सध को दोहराना नहीं चाहता । मै केवल दो चार बातें आपके द्वारा सभा के सामने रखूंगा । इसका एक कारण तो यह है कि समय पर स्कूल्स में अध्यापकों की व्यवस्था नहीं की जाती । कई स्कूल्स ऐसे हैं जहां दो दो चार चार वर्ष से साइंस और मेथमेटिक्स के टीचर्स का प्रबन्ध नहीं किया गया हैं । इससे उन स्कूल्स का नतीजा गिर रहा है । उदाहरण के तौर पर मैं आपके सामने यह बात रखूंगा कि नारायणपेट गर्ल्स स्कूल में दो वर्ष से साइंस और मेथमेटिक्स के टीचर्स नहीं है जिसके कारण वहां

के विद्यार्थियों को काफी बाधा होरही है। इसी प्रकार मक्यल में धनवाडा में एक स्कूल है गहां गतवर्ष स्कूल का नतीजा सिफर रहा-एक विद्यार्थी भी पास नहीं होसका। आप समझसकते हैं कि उनके मांबाप की क्या हालत हुअी होगी जब वे अपने बच्चों को इतने वर्ष तक एक स्कूल में भेजते हैं ओर यह देकते हैं कि उस स्कूल से एक बालक भी पास नहीं होसकता तो उनको कितना दुःख होता होगा। इसका कारण यही है कि समय पर वहां टीचर्स का प्रबन्ध नहीं होता। जब वहां से एक विद्यार्थी भी पास नहीं होता तो इस बात पर बड़ी गम्भीरता से विचार करने की आवश्यकता है। मांबाप यह सोचने पर विवश हैं कि जैसे स्कूल्स में हमारे बच्चों को भेजकर क्या लाभ जब कि वहां एक बालक भी पढकर सफल नहीं होसकता। सरकार का तो यह मनशा है कि अधिक से अधिक स्कूल्स खोलकर जनता को सुविधा पहुँचावे लेकिन जब उन स्कूल्स में सही व्यवस्था न हो तो स्कूल खोलने का मकसद ही खतम होजाता है। हम देखते हैं कि आमतौर पर एम. ए; एम; एड टीचर्स को मिडिल स्कूल्स में भेजते हैं जहां उनकी कोअी आवश्यकता नहीं होती। यदि इन ही टीचर्स को हाइ स्कूल्स पर भेजा जाये तो इन से कम से कम हाइ स्कूल्स के विद्यार्थी लाभ उठा सकते हैं।

मैं एक और बात आपके ध्यान में लाना चाहता हूँ। आजकल आम तौर पर स्कूलों में और विशेषकर मध्यवर्ती में यह चर्च चलरही है कि सरकारी स्कूलों के मुकामले में

प्राइवेट और इंग्लिश मीडियम स्कूलों में शिक्षा अच्छी होती है और लोग यह भी देखते हैं कि स्वयं सरकारी अधिकारी और विशेषकर एजुकेशन डिपार्टमेंट के अधिकारी भी अपने बच्चों को ऐसी ही स्कूलों में भेजते हैं। इसका अर्थ यही है कि हमारे स्कूलों में विद्या का स्तर दिन प्रतिदिन गिरता जा रहा है। इस लिये आम जनता अपने बच्चों की पढ़ाई सरकारी स्कूलों के अधिकारियों के हाथों में सोपना नहीं चाहती। इससे गरीब जनता में अवहेलना पैदा हीरही है। मैं कहूँगा कि यह गरीब जनता के साथ एक प्रकार का मजाक है। मध्यवर्ग के लोग यह चर्चा कर रहे हैं कि सरकारी स्कूलों में कोई पढ़नेवाला नहीं है और हम में इतनी शक्ति नहीं है कि हम अपने बच्चों को प्राइवेट स्कूलों में भिजवा सकें क्योंकि वे वहाँ की कोस बरदाश्त नहीं कर सकते। तो क्या हमको विद्या प्राप्त करने का अधिकार ही नहीं है। मैं यह नहीं कहता कि एजुकेशन विभाग के अधिकारी अपने बच्चों को प्राइवेट स्कूलों में नहीं पढ़ाये। लेकिन मैं यह कहूँगा कि वे सरकारी स्कूलों का स्तर उन प्राइवेट और अंग्रेजी स्कूलों के बराबर करे ताकि लोगों में एक प्रकार का समाधान आजाये। मैं हुकुमत से प्रार्थना करूँगा कि सरकारी स्कूलों का स्तर ऊँचा किया जाये ताकि जब हम इतना खर्च कर रहे हैं तो इससे अधिक से अधिक लाभ उठाया जा सके।

अब मैं अन्धों की विद्या के संबन्ध में कुछ कहूँगा। आंध्र प्रदेश में मैं समझता हूँ कि अन्धों के लिये दो स्कूल्स हैं। एक आंध्र में है और दूसरा हैदराबाद में है। आप वहां जाकर देखें तो आपको मालूम होगा कि इन स्कूल्स में टीचर्स की बराबर व्यवस्था हिं है। आभ तोर मर अन्धे बालकों को पढ़ाने के लिये अधिक टीचर्स की अवश्यकता होती है। क्योंकि अन्धों की तालीम ओर दूसरे बालकों की तालीम में काफी मेद होता है। आभ स्कूल्स में एक टीचर ३०-४० बालकों को पढ़ासकता है। लेकिन एक टीचर १० से अधिक अन्धे बच्चों को नहीं पढ़ासकता। क्योंकि वहां की लिपि अलग होती है उनको पढ़ाने का ढंग अलग होता है। इस लिये इन स्कूल्स में अधिक टीचर्स की संख्या होनी आवश्क है। इसका प्रबन्ध नहोने के कारण अन्धे बालकों की शिक्षा बराबर नहीं होरही है। इसके अतिरिक्त वहां बिल्डिंग भी बहुत छेटी है। वहां ७' × २०' के वरांडे में ६०-७० बच्चे खाना खाते हैं। इससे आपको अन्दाजा होगा कि वहां उनको कितनी तकलीफ है। इस लिये सरकार को वहां की स्थिति सुधारने की और विशेष ध्यान देना चाहिये। विशेषकर वहां एकाभेडेशन की समस्या को तुरंत हल करना चाहिये ताकि न केवल वहां के अन्धे विद्यार्थी ठीक तौर पर शिक्षा पासकरे बल्कि हमारे स्टेट के और दूसरे अन्धे भी वहां शरीक होकर अपने जीवन को सुधार सके।

हम यह भी देखरहे हैं कि टीचर्स में एक प्रकार की मायूसी फैलती जारही है क्योंकि उनकी तनखाहे नहीं बढ़ाबी जातीं उनको वक्त पर ग्रंडस नहीं मिलते उन्हे जब प्रोमोशन का अधिकार होता है तो उनको प्रोमोशन नहीं

दिया जाता। इसके लिये उनको काफी पैरवी करना पड़ता है। इसपर भी महीनों और वर्षों तक उनको उनका हक नहीं मिलता। इससे वे बहुत मायूस होजाते हैं। इस लिये सरकार का कर्तव्य है कि वह समय पर उनको उनका हक दिलये। जो अधिकारी इस काम पर मृत्युन है वे इस काम को ईमानदारी से पूरा करे और कमसे कम साल में एक बार यह तखता बनाकर पेश करते रहें कि किन किन को ग्रेड्स या प्रमोशन मिला है और कितनों को दिया गया। और इसपर काफी निगरानी रखी जाये। इससे अध्यापकों में एक प्रकार का संतोश होगा कि हमको समय पर हमारा हक मिल सकता है।

आजकल हम देख रहे हैं कि विद्यार्थियों में डिसिप्लिन बाकी नहीं रहा है। इसका कारण यह है कि हमारे स्कूलों में कोअी क्लास या घंटा ऐसा नहीं है जिसमें बच्चों के चरित्र के निर्माण का सबक दिया जाना हो। इससे पूर्व एक समय था जब कि स्कूलों में अखलाकियात का एक घंटा रखा जाता था जिसमें बतलाया जाता था कि हमारे पूर्वज कितने चरित्रवान थे कितने बलवान थे। कितने महान थे उन्होंने देश के लिये क्या किया। उनका चरित्र पढ़नेसे बच्चों का जीवन सुधरता था—इससे बच्चों में डिसिप्लिन पैदा होता था—उनका चरित्र निर्माण होता था और वे बेहतर शहरी बनसकते थे। लेकिन अब ऐसी कोअी बात न होने के कारण बच्चों में बुराईयां पैदा होती जा रही हैं—उनका चरित्र गिरता जा रहा है। इसपर ध्यान देना आवश्यक है।

आखिर में मैं एक और बात की ओर आपका ध्यान आकर्षित करना

505 17th March, 1964

*Annual Financial Statement
(Budget) for the year 1964-
65- Voting of Demands for
Grants.*

चाहता हूँ। सरकार से एक जी. ओ. निकाला गया है कि ग्रन्स स्कूल्स में फ्री-एजुकेशन (free education) दिया जायेगा। लेकिन यह जी. ओ. स्पष्ट नहीं है। क्योंकि जिन स्कूल्स में को-एजुकेशन है वहां लड़कों के साथ लड़कियां भी पढ़ती हैं तो क्या उनकी फीस माफ नहीं रहेगी-इस को स्पष्ट करने की आवश्यकता है। यह क्लरिफिकेशन कर दिया जाये तो को-एजुकेशन के स्कूल्स में भी जहां गर्ल स्टूडेंट्स हैं उनकी फीस को वापस क्लेम (claim) किया जा सकता है। और उनको भी सरकार की इस पालिसी से सुविधा मिल सकती है। मैं फिर एक बार इस ओर ध्यान दिलाऊंगा कि वर्षों तक अध्यापकों का प्रबन्ध न होनेके कारण स्कूल्स के नताएज गिरते जा रहे हैं सरकार को चाहिये कि जब स्कूल्स शुरू हो ते हैं तो १५ दिन के अन्दर स्कूल्स पर अध्यापकों को भेजदे। खास तौर पर साइंस और मेथमेटिक्स के टीचर्स स. य. पर भेजदे ताकि वे बच्चों को समय पर ठीक ढंग से पढ़ा सके। दूसरे विषय तो बच्चे कुछ पढ़ले सकते हैं लेकिन साइंस और मेथमेटिक्स औसे विषय है जो अध्यापक के बिना पढ़ना कठिन है। इन विषयों में विद्यार्थी कमजोर होजाने के कारण पूरा नतीजा ही गिरजाता है। और ग्रामीन बालकोंके लिये इसका प्रबन्ध करना भी कठिन होजाता है। इसलिये इसपर ध्यान देना आवश्यक है। आशा है कि इन बातों पर विचार क्रियां जायेगा।

इन शब्दों के साथ मैं अपने विचारों को समाप्त करता हूँ।

شری سلطان صلاح الدین اویسی۔ مسٹر اسپیکر۔ آج ہمارے سامنے وزیر تعلیم کے جو مطالبات ہیں ان کے متعلق میں یہ کہوں گا کہ اس ڈیمانڈ کے سلسلہ میں وزیر تعلیم نے جو بیان پیش کیا ہے اس میں کہیں بھی انہوں نے یہ بات واضح نہیں کی کہ اگر جنسی کے سلسلہ میں تعلیمی مصارف میں جو کمی کر دی گئی تھی کیا اس کو اس بجٹ میں بڑھا دیا گیا ہے آج سے دو تین دن پہلے ہمارے وزیر منصوبہ بندی ڈاکٹر چارلڈی صاحب نے نظام آباد میں تقریر کرتے ہوئے کہا تھا کہ گزشتہ سال جو چیزوں میں کمی تھی اس سال ان کے رقومات میں اضافہ کر دیا گیا ہے۔ لیکن ہم تعلیم کا بجٹ دیکھتے ہیں تو معلوم ہوتا ہے کہ اس میں اضافہ نہیں کیا گیا۔ تعلیم ایک ایسا سلسلہ ہے کہ چاہے ہنگامی حالات ہوں یا پھر امن حالات ہوں اس کے بجٹ میں کسی وقت بھی کوئی کمی نہیں کی جانی چاہئے۔ میں خاص طور پر وزیر تعلیم کی توجہ شہر حیدرآباد کی طرف مبذول کرواؤں گا۔ جہاں کے حالات بھی ناقص ہو چکے ہیں۔ یہاں ہر سال بچوں کو مدرسوں میں شرکت کیلئے سفارشوں کے باوجود داخلہ نہیں ملتا۔ خاص طور پر پشیمانی اسکولس میں تو بغیر چندے کے کسی کو شریک نہیں کیا جاتا۔ ایک طرف تو کانگریس سوشلسٹ پیپلز لیگسٹو سائنٹی کا نعرہ لگاتی ہے اور دوسری طرف یہاں کے اسکولوں کا یہ حال ہے کہ بغیر چندے لئے بچوں کو شریک نہیں کیا جاتا۔ ہمارے سامنے ایسی ہی مثالیں ہیں کہ چندہ لینے کے بعد بھی ان بچوں کو عمر کی زیادتی کے بہانے یا کسی اور بہانے سے کالجا جاتا ہے اور پھر دوبارہ دوسرے لڑکوں کو شریک کیا جاتا ہے۔ تاکہ اولے سے بھی چندہ مل سکے اس طرح سے جو حرکتیں ہو رہی ہیں وہ انتہائی نازیبا ہیں۔

ایک اور چیز کی طرف میں توجہ دلاؤں گا کہ علی گڑھ میٹرک کے امتحان دیتے کیلئے بہت سے بچوں کو علی گڑھ جانا پڑتا ہے اس کی وجہ سے ہمارے پاس کال کھول دینے کی ضرورت ہے

چلا جاتا ہے۔ حال ہی میں علی گڑھ والوں نے اس بات کی کوشش کی کہ حیدرآباد میں علی گڑھ کے امتحانات کا سنٹر کھولا جائے۔ لیکن کتنے افسوس کی بات ہے اس کو منظور نہیں کیا گیا۔ جس طرح سے کبھی زمانے میں یہاں معاشی ناکہ بندی کی جاتی تھی۔ اسی طرح آج یہاں تعلیمی ناکہ بندی کی جا رہی ہے۔ جب وہ لوگ یہاں سنٹر کھولنے کیلئے راضی ہیں تو پھر نہیں سمجھتا کہ یہ سہولتیں طلباء کو دینے سے کیوں انکار کیا جا رہا ہے۔ یہ امتحانات یہاں آسانی سے ہو سکتے ہیں۔ اور ہزار لاکھوں روپیہ جو فیس کی شکل میں وہاں جاتا وہ بچ سکتا ہے۔ اور اس کو ہم یہاں صرف کر سکتے ہیں۔ وہ غریب طالبات جو وہاں جانے کی استطاعت نہیں رکھتے یہاں امتحان دے سکتے ہیں۔ لیکن افسوس کی بات ہے کہ اس کو قبول نہیں کیا جا رہا ہے۔ ہماری حکومت سما روپیہ تعلیم کے سلسلہ میں بھی ٹھیک نہیں ہے میں اس چیز کو وزیر تعلیم پر ہی چھوڑتا ہوں کہ حکومت کا یہ رویہ قوم پرستانہ ہے یا کیا؟ ایک سیکولر اسٹیٹ میں کیا اس قسم کا رویہ مناسب ہو سکتا ہے؟ محض علی گڑھ یونیورسٹی ایک مسلم یونیورسٹی ہے۔ اسکے ساتھ یہ رویہ نامناسب ہے۔

اس کے علاوہ حیدرآباد شہر میں جو اسکولس ہیں ان کے تعلق سے میں کہوں گا کہ انکی حالت انتہائی ناقص ہو چکی ہے۔ آندھرا پردیش بننے کے بعد ہمارے شہر کی آبادی دن بڑھتی جا رہی ہے۔ لیکن ہم دیکھیں تو معلوم ہو گا کہ اسکولس کی عمارتوں میں اضافہ نہیں کیا جا رہا ہے اور نئی عمارتیں تعمیر نہیں کی جا رہی ہیں۔ پرانے جو اسکولس ہیں ان کی عمارتیں خراب ہو چکی ہیں۔ دارالشفاء اور دیورہ میں جو اسکولس ہیں ان کی عمارتیں گر چکی ہیں لیکن ان کی تعمیر کی طرف توجہ نہیں کی جا رہی ہے۔ بلکہ کچل کو جلدی ہی چھوڑ دیا جاتا ہے۔ اسی طرح دوسرے اسکولوں کا بھی یہی حال ہے۔ اس کے علاوہ ان اسکولوں میں داخلہ کیلئے بھی

بچوں کو دشواریاں اور دقتیں محسوس ہو رہی ہیں اس لئے میں حکومت سے کہوں گا کہ شہر حیدر آباد میں زیادہ اسکولس کھولنے کی طرف توجہ کرے۔ ہمارے تیسہ پان کا جائزہ لیں تو معلوم ہو گا کہ اسکولوں کی عمارات کی تعمیر کا ڈیولپمنٹ نہیں ہوا۔

مسٹر اسپیکر سر! اب میں آپ کی توجہ خاص طور پر لائبریری سس کی طرف مبذول کروں گا۔ ایک طرف تو قانون بلدیہ میں بھی اس کی گنجائش ہے کہ وہ اپنے طور پر لائبریری کھولے۔ چنانچہ اس سلسلہ میں لائبریری سس مکانات کے ٹیکس کے ساتھ وصول کیا جاتا ہے

(Mr. Deputy Speaker in the Chair.)

دوسری طرف لوکل لائبریری اتھارٹی بھی لائبریری چلا رہے ہیں۔ اس کی وجہ سے دو عملی اور مشکلات پیدا ہو رہے ہیں کسی ایک طرف پیسہ خرچ کرنا مناسب ہے۔ یا تو لائبریری چلانے کا اختیار لوکل لائبریری اتھارٹی کو دیدیا جائے یا پھر اس کو بلدیہ کے تحت کر دیا جائے۔ خود بلدیہ کے قانون میں اس کی گنجائش ہے اور اس کے فرائض میں داخل ہے کہ وہ لائبریری چلائے۔ اسلئے میں کہوں گا کہ یہ دو عملی جاری رکھنے کی ضرورت نہیں۔ کیونکہ اس سے مشکلات پیدا ہو رہی ہیں اور لائبریری ٹھیک طور پر نہیں چل رہی ہیں۔

مجھے افسوس کے ساتھ یہ بھی کہنا پڑتا ہے کہ لائبریری سس کے تحت شہر حیدر آباد سے تقریباً چار لاکھ روپے وصول کئے جاتے ہیں۔ لیکن اس کے منجملہ صرف پچاس ہزار روپیہ کتابوں کے شائع کرنے پر صرف ہوتے ہیں۔ اور بقیہ رقم دوسری چیزوں پر خرچ ہو رہی ہے

جس چیز کی ہم اشاعت کرنا چاہتے ہیں اس پر تو صرف پچاس ہزار روپیہ خرچ کئے جاتے ہیں۔ لیکن دوسری چیزوں مثلاً فرنیچر وغیرہ پر تین ساڑھے تین لاکھ روپے خرچ کئے جاتے ہیں۔ اس کے علاوہ لائبریری کے سلسلہ میں اردو زبان کے ساتھ نا انصافی کیا جا رہی ہے۔ اردو کی کتابوں پر جو رقم خرچ کی گئی ہے شہر حیدرآباد میں (۹۹) فیصد اردو جاننے والے لوگ رہتے ہیں۔ لیکن اس کے باوجود یہاں پر اردو کی سہولتیں نہیں رکھی گئی ہیں۔ کوئل لائبریری، قاریوں کے تحت اردو کتابوں پر خرچ کا فیصد کٹا دیا گیا ہے اور دوسری باتوں کی کتابوں کا فیصد بڑھا دیا گیا ہے۔ حالانکہ ان زبانوں کے بولنے والے یہاں پر ایک فیصد بھی نہیں ہیں۔ اردو دان طبقہ کے ساتھ خاص طور پر جو سوک تعلیم کے سلسلہ میں کیا جا رہا ہے اس کی وجہ سے ان کا تعلیمی معیار گرنا جا رہا ہے۔ آپ غور کیجئے کہ ایک بچے کو تین تین چار چار اور بعض وقت پانچ زبانیں سیکھنی پڑتی ہیں۔ خاص طور پر جن لوگوں کو مادری زبان اردو میں تعلیم حاصل کرنا پڑ رہا ہے ان کی مشکلات میں اضافہ ہو گیا ہے۔ مضامین بھی کافی زیادہ لکھے گئے ہیں جس کی وجہ سے ان کا تعلیمی معیار گرنا جا رہا ہے۔ علیٰ ہی میں حیدرآباد میں انجمن تحفظ اردو کی کانفرنس ہوئی۔ اس سلسلہ میں اخبارات میں جو اعلان ہوئے میں نے اول کو پڑھا مجھے افسوس کے ساتھ کہنا پڑتا ہے کہ اس سلسلے میں بھی دو عملی برتی جا رہی ہے۔ چیف منسٹر صاحب وہاں اعلان کرتے ہیں کہ ہم اردو کے سلسلہ میں مراعات دینے کیلئے تیار ہیں۔ اردو کو برقرار رکھا جائیگا اور اس کی ترقی کی کوشش کی جائے گی لیکن عملی طور پر ہم دیکھتے ہیں تو کچھ بھی نہیں ہے۔ حیدرآباد میں لازمی تعلیم کے سلسلہ میں (۷۰) ہزار بچوں کا شمار گٹ تھا اور اس کے پچھلے اردو دان بچوں کے لئے صرف (۱۷) لاکھ کی گنجائش ہے۔ عادل آباد ننگلنڈ، میدک، محبوب نگر وغیرہ میں اردو کی کلاس کھولنے کیلئے پندرہ سو روپیہ ہزار ہزار روپے لئے جاتے ہیں۔ پھر حکومت اسی طور پر اعلان کرتی ہے کہ

ایسا نہیں ہوگا۔ میری سمجھ میں نہیں آتا کہ آخر اس قسم کی دو عملی کیوں اختیار کیا اور کچھ بیلنگ میں چونکہ لوگ تالیالیاں بجاتے ہیں۔ اور تالیالیاں حکمرانوں کو خوش ہونے کا موقع ملتا ہے۔ اسلئے وہاں تو اعلان کیا جاتا ہے لیکن عملی طور پر ہم دیکھتے ہیں تو کچھ بھی نہیں ہے۔ میں سمجھتا ہوں کہ اس چیز کی اصلاح ہونی چاہئے۔ اور بات کا وعدہ طور پر اس پالیسی کا جائزہ لینا چاہئے جو انجمن تحفظ آندو نے پیش کیا ہے۔ اردو کے تعلق سے حکومت کو صحیح موقف اختیار کرنا چاہئے مجھے یہ چیز انتہائی افسوس سے کہتا ہوں کہ انگریزوں کی غلامی کے دور میں تو اردو زبان حیدر آباد میں ترقی کرتی رہی لیکن آزادی ملنے کے بعد اردو زبان کا کلا گھونٹا جا رہا ہے۔ اس سلسلہ میں حقائق ہمارے سامنے آ رہے ہیں۔ اردو زبان کے جوئی۔ او۔ بی کے طلباء وہیں انوں کے ساتھ نا انصافی کیا رہی ہے۔ تعلیم ایک ایسی اہم چیز ہے کہ اس پر جمہوریت کی بنیاد قائم ہوتی ہے۔ اس پر جمہوریت کی بنیاد قائم ہوتی ہے دوسری عالمگیر جنگ کے بعد جن جن ممالک میں تعلیم کی کمی تھی وہاں جمہوریت ختم ہو گئی اسلئے میں سمجھتا ہوں کہ تعلیم کے مسئلہ پر زیادہ سے زیادہ توجہ دینے کی ضرورت ہے۔ میں دو تین باتیں اور عرض کرے اپنی تقریر ختم کروں گا۔

ہم ایک طرف تو سٹوڈنٹ پیٹرن آف سوسائٹی کا غور نگاہتے ہیں اور دوسری طرف ہم دیکھیں تو تعلیم ہو گا کہ ہمارا سکولوں میں فیس ایکساں نہیں لگاتی۔ مدرسہ عالیہ کی فیس زیادہ ہے۔ چار گھاٹ کا بچہ اور کچھ کی فیس کم ہے۔ ایک ماہ میں یہاں جاگیردار کا بچہ قائم تھا جو جاگیردار دور کی یادگار ہے مگر ختم کر دیا گیا اور اس کا نام بدل دیا گیا۔ لیکن وہاں بھی فیس زیادہ لگاتی ہے۔ شاید وہاں کی فیس کو جاگیردار دور کی یادگار کے طور پر باقی رکھا گیا ہے۔ جب مدرسہ عالیہ میں زیادہ فیس رکھی گئی ہے تو کیا وہاں پر لے کر بیڑے کے ساتھ بھی رکھے گئے ہیں۔ ایک طرف تو اس اسکول میں زیادہ فیس لگاتی ہے۔ لیکن دوسری طرف اساتذہ لے کر گریڈ کے نہیں ہیں۔ اسلئے علاوہ بچے جب شریک ہو جاتے ہیں تو پھر چندوں کا مسلسل سلسلہ چلتا رہتا ہے۔ ایک ایک مضمون کیلئے تین تین کاپیاں منگائی جاتی ہیں۔ مشین اسکول میں حال

یہ ہے کہ کبھی مدر کی ساگرہ کے نام سے چندہ لیا جاتا ہے۔ کبھی سسٹر کی ساگرہ کے نام سے چندہ لیا جاتا ہے۔ غرض چندوں کا ایک ہنگامہ چلتا رہتا ہے۔ میں یہ پوچھنا چاہتا ہوں کہ کیا چھوٹے بچوں کی ساگرہ ہوتی ہے اور ان کو بھی چندے دیئے دیئے جاتے ہیں۔ بہ ظاہر یہ بات معمولی معلوم ہوتی ہے لیکن اول غریب والدین سے پوچھنا چاہئے جو اس قسم کے چندے دینے کی استطاعت نہیں رکھتے۔ غریب لوگ جو رکشائیں چلا کر اپنے بچوں کو اسکول بھیجتے ہیں وہ کیسے اس قسم کے بار کو برداشت کر سکتے ہیں۔ خاص طور پر مشن اسکولس تو چندوں کے اڈے بن گئے ہیں۔ اس لئے میں کہوں گا کہ گورنمنٹ خاص طور پر اس طرف توجہ کرے۔ ہمارے پاس میرکہ اور دوسرے کسے دودھ کا پاؤڈر امداد کے طور پر ملتا ہے لیکن جہاں ضرورت ہے وہاں یہ دودھ تقسیم نہیں کیا جاتا۔ ہمیں اس پر موثر کنٹرول رکھنا چاہئے۔ مدد کے طور پر اگر یہ دودھ ہمیں ملتا ہے تو اس کے یہ معنی نہیں کہ اس کو کھٹا چھوڑ دیا جائے اور کوئی کنٹرول نہ رکھا جائے وہ لوگ اپنے چہروں پر مقدس نقاب ڈال کر من مانی کرتے ہیں یہ نہایت افسوس کی بات ہے اس لئے میں یہ کہوں گا کہ اس پر توجہ دینے کی ضرورت ہے۔ میں آخر میں اردو کے تعلق سے یہ کہوں گا کہ اردو کے معاملہ میں خاص طور پر حکومت توجہ دے تو مناسب ہے۔

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ బి. నాగభూషణరావు (మంగల్):—అధ్యక్షా, ఈవిద్యాశాఖ బడ్జెట్ మొత్తం బడ్జెటులో 5 వ వంతుతో లెక్కింపబడుతున్నది. దాదాపు 26 కోట్ల రూపాయలు విద్యాశాఖ బడ్జెటుగా వేసినారనేది చూస్తే అనందం కలుగుతోంది. అయితే విద్యాశాఖలో traditional గా వస్తున్న లోపాలు సరిదిద్దుతే పరిస్థితులు ఏర్పడితే చక్కగా అభివృద్ధి జరుగుతుంది. Multipurpose High Schools విషయం చూస్తే 440 ఏర్పాటు చేయాలని ఉంటే 98 మాత్రమే ఉన్నవని, తక్కినవి ఇప్పుడు చేయడానికి వీలులేదని, కారణం బడ్జెటులేదని, స్పష్టంగా చెప్పారు. అయితే ఈ మల్టీసర్వస్ మోస్కూల్స్ విద్యార్థులకు లాభమా, లేక నష్టంకలు? తోందా అనేది చూడాలి. ఈ కోర్సుగాని, duration గాని చాల చికాకుగా ఉంటోంది. P.U.C. చదువుకొనడంలో విద్యార్థికి ఎంత సులభంగా ఉన్నదో, multipurpose course చదివి అంత సులభముగా కాలేజికి వెళ్ళలేక పోతున్నాడు. ఇందులో మార్కులు తెచ్చుకొనుట కష్టముగా ఉన్నది. స్కూలు రికార్డు, మార్కులూడ ఆ స్కూలు యొక్క తరహానుబట్టి ఇస్తున్నారు. Strict గా ఉన్న స్కూలులో 25 మార్కులకు 13, 14 ఇస్తే లీనియంట్ గా ఉన్న స్కూలులో 25 మార్కులు ఇస్తున్నారు. ఈ మార్కులు పరీక్షలలో వచ్చే మార్కులు కలిపితే మెరిట్, క్లాస్ ఇచ్చేటప్పుడు న్యాయం జరుగుతులేదు. యూనివర్సిటీలెవెల్లో క్లాసుమార్కుస్ తీసివేశారని తెలుస్తోంది. అదే విధంగా multipurpose school record marks తీసేస్తే బాగుంటుంది. ఈకోర్సుకు యంతరకు సరైన సిలబస్ కూడ ఏర్పాటు చేయలేదు. ఈసిలబస్ సులభతరంచేసి 13, 14, 15 సంవత్సరముల వయస్సు గలిగిన విద్యార్థులకు వారికి మించిన శ్రమ లేకుండ చేయాలి.

గరల్స్ స్కూల్స్ లో ఉచిత విద్య ఇస్తామన్నారు. అయితే Co-education ఉన్నచోట్ల అక్కడ గరల్స్ కు fees లేకుండ ఉచిత విద్య ఇస్తాకో, లేదో తేటతెల్లంగాలేదు. లేకపోతే ఇబ్బంది ఆవుతుంటే గరల్స్ ఏ రకమైన స్కూలులో చదువుతున్నానో free compensation ఇవ్వాలి.

ఇప్పుడే ఒకవేసి గారు చెప్పారు. ఆలిఫుర్ యూనివర్సిటీ పరీక్షలకు వేలమంది విద్యార్థులు వెళ్ళుతున్నారన్నారు. ఇంకా, ఆల్మోర్, భోపాల్, యూనివర్సిటీల పరీక్షలకు కూడ వెళ్ళుతున్నారు. ఈ స్టేటునుంచి వందలాది విద్యార్థులు బయటి యూనివర్సిటీల పరీక్షలకు వెళ్ళుతున్నారు. ఇక్కడనుండి ఈ స్టేటులోనుంచి ఇంకొక యూనివర్సిటీకి

కూడ వెళ్ళుతున్నారు. విద్యకు మైగ్రేషన్ చాల ఎక్కువగా జరుగుతోంది. ముఖ్యంగా H. S. C., B. A., M. A., M. Sc., పరీక్షలకు బయటకు పోతున్నారు. సాగర్ యూనివర్సిటీలో అంతా ఆంధ్ర విద్యార్థులే. వరంగల్, బెజవాడలలో M. A. Course పెట్టాలని ఒక డిమాండు చాలకాలంగా ఉన్నది. అక్కడ కావలసిన హంగులు ఉన్నవి. యూనివర్సిటీ లెవెల్ లో మూవ్ చేసి వరంగల్, విజయవాడ, గుంటూరులలో M.A, M.Se., కోర్సులు పెట్టితే మన విద్యార్థులు ఇతర ప్రాంతాలకు పోరు. ప్రైవేటుగా పరీక్షలకు నెళ్ళడం గరల్సుకు అవకాశం ఇచ్చినట్లు boys కు కూడా అవకాశం ఇస్తే లాభంగా ఉంటుంది. యూనివర్సిటీకి కొంత ధనం కూడా సమకూరుతుంది. మన విద్యార్థులకు ఇతర యూనివర్సిటీస్ కు వెళ్ళి పరీక్షలు ఇచ్చే ఇబ్బందులు ఉండవు. గరల్సుకు, బాయిస్ కు కూడా ప్రైవేటుగా పరీక్షలకు కూర్చునే అవకాశం కల్పించాలి. పరీక్షలకు లోకల్ వారు 15లు examination fees కట్టితే ప్రైవేటుగా పీరురు. 50 లు కట్టుతారు. ప్రైవేటు వారివల్ల వచ్చేదబ్బు యూనివర్సిటీ డెవలప్ మెంటుకు ఉపయోగించవచ్చును. వాకేషనల్ గైడ్స్ బ్యూరో పెట్టారు. మల్టి పర్ పస్ హైస్కూల్స్ లో కేరీర్ మాస్టర్స్, కాన్సిలర్స్, professional tests ఇప్పించాలని పెట్టారు. 14, 15 కాన్సిలర్స్ 30 కేరీర్ మాస్టర్స్ ను Multipurpose High Schools కోసం plan క్రింద ఖర్చుపెట్టి ప్రైనింగ్ ఇప్పించి మిడిల్ స్కూల్స్ లో వేస్తున్నారు. వారిని మిడిల్ స్కూల్స్ లో పడేస్తే దానివల్ల లాభం ఏమిటో తెలుసుకోవాలి.

(Sri K. Punnaiah in the Chair)

Technical education విషయంగురించి చూచినప్పుడు, ఆంధ్రరాష్ట్రంలో spinning mills, weaving mills ఎక్కడ ఉన్నవి. దానికొరకు textile technology చాలా అవసరం. గత బడ్జెటు సమావేశంలో చెప్పాను. ఇప్పుడు కూడా మనవి చేసుకొంటున్నాను. మన రాష్ట్రంలో ఈ ఇండస్ట్రీలో technical personnel కావలసికే ఇతర రాష్ట్రాల మీద కొంత ఆధారపడవలసి ఉంటోంది. అలాంటి లేకుండా చేసుకోవాలి. వరంగల్ handloom నకు ముఖ్యకేంద్రం composite mill spinning and weaving mill పెద్దది ఉన్నది. అక్కడ ఈ textile technology కి స్కూలు ఏర్పాటుచేస్తే ఈ రాష్ట్ర అవసరాలు తీరుతాయి.

D. E. O. Offices ఉన్నది. అక్కడ వారికి table work ఏర్పాటు చేసి, Supervision కు ప్రైమరీకంటా ఉన్నది. ఇదికరకు D. E. O. క్రితి

పాఠశాల విద్య education ఎలా అన్నది, డిస్సిప్లైన్ ఎట్లా ఉన్నదో చూసేవారు. ఇప్పుడు ఆఫీసులో కాగితాలమీద సంతకాలు పెట్టడంతో సరిపోతుంది. కనీసం నెలకు 10 రోజులయినా Supervision work చేయడానికి ఆవకాశం లేకుండా ఉన్నది. ఇంకొక D. E. O. నైనా పెట్టాలిగాని లేకపోతే Supervision లేక పాఠశాలల్లో indiscipline ఏర్పడి విద్యా ప్రమాణాలు తగ్గి ఆధ్యాన్న పరిస్థితులు ఏర్పడు తున్నవి. దీనిలో మార్పు తీసుకురావలసిన అవసరం ఎంతో ఉన్నది. టెక్నీషియన్స్ విషయంలో యీ మధ్య ఒక ప్రోబ్ జరిగిందని తెలుస్తున్నది. మనం టెక్నీషియన్స్ గవర్న మెంట్ ప్రెస్ లో ప్రింటు చేస్తున్నాము. మన అవసరం ఎంతో, మనకు కావలసిన పుస్తకాల సంఖ్య ఎంతో మనం ముందే తెలుసుకొని పుస్తకాలు ప్రింటు చేస్తున్నాము. కాని పుస్తకాలు చాలా మిగిలిపోతున్నాయని రిపోర్టు వస్తున్నాయి. అవతల చెప్పే వదలితిబట్టి చూస్తే యీ పుస్తకాలను ప్రయివేట్ ఏజన్సీస్ ప్రింటు చేయించి అమ్ముతున్నారని తెలుస్తున్నది. దీనిమీద మీరు ఎంక్వయరీ కమిటీ వేయించాలి. ఇది నిజమా, కాదా. ఇన్ని పుస్తకాలు మిగలటాని కారణం ఏమిటి, అసలు యీ వార్తలు నిజమా, అన్నది తెలుసుకోవాలని మనవి చేస్తున్నాను. అడిట్ పార్టీస్ గురించి మనవి చేయదలచు కొన్నాను. పాఠశాలలో ఏదైతే కొంత డబ్బు దుర్వినియోగం జరుగుతున్నదో అది అడిట్ పార్టీస్ నాలుగైదు సంవత్సరాల తర్వాత పట్టుకొంటున్నది. అసలు పట్టుకోవటమే తక్కువ. పట్టుకొన్నా, నాలుగైదు సంవత్సరాల తర్వాత పట్టుకొంటున్నది. ప్రతి సంవత్సరం లెక్కలు అడిట్ చేసే పద్ధతి మన దగ్గర సరికాలేదు. కనీసం రెండు సంవత్సరాలకు ఒకసారిగా అడిట్ పార్టీస్ వెళ్ళి ఆ పాఠశాలల యొక్క ఎక్సాట్స్ చూడటం, సర్ప్లస్ ఉంటే, సర్ప్లస్ చూపించటం లేక తక్కువ పడితే తక్కువ చూపించి, దాని సంగతి ఆలోచన చేయటం— ఇదంతా లేకుండా ఏదాడు సంవత్సరాలకు ఒకసారి యీ అడిట్ పార్టీస్ వెళ్ళటంవల్ల యీ దుర్వినియోగం ఎక్కువగా జరుగుతున్నది కాబట్టి దాని విషయంలో శ్రద్ధ తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. జిల్లా పరిషత్తులలో మరియు పట్టణాలలో పనిచేసే టీచర్స్ కు హౌసింగ్ ప్రోబ్ లెమ్ ఎక్కువ అవుతున్నది. ఈ సంగతి నేను తెలంగాణా రిజిస్ట్రార్ కమిటీలో కూడ విద్యా శాఖా మంత్రిగారికి చెప్పాను. పల్లెటూళ్ళలో పనిచేసే టీచర్స్ కు ఇండ్లవసతి లేక, వాళ్ళు గ్రామాలకు వెళ్ళి పాఠాలు చెప్పటానికి వెనకాముందు ఉడుతున్నారు. లేడీ టీచర్స్ గాని, మేల్ టీచర్స్ గాని బాకే చర్చ వీర్యానకుపోయి ఉపాధ్యాయ పతవి పొందటానికి వెనకాడుతున్నారు. కాబట్టి టీచర్స్ హౌసింగ్ ప్రోబ్ లెమ్ తీర్చుటానికి ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు ద్వారా వారికి ఉండటానికి వసతులు ఏర్పాటుచేస్తే బాగుంటుందని మనవి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య:— ఆధ్యక్షా, ఈ డిమాండ్ నేను బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తెస్తున్నాను. మన ప్రభుత్వము, మన ప్రియతమ నాయకుడైన సంజీవరెడ్డిగారు గత విదారు సంవత్సరాలనుండి మన ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రంలో విద్యా విషయంలో చేస్తున్న కృషి ఎంతో గణనీయమైనటువంటిది. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో 1952 ఆ ప్రాంతంలో 11, 12 హైస్కూలులు ఉండేవి. ఈ నాటికి పూజ్యులు సంజీవరెడ్డిగారి నాయకత్వమున అక్కడ 160 హైస్కూలులు అయినవి. ఆ జిల్లాలో ఉపాధ్యాయుల కొరత 70, 80 లక్షల రూపాయల ఆ జిల్లాలో ఖర్చుతున్నది. అలాగే రాష్ట్రం మొత్తంమీద ఎక్కో విధాలుగా యీ విద్య విషయంలో ఎంతో అభివృద్ధి జరుగుతున్నది అందుకు ప్రభుత్వానికి, మా ప్రియతమ నాయకుడైన సంజీవరెడ్డిగారికి తమద్వారా హృదయపూర్వక ధన్యవాదాలు సమర్పిస్తున్నాను. ఎడ్యుకేషన్ పై ప్రభుత్వం డబ్బు హెచ్చుగా ఖర్చువుతున్నది. హెచ్చుగ ఉపాధ్యాయులు కూడ ఉన్నారు. కాని జిల్లా లెవెల్లో, గ్రామ లెవెల్లో విద్య చాలా వెనక పడిపోతున్నది. గ్రామాలలో 17 సం.ల క్రితం నూటికి 5, 6 గురు చదువుకొన్నారు. ఇప్పుడు కూడ గ్రామాలలో నూటికి పదిమందికంటే చదువుకొన్నవారు ఉన్నారని నేను అనుకోను. దానికి కారణం ఎవరంటే — ఎలిమెంటరీ స్కూలులో ఉన్న ఉపాధ్యాయులు నా ఏరియానుండి గెండు మూడు ఉత్తరాలు వచ్చాయి. నా ఏరియాలో తాలూడ అనే గ్రామంలో ఉన్నటువంటి ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులుకూడ పని చేయకుండా సమితి ఏరియాలో కమ్యూనిస్టుపార్టీ ప్రబోధం చేస్తున్నారు. అక్కడున్న విద్యాకాఖాధికారులకు అక్కడ ఉపాధ్యాయులు ఎలాంటి పనులు చేస్తున్నారన్న విచారణ లేకుండా పోతున్నది. అక్కడ టీచర్స్ సమితి ఏరియాలో తిరుగుతూ సంచులు పట్టుకొని కూరలు కొనుక్కురావటమే కాని, చదువు చెప్పటంలేదు. హైస్కూల్లో చదువుకొంటున్న విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులుకూడ జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్ వెనకాల తిరుగుతున్నారు. జిల్లాలో ఎడ్యుకేషన్ ఆఫీసర్స్ ఒకరిద్దరు ఉంటారు. ఈ టీచర్స్ వనచుట్టూ ఎందుకు పిరుగుతున్నారు; వీరు సెలవు పెట్టారా, లేదా, అన్నది చూడకుండా ఉన్నారు నా ఏరియాలో చూస్తున్నాను. మాస్టర్స్ టేచర్స్ చదువుకోవటము, పిల్లలు దెబ్బలాడుకోవటము జరుగుతున్నది విద్యాకాఖాధికారులకు అనేక రిపోర్టులు పంపిస్తున్నా ఎందుకు విచారణ జరిపించరో నాకు బోధపడటంలేదు. ప్రజలయొక్క డబ్బును సద్వినియోగం చేయటానికి పూజ్యులు విద్యాకాఖామంత్రిగారు తగిన శ్రద్ధ తీసుకోవాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. హైస్కూల్లో చదువుకొనేవారికి ప్రయివేట్ ఉంటేనే పరిక్ష పాస్ అవుతున్నారు. గ్రామాలలో ఉన్న

వారు ధనవంతులుకారు. వెనుకబడిన తరగతులవారు, రైతులకు ఒక ఉధ్యాయానికి నెలకు 5 రూ. ఇచ్చి ప్రయివేట్ చెప్పించుకొని, నెలకు ఐదు, పది రూ.లు స్కూలుశీతం కట్టుకొని చదువుకోవటం ఎంతో కష్టమవుతుంది. ప్రయివేట్ చెప్పే మాస్టర్ వైచర్య తీసుకోవటానికి ప్రభుత్వం ఎందుకు పూనుకోదో ఆర్థంకాదు. నెలకు 300 రూ. శీతం తెచ్చుకొనేటటువంటి హెడ్ మాస్టరుకూడ 20 మంది పిల్లలను తనచుట్టూకూర్చి బెట్టుకొని ప్రయివేట్ చెబున్నారు. అది డి. ఇ. ఒ. కు తెలియదా, ప్రభుత్వానికి తెలియదా? అసలు విద్యార్థి పరీక్షకు కూర్చున్నప్పుడే నీవు ప్రయివేట్ చదివావా? అని అడుగుతున్నారు. ఈ విధంగా అయితే రష్యా, యూరప్, ఫ్రాన్సు, జేకాల్లో మాదిరి ఇక్కడ కూడా ధనవంతుల బిడ్డలే చదువుకోగలరుకాని, పేదవాణ్ణి కొడుకులు, రైతుబిడ్డలు చదువుకోలేరు. కాబట్టి ఉపాధ్యాయులు ప్రయివేట్స్ చెప్పకుండా చేయాలి. కావాలంటే వారికి ఎక్కువ జీతాలు ఇవ్వండి గ్రామ లెవెల్లో పంచాయితీశాస్త్ర ప్రెసిడెంట్ ఇంటిదగ్గర మాస్టర్లు కూర్చోవటం పిల్లలు స్కూలులో చెబ్బలాడుకోవటం జరుగుతున్నది. ఇట్లాంటి అన్యాయాలు అరికట్టటానికి ఇవాళ ఎలాగు స్త్రీలు చదువుకొంటున్నారు కాబట్టి, గ్రామ లెవెల్లో ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ సెక్షన్ లో స్త్రీలనే టీచర్స్ గా నియమించినట్లయితే, వారు పిల్లలకు మంచి విద్య, మంచి అలవాట్లు నేర్పుతారు. దానివల్ల చిన్నతనంనుండియే ఆదర్శవంతమైన బాలబాలికలను తయారు చేయటానికి అవకాశం ఉంటుంది. కాబట్టి ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ సెక్షన్ లో స్త్రీలనే టీచర్స్ గా నియమించిన, బాలబాలికలలో విద్యను అభివృద్ధిచేసి జనాభాలో నూటికి 50 మందికి విద్య అలభ్యమైన వీరూపం మన ప్రజాస్వామ్యానికి పెద్ద దేవతగా ఉన్న మన విద్యాకాఖామంత్రిగారు చేయవలసిందిగా ప్రార్థిస్తున్నాను. మా వీరియాలో హైస్కూలుస్ పెరడులలో, ఛాంబర్స్ లో పెట్టారు. వాటి బిల్డింగ్స్ కు అక్కడ కొందరు దాతలు కొంత సహాయం చేస్తామన్నారు. ఈ బడ్జెట్ లో అందుకు కేటాయించిన మొత్తంబట్టి చూస్తే జిల్లాకు రూపాయలు వస్తుందనుకొంటున్నాను. జిల్లాకు కనీసం 5 లక్షల చొప్పున అయినా స్కూలు బిల్డింగ్స్ కట్టటానికి ఇచ్చి, విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడవలసిందిగా కోరుతున్నాను. హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన జాతుల పిల్లలయొక్క స్కాలర్ షిప్స్ గొడవ చాలా సార్లు యీ ఆసెంబ్లీలో చెప్పుము. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో చదువుకొంటున్న హరిజన, గిరిజన, వెనుకబడిన జాతుల విద్యార్థులు స్కాలర్ షిప్స్ కొరకు ఎప్పటినుండో ఎడ్యుకేషన్ ఛీఫ్ సర్స్ కు, డైరెక్టర్ గారి ఉత్తరాలు వ్రాస్తూఉండినామని, ఇంకొకరు స్కాలర్ షిప్స్ షుట్టలేదని, తాము విద్య అభ్యసించటానికి ఎంతో కష్టపడుతున్నామని మాకు ఉత్త

రాలు వ్రాస్తున్నారు. యూనివర్సిటీలో చదువుకొంటున్న మెడికల్ తదితర షెడ్యూల్డ్ క్యాట్గొరిగి, షెడ్యూల్డ్ ట్రయల్స్ వెనకబడిన జాతుల విద్యార్థులకు 4 మాసాలముందే స్కాలర్ షిప్ వగైరా లిప్పించి, వారికి కావలసిన సౌకర్యాలు చేయటానికి పూను కోవలసిందిగా కోరుతున్నాను. హైస్కూల్స్ లో స్పెషల్ ఫీజు అని హరిజన విద్యార్థులనుండి డబ్బుపుచ్చుకొంటున్నారని. అది లేకుండా చేయాలని ప్రార్థిస్తున్నాను. మా జిల్లాలో 160 హైస్కూల్స్ ఉన్నవి.

వ్యవసాయ పరికరాలు తయారుచేయడం నేర్పించే school ఒకటి ఒంగోలులో ఉన్నదనుకుంటాను. గ్రామాలలో నాబోటివారి కుమారులందరు S. S. L. C. పోయినవారే ఎక్కువమంది ఉన్నారు. అలాంటివారికి ఉద్యోగంలేకుండా పోతుంది. వాళ్ళు పూజ్యులు సుందరయ్యగారి పార్టీలోకి పోతున్నారు. అలాంటి పరిస్థితిలో జిల్లా level లో వ్యవసాయ పనియిట్లు చేయడం మొదలైనవి నేర్పుకోడానికి 5, 10 high schools పెట్టి, వ్యవసాయదారులకు పనికివచ్చే విడ్డలను, కొంతమంది వ్యవసాయాన్ని చేసుకుండే అవకాశాన్ని కలుగచేసుకోడానికి చదివించుకుంటారు. కాంట్రీ పూజ్యులు వ్యవసాయశాఖమంత్రిగారు ఘననీయంగా ఆలోచించి S.S.L.C పోయినటువంటి పిల్లలనంతా కమ్యూనిస్టు పార్టీకి చేజేతులా అప్పజెప్పకుండా వ్యవసాయాన్ని నేర్చుకుండే పద్ధతిలో high schools ప్రతి జిల్లాలో పెట్టి ఆ విధంగా వ్యవసాయాభివృద్ధికి తోడ్పడుతారని ఆశిస్తున్నాను.

ఆతిమఖ్యమైన విషయాలు - ప్రీమరీ elementary schoolలో ఉపాధ్యాయులుగా వేయడం. జిల్లాలలో high schoolలో వ్యవసాయరంగంలో పనికి వచ్చే విద్యుత్ అభ్యసించడం, scholar ships విషయం పూజ్యులు మంత్రిగారు మరచిపోకుండా సమాధానం చెప్పి దేశకళ్యాణానికి, విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని ప్రార్థిస్తా. నాకు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు హృదయపూర్వకంగా తమకు నమస్కరిస్తూ శ్రేష్ఠ శ్రీమకుంటున్నాను.

శ్రీ జె. మల్లారెడ్డి (సుల్తానాబాద్) :- అధ్యక్షా, దేశ దురదృష్టమే విద్య విషయంలో అట్లా ఉన్నప్పుడు యింకా రాష్ట్రం గురించి చెప్పడానికి అంత అలవిగాదు, ఇన్నాలో ఒక నిర్దిష్టమైన విద్యా విధానం మన దేశంలో లేదని Central Government మంత్రి చాగ్లాగారు మొన్న మొన్ననే వివరంగా చెప్పినారు. అంతేకాకుండా బహు తొందరగా ఒక కమిటీ వేస్తామని అన్నారు. ఆ కమిటీకి ప్రపంచంలోని అన్ని

దేశాలనుండి expertsను పిలుస్తామని చెప్పినారు. చాల సంతోషకరమైన విషయం. ఆ కమిటీలో మన మంత్రిగారు కూడా మెంబరు అయి మన రాష్ట్రానికి ఆవసరమైన — యిక్కడ విద్యాపరిస్థితులు చాల చెడ్డగా ఉన్నాయి వాటి దృష్టిలో భారత ప్రభుత్వానికి వారు సిఫారసు చేసి అధికంగా సెంట్రల్ గవర్నమెంటునుండి — సాత్తురాబట్టవలెనని మనవిచేస్తూ ఉన్నాను. అంతేకాకుండా వారి విలువైన అభిప్రాయంకూడ ఆ కమిటీకి చెబుతారనికూడ ఈ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను.

B. Ed.,లో short course training classes ఏర్పాటు చేసినారు. దాని వల్ల ఏమి లాభం కాదని మనవి చేస్తున్నాను. ముందు రెండు సంవత్సరాలు యిచ్చినారు. ఇప్పుడు పరిస్థితులు బాగా లేక, teachersను మనం రెండు ఏండ్లు చదివించలేని పరిస్థితులలో ఉన్నామని ఒక సంవత్సరమని చెప్పినారు. అందులో teachersకు కొన్నాళ్ళు serviceలో ఉన్న వాటికి 5 నెలలు short B. Ed., course పెడితే సరిపోతుంది అంటున్నారు. కాని నా అనుభవంలో, నేను విన్నంతవరకు వారు నేర్చుకొనేది ఏమీలేదు. కాబట్టి అందరికీకూడ ఒక సంవత్సరం course ఉండాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇవ్వాలి technical educationకు ఎంత ప్రోత్సాహం యిచ్చినా తక్కువేనని మనవి చేస్తున్నాను. మనదేశం ఒక నాడు విద్యా విహీనత, మానవత ఉన్నప్పటికీకూడ మనం కాస్తాకాస్తా యితర విధంగా మన పిల్లలకు చదువు చెప్పిస్తూ వస్తున్నాము. ఈనాడు మామూలు చదువువల్ల మన బ్రతుకు తెరువు చాల కష్టమైపోయింది అనుకుంటున్నాము. మన దేశము agriculture లో పాటు industrialise కూడ కావలసివస్తున్నది. పరిశ్రమలకు తగిన ప్రోత్సాహం యిచ్చేదానికొరకు technical education మన పిల్లలకు ప్రాథమిక దశనుంచి యిప్పించాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఒక్క మన భారతదేశం ఈవిధంగా ఆలోచించడం లేదు. ఇన్నాళ్ళు మనకన్న నుండుకు పోయినటువంటి ఆమెరికాదేశం వాళ్ళకూడ యివ్వాలి ఈ అవస్థలోనే ఉన్నారు. ప్రాథమికదశనుంచి పిల్లలందరిని technicalగా తయారు చేయాలి. తయారు చేయవలసినటువంటి పరిస్థితి ఏర్పడ్డదని వాళ్లు ఆప్తుడే ఆలోచనలు మొదలుపెట్టినసంగతి మన భారతీయులందరికి తెలుసు. అందులో మన విద్యామంత్రిగారికి ముఖ్యంగా తెలుసునని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడు మన ప్రాతిపదిక కేవలం technical educationకు యిచ్చినప్పటినుంచి పిల్లలను ఆ విధంగా తయారు చేసుకురావాలని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంతకుముందు inter-mediate 2 ఏండ్లు, B.A., 2 ఏండ్లు 4 ఏండ్ల course ఉండేది. ఇప్పుడు ఒక class multipurposeలో ఎక్కడ చేసినారు. కాని అక్కడ చదువు చెప్పేవారు B. A., B. Eds., దానివల్ల multipurpose high schoolsలో standard

పూర్తిగా పడిపోతున్నది. M. A., B. Eds., ను వేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. Teachers ఏమి పాపం చేశాలోగాని మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారికి నిషేధ ఆజ్ఞలు పంపింది. పట్టణంలో అయితే సికిందరాబాద్ లోగాని హైదరాబాదులోగాని తల్లి తండ్రులు తమ పిల్లలకు చదువు చెప్పించుకొనేందుకొరకు teachers ను ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. పల్లెటూళ్ళలో ఆ విధమైన పరిస్థితులు లేవు. అక్కడ తగినటువంటి సౌకర్యం ఉపాధ్యాయులకు ఉండదు. Schools మాత్రం upgrade చేస్తున్నాయి. Science teacher ఉండదు, graduates అసలే ఉండరు. చురుకైనటువంటి పిల్లలు కూడా చదువుకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతున్నది. పంతుళ్ళే లేకపోతే ఎక్కడికిపోయి చదువుతారని అడగవచ్చు. కేవలం పల్లెటూళ్ళగురించే అనడంలేదు. ఎక్కడైతే teachers దొరుకుతారో అక్కడైతే నా వాళ్ళ పిల్లలను ప్రోత్సహించి చదివించే కొరకు తల్లిదండ్రులు యిష్టపడితే, tuition చెప్పవద్దు అనే ఆజ్ఞలు సడలిం చాలని నేను ఈ సందర్భంలో మనవి చేస్తున్నాను. రు. 1500 వరకు సంవత్సరానికి ఆదాయం ఉంటే ఆ పిల్లలకు merit scholarships యివ్వమని అన్నారు. 1500 రూపాయల ఆదాయం సంవత్సరానికి అంటే మామూలీ ఆదాయం. బీద కుటుంబాలకు చెందినటువంటివారు అందులో వస్తారు. 1500 రూపాయల ఆదాయం ఉన్నవారి పిల్లలకు merit scholarships యివ్వమని చెప్పడం మంచిదికాదు. బీద కుటుంబానికి చెందిన scholarships అని రు. 2,500-3000 వరకు ఆదాయం వాళ్ళకు merit scholarships యివ్వాలని కోరుతూ, ఆ ఆజ్ఞలు ఆ విధంగా యివ్వాలని మనవి చేస్తున్నాను. High School పరిస్థితులు జిల్లా పరిషత్ లో మనం చూచినంతవరకు అభ్యాసంగా ఉన్నాయి ఇది గౌరవనీయులైన మంత్రి గారిదృష్టికి Regional Committee ద్వారా విద్యా కమిటీ ద్వారా పదే పదే తెచ్చినాము. టీచర్స్ లేగని emergency వల్ల ద్రవ్యం లేదని మంత్రిగారు చెబుతూ ఉన్నారు. విద్యావ్యాప్తి చేస్తామని ఒక వైపు చెబుతూ రెండవ వైపు వాళ్ళ చదువులు కొనసాగించక పోతే పల్లెటూళ్ళలో పిల్లలకు చాల అన్యాయం జేసిన వాళ్ళం అవుతాము. కాబట్టి దీని విషయంగా సమాఖ్యోచనలు చేసి ఈ సంవత్సరం నుండి పంతుళ్ళను ప్రతి high school కు పంపాలని మనవి చేస్తున్నాను. పంతుళ్ళను సమితులలో, జిల్లా పరిషత్ లలో నిలకడ లేకుండా transfer చేస్తూ ఉంటారు. అది చాల అన్యాయం. వాళ్ళది మొదలే మామూలీ జీవితం. 70, 80, 100 రూపాయలకన్న ఎక్కువ పల్లెటూరులో Teachers కు జీతం ఉండదు. ఈ బడులన్నీ సమితులకు, జిల్లా పరిషత్తులకు అప్పగించి teacher కు నానా బాధలు పెడుతున్నారని నిర్దిష్టంగా 5 ఏండ్లవరకు ఉన్నా తప్పు ఏమీ లేదు. Teachers లంచాణి

తీసుకుంటారనేది ఏమీ లేదు; వాళ్ళకు అక్కడ supervision ఉంటుంది. Inspection ఉంటుంది. D. E. O. ఉంటాడు. మిగతావారు ఉంటారు. వాళ్ళకు ఎప్పటికప్పుడు transfers చేయడం మంచి పద్ధతి కాదు అని మనవి చేస్తున్నాను. చాలా నాళ్ళనుంచి ఒకమంచి విషయం చెప్పాలి అనుకుంటున్నాను. ఒక చిన్న పుస్తకం 160 దినములకు సరిపడేటట్లు, agriculture, medical, health, education, national integration అని చిన్న చిన్న subjects బాగా వ్రాయండి. ప్రాథమిక దశనుండి high school వరకు ప్రతిరోజు ఒకపాఠం వల్లించేటట్లు చేయాలని, పంతులు అయినా లేక పోతే ఒక పెద్ద పిల్లవానితోనైనా చదివించాలని నా ఉద్దేశ్యం. అది prayerకు ముందు 15 నిమిషాలు time వచ్చి ప్రతిరోజు ఒక subject తయారుచేస్తూ ఉంటే పిల్లలకు రానురాను బాగా జ్ఞానం వచ్చి వాళ్ళు high school standardకు వచ్చేవరకు దేశంయొక్క పరిస్థితి, nutrition అంటే ఏమిటి, balanced diet అంటే ఏమిటి? ఆరోగ్యం అంటే ఏమిటి? Agriculture అంటే ఏమిటి? National integrity అంటే ఏమిటి. విషయాలన్నీ బాగా తెలుసుకొని పిల్లలు బాగా చురుకుగా తయారు అవుతారని నా కొక అభిప్రాయం ఉన్నది. మంత్రిగారు దానినిగురించి శ్రద్ధ తీసుకోవలెనని మనవిచేస్తూ ఈ ఆవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు కృతజ్ఞతలు తెలియజేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. అప్పారావు (కైకలూర్):—అధ్యక్షా, విద్యామంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన డిమాండును బలపరుస్తూ కొన్ని విషయాలు చెప్పదలచుకున్నాను.

వారి స్పీచ్ లో ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో నిస్పృహ ప్రకటించారు Funds లేవని, pupil-teacher ratio గురించి - సంఖ్య తగ్గించుకోవలసినందుకు బాధ కలుగుతున్నది. ట్రాబెట్ 11 లక్షలు వున్నా, 5.64 లక్షలు యీ మూడు సంవత్సరాలలో మనం చేర్చుకోవడం జరిగింది అయితే, మిడిల్ స్కూల్స్ లో కాని వ్వండి, సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో కానివ్వండి, మన ట్రాబెట్స్ రెండు సంవత్సరాలలోనే సాధించుకున్నాం. అయిదేళ్ళలో సాధించుకోవలసింది రెండేళ్లలోనే సాధించుకొనడం జరిగింది. అయితే, ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ విషయంలో ఎంతమాత్రం ప్రోత్సాహకరంగా లేదు. దీనికి ఏ కారణాలు చెప్పినప్పటికీ, ప్రధానంగా ఆర్థిక కారణాలు చెప్పినప్పుడు ఎక్కువగా మాట్లాడడానికి మాకు సావకాశం వుండదు. ఇతర పవర్ ప్రాజెక్ట్స్ మొదలైనవి ఎక్కువగా take up చేయవలసి వచ్చినందువల్ల యిందులో కొరత చేయవలసి వచ్చిందని వారి స్పీచ్ లో ప్రస్తావించారు.

చారు. ఇది దురదృష్టకరమైన విషయం. దేశం అభివృద్ధి చెందవలసిందే. మాగాణి లన్నీ పచ్చగా, సస్యశ్యామలంగా వుండవలసిందే. పరిశ్రమల అభివృద్ధికి కరెంటు కావలసిందే. దానికవరమూ కాదనలేము. అయితే ఆ విద్య అనే దానిపై మనం యుద్ధం ప్రకటించి వున్నాం. ఈనాడు పంచాయితీ సమితి, జిల్లాపరిషత్తు యింకా అనేక కొత్త కార్యక్రమాలను రచించుకుంటూ గ్రామ సీమలలో నవవైతన్యాన్ని శ్రీసుకురవాళునుకుంటున్న సమయంలో ప్రాథమిక విద్యలో కోత పెట్టడం సమంజసంగా లేదు. అందుచేత, రాబోవు రెండు సంవత్సరాలలో ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించి, మిడిల్ స్కూల్స్, సెకండరీ స్కూల్స్ విషయంలో విధించిన అభివృద్ధిని దీనిలో కూడా సాధిస్తారనే ఆశ వున్నది. మంత్రిగారిని ఒకండుకు అభినందించవలసి ఉన్నది. మూడో ప్రణాళికలో 575 మిడిల్ స్కూల్స్ పెట్టుకోవాలనే టార్గెట్ వుంటే, రెండేండ్లలో 366 మిడిల్ స్కూల్స్ పెట్టుకొనడం జరిగింది. Aid లేకుండా 49 స్కూల్స్ పెట్టుకున్నాం. అలాగే, యీ అయిదు సంవత్సరాలలో 400 హైస్కూల్స్ టార్గెట్ వుంటే రెండు సంవత్సరాలలో 427 హైస్కూల్స్ పెట్టుకొనడం జరిగింది. without aid 98 స్కూల్స్ యివ్వడం జరిగింది. ఇది చాలా పెద్ద విషయం. విద్యామంత్రిగారు ఎంతో వుత్సాహంతో యీ కార్యక్రమాన్ని చేపట్టి చేస్తున్నారని చెప్పడంలో ఏమీ సందేహం లేదు. ఈ సందర్భంలో వారికొక విజ్ఞాపన చేస్తాను. 1963-64వ సంవత్సరంలో without aid కొన్ని స్కూల్స్ పెట్టడం జరిగింది. 49 మిడిల్ స్కూల్స్, 92 హైస్కూల్స్ పెట్టుకున్నాం. ఈ నాడు ఆ హైస్కూల్స్ లో తగినంత సిబ్బంది లేదు. ఆ ప్రైవేటు యిండివిడ్యువల్స్ గాని, లోకల్ బాడీస్ గాని, వారి నే పెట్టుకో మంటున్నారు. వారు వెళ్లి జిల్లాపరిషత్తులను అప్రోచ్ అయితే 'మీరు ప్రామిస్ చేసిన డబ్బు యివ్వాలి' అంటున్నారు. ఈ ప్రైవేటు స్కూల్స్ కు ఎక్కువగా సహాయపడవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. సంస్కృత విద్యా విషయంలో experts తో ఒక కమిటీ వేస్తున్నామన్నారు. ఒక సంస్కృత హైస్కూలు వున్నది. అక్కడ సౌకర్యాలేమీ సరిగా లేవు. లేబరరీ వుంటే ఎక్స్ ప్లెంట్ మెంటు వుండదు. ఎక్స్ ప్లెంట్ వుంటే ఫర్నిచర్ వుండదు. వీటిని take up చేయవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. సెకండరీ ఎడ్యుకేషన్ కు సంబంధించి ఎడ్యుకేషనిస్టుతో ఒక కాన్ఫరెన్స్ ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. యూనివర్సిటీ స్టాయిలో ఒక సెమినార్ ఏర్పాటు చేస్తామన్నారు. దాదాపుగా అన్ని రంగాలలో కాన్ఫరెన్సుల ద్వారానో, కమిటీల ద్వారానో, సెమినార్ ల ద్వారానో అభివృద్ధిని సాధిస్తా మన్నారు. అయితే, కేంద్రప్రభుత్వం యిదివరకు నియమించిన కమిటీలన్నింటినీ రద్దు చేస్తున్న విషయం యీ సందర్భంలో గుర్తుపడుతున్నది. ఈ కాన్ఫ

రున్నులు కమిటీలే గాకుండా మంత్రులు కొంత ఓడ తీసుకుని ఉత్సాహంతో నడిపి ప్రారంభించి అభివృద్ధిని, ఈనాడు విద్యారంగంలో మనం చేయవలసినది ఎంతో వున్నది. కఠినం చాలా కఠినంగా వుంటున్నది. స్కూలు ఫైనల్ లోన్ బి ఎ. లోన్ చదివే విషయాలు, చిన్నయసూరి, శ్రీనాథుడు, తిక్కన పద్యాలు 3rd form, 4th formలో కనబడుతున్నాయి, జటిల పద భూయిష్టమైన సంస్కృత పదాలతో చిన్నపిల్లల పాఠాలు వున్నాయి. మార్కులై తే ఎలాగో తెచ్చుకుంటారు. ఇంటర్మీడియట్ వెళ్ళినప్పుడు మనవారు ఏ విధంగా జవాబులు చెబుతున్నారో, ఆ రిపోర్టు చూస్తే తెలుస్తుంది. చాలా విషయాలకరంగా వున్నది పరిస్థితి. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వం శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. తెలుగు మీడియం ఆఫ్ యిన్ స్ట్రక్షన్ అంటున్నాను. అందులో చాలా కష్టాలున్నాయి. క్రింద హైస్కూలు స్థాయివరకు తెలుగులో వుండి, ఆ తర్వాత కాలేజీ స్థాయి యింగ్లీషులో వుండేప్పటికీ కష్టమే పోతున్నది. మేము చదువుకునే రోజుల్లో క్రిందనుండి ఇంగ్లీషు వుండేది. దానివలన మనకూడా తేలికగా వుండేది. ఇప్పుడు అన్నింటికీ తెలుగులో చెప్పడంకూడకట్టమే. అందువలన టెన్ట్ ట్యూబ్, బీకర్ మొదలైనవాటికి యింగ్లీషు పదాలు బోధిస్తే కొంత వరకు తేలిక అవుతుంది. కాన్ఫరెన్సులకు, కమిటీలకు యీ విషయాలను వదిలి పెట్టకుండా తగు శ్రద్ధ తీసుకోవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

విద్యారంగంలో మనం యింత అభివృద్ధి చెందుతూ పోతున్నప్పటికీ మరొక ప్రక్కవ నిరుద్యోగ సమస్య పెరిగిపోతున్నది. B. A., pass అయిన కర్రవాడితో తలదండ్రులు ఒకటికి నాలుగైదుసార్లు తిరుగుతూ వుంటే వానికి సమాధానం చెప్పలేని స్థితిలో వుంటున్నాము. కొల్లేటిలో, పెద్దఎడ్లపూడి, చిన్నఎడ్లపూడి, 10, 15 లక్షల ఖరీదు చేసే స్కీములను మంత్రులతోచెప్పి సాధించుకోగలుగు తున్నాముగాని, మీ కర్రవాడికి మాత్రం మేము ఉద్యోగం చూపించలేము అని చెప్పే పరిస్థితి వస్తున్నది. కీ. శే. రాళ్లపల్లి అచ్యుతరామయ్యగారు, అప్పుడు కాసనసభ్యులు, చెబుతూ వుండేవారు. జిల్లా పరిషత్తు ఆఫ్ టెంట్స్ కమిటీలో వేకారు వారిని మమ్మలను. ఆయన ఓటమికి ఆకమిటీలో వేయడం కారణంగా చెప్పినప్పుడు చాలా విచారం కలుగుతుంది. ఎన్నో నిష్టారాలు ఎన్నో పరీక్షలు పాసయి అంతరేని ప్రయాస పడుతున్నారు. ఈ సమస్య పరిష్కారానికి మంత్రులు పూనుకోవాలి. మంత్రిగారు కాన్ఫరెన్సులో, యీ కమిటీలను నియమిస్తూ విద్యారంగములో అభివృద్ధి సాధించడానికి ఎంతో కృషి చేయించున్నందుకు వారిని అభినందిస్తూ యింతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ టి. కె. ఆర్. శర్మ :— అధ్యక్షా, ఈనాడు దేశంలో విద్యా విధానం చాలా అందోళన కరమైన పరిస్థితిలో వున్నదని మీద్వారా చెప్పడానికి పాహానిస్తున్నాను. గతంలో ఎవరో ఢిల్లీలో పాదుషాగావుండి రాజధానిని ఢిల్లీ నుండి దేవనాగరికి, తిరిగి కొన్నిరోజులలో ఢిల్లీకి మార్చినందుకు వారిని 'పిచ్చివాడు' అన్నాం కారణాలు తెలియకుండా. మనవిద్యావిధానంకూడ అలాగేవున్నది. స్వరాజ్యం వచ్చిన తర్వాత ఇంగ్లీషులో బోధన పనికిరాదు అన్నాం. తిరిగి యిప్పుడు మూడవ తరగతినుండే ఇంగ్లీషు బోధనవుంటుంది అంటున్నారు. అంతేగాక, ఒకఖచ్చితమైన విద్యావిధానం మనకు లేదు. ఒకరినాగరికమైన విధానం మనకులేదు. స్వరాజ్యం వచ్చి 16 ఏండ్లు దాటినా ఒక నిశ్చయమైన విధానం మనదేకానికిగాని, మన రాష్ట్రానికి గానిలేదు. భావి భారత పౌరులుగా తయారుచేయడానికి యిచ్చే ఇన్ స్పర్షన్ యీవిధంగా వుంటుంది అని చెప్పలేని పరిస్థితిలో మనదేశం ముఖ్యంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వుండడం చాల శోచనీయమని ప్రత్యేకంగా మీద్వారా తెలియజేయవలసిన అవసరం వుంది. ఎడ్యుకేషనులో 3 వ తరగతినుంచి ఇంగ్లీషు ఇంట్రడ్యూస్ చేశాము. కాని, ఇంగ్లీషులో బోధించడానికి టీచర్లు లేరని ఇక్కడ, కౌన్సిలులోను కూడ పదేపదే చెప్పడం జరిగింది. తగిన సౌకర్యాలు లేకుండా, ఉపాధ్యాయులు కూడ లేకుండా ఇంగ్లీషును కంపల్సరీగా ఇంట్రడ్యూస్ చేస్తే విపరీతాలకు దారి తీస్తుందని విద్యావేత్తలు, టీచర్లు టీచర్లు రిప్రజెంటేటివ్స్ అందోళన వెలిబుచ్చిన విషయం మనందరకూ తెలిసినదే. కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషను, ప్రారంభించాము. మానేశాము ఎందుకుఅంటే ఎమర్జెన్సీవల్ల అంటారు. ఎమర్జెన్సీ డిక్లార్ అవగానే కొద్దిగా ఎలాంటి స్కూల్స్ తెరవడమింకా. కేంపరరీ టీచర్లు తొలగించబడతారు. శేప్ షుల్ ఎక్స్ పెండిచరును తొలగించడంకోసం యివన్నీ చేయడం జరుగుతోంది అని ఒక గవర్నమెంటు ఆర్డరు ఇన్యూ చేశారు. చదువులో ప్రాథమికవిద్యకు ప్రాధాన్య యివ్వవలసివుంది. నిరక్షరాస్యతను దేశంలో పూర్తిగా రూపుమాపుతామని కంకణం కట్టుకున్నతరువాత ఎమర్జెన్సీ వచ్చినందువలన విద్యకు డబ్బు కట్ చేస్తామనడం సరైనది కాదని అప్పుడు కేంద్ర విద్యామంత్రిగావున్న శ్రీ మాలీగారు చెప్పినప్పటికీ ఎక్స్ పర్ట్ గా కోరికలు పెట్టడం జరిగింది. గోరుచుట్టుపై గోకలిపోటన్నట్లు వేపుపుల్ ఎక్స్ పెండిచరును అవాయిడ్ చేయడానికి టీచర్లను తీసేస్తున్నామన్నారు. ఇది చాల అసహ్యమైన పదజాలం. ఆ దృష్టితోనే విద్యావిధానాన్ని, విద్యాసంస్థలను, విద్యా బోధకులను చూచినట్లయితే దేశంలో సరైన పద్ధతిలో విద్యను వ్యాపింప చేసినవారము కామని మీ ద్వారా మనవిచేస్తున్నాను. యూనివర్సిటీ ఎడ్యుకేషను విషయంలో అన్నిటికంటే విపరీతమైన పరిస్థితివుంది. మనకు మూడు యూనివర్సిటీస్. వున్నాయి.

ఒకే రాష్ట్రంలో మూడు యూనివర్సిటీలున్నాను, మూడింటికి వేరువేరు చట్టాలు వున్నప్పటికీ, వెంకటేశ్వర యూనివర్సిటీలో పద్ధతులు, అంధ్ర యూనివర్సిటీలో పద్ధతులు, ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో పద్ధతులు—ఒక దానికొకటి భిన్నంగా వున్నాయి. ఒక యూనివర్సిటీలో ఒక తరగతిలో పాస్టెలెమెంట్ ఆయన తరువాత ఆ జేరాష్ట్రంలో ఇంకొక యూనివర్సిటీలో వైతరగతిలో చేరాలంటే చాల యిబ్బందులుంటున్నాయి. ఈ మూడు యూనివర్సిటీలు మూడు ఇండిపెండెంట్ ట్రేజ్స్ వలె వ్యవహరించే పరిస్థితి ఏర్పడింది. వాటి వ్యవహారం, విభేదాల గురించి ఇక్కడ ప్రశ్నల సందర్భంలోను, ఇతర సందర్భములలోను కూడ బయటకు వచ్చాయి. యీ సభ వారికి తెలియనివి కావు. వీటిమీద ప్రభుత్వం ప్రోవర్ కంట్రోలు చూపించాలని చెబితే యూనివర్సిటీలు అటానమస్ బాడీస్ అంటారు. ఇంతకుముందు మాట్లాడిన రాఘవులు గారు యూనివర్సిటీకి ఎంత అటానమీ వున్నప్పటికీ ప్రభుత్వానికి కంట్రోలు వుండే తీరాలి. ఇప్పుడు వుండే చట్టములో కూడ వుంది అని కాన్స్టిట్యూషన్ ప్రోవిజన్స్ ఆపీ, ఇవీ చదివి చెప్పారు. చదువు చెప్పే పద్ధతులు నిర్ణయించడంలోను, నిలబన్ విషయంలోను, ఎకడమిక్ వ్యవహారాలలోను యూనివర్సిటీలకు అటానమీ వుండవచ్చునుగాని, కేసిక్ పద్ధతులలో—విద్యావిధానానికి సంబంధించిన విషయాలలో—కామన్ సిలబస్ వంటి వాటిని తారుమారు చేయడానికి వారికి అధికారం వుండకూడదు. ప్రభుత్వాని యీ చట్టంలో అధికారం లేదనేది ఏర్పడితే ప్రభుత్వం తప్పకుండా అట్టి అధికారం తీసుకొని యీ నాడు గోడలవలె ఏర్పడివున్న తేడాలను తక్షణం తొలగించవలసిన అవసరం ఎంతైనా వున్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకొక ముఖ్యవిషయం మున్నది. ఈ మధ్య విద్యాకాఖవారు సదుద్దేశంతోనే ఒక పద్ధతి ప్రవేశపెట్టారు. గవర్నమెంటు ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ లో పాసైనవారు సెకండరీ స్కూల్స్ లో ప్రవేశించడానికి ప్రత్యేకంగా టెస్ట్స్ వ్రాయవక్కరలేదని—మంచిపుద్దేశంతోనే ఒక ఉత్తమపుజాచీ చేశారు. కాని, దానివల్ల ఒక విధమైన అవాంతరపరిస్థితి ఏర్పడింది. ఈ నాడు మన రాష్ట్రంలో చాల చోట్ల ఎయిడెడ్ పాఠశాలలు, ప్రయివేట్ ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ వుంటున్నాయి. చాలమంది స్కూల్స్ నడుపుతున్నారు. గవర్నమెంటు ఎలిమెంటరీ స్కూల్స్ లో పాసైనవారికి టెస్ట్స్ పెట్టని పరిస్థితిలో వారు హైస్కూల్స్ లోకి ప్రవేశించ గలుగుతారు. కాని ప్రయివేటు స్కూల్స్, ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ లో భవ తరగతి పాసైన విద్యార్థులు హైస్కూల్స్ లో చేరడానికి వీలులేని పరిస్థితి వస్తే మరి వారంతా ఏమి కావాలి? ప్రభుత్వం తనంతట తను కంపల్సరీ ఎడ్యుకేషన్ పెట్టలేని పరిస్థితి వున్నప్పుడు ప్రయివేట్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్, ఎయిడెడ్ స్కూల్స్ కూడా అంతోయితో యీ కార్యక్రమానికి కృషి చేస్తున్నాయి. ఇప్పుడు యీ జి. జి.

వల్ల అవికూడ యీ కార్యక్రమం జరపక పోయేపరిస్థితి వస్తుంది. ప్రభుత్వం యీ విషయం పునః పరిశీలించాలి. టెన్స్ పెట్టినట్లయితేనే యీ స్కూల్స్ కంటిన్యూ అవ్వడానికి వీలుంటుంది. ఈనాడు టీచర్లు అధ్యాన్న పరిస్థితిలో ఉన్నారనటంలో అతిశయోక్తిలేదు. ఈ నాడు టీచర్లు భవిష్యత్తు స్థానిక సంస్థలలో, స్థానికంగా అధికారంలోవుండేవారి మెహర్బానీ, మెప్పులపై ఆధారపడివుంది. బాగా చదువుచున్న అపార్థాయుడైనా సరే ఆ పంచాయతీసమితి అధ్యక్షునికి ద్వేషం గలిగితే అక్కడ మంచి పంపించేనే ఆవకాశాలుంటున్నాయి. అందుచేత ట్రాన్స్ ఫర్లు మన్నగు విషయాలమీద సమితులకు కాకుండా, ప్రభుత్వం చేతిలోనే డైరెక్ట్ కంట్రోలు వుంటే మేలుగా వుంటుందని భావిస్తున్నాను. కొన్ని కొన్ని ప్రయివేట్ ఇన్ స్టిట్యూషన్సులలో కమ్యూనలిజం రెలిజియనుకు సంబంధించిన వ్యవహారాలు మాద్యస్థికి అప్పడప్పుడు రావడం జరుగుతోంది కర్నూలు పట్టణంలో ఉస్మానియా కాలేజీలోని ఒక ప్రయివేటు కాలేజీవుంది. అందులో స్టాండ్ ట్యూ బ్రహ్మాండంగా పడిపోతున్నాయని నిన్ననో, మొన్ననోగాని డక్లన్ క్రానికల్ లో ఎడిటోరియల్ కూడ వ్రాశారు. కర్నూలు కాలేజీలో వుండే విద్యార్థులు చెడ్డవారనికాని staff చెడ్డవరకాని నేను చెప్పక పోయినా ఉస్మానియా కళాశాల management లో మాత్రం తప్పకుండా బ్రహ్మాండమైన లోపాలున్నాయనిమాత్రం తమద్వారా ప్రభుత్వానికి తెలియి జేస్తున్నాను. ఆ mismanagement వల్లనే బ్రహ్మాండమైన బయటకురాని అవకతవకల వల్లనే కర్నూలు కళాశాలలోని standards పడిపోవడం తలపిస్తోంది. ఈ విషయాలు తమదృష్టికి తీసుకువస్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య:— అధ్యక్షా, విద్యాపద్ధతైన కొన్ని ముఖ్యమైన విధానాలను గూర్చి మాట్లాడాలని ఆనుకుంటున్నాను. ఎడ్యుకేషన్ డిపార్టుమెంటు వారు 1961-62 వరకు వివిధ జిల్లాలలో ఏరితిగా విద్యాభివృద్ధి ఉన్నదో తెలియ జేస్తూ లెక్కలు ఇవ్వడం సంతోషకరం. ఇటువంటి రిపోర్టు డి. పి. ఐ. ఇవ్వాలని చెప్పినప్పటికి గత 7, 8 సంవత్సరాలుగా ఆంధ్రప్రదేశ్ సంబంధించినంతవరకు అటువంటి రిపోర్టును ఇవ్వలేదు. 1961-62 మార్చి వరకే ఈ లెక్కలు ఉన్నాయి అనుకోండి. 1963 మార్చివరకైనా ఈ బడ్జెటు సమాజేశంలో లెక్కలు ఇవ్వకరిగితే రెండు సంవత్సరాల క్రితం లెక్కలనుబట్టి విద్యాభివృద్ధి ఇంత అని చెప్పేదానికంటే ఒక్క-సంవత్సరం క్రితం వరకు ఇస్తే కొంతవరకు వీలుగా ఉంటుంది. దానికి మంత్రుగారు డిపార్టుమెంటుద్వారా కృషి చేస్తారని అభిప్రాయపడ్డాను. ఆదేరీతిగా 1956-57న క్లుప్తంగా ఇచ్చే బయలు జిల్లాల వారీగా ఇస్తే ఏ జిల్లాలో ఏ విధంగా అభివృద్ధి అయిందో comparative study చేసుకోవడానికి వీలుగా ఉంటుంది. ఇతిహాసా ఒక నూతనం. ఈ రిపోర్టులో మరికొక ముఖ్యంకము కూడా ఉంది. ఇదివరకు డి. పి. ఐ.

రిపోర్టులో వెనుకబడిన జాతుల షెడ్యూల్డ్ క్లాసులు, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబుస్ సంబంధించి విద్యాభివృద్ధి వివిధ classes లో వీరికిగా ఉన్నదో ఇచ్చారు. వెనుకబడిన తరగతులకు కాకపోయినా షెడ్యూల్డ్ కాస్ట్, షెడ్యూల్డ్ ట్రైబులకు ప్రత్యేక పరిస్థితి ఉంది కాబట్టి వారి విషయంలో మనం అనేక లక్షలు స్కాలర్ షిప్స్ లు రూపంగానో మరొక రీతిగానో కస్టు స్టప్పిటికి విద్యాభివృద్ధి విషయంలో కూడా కాస్తో కూస్తో జరుగుతున్నప్పటికీ, జనరల్ గా జరిగే ఆభివృద్ధితో బాటు వారి విద్యాభివృద్ధి సాగుతున్నదా లేదా, లేకపోతే దానికి ఏమి చర్యలు తీసుకోవలసి ఉంటుందనే దృష్టితో ఆ వివరాలకూడా ఉంటే ఎక్కువ ఉపమోగ కరంగా ఉండేది. ఏమైనా ఏడు సంవత్సరాలై ఆంధ్ర ప్రదేశ్ పుట్టిన తరువాత వివిధ జిల్లాలలో వీరికిగా విద్యాభివృద్ధి ఉన్నదో చెప్పిన ఈ లెక్కలు ఒక రకంగా సంతోష దాయకమైనవే అయితే ఈ విషయంలో కొన్ని సూచనలున్నాయి ప్రాథమిక విద్యగురించి ముందు తీసుకుంటాను. 1956-57 తో 1961-62 ను పోల్చుకుని ఆయా వయస్సులలో ఉన్న బాల బాలికల మొత్తం సంఖ్య ఎంత, ఆందులో నూటికి ఎంతమంది ప్రాథమిక విద్యకు వస్తున్నారో వివరాలు చూస్తే— నూటికి 75 ఉండవచ్చును అనుకోండి— కొన్ని జిల్లాలలో నూటికి నూరుకుపైగా, 120 కూడా, రావచ్చును ఒకటినుంచి 9 వ తరగతి వరకు చదివేవారు. చాలాకాలంనుంచి విద్య డిపార్టుమెంటు వారితో నాకు ఒక పేచీ ఉంది. 6-11 సంవత్సరముల లోపల ఉన్న బాల బాలికల సంఖ్యను తీసుకొని ఇంతమంది ఆ క్లాసులలో చదువుతున్నారు. కాబట్టి ఇంత పర్సంటేజి అంటున్నారు. కాని మొదటి క్లాసులో చదివేవారు ఆరు సంవత్సరముల వారే కాదు అయిదు సంవత్సరములు నిండిన తరువాత వచ్చేవారు ఉంటారు; నాలుగు సంవత్సరములు నిండిన తరువాత కూడా ఇంట్లోవుంటే ఆల్లరి చేస్తారని పంపితే వచ్చి నవారు కూడా ఉంటారు. మొదటి తరగతికి వేసే లెక్క సరియైన లెక్క కాదు. అట్లాగే రెండవ తరగతిలోను మూడవ తరగతిలోను చేసిన బాల బాలికలలో సగం మాత్రమే ఆ వయస్సు గ్రూపుల క్రింద తీసుకోవడం న్యాయం కాని మొత్తం సంఖ్యను తీసుకుని ఆ వయస్సు గ్రూపులో శాతం కట్టడం సరియైనది కాదు. అందువల్ల ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో ఏ వయస్సులోనివారు ఎంత పర్సంటేజి చేరాలనే లెక్కలు అతిశయోక్తిగానే ఉంటాయి. 75% వ.నకు వచ్చిందంటే న్యాయంగా 55, 60 ఉంటుంది తప్ప అంతకంటే కాదు. 5-11 సంవత్సరాలలోపు ఉన్నవారు 1-5 తరగతులు చదువుతున్నవారు నూటికి 75 మంది పాఠశాలకు పోతున్నారా లేదా అనేది, గత సంవత్సరం కంటే ఈ సంవత్సరం ఎక్కువమంది వెళుతున్నారా లేదా అనేది, అయిదు సంవత్సరాల పూర్వం కంటే ఇప్పుడు బాగా ఉందా లేదా అనేది — వాటితోనే వ.నం సంతృప్తి పడితే మాత్రం ప్రాథమిక విద్యలో ఉండే చిక్కు, నష్టదాయకమైన విధానం

మనం ఆర్థం చేసుకోలేము. 1955 లో 1-5 తరగతులలో ఆ age groups లో ఎంత శాతం చదువుతున్నారు, 1962-63 లో ఎంతమంది చదువుతున్నారంటే ఎంతో అభివృద్ధి కనిపిస్తుంది; నూటికి 80 కనిపిస్తుంది. మన ఆశయానికి దగ్గరలో ఉన్నట్లే కనిపిస్తుంది. నిజమైన పోలికకు మొదటి తరగతి వదలివేయండి. రెండవ తరగతి నుంచి 5 వ తరగతి ఆఖరు వరకు ఎంతమంది పాఠశాలల్లో చదువుతున్నారు, అనేది చూడాలి. 5 వ తరగతి నైనా పూర్తి చేయకపోతే ఎండాకాలం చదువైనా వానాకాలం చదువైనా అది మరచిపోయే చదువుతప్ప మరొకటికాదు. ఉద్యోగాలు కోసం పైచదువులకోసం ఎట్లాగుకాదు. అంతవరకుచదివితే. అక్షర జ్ఞానానికైనా తోడ్పడుతుంది అనుకుంటే 5 వ తరగతిలో ఆ age group లోనివారు ఎంతమంది ఉన్నారని పరిశీలిస్తే నిజమైన లెక్కలు తేలుతాయి. ఆ రీతిగా 1956-57 లో లెక్కలు చూచాను. 1961-62 వరకు కూడా చూచాను. ఆంధ్ర, తెలంగాణా జిల్లాల వివరాలున్నాయి. ఆ వివరాలలోనికి నెళ్ళదలచలేదు. ఆంధ్ర తెలంగాణాలలో 1956-57 లో మూడవ తరగతిలో 398 వేలు మంది బాలబాలికలు చదువుతున్నారు; 5 వ తరగతికి వచ్చేసరికి 251 వేలు అయినారు. అంటే దాదాపు 40% పడిపోయింది. 6 వ తరగతికి చూస్తే 251 వేల నుంచి 131 వేలకు, అంటే దాదాపు సగానికి పడిపోయింది. 8 వ తరగతికి వచ్చేసరికి 85 వేలకు వచ్చింది. 4 లక్షల నుండి 85 వేలకు దిగాము! ప్రాథమిక విద్య - ఇంగ్లీషులో మైమరీ ఎడ్యుకేషన్, ఎరి మెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ అంటాము; 6 నుంచి 8 వరకు మాధ్యమిక విద్య అంటున్నప్పుటికి, ఒకటినుంచి 8 వరకు మనం ప్రాథమిక విద్య క్రిందనే తీసుకోకపోతే - కనీసం 8 వ తరగతి అయినా పాస్ కాకపోతే - చదువుకున్న దానిని అభివృద్ధి చేసుకోవడానికికాని ఉపయోగంలోనికి తీసుకు రావడానికి కాని ఏమాత్రం అవకాశం ఉండదు. ప్రభుత్వం 8 వ తరగతి వరకు చదువుకోవడానికి అవకాశాలు కలుగజేసి 8 వ తరగతి వరకు ఎంతమంది రాగలిగారనేది చూడాలి. అయితే 6-11 సంవత్సరాలలోపు వారిని 5 వ తరగతి వరకు నిర్బంధంగా చేర్చిస్తామనే కార్యక్రమంకూడా 1965 ఆయనోండి కాబట్టి ఆపివేటి పూర్తి కాదని 1975 వరకు నాధ్యంకాదని ప్రభుత్వ లెక్కలు చెబుతున్నాయి. అది న్యాయంకాదు. డబ్బులేదు కాబట్టి 1975 నాటికి కాని ఇది కూడా సాధ్యం కాదని అంటున్నారు. మూడవ ప్రణాళికలో ఈ ఎడ్యుకేషన్ కు 15 కోట్లు కేటాయిస్తే ఇప్పుడు 7 కోట్లువరకు ఖర్చు చేశాము; మరొకమూడు నాలుగు కోట్లు ఖర్చు చేస్తాము అని మిగతా 5 కోట్లు త్రోసి పారేశారు. ఎమర్జెన్సీ అనండి, ఇరిగేషన్ అనండి, మరొకటి అనండి - విద్య బడ్జెటును ఈ రకంగా cut చేయడం మనం గొంతుకను కోసుకొని తరువాత అది పెరుగలేదు, ఇది పెరుగలేదు, అనడంతప్ప మరేమీకాదు. ఎందుకు ప్రభుత్వం ఈ రీతిగా చేసివది? ఇది ఏరీతిగాను

క్షుంఠవ్యంకారు; ఏ కారణంచెప్పినా అంగీకరించవలసిన అవసరంలేదు 1961-62 లో 425 వేలమందిని ప్రాథమిక పాఠశాలల్లో చేర్పించామని మంత్రిగారు లెక్కలు చెప్పారు. 1962-63 లో 90 వేలు. 1963-64 లో 50 వేలు అని కూడా చెప్పారు. 1964-65 లో టీచర్లను క్రొత్తగా తీసుకునే అవకాశంలేదు కాబట్టి no appreciable change, అంటే 50 వేలకూడా చేర్చగలమో లేదో అనుమానం అన్నమాట. ఇదేనా ప్రాథమిక విద్యను అభివృద్ధి చేసేపద్ధతి అంటున్నాను. పర్సంటేజీ విషయం అట్లా ఉంచండి; జనాభా పెరిగిన దామాషాలోనైనా చేర్చుకొనక పోయి నల్లయితే 1961-62 position కంటే కూడా వెనుకకు పోతున్నాము అన్నమాట; retrograde అవుతుంది. పరిశ్రమలు కడుతున్నాము; అవి కడుతున్నాము; ఇవి కడుతున్నాము అని చెప్పి బాలబాలికలకు అక్షర జ్ఞానంకూడా ఇవ్వలేక క్రొత్తగా పుట్టినవారు వెనుకబడి ఉండేటట్లు విద్యావిధానం ఉండడం చాలా ఆన్యాయమైనది. ఈ నిర్ణయానికి ఏరీతిగా చూచినా ఏ కారణం చెప్పినా తృమార్పణ ఉండదు. ఎమర్జెన్సీ అన్నారు ఆనుకోండి ఒక సంవత్సరం. 1962-63, 1963-64, 1964-65 అదే రీతిగా పోతుంటే ఏమీ అర్థంలేదు. ప్రాథమిక విద్యకు ఈ గతి పట్టినప్పుడు ఇక మాధ్యమిక విద్య, సెకండరీవిద్య, యూనివర్సిటీ ఎడ్యుకేషన్ లోనికి నేను పోదలచలేదు. 7 వ తరగతి వరకు integrated course ను పెడతామని సిలబస్ తయారు చేసారు. 1958-59 లో అమలుచేసి 1965-66 కు మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో integrated elementary course పెడతామని అన్నారు. అది ఇప్పుడు ఏమై నట్లు? బుట్టదాఖలు చేసినట్లేనా? ప్రతి గ్రామంలోను 7 వ తరగతి వరకు ఉండే integrated elementary course ను పెట్టడానికి ప్రభుత్వం కించత్తుచనికూడా చేయలేదు. పట్టణాలలో 500 మాధ్యమిక పాఠశాలలు పెట్టినమాట నిజమే. వాటిలో 6, 7 లకు integrated courses ఉన్నాయి. కాని గ్రామ సీమలలో లేకపోవడం విద్యాభివృద్ధికి ఏరీతిగాను సహాయ పడకుండా అడ్డంకు అవుతుంది. 1956-57 సంవత్సరంలో 5 వ తరగతిలో 251 వేలమంది ఉన్నారు. గ్రామాలలో 6, 7 తరగతులు లేకపోయేసరికి 130 వేలకు పడిపోయింది. 1961-62 లో position చూసుకున్నా 3 వ తరగతి 517 వేలుంటే 5 వ తరగతికి వచ్చేసరికి 3 లక్షలు అయినా. 6 వ తరగతికి వచ్చేసరికి 176 వేలు అయినా. అంటే సగానికి సగం తగ్గుతున్నాడు.

ఆ పరిస్థితులలో నేను ప్రభుత్వానికి ప్రాథమిక విద్యకు ముందు ప్రయారిటీ యివ్వాలని చెబుతున్నాను. ప్రాథమిక పాఠశాలలో కంపలర్సరీ చేస్తామని తిండి లేనివారికి తిండి పెడతాం అని, ఇంటిలో వారికి సహాయంచేసి చదువు చెబుతాం అని

పెద్ద పెద్దవి ప్లానులో కాగితంమీద ఉండేవి, అమలు జరిగేవి కావు. పది, ఇరవై సంవత్సరాలతరువాత చేయగలిగినప్పుడు చేయండి. నేను దానినిగురించి రోజూ చెప్పినా ఉపయోగం లేదు. చదువుకున్నవారు చదువై నిలబడేదానికోసం ఆ గ్రామంలో ప్రాథమిక పాఠశాలలో అయిదవ తరగతి ఉన్నదగ్గర integrated course, elementary course 6-7 క్లాసు వెసువెంటనే ప్రభుత్వం తెచ్చినట్లయితే టీచర్లను పేసుకోవలసి వస్తుంది. వారందరూ కలిసి ఏదో తరగతివరకు ఎలిమెంటరీ ఎడ్యుకేషన్ ప్రతిగ్రామంలో అందుబాటులో ఉండడానికి వీలుంటుంది. దీనిని సీరియస్ గా కనిపెడదనం చేయాలి. ముఖ్యంగా బాలికల విద్యాభివృద్ధి చేయాలంటే ఏదో కాలేజీలో ఇంతమంది చదువుకున్నవారు ఉన్నారు. హైస్కూలులో యంతమంది చదువుకున్నవారు ఉన్నారు హయ్యర్ సెకండరీ స్కూలులో ఇంతమంది ఉన్నారు. ఇంత ఇంతమంది స్కూలు స్టేషనుకి మెట్రిక్యులేషన్ కి appear అయ్యేవారున్నారు అని చెబితే ప్రయోజనం లేదు. గ్రామ గ్రామాలలో పేద ప్రజానీకం బాలికలు చదువుకోవాలంటే ఇప్పుడే వారు వెసుకబడి ఉన్నారు, ఆరవ తరగతి వచ్చినప్పుడు బాలరకాతంతంపై బాలికలకాతం తగ్గి పోతున్నది. అందుచేత గ్రామ స్థాయిలో ఇతర స్థలాలలో ప్రాథమిక పాఠశాలలో ఏడవతరగతిదాకా— అయిదవ తరగతి మరచిపోయి— ఏడోతరగతిదాకా ఉంటేనే ప్రాథమిక పాఠశాల. ఏడవ తరగతి పూర్తి చేస్తేనే ప్రాథమికవిద్య యిచ్చినట్లు. 8వ తరగతి వదిలిపెట్టండి. కాన్స్టిట్యూషన్ లోవల 10 సంవత్సరాలలో 8వ తరగతి, 14 ఏండ్లలోవల కాకపోయినా 7వ తరగతిపెట్టి 12 సంవత్సరాలలో 5నుంచి చేద్దామని $7+5=12$ సంవత్సరాలు పూర్తవుతుంది. ఏడు సంవత్సరాల కోర్సు 12 సంవత్సరాలలో పూర్తిచేస్తాం అవతలవారు తంటాలు పడతారు అనుకునే దానికంటే నేను చెప్పిన దానికోసం ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకోవాలని నా కోరిక. అయితే ఈ సందర్భం చెప్పినప్పుడు కొన్ని విద్యావిధానాలగురించి చెప్పక తప్పదు. డబ్బులేదు. చేయలేము అంటే అదివేరే సంగతి, చేయగలిగింది ఏమీలేదు. మూడవ తరగతినుంచి ఇంగ్లీషు పెట్టాన్నారు. కారణం ఏమిచెబుతున్నారు? ఈరోజుయూనివర్సిటీ కోర్సుకి పోవలసినవచ్చినప్పుడు వైస్సె నేర్చుకోవలసినవచ్చినప్పుడు మాతృభాషలో పుస్తకాలు లేవుకాబట్టి ఆ పుస్తకాలు రావడానికి 17 సంవత్సరాలై స్వరాజ్యం వచ్చినా ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ - వైస్ చాన్సలరు సెనేటులో చెబుతూ 15 సంవత్సరాలు నోరేత్తకండి, కించిత్తు advance కాలేమని చెప్పారు. వారి అభిప్రాయం వారిది కావున, 15 సంవత్సరాలవరకు ఆ ఊసే ఎత్తవద్దన్న పరిస్థితులున్నప్పుడు యూనివర్సిటీలో medium of instruction ఇంగ్లీషుగానే ఉంటుందని చెబుతూ ఇంగ్లీషులో standards చదవకుండా

సాధ్యంకాదని మూడవ తరగతినుంచి ఇంగ్లీషు నేర్పుతాం అంటున్నారు. ఇది ఎట్లా ఉంది అంటే పిచ్చికుదిరింది రోకలి తలకు కట్టమన్నారట. ఆ పద్ధతి ప్రతిదానిలో ఏ మాత్రం అర్థం లేదు. Educationists చెప్పవచ్చు. చిన్న వయస్సులో రెండవ భాష తెలిక అని, మూడవ తరగతి నుంచి ఇంగ్లీషు అయిదు లేక ఆరవ తరగతినుండి పొంది నిర్బంధం చేస్తూ ఉంటారు. చేయవచ్చు. Educationists చాలా చెప్పవచ్చు. Psychologists చాలా చెప్పవచ్చును. మెడికల్ సీపుల్ మూడవతరగతిలో మూడు భాషలు నేర్చుకోవచ్చునని చెప్పవచ్చును. నేను దానిని question చేయ దలచుకోలేదు. మనముందు education statisticsలో 5 సంవత్సరాలలో కన బడేది ఏమిటి? మూడవ తరగతిలో 1956-57లో 3,98,000 మంది ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఉండే వారు. మెట్రిక్యులేషనుగాని S. S. L. C. గాని వెళ్ళేటప్పటికి 50 వేలు అయ్యారు. సుమారు నాలుగు లక్షలమంది నుంచి 50 వేలకు తగ్గి నటు అయితే యూనివర్సిటీలో medium of instruction ఇంగ్లీషు ఉందికాబట్టి సైన్సు నేర్పుకొనడానికి standard ఉండాలి కాబట్టి మూడవతరగతినుంచి ఇంగ్లీషు నిర్బంధంగా పెడితే స్కూలుపైనలు పాసయేవరకు 50 వేలు అయితే మిగిలిన 9 లక్షల 50 వేలమందికి ఏ రకంగానూ ఉపయోగపడదు. వారిని నిర్బంధం చేసి పాసయితే గాని బంట్లోతుపనికూడారాదు, 9వ తరగతి చదివితే గాని బంట్లోతుపని రాదు. ఇంగ్లీషు లోపాసయితే తప్ప ఇంక ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఏ గ్రామంలోను ఏపట్టణంలోను బంట్లోతు ఉద్యోగంరాదు. ఇంగ్లీషు పాసుకాలేదు కాబట్టి వాడిగతి ఇంతే అనేటటువంటి విధానం ఎక్కడికి దారితీస్తుంది? అది నిరుపయోగం. మూడవతరగతినుంచి ఇంగ్లీషు నేర్పవచ్చునని ఎడ్యుకేషనిస్టులు చెబితే ఆచరణలో నిరుపయోగం. ఇంత డబ్బు ఖర్చుపెట్టడం ఏ 50 వేలమందికోసమో లక్షలకొలది పైకి రానీయకుండా చేసే పద్ధతితప్ప ఇంకోటి కాదు. అయితే, ఇంగ్లీషు నేర్చుకొనకూడదని కాదు. యూనివర్సిటీలో సైన్సు రావాలంటే ఇంగ్లీషు medium of instruction గా మా వైస్ చాన్సలర్ చెప్పినట్లు 50 సంవత్సరాలదాకా ఆవసరం అనుకుంటే యూనివర్సిటీ కోర్సుకి వచ్చినప్పుడు అక్కడ కంపల్సరీ చేయండి. సైన్సు సబ్జెక్టులు తీసుకునే వారు యూనివర్సిటీలో తప్పకుండా ఇంగ్లీషు పాసై ఉండి తీరాలి. ఇంగ్లీషులో స్టాండర్డు ఉండాలంటే అక్కడ నిర్బంధం పెట్టండి. మూడవతరగతినుంచి నిర్బంధం అంటే అర్థం ఏమిటి? స్కూలు పైనలు పాసయినతరువాత అప్రోజున ఇంగ్లీషు నేర్చుకుంటారా అంటే గుజరాతులో చేసినట్లు ఎలిమెంటరీనుంచి తిసిపాచేసి 5, 6 తరగతులలో optional చేయండి. యూనివర్సిటీలో చదువుకునే చదువు, అది పాసైతే లేకగా అవుతుంది. లేదా ఇంగ్లీషు చదువుకోకుండా స్కూలుపైనలు పాసయిన తరువాత ఆరు నెలలు second

language క్రింద నేర్చుకొనడానికి పీలుంటుంది. యూనివర్సిటీకి ఉపయోగించు తుంది కాబట్టి మూడవతరగతినుంచి పెడతామనడం న్యాయం కాదు. అదేరకంగా హిందీ సమస్య వస్తుంది. హిందీని ఆరవతరగతినుంచి అనుకుంటూ, నిర్బంధం చేస్తున్నారు. ఎందుకంటే మన భారత దేశంలో ఉన్నాం. వివిధ భాషారాష్ట్రలు ఉన్నాయి. ఒక link language కావాలి. ఎల్లికాలం ఇంగ్లీషుతో ఉండాలి కదా. మా వైస్ చాన్సలర్ గారు చెప్పినట్లు 50 సంవత్సరాల తరువాతైనా replace చేయాలి. కాబట్టి దానితరువాత హిందీ రావలసి ఉంటుంది కాబట్టి ఆరవ తరగతినుంచి నిర్బంధంగా చెబుతాం అనే విషయంకూడా జయప్రదం ఆయోటటువంటి మాచన కాదు. స్కూలుపైసలు పాసు కావాలంటే యూనివర్సిటీకి పోయేదానికి హిందీలో 15% వరకు వస్తే చాలు. ఒక భాషలో 15% రావడం అంటే భాష ఏమీ రాదన్నమాట. అ, ఆ లు కూడా రావు. 15% వస్తే పాసుచేసే దాని కంటే ఎందుకు వచ్చింది ఈ నాటకం? హిందీ పాసు కావలసిన అవసరం లేదు. తెలుగులో జనరల్ సబ్ జెక్టులలో పాసైతే ఆ knowledgeతో ఆంధ్రదేశంలో కావలసిన ఉద్యోగాలు చేసుకోవచ్చు. ఏ ఢిల్లీలో ఇతర రాష్ట్రాలలో వెళ్ళితే అక్కడ peons, గుమాస్తాలు ఇతర రాష్ట్రాలలో కాదు మన రాష్ట్రంలోనే చేసుకోవచ్చు. ఆఫీసర్ల రెవెన్యూలో ఇతర భాషలవారిలో సంబంధం ఉండాలంటే హిందీ నేర్చుకోవాల్సి వుంటుంది. బ్రిటిషు నామ్రాజ్యవాదులు ఉన్నప్పుడు తమిళం వచ్చినవారు ఆంధ్రలో పనిచేయాలంటే తెలుగు నేర్చుకోవలసి ఉండేది. తెలుగు second language knowledge ఉండాలని చెప్పేవారు. అది చేయవచ్చును, అది చేయకుండా హిందీ నేర్చుకుంటేతప్ప స్కూలుపైసలు పాసుకావు, హిందీ నేర్చుకుంటేతప్ప ఉద్యోగం లేదు. ఈ దురదృష్టం ఎంతవరకు పోతున్నదంటే మన ఆంధ్ర దేశంలో ఆంధ్రప్రభుత్వంక్రింద పనిచేస్తున్న ట్రోతు, గుమాస్తాలకు మూడు సంవత్సరాలలోపల హిందీ నేర్చుకోవలసినదనిని లేకపోతే increment యివ్వము అని ఆర్డరు పాసుచేసికూర్చున్నారు. హిందీ ఎందుకోసం నేర్చుకోమంటున్నారు. గుమాస్తాపని చేయడానికి బంట్రోతుపని చేయడానికి నిత్యం కరస్పొండెన్సు చేయడానికి ఏరకంగా ఉపయోగం. ఇది అర్థం లేదు. అందుచేత ఈ నిర్బంధం పెడితే అఖరకి పోలీసు బంట్రోతుకి 9వ తరగతి చదివినవానికి హిందీ నేర్చుకోకపోతే increment రాదు. గొడవ వస్తుందని represent చేస్తే తీసివేశారు. మిగిలినవారికి ఎందుకు బలవంతం పెట్టారు? వాణ్ణి ఐక్యత, link language కాబట్టి ప్రతివారు నేర్చుకోవాలంటే హిందీ నేర్చుకొనడానికి కావలసిన అవకాశాలు యివ్వాలి. అంటే నిర్బంధంచేసి నేర్చుకోకపోతే increment యివ్వము, పాసు చేయము అనే

పద్ధతి మంచిది కాదు. దానివల్ల రోజురోజు తీవ్రమైన వ్యతిరేకత తిరుగుబాటువస్తే ఆశ్చర్యపడే మనిషిని కాదు. అందుచేత ప్రాథమిక విద్యగురించి integrated course ప్రతిగ్రామంలో అమలు పరచాలి. ఇంగ్లీషు మాడవ తరగతినుంచి మానేయాలి. హిందీ ఆరవతరగతిలో నిర్బంధం చేయకండి. స్కూలుస్టేషనలవరకు వదిలి పెట్టి optional చెయండి. వైతరగతిలో encourage చేయండి. అంతేకాని తెలుగులో బాగా వచ్చినా, లెక్కలు బాగా వచ్చినా, జనరల్ నాలెడ్జి బాగా వచ్చినా హిందీలో 15% రాలేదు కనుక పాసుచేయము అనే పద్ధతి మాత్రం నిరుపయోగమైనది.

ఇక బాలికల విద్యకు సంబంధించి, ప్రాథమిక, మాధ్యమిక, సెకండరీ యూనివర్సిటీ అన్ని స్థాయిలలోనూ వెనుక పడివున్నారు. పురుషులలో 60 శాతము చదువు కొంటూవుంటే స్త్రీలలో 12 శాతమువరకే S. S. L. C. వరకు చదువుతున్నవారన్నట్లు లెక్కలనుబట్టి తెలుస్తున్నది. తెలంగాణాలో ఇంకా వెనుకబడివున్నారు. ఏదో social welfare officers గా వేశాము. Education organisers గా వేశాము అంటే లాభములేదు. బాలికలు చదువుకొనేదానికి దగ్గరగా స్కూలును ఏర్పాటుచేయాలి. స్త్రీలకు ఉచితముగా చదువుకొనేదానికి, అవకాశము కల్పిస్తున్నాము అని చెబుతూ ఇంకొక మాట అన్నారు. స్పెషల్ ఫీజు ప్రభుత్వము కట్టదు. పిల్లలే కట్టుకోవాలని అన్నారు. అసలు ఫీజులేదు కాబట్టి స్పెషల్ ఫీజులను మాత్రము ఎందుకు వసూలు చేయాలని అడుగుతున్నాను. అందువల్ల అదికూడ మిచవోయించాలని కోరుతున్నాను.

10 వేల merit scholarships ఇస్తాము అన్నారు. Class కి 2 చొప్పున ఇస్తున్నాము అన్నారు. 1, 2 సంవత్సరాలలో బాలురకుకూడ సెకండరీ విద్యవరకు ఉచితముచేయాలనేది ప్రభుత్వ ఉద్దేశము అనిచెప్పారు. అందువల్ల games fee అని, library fee అని వసూలు చేస్తే ఉపయోగములేదు. అదికూడ అలోచించాలని కోరుతున్నాను.

ఇక యూనివర్సిటీలలో medium of instruction గురించి చెప్పవలసి వుంది. 15 సంవత్సరాలు గడచిపోయినది. ఆంధ్ర యూనివర్సిటీలో ప్రతిసారి చర్చిస్తూవుండే ఇంకొక 15 సంవత్సరాలవరకు ఈమాట ఎత్తుకోవద్దు అని వైస్ ఛాన్సలర్ గారు అన్నారు. తమిళనాడులోని కోయంబత్తూరులో పెట్టారు. ఎవరూ రాలేదని అన్నారు. కొన్ని కాలేజీలలో కొన్ని కోర్సులు అయినా తెలుగులో చెప్పేదానికి వీలు వుంటుందేమో పరిశీలనచేసి ప్రవేశ పెడతాము అని అన్నారు. కొన్ని కాలే

జీలలో experiment గా కొన్ని కోర్సులు పెడతాము అంటే అది జయప్రదము కాదు. Medium of instruction in Telugu ఎప్పుడు చేస్తాలో చెప్పండి, ఒక గడువు పెట్టండి. 1965 ఏప్రిల్ నుంచో, 1966 ఏప్రిల్ నుంచో చేస్తామని పెడితే బాగుంటుంది. Administration అంతా తెలుగులో జరిపేదానికి నిశ్చయించుకొని దానికి కావలసిన టైపురైటర్లు తీసుకొని మొదలు పెడితే, ఆంధ్రదేశములో ఏ ఉద్యోగము కావాలన్న తెలుగులో నేర్చుకొంటేనే దొరుకుతుంది అనే ఉద్దేశ్యముతో యూనివర్సిటీలలో ఆటోమేటిక్ గా medium of instruction తెలుగు చేస్తుంది కాని ప్రభుత్వము administration ని ఇంగ్లీషులో జరుపుతూ వుంటాము. యూనివర్సిటీలోని కొన్ని కాలేజీలలో తెలుగులో నేర్చుకోండి అంటే ఎందుకు తెలుగులో నేర్చుకోవాలి అని అడుగుతున్నాను. ఉద్యోగము కోసము ఇంగ్లీషు నేర్చుకోవాలని ఆ కొద్దిమంది ఇంగ్లీషులోనే చదివి ఉద్యోగాలకోసము ప్రయత్నము చేస్తారు. అది ఉపయోగము లేన పద్ధతి. ప్రభుత్వానికి ఈవిషయములో ఒక పాలసీ వుండాలంటే లేదనే చెప్పవలసి వుంటుంది. మంత్రిగారు చెప్పవచ్చు. సెనేట్ లో చెప్పారు. చాలసార్లు ముఖ్యమంత్రులు చెప్పారు. తెలుగులోనే విద్యా బోధన. పరిపాలన కోసం సాగించాలని అదే ప్రభుత్వ ఆశయమని 15 సంవత్సరాల నుంచి చెబుతున్నారు. ఇంకా ఎన్ని సంవత్సరాలు చెబుతారు? అసలు దీనిని ఆములు జరపడానికి తయారగు వున్నారా? తెలుగు టైపురైటర్లకి బోర్డు ఇంతవరకు finalise చేయబడలేదు. 1958 లో స్వీకరణగారు ఓక కమిటీని వేసి 2 key boards ఇచ్చి రిపోర్టును ఇవ్వమన్నారు. మేము, కాంగ్రెసు సభ్యులు అందరము కలసి ఒకరి రిపోర్టును ఇచ్చాము. దానితో satisfy కాక ఇంకొక కమిటీని వేశారు. ఆకమిటీ కూడ ఒక రిపోర్టును ఇచ్చింది. 6 సంవత్సరాలు అయిపోయింది. కాని తెలుగులో administration ఎందుకు పెట్టరు అని అడిగితే తెలుగు టైపురైటర్లు లేవు అని అంటున్నారు. ఈరీతిగా administration తెలుగు భాషద్వారా జరుపకుండా medium of instruction తెలుగులో రావడము ఆసంభవము. ఇలా రాకపోవడము వల్ల వచ్చే ప్రమాదము ఏమంటే ఇంగ్లీషుబడులు హిందీలోనే యూనివర్సిటీలలో విద్యాబోధన చేస్తాము అనే పరిస్థితి కేంద్రము పోతున్నది అని మనవి చేస్తున్నాను. హిందీకి ఇచ్చే ప్రోత్సాహము చేసేఖద్దు, ఏ భాషకు లేదు. ఈరోజున ఇంగ్లీషు medium of instruction ఏ విధముగా వుంటున్నదో ఆ విధముగా హిందీని medium of instruction గా చేయడానికి పూనుకొన్నట్లయితే అది దేశాన్ని వికల్పము చేసే మార్గముకాదు అని, చిన్నాభిన్నము చేసే మార్గము అని చెప్పగలగవచ్చు. ఎప్పుడో ఇంగ్లీషుతో medium of instruction ప్రారంభించారు.

కాని ఈ రోజున జాతీయ ప్రభుత్వముకూడ హిందీ ద్వారా పరిపాలన, విద్యాబోధన జరగాలి అంటే అర్థములేని మాట అని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యాబోధన, పరిపాలన రాష్ట్ర భాషలో చేసుకొనడానికి ఏమీ చేయకుండా విద్యాబోధన, పరిపాలన రాష్ట్ర భాషలో చేసుకోవచ్చు అంటే అర్థములేదు. U. P. S. C. examination I. A. S. examinations వ్రాయడానికి alternative language గా హిందీనికూడ పెట్టుతాము అని ప్రతిసంవత్సరము ప్రతిపాదన చేస్తున్నారు. అది competitive examination కాజాలదు. అని చెప్పినా మరల కన్నుగప్పి ఏదోయాపముగా తీసుకొని వస్తున్నారు. ఈ రీతిగా అయితే పరిపాలన సాగడము సాధ్యముకాదు. ప్రభుత్వము జాగ్రత్తగా గుర్తించవలసిన అవసరము వుంది.

ఇక యూనివర్సిటీల గురించి మనకు ఏవో ఆశలు, కలలువున్నవి. ఎటువంటి వత్తిడి లేకుండా స్వేచ్ఛగా అన్నివిషయాలు నేర్చుకొనే దానికి స్వేచ్ఛగా చర్చించు కొనేదానికి స్వేచ్ఛగా వాతావరణముతో కూడుకొన్నదే విశ్వవిద్యాలయము అని మన ఆశయము. అలాంటి పరిస్థితి ఈ నాడు ఎక్కడైన వుందా? కనీసము 10 శాతము అయినా వుందా? అంటే లేదని చెప్పవలసి వుంటుంది. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములో ఆవాతావరణము లేదని స్వానుభవాన్నిబట్టి చెప్పగలను. యూనివర్సిటీలు autonomous bodies అంటారు. ప్రభుత్వము బోక్యము చేసుకోకూడదు. బ్రజలు బోక్యము చేసుకోకూడదు అని చెబుతారు. గోవిందరాజులు నాయుగారు చెప్పారు. కాసునపళ్ళులు బోక్యము చేసుకోబట్టే విద్య నాశనమయి పోతోందని చెప్పారు. Autonomous in University అనే పేరుతో ఏరూలు, ఏ చట్టము లేకుండా వైస్ ఛాన్సలర్ తన యిష్టము వచ్చినట్లు పనిచేసుకోనే దానికి తయారైన సంస్థలుగా వున్నవి. తప్ప స్వేచ్ఛగా వాతావరణముతో ఏమీ జరగడము లేదని మనవి చేస్తున్నాను. Autonomy అనే మాటకు, academic freedom అనే మాటకు ఏమీ అర్థములేదు. సెనేట్ లో జరిగే విషయమే చూసుకోండి. ఇది అన్నింటి కన్న highest body. సిండికేట్ చేసిన ప్రతిపనిని review చేయవచ్చు. Academic council చేసిన ప్రతి పనిని review చేయవచ్చు. కాని ఈ సంస్థ చేసేపని ఏమిటి? సంవత్సరానికి 2 పర్యాయాలు కలుస్తుంది. డిసెంబరు 7వ తేదీన meet అవుతుంది. convocation రేపు జరుగుతుందనిగా సెనేట్ కూర్చోని ఎ జండా వేస్తుంది. ప్రశ్నలు వస్తాయి. రి.గి.గంటలు కూర్చోని లేచి పోతుంది. తరువాత మార్చి 7వ తేదీన జరుగుతుంది. ఒక ప్రక్కన పరీక్షలు వస్తూ వుంటాయి. మార్చి 7వ తేదీన సమావేశపరచి గతసంవత్సరము యొక్క working report ని review చేయాలి. పాత బడ్జెటును ఆమోదించి కొత్త బడ్జెటుకు ఆమో

దము తెలియచేయవలసి వుంటుంది. సిండికేట్ చేసిన అనేక తీర్మానాలకు ఆమోదము తెలియచేయాలి. సభ్యులు తమకు వున్న అనుమానాలను ప్రశ్నల రూపముగా అడిగితే అడగవచ్చు. ఇవన్నీ 1, 2 రోజులలో అయిపోతుంది. ఒకరోజు అంటే 5, 6 గంటలు. ఇది సెనేటు? 5, 6 గంటల సమావేశములో ఏమిచేయ గలుగుతారు. మార్చి తరువాత డిసెంబరు వరకు సమావేశములేదు. సెనేటుకు అధికారాలు లేవు అనికాదు. Review చేసే అధికారమువుంది. కాని సెనేటు, academic council నామ మాత్రముగా ఉన్నది. వైస్ ఛాన్సలర్ తన ఇష్టము వచ్చినట్లు చేసి సెనేటును అంగీకరించమని సెనేటుముందు వుంచుతారు. Autonomy in university academic freedom అనే మాటలు గాఢికి చెప్పేమాటలు తప్ప వాస్తవముకాదు. ఆంధ్రయూనివర్సిటీకి సంబంధించి irregularities అనేకము వున్నవి. అంతకంటే గట్టిపదము ఉపయోగించకోదలచు కోలేదు. 4, 5 గురు కలసి 160 ప్రశ్నలు పంపించాము. 140 ప్రశ్నలు అంగీకరించి మిగిలిన త్రోసిపార వేశారు. ఫలానా రూలుక్రింద ఈ ప్రశ్నను త్రోసిపార వేశాము అని కారణము చెప్పరు. త్రోసిపారానే అధికారమువుంది కాబట్టి త్రోసి వేశాము అని. కాని కారణము చెప్పరు. ప్రో ఛాన్సలర్ కూర్చోని అది న్యాయముకాదు. ఎన్ని ప్రశ్నలు త్రోసేసి సమాధానాలు దాచాలని అనుకొంటే ప్రజలలో అంత ఆనందము పెరుగుతుంది. అడిగిన ప్రశ్నలకు స్పష్టముగా సమాధానాలు చెప్పండి అని అంటే ఏదో 2 రోజులు సమావేశము జరిగింది. జరిగిన తరువాత, జరిగిన వాటిని అంతటితో వదలకుండా చర్చ సాకాంసాన్ని, వైస్ ఛాన్సలర్ ఇచ్చిన సమాధానాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని, పునరాలోచిస్తామని చెప్పిన తరువాత వాటినిన్నిటిని 40 ఐటమ్స్ క్రింద ఒక మెమోరాండం పంపించాము. అంతేగాక మాట్లాడటానికి ప్రయత్నించాను. రెండు గంటలు మాట్లాడాను. కాని ఏమీ అమలు కాలేదు. రెండవ సెనేట్ మీటింగుకు ప్రశ్నలు పంపితే 20 ప్రశ్నలు త్రోసేసి 90 వరకూ ఆనుమతించారు. ఎలాంటి ప్రశ్నలను ఆనుమతించలేదో సభ్యులకు, మంత్రిగారికి దృష్టికి తీసుకువస్తాను.

“Whether there are any maximum and minimum hours prescribed for teaching staff in the medical colleges?” మెడికల్ కాలేజీలలో టీచింగ్ స్టాఫ్ కు ఎన్ని గంటలు మ్యాక్సిమమ్ చేయాలి, ఎన్ని గంటలు మినియమ్ చేయాలి, దానికి ఏమైనా రూల్స్ వున్నాయో, వుంటే ఆంధ్రా మెడికల్ కాలేజీ విశాఖపట్టణంలో ఇంటిగ్రేటెడ్ కోర్స్ మొదటి సంవత్సరంలో బాటని, జ్యూయాలజీ, కెమిస్ట్రీకి ఎన్నెన్ని గంటలు ఫిక్స్ చేశారు. ఎన్ని గంటలు పనిచేస్తున్నామో అనే ప్రశ్న వేశాను. ఇది విశ్వవిద్యాలయ రహస్యాలను బయటపెట్టే, విశ్వవిద్యాలయంను అప్రదిష్టపాలు చేసే ప్రశ్న కాదు. ఈ ప్రశ్నను గత డిసెంబరులో

డిన్ ఎలావ్ చేశారు. మార్చిలో కూడా డిన్ ఎలావ్ చేశారు. ఎందుకు డిన్ ఎలావ్ చేశారని అడిగితే మార్చిలో ప్రకారం చేశామనే చెబుతారు కాని వేరే కారణం చెప్పరు. కొన్ని ప్రశ్నలలో ఎ. బి. సి. లు వుంటే ఎక్కి సమాధానం ఇస్తారు. సి కి మానేస్తారు. ఎందుకు సమాధానం ఇవ్వరు అడిగితే డిన్ ఎలావ్ చేయటానికి మాకు రూల్స్ వున్నాయి, ఆ రూల్స్ ప్రకారం డిన్ ఎలావ్ చేస్తాము, దాని గురించి అడిగే అధికారం మీకు లేదు అని చెబుతారు. సప్లిమెంటరీ వేస్తామంటే వారికి ఇష్టం అయితే సమాధానం ఇస్తారు, లేకపోతే వాటిని కూడా మానేస్తారు. ఈ సారి ప్రొఫెసర్ లేరు కాబట్టి అధ్యక్షత వహించేది వైస్ ఛాన్సలర్, సమాధానాలు చెప్పేది వైస్ ఛాన్సలర్, ప్రతి పని చేసేది వైస్ ఛాన్సలర్. భారత దేశంలోని మిగిలిన వైస్ ఛాన్సలర్స్ ను నేను ఈ రోజు కామెంట్ చేయకపోయినా డిక్టేటర్ ఎక్కడయినా వున్నారంటే, అధికారాలు తక్కువ వున్నా వున్న అధికారాలను వదలలే డిక్టేటర్ ఎక్కడయినా వున్నారంటే ఆంధ్రా యూనివర్సిటీ వైస్ ఛాన్సలర్ వున్నారు. ఆయనకు ఏ రూలు అవసరమలేదు. ఏ చట్టము అవసరమలేదు. ఏమిటి మీరు చేస్తున్నారని అడిగితే ముప్పుయి సంవత్సరాలుగా ఇలా ఇది జరుగుతున్నది. రామలింగారెడ్డి గారు వున్న కాలంలో, రాధాకృష్ణన్ గారు వున్న కాలంలో, కృష్ణాగారు వున్నప్పటి నుండి ఇదేవిధంగా జరుగుతున్నది, 5, 6 గంటలకంటే ఎక్కువకాలం సెనేట్ లేదు. ఇప్పుడు మీరు గొడవ చేస్తుంటే ఈ రోజు 85 ప్రశ్నలు ఎలా చేశాను అని కొత్త ఎడ్మినిస్ట్రేషన్ ప్రవేశ పెట్టిస్తామంటారు. ఆసలు మొన్న జరిగింది ఏమిటి? మొన్న 5() ప్రశ్నలు వచ్చాయి. ప్రతి సప్లిమెంటరీ అడ్డమే ఎందుకు చేశారని అడిగితే కారణం చెప్పవలసిన అవసరంలేదు. అది మార్చి అంటే దానితోనే సంతృప్తి పడి ఊరుకోవాలి. ఈ రోజు చెప్పింది గతసారి చెప్పిన దానికి పరస్పర విరుద్ధంగా వుందని అంటే లేదు సరిగానే వుందని అంటారు. కావాలంటే సెనేటుకు ఎక్కువ అధికారాలు వుండేట్లు చేయించండి అంటారు. వున్న అధికారాలు మాకు చాలయ్యాయి, కొత్త అధికారాలు ఆక్కరలేదు, వున్న అధికారాలను అమలు చేయించండి అంటే చేయరు. ఏ ప్రశ్న అడిగినా ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పవలసిన అవసరంలేదు, లెట్ ఆజ్ ప్రొసీడ్ టు ది నెక్ట్ బిజినెస్ (let us proceed to the next business) 150 ప్రశ్నలలో 50 ప్రశ్నలు అయ్యేసరికి మూడుగంటలు అయినది. మిగిలిన 100 ప్రశ్నలు వదలివేశారు. అన్ని ప్రశ్నలు చర్చించటానికి రెండు రోజులు కేటాయించండి, ఇతర సమస్యలకు రెండు రోజులు కేటాయించండి. సెనేట్ నాలుగైదు రోజులు వుండేట్లు చూడండి; అంటే 9 వ తేదీ పరీక్షలు వున్నాయి. ఈ రోజు 7 వ తేదీ అని, సమాధానం ఇస్తారు. ఎల్లండి పరీక్షలు

పెట్టుకొని ఇవాళ సేనేట్ మీటింగ్ ఎవరు పెట్టుకోమన్నారు? ఎజెండాలోని విషయాలు చర్చించటానికి అవకాశం లేకుండా బడ్జెటు ఆమోదంతోసం, గత సంవత్సరం రిపోర్టు ఆమోదించటం, ఇవన్నీ ఒకరోజులో పూర్తి చేయాలనుకోవటం సరైన పద్ధతి కాదు; అని రైజ్ చేస్తే అది సరైనదే అని చేతులు ఎత్తేవారు వున్నారు. 30, 34 తప్ప అంతా చేతులు ఎత్తేవారే. మేము అపోజిషన్ గావుండి మీరు ప్రెజిడెంట్ లో కూర్చున్నారని విచారించటానికి మేము ఇక్కడకు రాలేదు, దానికి మాకు ఎసంబ్లివుంది. అక్కడ అవి చూసుకొంటాము. ఇక్కడ కొన్ని రూల్స్ ప్రకారం జరుగవలసినవి జరుగటంలేదు, కాని మా దృష్టికి వచ్చినవి అని చెప్పినా వినిపించుకోక మా రూల్ ప్రకారం తోనేస్తాం అంటే ఇలావుంటుంది. అక్కడ జరిగిన కొన్ని విషయాలు సభ ముందుకు తీసుకువస్తాను. సీటింగ్ విషయంలోకూడా సెనేట్ లో చెబ్బలాట ఎందుకు? ఎక్కడ కూర్చోవన్నా కూర్చుంటాము కాని దానికి ఒక న్యూత్రం వుండాలి. సిండికేట్ సెనేట్ కన్నా పై స్థాయి కాబట్టి వారికి పై స్థానం ఇస్తే అభ్యంతరంలేదు. స్త్రీలకు ప్రత్యేక స్థానం ఇస్తే నాకు అభ్యంతరంలేదు. వీరిద్దరిని మినహాయించిన తరువాత మిగిలిన సేనేటర్స్ అందరూ ఒకే హోదాలో చూడాలి. ఆ రకంగా యూనివర్సిటీలో జరుగుతున్నదా అంటే లేదు. ఆఫీసర్లకు ఎక్స్ ఆఫీషియో సెనేటర్స్ గా వచ్చినవారికి సిండికేట్ రూల్స్ లో పాటు స్థానం ఏర్పాటుచేసి వారికి ప్రెయారిటీ ఇస్తున్నారు. వారు సిండికేట్ రూల్స్ కారు, స్త్రీలు కారు అయినా వారికి మొదటి స్థానం ఇచ్చివారికి మించి మీకు స్థానంలేదు అని అంటున్నారు. ఇది సరైన పద్ధతికాదని నేను గత సేనేట్ మీటింగ్ లో చెబితే మీరు చెప్పింది దృష్టిలో పెట్టుకొని నెస్ట్ టైమ్ చూస్తానని చెప్పారు. ఆప్పుడు అక్కడ హాజరయిన కానససభ్యులు వున్నారు. ప్రో ఛాన్సలర్ వున్నారు. ఈ రోజు కావాలని, పని పెట్టుకొని పాత సీటింగ్ పెట్టారు. అదేమిటని నేను అడిగితే మీకు ఎర్రెంజ్ చేసిన సీట్ లో మీరు కూర్చోవాలన్నారు. డైన్ ఎదురుగా కూర్చుంటే ప్రశ్నలు అడగటానికి వీలుంటుంది. ఎక్కడో మూల కూర్చుంటే చూడటం సాధ్యంకాదు కనుక నేను ఎవరికి అడ్డం లేకుండా ప్రత్యేకంగా కుర్చీ వేసుకొని కూర్చున్నాను. సీటింగ్ లో నెనక్యువెన్శీ కూర్చోవాలి అన్నారు. మీరు సిండికేట్ రూల్స్, స్త్రీలు కానీ ఉద్యోగులకు, ఎక్స్ ఆఫీషియో సెనేటర్స్ కుముందు ఎందుకు స్థానం కల్పించారు అని అడిగితే అది మా ఇష్టం, రూల్స్ ను నువ్వు ఒకే చేస్తావా లేదా అని అడిగారు. మిగిలిన ఎమ్. ఎల్. ఎ. లు ఎందుకు వచ్చిన చెబ్బలాట అని ఊహించారు. నాలాంటి మొండివాడు సరైన పద్ధతి కాదంటూ చెబ్బలాడతాడు. దానిమీద కొంతసేపు ఘర్షణ జరిగింది. కేవలం సీటింగ్ విషయంలోనే కాక, ప్రతి విషయంలోనూ డైన్ ఛాన్సలర్ తో ఎంతసేపని చెబ్బలాట ఆడాలని,

చివరకు వైస్ ఛాన్సలర్ నా రూలింగ్ ప్రకారం చేస్తావా లేదా అని అన్నారు. ఆ పిదప నేను ప్రతి ప్రశ్నకు సస్టిమెంటరీలు వేద్దామంటే అడ్డు రావటం జరిగింది. 30, 40 ప్రశ్నలు అయ్యాక విసుగెత్తి ఒకటి సెనేటర్ ద్వారా ప్రశ్నలు వదలిపెట్టమనటం జరిగింది. ప్రశ్నలలో జరుగుతున్న అవకతవకలను గురించి అడుగుతున్నప్పుడు కోపం ఎందుకు? వారికి సమాధానం చెప్పటం ఇష్టం లేక సస్టిమెంటరీలను ఎలా చేయకుండా చివరకు కొన్ని వదలేసి టైమ్ అయిందని అంటారు. ఇది వీరిగా ఎకడమిక్ ఫ్రీడమ్? ఏ రీతిగా యూనివర్సిటీ ఎటానమి అని అడుగుతున్నాను. ఇది వీరిగా ఎకడమిక్ ఫ్రీడమ్? ఏ రీతిగా యూనివర్సిటీ ఆకాడమి అని నేను ఏవీ ప్రశ్నలు వేసినది చెబితే అది ఎంటల కొలది అవుతుంది. మా దగ్గర క్వశ్చన్స్ ఉన్నాయి. ఎలాక్వశ్చన్స్ చేశారు. ఎలా చేసిన క్వశ్చన్స్ వేసిన సస్టిమెంటరీస్ ఇవన్నీ కూడా వున్నాయి. ఆ రికార్డు కావలసి నంత వుంది. తగువాత యీ ప్రశ్నలు అన్నిటిలో మేము తెచ్చిన విషయాలు ఏమిటి? ఈ యూనివర్సిటీలో జరుగుతున్నటువంటి గొడవలను గురించి మేము తెచ్చిన విషయాలు ఏమిటి? మేము అడిగినది ఏమిటన్నట్లుయితే లెక్చరర్స్ను అప్పాయింట్లు చేసేటప్పుడు రీడర్స్ను అప్పాయింట్ చేసేటప్పుడు ప్రొఫెసర్స్ను అప్పాయింట్ చేసేటప్పుడు న్యూ అప్పాయింట్ మెంట్స్ వేసేటప్పుడు కొత్తగా ప్రమోషన్స్ చేసేటప్పుడు కొన్ని రూల్స్ వున్నాయి. ఉన్నాసరే ఆ రూల్స్నుబట్టి చేస్తున్నారా? చేయడం లేదు. దేనినిబట్టి చేస్తున్నారు. ఆ వైస్ ఛాన్సలర్ గారికి, లేకపోతే ఆ సెంటిక్టివ్ వారు వారికిష్టమువచ్చిన మనిషికి ఏ ఉద్యోగం కావాలంటే ఆ ఉద్యోగం ఎప్పుడు ఏ రూలు కావలసివస్తే ఆ రూలు మారినేమిట, ఏ రూలు తొక్కి పారేయడం జరుగుతున్నది. వారికిష్టము వచ్చిన కొత్తరూల్స్ వస్తున్నాయి. ప్రతి దానికి ఒక్కొక్క రకమైనటువంటి ఒక రూలు. రూల్స్ ప్రకారం చేయడమనేది లేనేలేదు. ఏమనిషికి అనుకూలం కావాలంటున్నారో ఎవరు కావాలనుకుంటే వారికి తగినట్లు కొత్త రూల్స్ వస్తాయి. పాత రూల్స్ పనికొస్తే పాత రూల్స్ వస్తాయి. కాని కొన్ని రూల్స్ పెట్టి ఆ రూల్స్ ప్రకారం చేసేదానికేమిలేదు. పోస్టు చూసుకున్నప్పుడు ఎడ్వర్ టైజ్ చేయకుండా ఒక వేళ ఎడ్వర్ టైజ్ చేయవలసివస్తే ఆ క్వాలిఫికేషన్స్ ఎవరికి అర్హంకాని రీతిగా ఎడ్వర్ టైజ్ చేసి తనకు యిష్టం వున్నవాళ్ళకు ఆ క్వాలిఫికేషన్స్ ఉన్నాయని చెప్పి ఎపాయింట్ చేసిన కేసెస్ ఉన్నాయి. అందుచేత కేవలం పక్ష పాతంతో యీ ఉద్యోగాలు లెక్చరర్ పోస్టు నింపేటప్పుడు గాని ఏవైనా పోస్టు ఫిలవ్ చేసేటప్పుడు కాని అనేక ఉదాహరణలు వున్నాయి. అన్నీ అడిగితే కొంచెం కష్టంగానే ఉంటాయి, కంతకంగానే ఉంటాయి. కాని దిద్దుకునే దానికి ప్రయత్నం చేస్తారా అంటే ఏమీలేదు. ఈ పర్యాయం తానే అధ్యక్షులు కాబట్టి రూలాట్.

రూశాట్ అని చెప్పడం తప్పితే యింకేమీ లేదు. ఇంకా వివరాలు కావాలంటే నాదగ్గర వున్నాయి. సరే, ఏదో సిండికేటులో ఏదో సబ్ కమిటీని వేశారు. ఈ ఇరెగ్యులారిటీను గురించి యిదివరకు చర్చకు వస్తే దానిని విచారించే దానికి సిండికేటు నుంచి అబ్బాసిగారి అధ్యక్షత క్రింద ఒక సబ్ కమిటీని వేశారు. అసలు సిండికేటు మీదనే మా చార్జెస్ అయితే ఆ సిండికేట్ సబ్ కమిటీవారు నిజమైన నిషయం బయట పెడతారా అని అడుగుతున్నాను. ఏదో వైస్ ఛాన్సలర్ మీద చెబితే వైస్ ఛాన్సలర్ వ్యతిరేకంగా సిండికేటు ఏదైనా చెబితే అర్థంవున్నది. అసలు ఆ సిండికేట్ వైస్ ఛాన్సలర్ మీదందరూ కలసి చేస్తున్నారు; అని చెబితే యీ ఉద్యోగస్థుల కమిటీ వేస్తే ఏమిటి? కొన్ని సెలలు అయింది ఇంతవరకు ఆ రిపోర్టు బయటకు రాలేదు. ఎప్పుడు వస్తుందో మాకు తెలియదు. ఏమి చేస్తున్నాలో మాకు తెలియదు. ఈ లోపల జరిగే ఆక్రమాలన్నీ జరిగిపోతున్నాయి. ఇంతేకాదు, 135 టీచింగ్ పోస్టు ఖాళీగా వున్నాయి. సంవత్సరంనుంచి, రెండేండ్ల నుంచి ఖాళీగా వున్నాయి. దానిని గురించి డిసెంబరులో కేకలేస్తే, ప్రశ్న వేస్తే త్వరగా భర్తీ చేస్తామన్నారు. మొన్న మార్చిలో అడిగితే 22 పోస్టులు టెంపరరీగా భర్తీ అయినాయన్నారు. మిగిలిన 118 ఏమిటి? ఎందుకని చేయలేదు. మాకు ఒక పేట్రన్ ఉన్నది; ఎంతమంది టీచర్స్ ఉండాలి. ఎంతమంది ప్రొఫెసర్స్ ఉండాలనేది అన్నారు. ఇన్ని ఉద్యోగాలు ఖాళీగా పెడితే విద్యార్థులను ఏ విధంగా కోచప్ చేస్తున్నారు అని అడిగితే మేము కొత్త కమిటీని ఒక దానిని వేశాము, యీ టీచింగ్ పేట్రన్ అంతా మార్చడం చేశాము, ప్రొఫ్ పేట్రన్ దానినిబట్టి వస్తుంది; ఆ ప్రెసర్ రిపోర్టు వచ్చేదాకా మేము యీ టీచర్స్ పోస్టును ఫిలప్ చేయలేదని చెప్పాము. ఇవి ఎక్కడి రూల్స్ నాకేమీ అర్థం కావడంలేదు. ఏ నాడో కాంక్షన్ అయిన పోస్టును ఫిలప్ చేయకుండా మేము ఏదో కొత్త పేట్రన్ వచ్చేదాకా పెట్టాలంటే, అయితే 22 ఎందుకు తీసుకున్నారు అంటే దానికి సమాధానంలేదు. కొన్ని కొత్త పోస్టు సృష్టిస్తున్నారు. కొత్త పాళ్ళకు ఉద్యోగాలు యిస్తున్నారు. ఆ పేట్రన్, ఆ సబ్ కమిటీ రిపోర్టు వచ్చేదాకా ఎందుకని ఆగరు. అంటే యీ అత్యంత అవసరం కాబట్టి తనకు యిష్టంవచ్చినప్పుడు అవసరం అవుతుంది తనకు యిష్టం లేనప్పుడు అవసరంకాదు. దీనికి మూత్రం ఏమిటి? ఆఖరుకు మార్చి 31 వ తారీఖు సెనేటు జరుగుతూ వున్నది. మూడవ తారీఖున సర్క్యులర్ ఇస్యూ చేశారు. 40 మంది టీచర్స్, లెక్చరర్స్, డిమాన్డస్ట్రీ టర్స్ ను యీ ఉద్యోగాలు యింట్లో పూర్తి; రేపు సెలవు వచ్చేలోపల యీ ఉద్యోగాలు పూర్తి; అని ఇది ఎందుకయ్యా యీ ఆర్డర్లు వేశావు అంటే, 135 పోస్టుల పర్సనెంటివి వుంటే నీవు అందులో టెంపరరీగా ఫిలప్ చేసినవి 22 అంటే సలక్ష్యంపని

తీసివేయమని కొత్త ఆర్డరు ఏమిటి అంటే వచ్చే ఏడాది అవసరమయితే పెట్టుకుంటాము అంటారు. ముందు అవసరం లేకుండా ఎవరు వేసుకోమన్నారు. అవసరం కనుకనే తీసుకున్నారు. వాళ్ళకు నలభై మందికి నోటీసు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇది ఎక్కడి న్యాయం అంటే న్యాయమేట. దానికి ఒక రూలు గైదు అనేది ఏమీ కూడా లేదు. ఆఖరుకి యీ రకంగా జరుగుతోంది. సరే ప్రమోషన్ చేసేటప్పుడు యిష్టం వచ్చి నట్లు ఫేవరేటిజమ్ తప్ప ఒక రూలు, ఒక సిద్ధాంతం, ఒక మేరిట్ అనే ప్రిన్సిపుల్ ఆంధ్రా యూనివర్సిటీలో జరుగుతుందనేది ఏదీలేదు. నేను యిష్టమైతే యిక్కడ చేస్తున్నానంటే నా బాధ్యతతో పూర్తి బాధ్యతతో నేను కన్విన్స్ అయినాను కనుక చేస్తున్నాను కాని ఏదో పత్రికలలో వచ్చినదో లేక యింకో విధంగా అసామాన్యంగా చెప్పిన విషయాలు మాత్రం కావు. అది నా మెమోరాండంలో వున్నది. మెమోరాండంను సమైక్యచేసి 40 పాయింట్ల మీద మీరు చర్య తీసుకోవలసి వుంటుందని దృష్టికి తెచ్చినటువంటి విషయాలు వున్నాయి. ఆఖరుకు ఒక చిన్న విషయం చెబుతాను. అక్కడ యూనివర్సిటీలో యీసెనేటు సభ్యులు తమ కర్తవ్యాన్ని ఏ విధంగా నిర్వహిస్తున్నారో ఒక చిన్న ఉదాహరణ. ఇది ఏమిటంటే ఎమ్. ఇ. టెక్ ఎగ్జామినేషన్స్ కొత్తగా పెట్టారు. పెట్టినప్పుడు వాళ్ళ ఎగ్జామినేషన్ ఫీజు ఎంత ఉండాలి? ట్యూషన్ ఫీజు ఎంత ఉండాలి అనేది చర్చకు వచ్చింది. సిండికేటు చేసిన తీర్మానం అని చెప్పి-

The Syndicate at its meeting held on 27th February, 1964, resolved that M. E. examination fees be fixed as per M. Tech grades. As M. Tech examination fee for the first year is Rs. 50 the examination for each of the three semester examinations and also for submission of thesis at the end of the fourth semester.

సిమిస్టర్ అనే ఎకడమిక్ లాంగ్వేజ్ అనుకోండి. ఎమ్ టెక్, వన్ ఇయర్ కోర్సు అయితే సంవత్సరానికి ఎనిమిది పేపర్లు ఉంటాయి. సంవత్సరం ఆఖరున ఒక పరీక్ష పెడతారు వాళ్ళకు ఏమిటంటే 50 రూపాయలు ఎగ్జామినేషన్ ఫీజు క్రింద పెడతారు. ఈ వన్ ఇయర్ కోర్సును టూ సిమిస్టర్స్ క్రింద డివైడ్ చేసి రెండు పరీక్షలు పెట్టారు. ఫస్ట్ సిమిస్టర్ అని, సెకండ్ సిమిస్టర్ అని. అందుచేత ఒక సిమిస్టర్ అన స్వధు ఒక దానిలో నాలుగు, పేపర్లు పెడతారు, రెండవ దానిలో నాలుగు పేపర్లు పెడతారు. అందుచేత స్టూడెంటు నేర్చుకోవలసిన సబ్జెక్టు ఆ ఎనిమిదే, అన్నదే చేయవలసిన సబ్జెక్టు ఆ ఎనిమిదే. అయితే ఒక పర్యాయం సంవత్సరం ఆఖరున నాలుగు,

సజ్జెట్స్ చొప్పున పరీక్ష చేస్తారు. నాల్గు, నాల్గు చేసే పద్ధతి పెట్టిన తర్వాత యీ సిమిస్టర్స్కు సంవత్సరానికి సమానం అని లెక్కకట్టి ఒక్కొక్క సిమిస్టర్కు 50 రూపాయలని వేశారు. అంటే ఎమ్. టెక్ వాళ్ళకు 50 రూపాయలు పరీక్షలకు అయితే వీళ్ళకు నూరు రూపాయలు. సిండికేటు చేసిన దానిని ఇది వ్యతిరేకం అంటే ఇది సరైనదే పోయిందంటారు. ఇది సరైనదికాదు తగ్గించాలని పెడితే ఓటుకు పెడితే మిగిలిన ప్రొఫెసర్స్ చేతులెత్తారు. మేము ఒక ముగ్గురం మాత్రం ఇది సరైనది కాదని ఓటు చేశాము. దీనిని గురించి కొందరు కన్విన్స్ అయి వుండవచ్చు. కాని నాకు కనపడినది ఏమంటే కన్విన్సు అయి చేతులెత్తడానికి నాకేమీ కనపడలేదు. రెండవది వాళ్ళకు స్పెషల్ ఫీజు పెట్టారు, ఎమ్. ఇన్స్ట్రుమెంటుకు, గేము ఫీ, లేబరేటరీ ఫీ, రీడింగరూం ఫీ, పైన్సు ఫీ అని చెప్పి వాళ్ళు చెప్పినది ఏమిటంటే మిగిలిన టెక్నికల్ కోర్సెస్లో వాళ్ళకు ఏవీ స్పెషల్ ఫీజ్ లున్నాయో అవే వీళ్ళకూ వర్తింపజేయాలి. కాని రెండు రెట్లు వర్తింపజేశారు. ఇది ఎక్కడి న్యాయమయ్యా?

టెంపరరీ చైర్మన్ :— సెనేటర్లు కాండక్టు గురించి మాత్రం చెప్పవద్దు. సెనేటర్లు యీ విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారని చెప్పి ఆ యింపుట్లటేషన్ చేయవద్దని నాప్రాధాన్యం.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— వైస్ ఛాన్సలర్స్ను చేసినపుడు సెనేటర్లను ఎందుకు చేయకూడదు?

Temporary Chairman :— There should be no imputation.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— సరే అనుకోండి. అక్కడ ఏదో సమస్య వస్తూ వున్నది. వచ్చిన చిక్కు అది.

Temporary Chairman :— That is different; Administration is different

టెంపరరీ చైర్మన్ :— వారు చేతులు ఎత్తారు అని యీ రకమైనటువంటి

శ్రీ పి. సుందరయ్య :— వాస్తవం అది. ఫీఫాక్టు అరడి అది.

Mr. Temporary Chairman :— That is conduct and there should be no imputations.

Sri S. Sundarayya :—I am only giving the fact. All the senators, except we, raise the hand.

నేను అంతకన్నా ఏమీ చెప్పదలచుకోలేదు. నేను చెప్పేది అక్కడ వున్నవాళ్ళ గురించి, లేనివాళ్ళ గురించి కాదు. నేనడిగేది ఏమిటన్నట్లయితే నిజమేనా, డిఫరెన్స్ యేవన ఉన్నదా అని. ఉన్నది. ఐతే ఎందుకు చేస్తున్నారు? సమాధానంలేదు. కాని మిట్టి దానిని దీనిని సమానం చేయమని ఓటుకు పెడితే ముగ్గురుతప్ప మిగిలిన వాళ్ళంతా దానికి ఓటు చేశారు. ఇదీ జరిగింది. ఇంక స్టూడెంట్లు సమస్యలు వచ్చినప్పుడు, యీ బి. ఏ. ఫస్టు ఇయర్, సెకండు ఇయర్ వచ్చినప్పుడు ఎకడమిక్ గా ఏమిటంటే, పనికి రాదు. వాళ్ళు తప్పకుండా పెట్టిన పరీక్షలు పాసైతే గాని వాళ్ళు ముందుకు రారు అందుచేత పాస్ కావలసినదే డిటెన్షన్ జరుగవలసిందే అన్నారు. సరే ఇక ఎకడమిక్ కాన్సిల్ కు మాకు చెబులాటలు ఉన్నాయనుకోండి. ఆ విషయం వేరే సంగతి. ఏ రీతిగా జరుగుతోంది. ఒక ఆఖరుకు టెండర్స్ కు వస్తే యిష్టము వచ్చిన వాళ్ళకు హాస్టల్ లో యీ భోజనం వగైరాలకు టెండర్స్ పిలవమంటే పిలుస్తామంటారు గాని పిలవరు. అక్కడ హాస్టల్స్ లో పనిచేసే వాళ్ళకు జీతాలుకొంచెం ఎక్కువ యివ్వమంటే లేదు, యూనివర్సిటీ ఎంప్లాయీస్ యూనియన్ ను గుర్తించమంటే ఇది ట్రేడ్ యూనియన్ కాదు, ఇది యూనివర్సిటీ ఇక్కడ గుర్తించే సమస్య ఏదీ లేదు అంటారు. ఇక అక్కడ వార్డెన్స్ ను ఏర్పాటు చేస్తారు ప్రొఫెసర్స్ ను. స్టూడెంట్లు అంతా వచ్చి చెప్పేకొద్దీ ఏమిటంటే ఆయా యీ ప్రొఫెసర్స్ ఏమిచేసినా యీ లెక్చరర్స్ ఏమి చేసినా మేము నోరెత్తేదానికి వీలులేదు. మేము ఏమన్నా నోరెత్తితే రేపు పరీక్షలలో ఏమి చేస్తాలో అని చెప్పేసి మేము నోరు మూసుకొను జాగ్రత్తగా ఉండవలసి ఉంటుందని చెబితే దానికి సమాధానం ఏమి యిచ్చారు. వార్డెన్స్ ప్రొఫెసర్స్, లెక్చరర్స్ అయినట్లయితే స్టూడెంట్లుగూని శ్రద్ధ తీసుకుంటారు. స్టూడెంట్లుకును యీ లెక్చరర్స్ కును అవినాభావ సంబంధం ఉంటుంది కాబట్టి స్వేచ్ఛగా తమ కష్ట సుఖాలు యీ ప్రొఫెసర్స్ తో, లెక్చరర్స్ తో చెబుతారు; అని చెప్పేసి అందుచేత ఇది పెట్టామని చెబుతారు. మంచి ఉద్దేశమే కావచ్చు కాని జరిగేదిమాత్రం దానికి విరుద్ధంగా ఉంటుంది. అందుచేత ఏమిటంటే ఇలాంటివి అనేకము ఉన్నాయి. నేను యింకా ఈ రకంగా ఎన్నెన్నో చెప్పగలను అనుకోండి. ఈ రోజు ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ యాక్టు మార్పుచేయాలన్నా సెనేటుకు ఎక్కువ అధికారాలు యివ్వాలనా, సెనేటు కాంపోజిషను మార్చాలన్నా సిండికేటు ఏ అధికారాలు ఉండాలి అనే విషయాలను గురించి యీరోజు చెప్పదలచుకోలేదు. యీ రోజు ఉన్నవి సక్రమంగా వినియోగించుకుంటే అవి ఉప

యోగం చేసుకోవచ్చు. ఉపయోగించుకోలేకపోతే ఇక ఏ చట్టం చేసినా యీగ తే దానికి పడుతుంది. ఇది ఉన్నటువంటి పరిస్థితి. ఏమి చేయాలని మేము మంత్రిగారిని అడుగుతున్నాము. అటానమీ ఆఫ్ యూనివర్సిటీ, అటానమీ ఆఫ్ ఎకడమిక్స్ కోర్సెస్ అని చెప్పేసి వాళ్ళ యిష్టము వచ్చినది చేస్తున్నా సేనేటులో అడిగినా లేదు శాసన సభలో అడిగినా లేదు మరి అటానమీ కాబట్టి మనము యూనివర్సిటీమీద దాడి చేస్తే మంచిది కాదని యిక్కడ ఒప్పుకోము అంటే ఏమి చేయాలి. ఈ జరుగుతున్నటువంటి ఆవకతవకలకు ఏమి చేయాలో తమను కోరుతున్నాను. అందుచేత ఏమిటన్నట్లయితే నాకు తోచినది ఏమిటంటే యీ సమాజంలో యంతకన్నా మనము చేయగలిగింది ఏమీలేదు రోజూ ఎక్కడపిలుదొరికితే అక్కడ శాసనసభ వేదికలో, బహిరంగ వేదికలో సేనేటువేదికలో ఎక్కడ పిలుదొరికితే అక్కడ యాజరుగుతున్న అన్యాయాలనుగురించి చేసి నిబ్బరంగా కేకలెయ్. కొంత కాలానికి ఆ కేకలు వినిపించేకొని ప్రజలంతా కూడా లేచి యీ పద్ధతి పోవాలంటే పోతుంది తప్పితే యింతోక మార్గం ఏమీ కూడ కనపడదు. అది ఉన్న పరిస్థితి, అక్కడ జరుగుతున్నది. అంతే కాదు అసలు యీ సిండికేటులో ఫ్రాన్స్ సెక్రటరీ, ఎడ్యుకేషన్ సెక్రటరీ, డి. పి. ఐ. గారిని ఇట్లాగ కొంత మంది ఆఫీసర్లను స్థానిక కలెక్టరును సిండికేటులో మెంబర్లను చేశారు. వాళ్లు తమ ఆఫీషియల్ డ్యూటీస్ను చేసి సిండికేటులో తమ పాత్ర నిర్వహించి ఆ యూనివర్సిటీ నడిపేదానికి శ్రద్ధ తీసుకుంటారా అంటే లేదు. అఫీషియల్ అక్కడ ఉండడం నిరుపయోగం అని చెప్పినా దృఢమైన అభిప్రాయం. పైగా దానిలో సభ్యులు కాకపోతే కొన్ని విషయాలలోపైనా జోక్యం కలుగజేసుకొనే దానికి నామ మాత్రం సభ్యులు వాళ్లకు తీరికలేదు. హాజరు అయ్యేదానికి. ఏమి జరుగుతుందో తెలియదు. చేసిన తరువాత, ఈ Syndicate సభ్యులుగా దానికంతా బాధ్యులు వాళ్ళేనని చెప్పేదానికి ప్రయత్నం చేస్తే చేయవచ్చు. అందుచేత వెను వెంటనే పని చేసినా, చేయక పోయినా ఇతరులమీద కేకలు వేసినా, ఈ ఉద్యోగస్తులను నమ్మేదానికన్నా కూడా ఆ Syndicate నుంచి Senate నుంచి తీసి పారేయమనండి. ఎందుకంటే వాళ్ళు పనిచేయరు. వాళ్ళకు time లేదు. ఆ పరిస్థితులలో వాళ్ళు అక్కడ ఉండి అక్కడ జరిగిన పట్నీటికి, తమ ముద్ర వేసుకొని కూర్చుంటే మాత్రము ఉపయోగము లేదు. ఈ రోజు దాదాపు అది జరుగుతూ ఉన్నది. అసలు విద్యార్థులు examination విషయంలో, చదువు చెప్పే పద్ధతిలో, వాటన్నిటిని గురించి చాలా ఉన్నది. అవన్నీకూడ ఈ రోజు శాసనసభమీద వివరంగా చెప్పదలచుకోలేదు. ఎందుకంటే అవన్నిచాలా లోతుకు పోయే విషయాలు. అవన్నీకూడా అక్కడ Vice-Chancellor దృష్టికిగాని, లేకపోతే Regis-

trar దృష్టికిగాని, మంత్రుల దృష్టికిగాని తీసుకురాకుండా ఏదోమొదటి పర్యాయము దొరికిందేసందు అని బట్ట బయలు చేయడంకాదు. వాళ్ళను బట్టబయలుచేస్తే వచ్చినఉప యోగం ఏమిటి? ఇవన్నీ జరగకుండా, మన విశ్వవిద్యాలయాలు కొంచెం ఖచ్చితంగా నడపాలనే ఉద్దేశ్యంతో చూస్తే, వాళ్లు దానికి ప్రతిబంధంగాఉన్నారు. ఈవిధగా 30 ఏళ్ళనుంచి వస్తుఉన్నదని చెప్పవచ్చు. 30 ఏళ్ళు కాదు 300 ఏళ్ళనుంచీకూడా ఉండ వచ్చు. కాని ఆపాత పద్ధతిలోనే ఈరోజుకుకూడావాటినినడపాలంటే మాత్రం Uni-
versity autonomous అని పేరు పెట్టుకొన్నా academic freedom అని పేరు పెట్టుకొన్నా, British వాళ్ల కాలంలో, వాళ్ళకు వ్యతిరేకంగా అటువంటి freedom of autonomy తప్ప జాతీయ ప్రభుత్వానికి ప్రజలచేత ఎన్నుకొన్న ప్రభుత్వానికి, మీరు జోక్యం చేసుకొనేదానికి వీలులేదు. మా ఇట్టం వచ్చినట్లు చేస్తామని, విద్యా విషయాలు మాకే తెలుసు అంటే మాత్రం, ఆ విధానం సరి అయి నది కాదు. ఆయా subjectsలో వాళ్ళు proficient కావచ్చు. Profe-
ssors కావచ్చు. నేను డేంట్లోను profecient కాదు. నేను pass అంటుంది Metriculation మాత్రమే. Academic qualification గురించి కాదు. నేను చెప్పేది. కాని వాళ్ళు చేసే పనులు ఈ రకంగా జరుగుచున్నప్పుడు, ఇదేదో మేము విద్యావైప్లం తా కలిసి అలోచిస్తాము. మీకేమీ తెలియదు అన్నట్లయితే, ఈరోజు గోవిందరాజులు నాయుడుగారు చెప్పారు. కాసన సభ్యులు యీ విద్యా విషయంలో జోక్యము చేసుకోకుండా ఎంతో దూరము ఉంటే, అంత విద్య బ్రతుకుతుంది, లేక పోతే విద్యా విధానము హాళి అయిపోతుందని, అసలు, ఇలాంటి Vice-Chan-
cellors, Professors ఉన్నంతకాలము అసలు విద్యా విషయాలు బాగుపడవు, students బాగుపడరు. నేను కొంత broadగా చెప్పాను. నేను చెప్పేది, ప్రతి ఒకదానికి నేను రుజువు చేసేదానికి సిద్ధముగా ఉన్నాను. మళ్ళీ అబ్జాన్ కమిటీ అంటే ఉపయోగం లేదు. ఎందుకంటే వాళ్లు వాటన్నింటిలో భాగస్వాములవు తారు. ఇప్పుడు ఏదో రిపోర్టు వ్రాస్తామంటున్నారు. ఎవరికి వ్రాస్తారు. ఎప్పుడు వ్రాస్తారు. తెలియడం లేదు. అందుచేత మాకు ఉన్న విషయాలు చెప్పడానికి, మొత్తానికి కూర్చోమంటే కూర్చుంటాము. ఖాళీ వచ్చిన facts చెబుతాము మా అవగాహన తప్ప అది చెప్పనివ్వండి. అంతేగాని, బుకాయించి అక్కడ మీరు supplementaries వేసేదానికి వీలులేదంటే, అక్కడ వేయకుండా ఉంటే ఉంటాముకాని, బయట ఉరికి ఉంటారా? అప్పుడు మరల ప్రభుత్వము Defence
of India Rules తీసుకువచ్చి, వీళ్లు బయట ఉంటే ఇబ్బందిగా ఉంటుందని

జైలులో వేసేదాకా, మమ్ములను అపడం ఎవరి తరచూ కాదు. మా మొరలను కట్టి పెట్టడం ఎవరి తరచూ కాదు. మా మొరలు ఆ విధంగా కట్టి పెట్టినప్పటికీ విశ్వవిద్యాలయాలు బాగు పడతాయని నేను అనుకోను. మన శాసనసభ్యులు ఇప్పించవచ్చినట్లు గట్టిగా నోరు చేసుకొని మాట్లాడితే ఏమైనా బాగుంటుందిగాని ఎప్పటికై నాకూడా, లేక పోతే లేదు. ఇది చాలా serious విషయము అని చెప్పవలసి యున్నది. ఈ విషయాలన్నీ శాసనసభ వేదికమీద చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నదని చెప్పాను. మరొక పర్యాయము చెబుతున్నాను. ప్రతిదీ, ప్రతి ఘటనకూడా విచారించి దానిమీద నిలబడేదానికి తయారయ్యే, అక్కడ ప్రశ్న వేశారు. ఇక్కడ శాసనసభలో కూడా చెబుతున్నాను. అందుచేత ఈ విశ్వ విద్యాలయాలన్నీ మరమ్మతు చేసేదానికి నిజంగా ప్రజాభిప్రాయాన్ని ప్రతిబింబింపజేసేదానికోసం, ప్రభుత్వం Emergency Committees అంటే, అవి చాలా ఉన్నాయి. Enquiry Committeeలో కాదు చేయవలసింది. ఉన్న విషయంగురించి emergency పెట్టి, ఏ చర్య తీసుకోవాలని నిర్ణయించి, చర్య తీసుకొనడం తప్పితే, కాలయాపన చేస్తే మాత్రం రోజు రోజుకు వికృతరూపము దాలుస్తుంది. అందుచేత విద్యా విషయంలో మూలవిధానాలకు సంబంధించినవి, మన విశ్వ విద్యాలయాలు నడిచే పద్ధతి గురించి ప్రభుత్వము, శాసనసభ, ప్రజలు తీవ్రంగా ఆలోచించకపోతే మాత్రం, ఏదో సైకాలికలలో ఉంటున్నాము. మనదేశం ముందుకు పోతుంది అంటే, ఆ రీతిగా ముందుకు పోయేది కాదు. ఏదో ఇంగ్లీషు వాళ్ళక్రింద ఉన్నట్లు కొంతమంది తెలుగు, కొంతమంది ఇంగ్లీషులోను, కొంతమంది హిందీలోను పాండిత్యం సంపాదించుకొని ఇతరులకు లేసటువంటి పాండిత్యం ప్రదర్శించుకొని పరిపాలన చేస్తే చేయవచ్చు. Englishవాళ్ళు అరువేల మైళ్ళ దూరమునుంచి కొంతమంది ఉద్యోగస్థులను తయారుచేసుకొని 200 ఏళ్ళు పరిపాలన చేయగలిగినప్పుడు ఈ జాతీయ ప్రభుత్వము చేయలేదా అంటే చేయవచ్చు. కాని ఆ యుగం వేరు ఈ యుగం వేరు. అందుచేత అది మన దేశాన్ని అభివృద్ధి చేసే మార్గం కాదు. అందుచేత ఈ విద్యా విషయాలన్నిటినిగురించి జాగ్రత్తగా ప్రభుత్వము ఆలోచించి వెసువెంటనే చర్యలు తీసుకొనవలెనని కోరుతూ నేను ముగిస్తున్నాను.

The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Wednesday, the 18th March, 1964.

The remainder of the document is composed of several paragraphs of text, which are almost entirely illegible due to extreme darkness and heavy noise. The text appears to be organized into sections, with some lines possibly serving as headings or sub-sections. The overall layout suggests a formal document, such as a report or a letter, but the specific content cannot be discerned.

